Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Heiberg, Peter Andreas.; udgivne ved K. L. Rahbek
Titel | Title:	P. A. Heibergs Samlede Skuespil.
Alternativ titel | Alternative title:	Samlede Skuespil.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	Anden og forøgede Udgave.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Joh. Fred. Schultz, 1806-19
Fysiske størrelse | Physical extent:	4 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at krediterе ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021953947

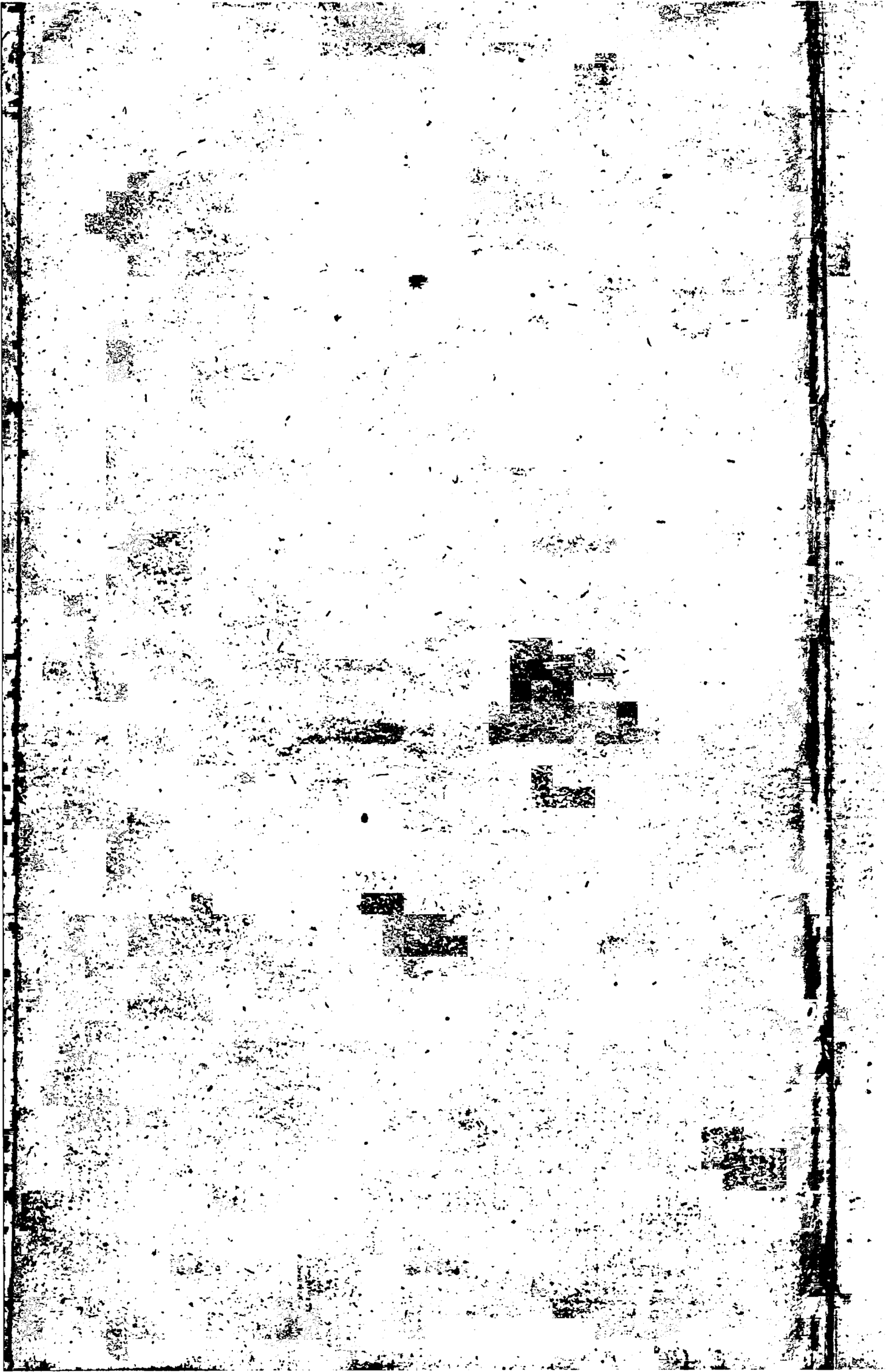

P. A. Heibergs

samlede

Skuespil.

Udgivne

ved

K. L. Rahbek,

Professor.

Tredie Deel.

Anden og forøgede Udgave.

Kjøbenhavn, 1806.

Trykt og forlagt af Directeur Joh. Fred. Schultz,
Kongelig og Universitets Bogtrykker.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

	Side
Heckingborn	1
De syv Tanter	123
Den gamle Skuespiller	253
Indtoget	343

Heckingborn.

Comedie i fem Acter.

Personerne:

Admiral Heckingborn.

Lady Fletcher, hans Datter.

Blunt, hans Forvalter.

Dalton, en Herremand.

Miss Harriet, Daltons Søster.

Fairwell, en Procurator.

Andrews, Forpagter i Cornwallis.

Worton, Fabriker.

En gammel Mand.

John, Heckingborns Tjener.

Niclas
Tom
William
} Daltons Tjenere.

Handlingen foregaaer paa Daltons Landgods en halv Miil fra Newcastle. Den begynder om Morgenen og ender samme Dags Eftermiddag.

Før=

Første Act.

(En Stue i Daltons Huus, hvori staaer et Bord med Theetøi paa, og en Kjedel ved Siden.)

Første Scene.

Heckingborn (gaaer i dybe Tanker og røger paa sin Pibe.)

Blunt (med et Brev i Haanden.)

Heckingborn.

Et Jordskjelv ødelagt mine Plantager — godt!

Blunt.

Naadige Herre!

Heckingborn.

Ildebranden fortæret min Gaard, mine Aktier, mine Obligationer, al min Eiendom — ogsaa godt!

Blunt.

Et Brev, Mylord!

Heckingborn.

Tre riigtbeladne Skibe paa eengang opslugte af Havet — godt! tre Sorger mindre. Nu kuns eet Budskab til, saa kan jeg blive ret lykkelig.

Blunt (nærmer sig.)

Tillad naadige Herre! — —

Heckingborn.

Hvor var jeg ikke gal, da jeg paatog mig at have Opsigt med min Svigersøns Midler, medens han er i Ostindien!

Blunt

(trækker paa Skuldrene.)

Herre Gud! han hører og seer intet.

Heckingborn.

Hvor tidt har jeg ikke forbandet det Øieblik, da jeg besluttede at leve! — Men frisk Mod! Heckingborn! nu er det først, at Livet bør begynde at smage dig, nu, da du bliver lettet fra dine Bekymringer.

Blunt

(tager ham i Kjolen)

Naadige Herre!

Heckingborn.

Hvad er det? See! er det ham, Blunt! hvad godt?

Blunt.

Jeg har et Brev, Mylord!

Heckingborn.

Et Brev! hvorfor læser han det ikke selv?

Blunt.

Det kan indeholde Ting . . .

Hecking-

Heckingborn.

Det er kuns Snak. — Enhver maae læse mine Breve. Hvor tidt har jeg ikke sagt ham, at jeg ikke gider havt med det Krammerie at bestille? Læs det!

Blunt.

Ja; men De maae høre paa det, naadige Herre!

(Han brækker Brevet.)

Heckingborn.

Nu vel da, siden jeg endelig skal plages — saa læs det, men gesvindt!

Blunt

(læser sagte.)

Himmel! hvad seer jeg?

(Stopper Brevet i Lommen)

Heckingborn.

Nu, hvad er det? hvad fattes ham?

Blunt.

Det er — det er intet — en lidet ubehagelig Tidende. —

Heckingborn.

Ubehagelig! — for Dem maaskee, Herr Blunt! — ikke for mig. Siig mig kuns, hvori den Ubehagelighed bestaaer!

Blunt.

Det er noget — noget, som De skal faae at vide i Morgen, naadige Herre!

Heckingborn.

Som jeg vil vide strax, Herr Blunt. Seer han

han mig an for en Kjerling? Det som I godt Folk kalder Ulykker! det er ikke Ulykker for mig. Derfor sig mig det kuns!

Blunt.

Nu vel da — Det Skib som vi ventede hjem fra Östindien, er sprunget i Luften, og — — —

Heckingborn.

Jh, hvad saa mere! saa har vi jo den Byrde af Halsen; gratuleer mig, min kjere Blunt! Jeg bliver ikke ret lykkelig, førend jeg er tiggefærdig.

Blunt.

Vil De vide mere, naadige Herre?

Heckingborn.

Alting, Alting.

Blunt.

Velan! Kuns eet eneste Menneske er bleven redet, og har berettet, at Baron Fletcher selv fulgte hjem med Skibet.

Heckingborn
(underst bestyrtet.)

Gud! min Jenny. (Gaaer hastig ind.)

Anden Scene.

Blunt (allene.)

Min arme gode Herre! Der er da endelig Ting til, som ogsaa han maae holde for Ulykker — men hvorledes skal man berette Lady Fletcher denne Tiden-

dende? Gid han kuns ikke overiler sig, og selv — tyst — der kommer nogen!

Tredie Scene.

Blunt. John.

John.

Herr Dalton ønskede at tale med Herren.

Blunt.

Den kjedsommelige Karl, som taler idelig i Figurer og er metaphorisk fra Top til Taae — og Fransk oven i Kjøbet.

John.

Ja, og som fylder sin Tale med Lignelser, der ligner ingen Ting, og med Sententser, som om han var en Bønnebog. Hans idelige Ordsprog, hvormed han spækker sin Tale, passer sig altid til den Ting, han taler om, som en knyttet Næve til et blaat Øje.

Blunt.

Det kommer ikke ham ved, min kjære John! at raisonnere derover. (Afsides.) Disse Tjener-Raisonnements ere alt for meget i den gamle Comedie-Smag, til at jeg skulde kunde taale dem. (Høit.) Admiralen har Forretninger, saa at han ikke kan tale med nogen i Dag; ikke desmindre beed Herr Dalton træde ind, saa vil jeg see at affærdige ham.

(John gaaer.)

Fjer-

Fjerde Scene.

Blunt (allene.)

Gid jeg havde ham af Halsen; det er mig et utaaleligt Menneske; jeg veed ikke, enten han er en Nar eller en Skurk, eller begge Dele paa eengang. Dog, hans Artighed med at imodtage os i sit Huus efter Ildebranden, fortiener dog saa meget, at man bør lukke Øinene for hans Naragtighed; og, sandt at sige, hvem skader han dermed, naar kuns Hjertet er godt? og det er Hovedsagen.

Femte Scene.

Blunt. Dalton.

Dalton.

Fuglene fryde sig ikke mere ved Solens oplivende Glands, end jeg ved denne kjere Families og Deres Velgaaende, Herr Blunt!

Blunt.

De er overmaade forbindtlig, min Herre! i Sandhed, alt for meget.

Dalton.

Venskab er Sjelens Fode, og hvor har jeg fundet den uden her? l'amitié c'est l'ame de l'univers. Men Venner ere som Meloner; man finder knap een iblandt ti, som duer.

Blunt.

Blunt.

Venskab er noget som er overmaade sjeldent.

Dalton.

Ja næsten ligesaa sjeldent som den sorte Svane, som Ordsproget lyder. En Ven kjendes i Nød og ikke i den Springedands: Men hvorledes befinder Lady Fletcher sig? elle se porte bien, assurement?

Blunt.

Ret vel, min Herre, men . . .

Dalton.

Og den kjære gamle Misanthrop?

Blunt.

Men, min Herre! . . .

Dalton.

Hvad vil han sige med sit men? Comment? Et Men i en Tale, staaer ligesom et Rækværk paa en Broe, for at hindre Folk fra at falde i Vandet.

Blunt.

Jeg vil sige for det første, at De ikke kjender min Herre ret, naar De kan troe at han er en Misanthrop. Han er den ædelste og meest velgjørende Mand under Solen; men ingen Menneskehader.

Dalton.

Det vil jeg ikke heller sige, Herr Blunt! skjøndt denne Feil er saa almindelig, at dersom Had var en Pest, saa var Verden for længe siden uddød. Admiralen, veed jeg nok, hader ikke Mennesker, det

viser

viser hans daglige godgjørende Handlinger, hvorved han, ligesom Maanen, indgyder Frugtbarhed overalt i sin Virkekreds. Men han hader Omgang med Mennesker.

Blunt.

Det kommer fordi de saa ofte har narret og bedraget ham paa det skammeligste.

Dalton.

Tromper c'est le nature de l'homme. Sæt Ræven til at vogte dine Gjæs, saa bliver din Forvalter snart federe end du — og naar Narre kommer til Torvs, faaer Kræmmeren Penge.

Blunt.

Og for det andet, maae jeg sige Dem, at min Herre vel neppe vil være i Stand til at tale med nogen i Dag.

Dalton.

Comment? & le raison?

Blunt.

Oh! min Herre! Vi maae være Helte længe nok! der gives dog de Øieblikke, da vi nødes til at være Mennesker.

Dalton (assides.)

Brevet har gjort sin Virkning. (Høit.) Qu'est ce que cela? Ikke skulde jeg troe, at Mylord Heckingborn har havt nogen Ubehageligheder; dog han er et Menneske, og Mennesket er født til at lide.

Blunt.

Blunt.

Aldeles rigtig; og dette er netop Tilfældet.

Dalton.

Est il possible? mais il faut vous expliquer. — Han, der stod stolt mod alle Skjebnens Omvexlinger, som den grundfæstede Klippe imod Nordenvindens Raserie, hvad skulde vel kunde rokke ham? Naturens Fald — —

Blunt.

Gandske naturlige Tilfælde. Der behøves ikke saa meget til at rokke et Menneske; og Mylord Heckingborn er, ved Gud! et Menneske. — Nok, min Herre! Deres Besøg vil paa en anden Tid være ham usigelig kjert, men i Dag — — —

Dalton.

Mais, le raison, il en faut pourtant savoir — Hvad er det da, kjere Blunt! Taushed i vigtige Ting er ofte Forræderie imod en Ven. Naar Uglen reiser paa Jagt, saa er det Tid at tænde Lys; og naar Hundene sover, saa har Tyvene frit Spil.

Blunt.

Herr Dalton! jeg kjender mine Pligter. Men hvad Mylord Heckingborn vil have holdt hemmeligt, det maae Blunt ikke røbe, ellers fortjener han ikke Navnet af Heckingborns Ven.

Dalton.

C'est très bien pensé, mais pourtant, le voila!

Sjet-

Sjette Scene.

De Forrige. Heckingborn.

Heckingborn.

Deres Tjener, Hr. Dalton! (tager Blunt ved Armen) Ikke et Ord til min Datter! forstaaer han mig?

Blunt.

Gud bevare min Mund, naadige Herre! Jeg behøver da ikke at opholde mig her længere?

Heckingborn.

Gjør som han vil, Blunt! Vi to har ingen Hemmeligheder sammen.

Blunt.

Jeg rekommanderer mig. (Gaaer.)

Syvende Scene.

Heckingborn. Dalton.

Heckingborn.

Adieu, min Herre! jeg har ikke vel Tid at tale med Dem. (Vil gaae.)

Dalton.

Men jeg har meget vigtige Ting at tale med Dem om. Quelque chose du plus grand importance.

Heckingborn.

Tør jeg da udbede mig dem kortelig.

Dal-

Dalton.

Mylord! De har gjort mig den Ære, at betjene sig af min Gaard, siden Deres egen brændte for et par Dage siden.

Heckingborn.

Ja; — jeg inkommoderer Dem, vil De sige, og —

Dalton.

Point du tout, ma cher ami. Jeg fordrer det som et Venskab af Dem, at De benytter sig af alle Stedets Bequemmeligheder, som om Stedet var Deres eget. Jeg er jo Deres Ven? Ulven er aldrig saa graae, han har jo Venner, skjøndt de ere faa.

Heckingborn.

Jeg er Dem forbunden; det var da vel om de sex hundrede Pund jeg skylder Dem.

Dalton.

Ingenlunde! Naar man vil ind til en Mand, maae man ikke rende igjennem Fyldingen paa hans Dør. Den Tjeneste er en Pligt jeg skylder Deres Venskab, og man skal aldrig gjøre Regning over, hvad en god Kaal koster.

Heckingborn.

Hvad var det da, De havde at sige, om jeg tør bede?

Dal-

Dalton.

Mylord! Sorg er ingen god Doctor, og Bekymringer betaler ingen Mands Gjeld. Slaae alle Bekymringer af Deres Sind. De har dog ikke mistet alt.

Heckingborn.

Jeg har ønsket at miste alt, (afsides) og jeg har mistet mere.

Dalton.

Jeg vil søge at fordrive Deres Griller og opmuntre Dem saa meget som det staaer i min Magt. Som der pibes, saa maae man dandse, og man maae tude med de Ulve som man er iblandt. Hei sa! du bon humeur, macher! i Morgen er det min Søsters Geburts-Dag, og jeg har foranstaltet en Høitidelighed — —

Heckingborn.

Som jeg vil være uden for, for ikke at forstyrre Deres Glæde.

Dalton.

Point du tout, macher! De er en af Hoved-Personerne. Det er ikke Børneleeg, naar Kjerlingen dandser. Hør eengang; det er et allegorisk Theater-Stykke i den høie Gout, og hedder Proserpinas Bortførelse.

Heckingborn. (halv afsides.)

Min arme Jenny!

Dal-

Dalton.

Nei, nei, det er saamænd ikke hende der skal bortføres. Min Søster skal agere Proserpina. Giv Dem kuns tilfreds. Lady Fletcher skal være Ceres, og jeg vil nok paatage mig at være Jupiter. Lige Børn leeger jo best, Kragen søger Mage, og Lige søger Lige, og De veed jo, at Jupiter holdt selv en lille Klat af Ceres.

Heckingborn (kjedsommelig.)

Skal jeg da ikke ....

Dalton.

Jo vist, De skal være Pluto, og Søster Harriet Proserpina. Hvad synes Dem om det? Min Søster er saamænd ikke at kimse af. C'est un morçeau friand. Hun er nok værd at man gjør sig lidt Umage for hende; og uden Umage kan man jo ikke engang fange Lopper. Kort sagt: De spiller Pluto og fører hende bort.

Heckingborn. (fortredelig.)

Nei, saa min Sjel! gjør jeg ikke. Jeg forstaaer mig ikke paa det Narrerie, og kan ikke have nied det at bestille, jeg er ogsaa for gammel — — —

Dalton.

For gammel! ha, ha, ha, — tre og halvtredsindstyve Aar; det er jo kuns en Haandfuld Minuter, der smelter bort som en Stump Sukker i en Koppe Theevand.

Hecking-

Heckingborn.

Tre og halvtredsindstyve Aar er dog saa meget, at man ikke kan undskyldes, naar man i den Alder gjør sig til Nar.

Dalton.

Alter schützt vor Thorheit nicht, siger Tydsken; og De er, min Sjel! i Deres beste Aar. I gamle Gryder kan man ogsaa kaage Lammekjød. Bie kuns til siden, saa skal jeg tage endeel gamle Aviser, jeg har, saa skal jeg nok vise Dem, at De er et Barn endnu, ja knapt et Barn endnu.

Heckingborn.

Jeg skulde næsten troe det om Dem, ifald De var tredive eller fyrgetyve Aar ældre.

Dalton.

Kort sagt: De fører min Søster bort, De agerer Pluto, og ....

Ottende Scene.

De Forrige. Blunt

(med en Regnskabsbog under Armen.)

Dalton.

Der kommer Hr. Blunt ret som om han var kaldet Han skal ogsaa være med; han skal agere Cerberus, for saaledes heed den Officeer, der havde Vagt ved Plutos Slotsport.

Blunt

Blunt (bukker.)

Jeg takker ydmygst for den store Ære. Men jeg maae frabede mig den, siden jeg har vigtigere Forretninger. (Til Heckingborn.) Naadige Herre! jeg har noget at referere. (Heckingborn vil gaae.)

Dalton (holder ham tilbage.)

Lav Dem nu paa Deres Rolle. Hvem der vil spise Kjernen, maae knække Skallen.

Blunt.

Jeg har vigtige Ting at referere.

(Holder ham i den anden Arm.)

Dalton.

De fører da min Søster bort? ja min Sjel maae De det.

Blunt.

Naadige Herre!

Heckingborn

(til Blunt, i det han slider sig los.)

De er mig en uforskammet og kjedsommelig Karl, Hr. Blunt! (Til Dalton.) Og De, min Herre! — —

Dalton.

Qui? moi?

Heckingborn

(kandser lidt, og vil derefter gaae.)

Dalton (holder ham tilbage.)

Nei bie! Sandheden er et kostbart Klenodie; hvem der fortier Sandhed, han begraver Guld. Hvad er jeg?

Heckingborn.

Jeg er ikke vandt til at hykle. Jeg troer, De er en ærlig Mand. Deres Tjenester imod mig forbinder mig til at troe det; men jeg synes, at De er overmaade naragtig. (Gaaer.)

Niende Scene.

Dalton. Blunt.

Dalton.

Ha, ha, — mais il faut s'y méprendre; Kragen raaber dog altid paa sit eget Navn; Mange kan ikke lide Fluer i Stuen, og har dog Hovedet fuldt af dem; og jeg veed ikke hvem af os to der er meest naragtig, enten jeg, der lader alting gaae sin egen skjeve Gang, eller han, der vil at hele Verden skal maales efter hans Vinkel.

Blunt.

Men, min Herre! Admiral Heckingborn er virkelig ikke naragtig; men underlig at omgaaes med, for den, der ikke kjender hans Skrøbelighed. Og De, min Herre! som ikke kjender ham saa nøie, kunde let, med al Deres gode Villie, gjøre ham ....

Dalton.

O! tie stille, Monsieur Blunt! tænker han at jeg ikke veed, hvordan jeg skal tage Kjød op af Suppen, uden at brænde mine Fingre? jeg kan saamænd see en Tyv i Lyset, saasnart som nogen anden.

Blunt.

Blunt.

Vel nok! det tvivler jeg ikke paa, men der gives Skrøbeligheder hos Folk, som man maae lade som man ikke seer, og Svagheder som man maae bære over med; og siger ikke Poeten . . . .

Dalton.

Oh fi donc, ma cher! Poeter og Genier det er noget forbandet Kram, det kan jeg slet ikke lide. Et Genie, Herr Blunt! er et Pindsviin, som alle pusser sin Hund paa, men kuns faa tør røre ved selv, for ikke at stikke sig.

Blunt.

Ja, jeg vilde kuns sige i Anledning af . . .

Dalton.

Oh laissons cela! Siig mig bare hvad ny Ulykke er der indtruffet, som har kundet røre ham saa meget? Er den betydelig?

Blunt.

Visselig, overmaade betydelig.

Dalton.

Kan jeg afhjelpe den? De veed jeg har sagt Dem, at Penge kan jeg ikke hjelpe med mere end jeg har gjort. Men et godt Raad er bedre end Penge, og hvem veed om jeg ikke kan give Dem det? Haren springer tidt frem af den Busk, hvor Hunden mindst venter den.

Blunt.

Nei! den kan ikke afhjelpes.

Dalton.

Hvori bestaaer den da? Dog! ikke alle Verdens Reebslagere kan spinde en Snoer, der er lang nok til at finde Bund i den hemmelighedsfulde Hr. Blunt med. Men, jeg skal nok faae Tingen ud. Naar Bjerget ikke vil komme til mig, saa maae jeg gaae til Bjerget. Attendes, ma cher! je m'en vais le chercher.

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Blunt (allene.)

Ja gaae du kuns. Neppe er du saa god Spion som Rævejæger. Dog, Sagen kan jo ikke dølges. Gid kuns ikke den arme Lady Fletcher tager sin Død derover. Men jeg maae see hvorledes jeg bliver af med Procuratoren.

(Han vil gaae, men møder Procuratoren i Dørren.)

Ellevte Scene.

Blunt. Procurator Fairwell.

Fairwell.

Det er ikke efter Løvte. Nu har jeg ventet mere end en halv Time, og en Procurator har ikke nogen Tid at spilde.

Blunt.

Jeg veed det; men De maae undskylde mig.

Fairwell.

Vel! min Herre! hvad Svar giver De mig? faaer jeg Pengene?

Blunt.

Blunt.

Jeg har ikke været i Stand til . . .

Fairwell.

Jeg har ikke Tid til længe at staae her og snakke. Folk af min Profession har andet at bestille. Faaer jeg Pengene? Ja eller Nei . . .

Blunt.

Ved Gud! Mylord vil ikke bedrage nogen. Men jeg har ikke faaet talt med ham derom. De veed, hvor underlig han er, De maae have lidt Taalmodighed.

Fairwell.

Obligationen er udløben, og min Principal vil absolut have Pengene.

Blunt.

De veed vores Ulykker, dog ikke nær dem alle.

Fairwell.

Desto bedre maae jeg passe paa. Det er min Pligt.

Blunt.

De maae dog betænke, at Ildebranden røvede min Herre saa betydelige Summer, at man ikke maae undres over, om han ikke strax er i Stand til at betale Dem Deres Fordring.

Fairwell.

Min Principal kan ikke tabe, fordi Deres Herre har været ulykkelig. Kort sagt: veed De nogen Udveie til at skaffe mig Pengene strax og uden Ophold?

Blunt.

Nei, min Herre! men . . . Fair-

Fairwell.

Velan, saa maae jeg gjøre min Pligt, og forskaffe mig den Sikkerhed, som Loven tillader.

Blunt (holdende ham tilbage.)

Vie lidt.

Fairwell.

Hvad nu? har De Pengene, saa ryk ud med dem.

Blunt.

Nei.

Fairwell.

Vil De da drive Gjæk med mig?

(Vil gaae.)

Blunt (holder ham tilbage.)

Hør dog et Forslag: Obligationen er jo paa syv tusende Pund?

Fairwell.

Rigtig.

Blunt.

De veed, at jeg har staaende hos Banqueuren Young i London sex tusende Pund, som jeg har sparet sammen i denne min Herres Tjeneste, og som er al min hele Eiendom.

Fairwell.

Det veed jeg.

Blunt.

Hvem har nærmere Rettighed hertil end min Herre? vil De modtage min Vexel for denne Summa?

Fair-

Fairwell.

Det er godt nok, men der mangler jo dog eet tusende Pund.

Blunt.

Troer De, at jeg er en ærlig Mand?

Fairwell.

Upaatvivlelig. Men Ærlighed fylder saa lidt i Pungen.

Blunt.

Jeg besvær Dem ved alt, hvad helligt er, spar min arme gode Herre. Ulykken ligger vægtig nok paa hans Skuldre alligevel. Modtag min Vexel for de sex tusende Pund, og mit Bevis for eet tusende. Lad mig aftjene dem med min Sveed. Den kan aldrig anvendes bedre.

Fairwell.

Jeg tør ikke love noget. Min Principal er paastaaelig, og vil have den hele Summa. Dog, af Medlidenhed med Dem skal jeg stræbe at bevæge ham. Lad mig da faae Vexelen og Deres Bevis strax. Men jeg lover intet.

Blunt.

Jeg løber. Bie et Øieblik. Men for Guds Skyld, nævn ikke et Ord for nogen.

(Gaaer.)

Tolvte Scene.

Fairwell (allene.)

En tung Pligt, at nødes til at gjøre sig haard, naar Hjertet bløder. Derfor troer jeg ogsaa, at kuns faa af mine Medbrødre har noget Hjerte, eller i det mindste maae det være tørt og seit som Pontlæder.

Trettende Scene.

Fairwell. Dalton

(kommer listende frem, og taler sagte.)

Dalton.

Naa! hvor gaaer det?

Fairwell.

Han gik ud for at skrive en Vexel paa sex tusende, og et Bevis for eet tusende Pund.

Dalton.

De antog dog vel ikke dette Tilbud?

Fairwell.

Kuns ad interim. Jeg lovede at see til at bevage min Principal.

Dalton.

Nei, ingen Naade. Barmhjertighed til Utide er ligesaa skadelig som Rottekrud og Kaneel paa Risengrød.

Fairwell.

Skal jeg da sige ham det?

Dal-

Dalton.

Ingenlunde. (Betænker sig lidt.) Le voila trouvé. Jeg forstaaer at fange to Duer med een Ert, og slaae to Fluer med eet Smæk. Hør! De tager Vexelen og Beviset, og i Eftermiddag kommer De hid og arresterer Blunt som Selvskyldner. Entendez vous? — Blunt og ikke Heckingborn.

Fairwell.

Men hvor kan De gjøre det? Er det ikke meget ligt et Forræderie, og det imod en Ven?

Dalton.

Er jeg en Skjelm? kiender De mig ikke? Stik De ikke Næsen ind ad Deres Naboes Gadedør, der har den intet at bestille, og De kan let faae den klemt fordærvet. Gjør som jeg siger. — Men tyst! der kommer nogen. Det er udentvivl ham. Som sagt: I Eftermiddag kommer De hid, og Blunt kommer uden Naade i Arrest. (Han gaaer.)

Fjortende Scene.

Fairwell (allene.)

Det er mig aldeles ubegribeligt; men jeg har ingen Aarsag til at troe, at Dalton kunde være nedrig. Jeg har da alle Documenterne i mine Hænder; og de skal ikke blive misbrugte til at gjøre en Familie ulykkelig. Naar jeg altsaa føier Dalton, saa maae der dog tillige bruges Forsigtighed fra min Side.

Fem-

Femtende Scene.

Fairwell. Blunt.

Blunt.

See her er Vexelen og Beviset. (Han leverer ham to Papirer.) Jeg har aldrig modtaget nogen Skilling deraf med saa megen Fornøielse, som jeg nu udgiver dem med. Naar jeg ret betænker det, er det jo Mylords Penge. Ved hans Ædelmodighed har jeg samlet dem, og hvad billigere, end at jeg bruger dem til hans Nytte, nu da han behøver dem?

Fairwell

(som imidlertid har læst.)

Det er godt; De skal faae Svar i Eftermiddag; men jeg tør intet love; ja det som mere er, jeg frygter, at det ikke vil gjøre Sagen klar. Obligationen er stilet paa contante Penge, og her er kuns en Vexel, og endog ikke paa den fulde Summa.

Blunt.

Gjør Deres Flid, Hr. Fairwell! Jeg kjender ikke Deres Principal, siden Mylord selv har udstedet Obligationen, Gud veed til hvem; kanskee han vil være ubekjendt, saa er det heller ikke min Sag at udspionere Hemmeligheder. Men jeg troer dog ikke, at han er nogen Barbar.

(De gaaer.)

Anden Act.

Første Scene.

(Lady Fletchers Sovekammer. Hun sidder i Negligee paa Kanten af Sengen ved sit Barn som sover, og holder et lidet Portrait i Haanden, rigelig besat med Diamanter, og seer vexelviis paa det og Barnet.)

Lady Fletcher (allene.)

Du sover, dyrebare Glut! (kysser Barnet.) Din Faders udtrykte Billede! (kysser Portraitet) Gud være lovet! Sov roelig, lykkelige Dreng! Den Tid kommer alt for snart, da Bekymringer og Sorg skal jage Søvnen bort fra dine Øine. (Hun seer paa ham en Stund med Tavshed og en sorrigfuld Mine.) Du kjender ingen anden Mangel, end Naturens daglige Fornødenheder, ingen anden Vellyst end deres Tilfredsstillelse. — Men din ulykkelige Moder . . . . . (Hun staaer op, gaaer et Par Trin frem, men vender sig strax om igjen.) — Dog nei! kan den Moder være ulykkelig, der har reddet sit Barn af Ilden? Min eeneste Rigdom! (kysser Barnet.) Din Fader er uden Tvivl forloret for os begge. Kuns to Maaneder smagte jeg Ægtestandens Sødhed i din Besiddelse, (kysser Portraitet.) da den strænge, den følelsløse Ære kaldte dig bort i dit Fødelands Tjeneste. (Hun lagger Portræ-

træter paa Bordet og gaaer frem og tilbage.) Ach Fletcher! Fletcher! muelig har dette nærværende Øieblik, eller eet iblandt Millioner andre, gjort din Kone til Enke og berøvet din Søn en Fader! — Men tyst, der kommer nogen; — maaskee min stakkels Fader. — (Hun tørrer Øinene og seer sig i Speilet.) Jeg maae tvinge mig til at paatage en munter Mine, for ikke at bedrøve ham endnu mere.

(Hun tager en Ramme og sætter sig paa Kanten af Sengen og begynder at brodere.)

Anden Scene.

Lady Fletcher. Miss Harriet.

Miss Harriet.

God Morgen, min Beste! maae jeg komme ind?

Lady Fletcher.

Hjertelig gjerne.

Miss Harriet.

Hvordan befinder De Dem?

Lady Fletcher.

Om jeg ikke befinder mig saa gandske vel, da er det vist ikke Deres eller Deres Broders Skyld, der har sørget saa vel for mig i alle Maader.

Miss Harriet.

Skrækken er endnu i Blodet, kan jeg troe. Men De er saa rødøiet. Har De grædt?

Lady Fletcher.

Og om nu saa var?

Miss

Miſs Harriet.

Det er ſandt, Deres ſidſte Ulykke og ſtore Tab kan nok tvinge Dem Taarerne af Øinene.

Lady Fletcher.

Tab! — jeg har intet tabt, eller dog kuns blotte Bagateller; jeg fik jo reddet alt hvad jeg havde kjert; min Fader, min Søn og dette Portrait. — Gud veed om Originalen . . . (Sukker.)

Miſs Harriet.

De er lykkelig, at De kan tage ſig ſaadant noget ſaa læt; men hvorfor græder De da?

Lady Fletcher.

Kjender De da ingen andre Ting, ſom kan preſſe Taarerne af Deres Øine?

Miſs Harriet.

Nei jeg gjør ikke.

Lady Fletcher.

Har De da aldrig grædt?

Miſs Harriet.

Nei, ikke ſiden jeg var gandſke lille bitte — ſaa ſtor.
(Viſer med Haanden hvor høi hun var.)

Lady Fletcher.

Fældede De da ingen Taarer, da Deres Søſter døde for ſex Aar ſiden?

Miſs Harriet
(betænker ſig lidet.)

Jo, det er ſandt, for ſaa havde jeg ingen at leege med mere. Men jeg græd dog mere Aaret efter,

ter, da een af min Broders Jagthunde beed Hovedet af min Dukke; men da var jeg ogsaa kuns femten Aar gammel, og havde ingen Forstand.

Lady Fletcher.

Lykkelige Pige! jeg misunder Dem dette Humeur. — Dog nei! jeg beklager Dem. — Der er saadan Sødhed i de Taarer, der fældes ved visse Leiligheder, at jeg ikke vilde bytte dem bort for den meest sværmende Glæde.

Miss Harriet.

Da maae der saamænd gjerne grædes for mig hvem der vil; jeg holder meest af at lee.

Lady Fletcher.

Har De da ingen, som de holder besynderlig meget af?

Miss Harriet.

Ingen uden min Broder, Papegøien og lille Joli.

Lady Fletcher.

Vilde De da ikke græde, om De mistede een af dem? eller om De troede, at een af dem var død?

Miss Harriet.

Troede? — Nei, jeg vilde være vis derpaa først. Og om Poppen eller Joli døde, saa vilde jeg faae mig en anden; men græde vilde jeg ikke. Og om min Broder døde — Ja, det vilde jeg dog nødig, for jeg kunde ingen anden Broder faae.

Lady

Lady Fletcher,

(seer paa hende med Medlidenhed.)

Besynderligt! Men om De nu havde en Elsker, en Kjereste?

Miss Harriet.

En Elsker, en Kjereste! — En Mand, vil De sige? — Ja hør nu! veed De hvad? Min Broder har sagt, at han vil tage mig med til London, hvor jeg aldrig har været; og der skal jeg hen, for at see Kongen og Dronningen, og Madame Mara og Parlamentet, og Løven og den øvrige kongelige Familie, og saa for at kjøbe Stads og for at blive givt.

Lady Fletcher

(vender sig bort for at dølge et Smiil.)

Har da Deres Broder besteint Dem nogen Brudgom?

Miss Harriet.

Ikke saavidt jeg veed. Men han sørger nok for det.

Lady Fletcher.

Vil De da ikke selv vælge sig denne Lykkelige?

Miss Harriet.

O nei! min Broder forstaaer sig bedre paa det end jeg; og han holder saa meget af mig, at han vist skaffer mig den beste han kan faae. Men een Ting maae min Mand love mig, inden jeg tager ham.

Lady Fletcher.

Og hvad er det?

Miss Harriet.

At han skal være god imod vores Tjenestefolk,

og

og imod de sex gamle fattige Koner, som jeg underholder.

Lady Fletcher

(falder hende om Halsen og kysser hende.)

Ædle gode Pige!

Miss Harriet.

Jh! hvad? er det saa meget? Jeg kan ikke høre en Hund pibe, uden at jeg maae hjelpe den, og skulde jeg da ikke gjøre det samme ved Mennesker? Fy, det var hæsligt! og seer De, min Broder og jeg har gjort os det til en Regel, at de fleste af vores Tjenestefolk skal være Krøblinger; for de vilde ellers have ondt for at føde sig, og vi kan dog bruge dem til noget.

Lady Fletcher.

Hvorfor skal De dog have saadan Riigdom paa Ædelmodighed, og mangle saa mange . . .

Miss Harriet.

Jeg mangle? — Nei, Gud skee Lov! jeg er saa frisk og rask som nogen Pige i Landet; og hvad min Formue angaaer, saa har jeg meget mere end jeg behøver.

Lady Fletcher.

Det er ikke det jeg mener. Men der ere visse Følelser, som . . .

Miss Harriet.

Ja, kalder De det Følelser, at græde naar man burde lee, saa maae De gierne beholde dem for mig; jeg

jeg gider ligesaa lidet flæbe selv, som jeg kan taale at see andre græde.

Tredie Scene.

De Forrige. John.

John.

Herr Blunt er udenfor, og beder om Tilladelse at komme ind.

Lady Fletcher.

Beed ham være saa artig.

(John gaaer.)

Fjerde Scene.

Lady Fletcher. Miss Harriet. Blunt, og en gammel Mand

(med hvide loshængende Haar, og klædt i en Roquelaure.)

Blunt.

Deres Naade! jeg bringer Dem her en Mand, som, i hvor usel han end seer ud, dog vil blive Dem velkommen, og som fortjener Deres Venskab.

Lady Fletcher.

Enhver Fattig er mig velkommen, naar jeg kan hjelpe ham! men hvem er han da? hvorfor skylder jeg just ham mit Venskab?

Den Gamle

(betragter hende opmærksom.)

Blunt.

De seer i ham den Mand, hvis uforsagte Mod reddede Deres Søn af Ilden forleden Dag.

Lady Fletcher

(hastig ragende ham i Haanden.)

Engel af Himmelen! Vær mig inderlig velkommen. Vee mig! om jeg ikke deler med dig den sidste Bid Brød, som jeg har tilovers fra mit Barns og min Faders Fornødenheder!

Den Gamle

(bøier Hovedet ned og kysser hendes Haand.)

Blunt.

Deres Naade! det kan ikke nytte, at De taler til ham. Han kan ikke høre Dem, han er baade døv og stum.

Lady Fletcher.

Stakkels gamle Mand! saa god og saa ulykkelig! Betyd ham hvad jeg sagde, Herr Blunt!

Blunt.

Det skal ske, Deres Naade!

(Han gjør nogle Tegn til Manden.)

Miss Harriet

(tager en Pung med Penge frem af Lommen, og trykker ham i Haanden.)

Der, gode Gamle! jeg har ikke mere for nærværende Tid.

Den

Den Gamle

(slipper Pungen i hendes Haand, løber hen til Sengen, og staaer og betragter Barnet, men vender Ryggen til de andre, og det synes som han undertiden torrer Øinene. Lady Fletcher og Miss Harriet seer i nogen Tid efter ham.)

Lady Fletcher.

Hvor har De faaet fat paa denne Mand?

Blunt.

Paa Mylords udtrykkelige Ordre har vi søgt efter ham, og endelig fundet ham hos en fattig Møller et Par Mile herfra.

Miss Harriet.

Veed man ikke hvem han er, eller hvorfra han er kommet?

Blunt.

Nei; da han ikke kan tale, saa har man endnu ikke kundet udspionere det; men han har opholdt sig i fire til fem Dage her i Egnen.

Lady Fletcher.

Besynderligt! Formodentlig gaaer han omkring og lever af Almisse.

Miss Harriet.

Da undrer jeg mig over at han ikke vil tage Pungen.

Blunt.

Rimeligviis har han syntes at der var for meget i den. Mylord har befalet at han skal blive her,

og have sin Underholdning med de andre Betjentere, og er meget glad over, at vi fik fat paa ham.

Miss Harriet.

Ja, vi skal sørge for ham, min Beste! at han skal have gode Dage paa sin gamle Alder; og kappes om, hvem der kan pleie ham best.

Lady Fletcher.

Jeg paalægger Dem det, Herr Blunt, at tilsee, at han faaer alle muelige Bequemmeligheder.

Blunt.

Det skulde skee, endogsaa uden Deres Naades Befaling; jeg er heller ikke ufølsom. Men jeg vil gaae, og tage ham med mig.

(Blunt giver den gamle Mand Tegn at følge med sig. De gaaer.)

Femte Scene.

Lady Fletcher. Miss Harriet.

Lady Fletcher.

Nu er jeg mindre bedrøvet end jeg var før; og De, min Beste! er vel ikke mindre glad.

Miss Harriet.

Nei, nu vil først Chocoladen smage mig ret godt. Den staaer anrettet herinde i mit Kammer. Kom derind med mig!

Lady Fletcher.

Ja mænd! lad os det, især, siden jeg seer at den Lille sover.

(Hun gaaer hen til Sengen, og seer om Barnet sover, og gaaer derefter ind med Miss Harriet.)

Sjette Scene.

(Værelset i første Akt.)

Heckingborn. Dalton

(med endeel gamle Aviser i Haanden.)

Dalton.

Som jeg siger, det eneste Raad for Dem, er at De giver sig igjen. Det er den rette Kuur for Deres Sygdom. En god Kone naar man er frisk, er det samme som en Svedekrik, naar man er syg. Et diable m'emporte, il vous en faut.

Heckingborn.

Hvad? vil De have mig i Daarekisten? Afsted med mig derhen, naar jeg gjør mig saa meget til Nar paa min gamle Alder.

Dalton.

Nu den gamle Alder igjen. Tre og halvtredsindstyve Aar er en farlig Alderdom. Des chansons ma cher! des chansons. En Mand paa halvfjerdsindstyve Aar kan jo gaae over en Kirkegaard, uden just at falde i en Grav?

Heckingborn.

Ja; men naar en gammel Mand styrter sig selv i den

i den Grav som han seer er aaben, saa er han en Nar. Det siger jeg; det siger Admiral Heckingborn; og han vil ingen Nar være. Jo! Heckingborn faae sig en Kone, og kanskee en ung Kone til; det vilde faae et artigt Udfald. Ikke?

Dalton.

Ja, det er sandt nok. Fruentimmer og Muulæsler vil gaae deres egen Gang, til Trods for Ryttere og Sporer; og den der vil holde et Fruentimmer, maae ikke have for langt Toug, men en stærk Arm. —

Heckingborn.

Ja, og det har jeg ikke.

Dalton.

De ikke? Ja Fanden troe Munken, naar han faaer grønne Klæder paa. Naa hør da: siden jeg ikke kan overbevise Dem selv, saa har jeg her nogle Aviser, som nok skal faae Bugt med Dem. Lad os sætte os!

(Han tager Stole frem og sætter sig; Heckingborn staaer.)

Heckingborn.

Jeg gad nok vide, hvad der er for en Viisdom i de Aviser, der skulde kunde gjøre mig gal! Jeg vil ikke høre paa det Tøi. (Vil gaae.)

Dalton

(holder ham tilbage.)

Eh mon Dieu! restez donc. Kan De ikke

sagte

sagte tilbringe denne Dag i mit Selskab. De har lovet mig det, og saa er De nødt til at holde Ord. Der kan, paa min Sjel! ingen springe over sin egen Skygge. — Naa sæt Dem! Om De nu ennuyerer Dem eengang?

Heckingborn (aflides.)

Han har Ret: jeg faaer ennuyere mig.

Dalton.

Hør da nu. Jeg har med Flid slaaet Krøller ved alle Efterretninger om Folk, som er blevne meget gamle. Jeg vil ikke tale om Folk i den gamle Verden; for den kan man med rette kalde gammel, siden Folk i den Tid bleve saa gamle.

Heckingborn.

Ja, jeg veed hvor gammel Methusalem og alle de Folk blev; men det var i de Dage.

Dalton.

Ja, dem vil vi ogsaa gaae forbi, og holde os til vores Tid. (Han rager i Aviserne.) Baltharsar Livelong, en Irlænder, var 112 Aar gammel den Dag han begravede sin Moder, som var den 12te April 1768.

Heckingborn.

Ja, de kan godt lyve i Irland.

Dalton (læser.)

Christian Jacobsen Drackenberg i Dannemark blev 146 Aar, givtede sig i sit 111 Aar; men blev

snart

snart Enkemand, og friede siden adskillige Gange til unge raske Piger, til Aar 1772, da han døde.

Heckingborn.

Har de ingen Daarekiste i Dannemark?

Dalton.

Ja Asenet graaner i Moders Liv, og er derfor ikke desklogere, (bladet videre) Jean Turpin de Montreal i Lyon, blev dømt i sit 109de Aar til at ægte sin Stuepige, som kom i Barselseng med Tvillinger.

Heckingborn.

Nei, det Galskab gaaer for vidt. Jeg maae ogsaa læse. (Han tager en Bog af Lommen.)

Dalton (læser)

Johannes Christianus Augustus Fridericus Teufel von Hohlenfeldt, en tydsk Rigsgreve, giftede sig i sit 112te Aar med en ung Frøken, der var saa jalour, at hun det første Aar jagede tre Husholdersker paa Dørren, blot fordi hun var bange for, at de skulde forføre hendes kjære Mand.

Heckingborn (læser.)

En Daare taler idelig; men den Vise tier og tænker.

Dalton

(bladet og læser.)

William Boy fik i sit 99 Aar Hug af sin Fader, fordi han lod sin yngste Søster, et Barn paa to Aar, gaae uden Ledebaand.

Hecking-

Heckingborn (læser.)

Stød en Nar i en Mortèr og destilleer ham, saa faaer du Narren-Essents.

Dalton

(blader og læser.)

Den Blackbirdske Familie er deraf berømt, at den sidste afdøde John Blackbird, tilligemed hans Fader, Farfader og Oldefader, alle fire stode, paa een Dag og i een Kirke, aabenbare Skrifte for begangen Leiermaal; hvilket var et ærværdigt Syn.

Heckingborn (reiser sig.)

Nei, længer holder jeg det ikke ud. Tænker De at gjøre mig gal med de forbandede Aviser?

Dalton

(tager Aviserne under Armen.)

Nei, Macher! Men aldrig er der saa lille en Kalv, den kan jo blive en stor Oxe; og det er bare for at vise Dem, at enhver Mand paa halvtredsindstyve Aar kan altid have god Aarsag og Grund til at haabe at leve endnu i halvtredsindstyve Aar.

Heckingborn.

Det er en Dosmer som haaber det, og den som ønsker det, han veed ikke selv hvad han ønsker. Hvad godt er her vel i denne Verden? Jeg i det mindste har endnu aldrig fundet en glad Time der.

Dalton.

Vist nok er Livet en vanskelig Jord; naar den

ene

ene Fod staaer fast, saa stikker den anden i et Morads; men dog er der ogsaa megen Honning iblandt Malurten.

Heckingborn.

Den har jeg endnu aldrig smagt. Grædende kommer man til Verden. Man plages i sin Barndom for at lære en Hoben Snaus, som man nødvendig skal og maae glemme. Man voxer til, og kommer ud paa Verdens vilde Hav, omringet af Hyklere, Bagvaskere, Spitsbuber, Forførere, Dydens og Uskyldighedens Mordere, paa alle Kanter, og alle disse Folk gaae dog i Dydens Liberie. Man erfarer et Skjelmstykke efter det andet; seer eet Kanallierie efter det andet; man bliver mistroisk imod alle, og bliver paa samme Grund mistroet af alle. Lykkelig den som kan undgaae at blive et Skarn; som slipper med at ennuyere sig! — thi moere sig kan man dog vel ikke i saadant Selskab? Og naar man nu ikke længere kan holde det ud der, saa kan man ikke engang faae Lov til at forlade det, for disse uforskammede Folk, der tvinger een til at blive tilbage, ligesom man nøder Folk til at æde og drikke sig ihjel i et Gjestebud.

Dalton.

De har dog ogsaa fundet Verden langt værre end alle andre. Det maatte være et forbandet Nøddetræe,

træe, hvorpaa alle Nødderne vare ormstukne. Hør, lad os tale alvorlig! serieusement — — —

Heckingborn
(afsides i det han reiser sig.)

Den utaalelige Karl! dog, jeg faaer holde ud, jeg har jo lovet ham det.

Dalton.

Serieusement macher! De maae have faaet nye Bekymringer, thi i Gaar var De dog noget munter; men i Dag! — hvad er det? —

Heckingborn.

Intet, intet. — (Afsides.) Den Karl kunde kanskee gaae hen og fræmme mig min stakkels Jenny, om jeg ....

Dalton.

Er det en Hemmelighed, saa forlanger jeg ikke at vide det. Naar der er Laas for Kisten, saa kan jeg ikke sige hvad der er i den; og den Ulykke jeg ikke kjender, kan jeg ikke raade Bod paa. Men saa meget er vist, at Kjerlighed, Sorg og en rød Næse kan man ikke skjule. Men for at komme til vores Apropos igjen, hvad synes Dem om min Søster?

Heckingborn.

Oh! det har jeg gjort mig meget lidt Betænkning om. Jeg troer at hun kan være en meget god Pige.

Dal-

Dalton.

Heisa, der har vi det. Kjerlighed og en rød Næse — ja saa min Sjel! skal de to spænde deres Heste sammen, som Ordsproget siger. Men kjere Svoger! point de detours! ingen Omsvøb! gaae lige til Sagen! en stum Tunge vinder intet, og den kjekkeste Frier faaer Pigen. En slet Hund kan vel jage en Hare op, men den gode kniber den, og tager den vis.

Heckingborn
(leer af alle Kræfter.)

Naa, nu havde jeg ikke troet at skulde komme til at lee i Dag. (Hidsig.) Men hvad den Ulykke tager De mig an for? troer De . . .

Syvende Scene.

De Forrige. Blunt (kommer ind.)

Heckingborn
(hastig, i det han seer Blunt kommer.)

Min kjere Blunt! har han intet at referere?

Blunt.

Jo, det veed Gud jeg har, ifald Mylord har Leilighed.

Heckingborn.

Aldrig har jeg havt bedre Leilighed end nu; kom gesvindt! af to Ulykker saa er dog denne den taaleligste. Gud velsigne ham! snart!

Blunt.

Blunt.

Mylord tillader mig da at hente mine Papirer?

Heckingborn.

Kuns hastig, kjere Blunt! vil han see mig levende, saa skynd sig. (Blunt gaaer).

Ottende Scene.

Heckingborn. Dalton.

Dalton.

De ønsker da vel ikke min Nærværelse?

Heckingborn (afsides.)

Naar ønskede jeg mig den? (høit.) Nei, De behøver ikke at generere sig.

Dalton.

Siig Sandheden: at jeg generer Dem! n'est il pas vrai?

Heckingborn.

Ja; siden De endelig saaledes vil have det. Deres Person generer mig just ikke; men Deres fordømte Indfald og Propositioner, og Deres ravgale Fransk.

Dalton.

Da er det, paa min Sjæl ikke saa dumt; og naar De overveier mine Propositioner lidt, saa betænker De sig nok.

Heckingborn.

Skulde jeg betænke mig, om jeg vilde blive en Nar eller ikke? hvad? Dal-

Dalton.

O! De bliver ikke længere ved det Sind, end man kan binde en Hund ved en Polſe. De betænker Dem nok.

Heckingborn.

Gid Fanden havde Deres Betænkninger! Og var det ikke i Deres eget Huus . . .

Dalton.

Saa vilde De viſe mig Dsrren?

Heckingborn.

Nei, men jeg vilde bede Dem gaae bort.

Dalton.

Det ſkal jeg gjerne tjene Dem i, uagtet det er i mit eget Huus. Point de façons, macher! (I det han gaaer.) Det var en herlig Jagt, ſagde Manden, han reed fyrgetyve Mile efter en Vildgaas.

(Gaaer.)

Niende Scene.

Heckingborn

(allene, ſætter ſig.)

Endelig er det kommen ſaa vidt, at jeg maae taale Narre, fordi jeg trænger til dem. — Dog hvad? ſkulde Heckingborn trænge til nogen, fordi han er fattig? — Nei. — Men min arme Datter! — min ſtakkels Jenny! — — hun er da Enke? — — Hvorledes ſkal jeg bibringe hende denne græsſelige Nyehed? og hvorledes ſkal jeg for Eftertiden ſætte hende

hende i Sikkerhed for Mangel? (grunder lidet og staaer derpaa hastig op.) Seer du nu, stolte Nar! at du er ingen Halvgud!

(Gaaer lidet frem og tilbage, fætter sig derefter need igjen, og grunder.)

Tiende Scene.

Heckingborn. Blunt

(med en Bog i Haanden.)

Blunt.

Her er jeg.

Heckingborn

(tier og hører ikke.)

Blunt

(med en høiere Stemme.)

Her er jeg igjen, Mylord!

Heckingborn.

Hvad godt, Blunt! hvad vil han?

Blunt.

Referere.

Heckingborn

(springer hastig op.)

Gaae Fanden i Vold med sin Refereren!

Blunt.

Men Mylord har jo selv befalet mig at referere.

Heckingborn.

Hvad nu? har han mistet Forstanden? Jeg? jeg skulde have befalet ham at komme her og gjøre mig

mig Hovedet kruset med hans forbandede Kram? Nei, min kjere Blunt! det er kuns et af hans gamle Kneeb, som han pleier at bruge, for at faae mig til at høre paa hans Snikſnak.

Blunt.

Men erindrer De ikke, naadige Herre! hvor glad De blev for et Øieblik siden, da De saae mig? og at De selv spurgte mig, om jeg intet havde at referere, for at De kunde blive af med Hr. Dalton?

Heckingborn

(betænker sig lidet.)

Naa, naa, min kjere Blunt, (tager ham ved Haanden) bliv ikke vreed! jeg troer, jeg vilde have gjort ham til en Løgner; jeg meente virkelig ikke, hvad jeg sagde. Mine Tanker sværmede noget. Nu hvad har han da at sige?

Blunt.

De veed at De fik aldeles intet reddet af Ilden, undtagen Deres egen Person, Deres Datter og hendes Søn.

Heckingborn.

Apropos! hvad tager den Gamle sig for? Han maae faae alt hvad han behøver; men ikke arbeide.

Blunt.

Han skal intet mangle. Det sørger overalt Lady Fletcher nok for. Men han har givet os tilkjende, at han vil have noget at bestille, og kan ikke være ledig.

lebig. Derfore lader vi ham udrette saadanne smaae Huusforretninger, som ikke fordre Arbeide.

Heckingborn.

Det er godt. (Vil gaae)

Blunt

(holder ham ved Armen.)

Nei! Mylord! De maae bie og høre.

Heckingborn

(trækker paa Skuldrene og viser sig utaalmodig.)

Nu vel da; men skynd sig.

Blunt.

De veed, at vores forrige Ulykker har foraarsaget, at vi maatte laane endeel Penge; disse bliver efterhaanden forfaldne, og skal udbetales, og Gaarden skal opbygges igjen. Veed Mylord nogen Udveie til de fornødne Penge?

Heckingborn.

Nei, det maae han vide. Derfor holder jeg ham.

Blunt.

Ja, gid jeg vidste nogen; men jeg har endnu i Dag . . . (Han vender sig hastig om, og slaaer sig for Munden; affides.) Ubetænksomme! (høit.) Jeg har endnu i Dag spadseret ind til Byen, som, De veed, ligger kuns en halv Miil herfra, for at faae laant Penge; men forgjeves. Ikke een eneste havde nogen; tvertimod lod man mig vide, at den Vexel paa fem tusende

Pund var i Dag forfalden, og skulde prompte udbetales.

Heckingborn.

Den maae betales.

Blunt.

Godt nok. Men hvor tager vi Penge fra? Fabrikør Wotton, som vi skylder de fem hundrede Pund for Vare, sagde mig med grædende Taare, at dersom jeg ikke strax kunde skaffe ham disse Penge, saa maatte han gaae Fallit.

Heckingborn.

Han maae hjelpes, Blunt! Det var et Bedrageri mod hele Landet, et Tyveric fra Staten, at bringe en arbeidsom Mand til Bettelstaven, fordi han ikke kan faae sit eget. Han maae absolut hjelpes.

Blunt

(bladet i Bogen og tager et Papir frem.)

Det er godt nok, jeg indseer ogsaa, at han bør faae, hvad ham tilhører. Her er hans Regning, den er aldeles rigtig og billig. Men, ved Gud! jeg veed ikke, hvor jeg skal tage Pengene fra, undtagen vi faaer tage den Capital af ti tusende Pund, som Mylord har skjenket til Underholdning for de Syge og Fattige, i det Hospital, som han byggede forleden Aar. Den skulde udsættes i disse Dage paa Renter; men staaer kanskee endnu in deposito hos Inspecteuren.

Heckings

Heckingborn.

Hvad? er han gal? Skulde vi lade hundrede Krøblinger fryse og sulte ihjel paa Gaden i denne Vinter, for at hjelpe een eller to? Den Redelighed var ilde anvendt. Maae ingenlunde skee.

Blunt.

Saa faaer vi da tage i det mindste de tusende Pund, som vi har tilgode hos Walter Harris. Han faaer rykke ud med dem, for at Wotton kan faae sit.

Heckingborn.

Han giver nogle nydelige Raad. Hvad var derved vundet, uden at gjøre een strøbsom Mand til en Tigger, for at hjelpe en anden? Nei, vi maae skaffe Penge tilveie paa andre Maader, Hører han det? Blunt!

Blunt.

Ja, jeg hører det nok; men jeg seer ingen Mueslighed dertil. Det eeneste Haab, jeg har, er, at den ulykkelige Tidende, som Brevet bragte i Morges, torde kanske være usandfærdig.

Heckingborn.

O intet; stoel ingenlunde paa det! Den er alt for sand.

Blunt.

Den behøver dog endnu Bekræftelse.

Heckingborn (haftig.)

Staaer der ikke med rene og tydelige Ord i Brevet, at Fletcher er død?

(Dørren i Baggrunden aabnes; Lady Fletcher og Miss Harriet vil gaae ind.)

Ellevte Scene.

De Forrige. Lady Fletcher. Miss Harriet.

Lady Fletcher

(som har hørt de sidste Ord.)

Fletcher død! Min Gud! hvad hører jeg?

(Hun falder i Miss Harriets Arme og Dørren lukkes.)

Tolvte Scene.

Heckingborn. Blunt.

Begge.

Hvad er det?

Blunt.

Jeg frygter for, at det var Lady Fletcher.

Heckingborn.

Formodentlig har hun hørt, hvad jeg sagde. Kom lad os løbe at hjelpe hende.

(De gaae begge, og naar Dørren aabnes, seer man Lady Fletcher endnu i samme Stilling i Miss Harriets Arme.)

Tredie

Tredie Akt.

En Spise-Sahl, hvori man seer et Spisebord opsat, men ikke dækket.)

Første Scene.

Lady Fletcher

(allene, siddende i en Lehnestoel i en sørgelig Stilling. Efter en kort Taushed.)

Saa er da endogsaa Haabet berøvet mig. — Daarlige Jenny! som grundede din Lykke paa et Haab; — og hvad er vel Haabet? den usleste Ting i Verden; mere urimeligt end en Skygge. — En Skygge kan man dog see; men hvem siner Haabet? — ingen, uden den Forfængelige, den Stolte, den Letsindige.

(Hun staaer op og gaaer frem paa Theatret.)

Anden Scene.

Lady Fletcher. Den gamle Mand.

Den Gamle

(kommer ind med en Dækkekurv med Dug og Servietter, sætter den paa Bordet, og rager noget om deri.)

Lady Fletcher.

Dette er da Heckingborns Datter! den Jenny, som

ſom alle Engelands Øine vare fæſtede paa! — ſom var født til den meeſt glimrende Lykke! — ha! daarlige Indbildning! nævn mig nu en ſaa uſel, at han vilde bytte Skjebne med hende! (hun tørrer Øinene.) ulykſalige Jenny! forladte Enke! Hun vender ſig om og bliver den Gamle vaer.) Ha, gode Mand! dig ſkylder jeg dog den lille Glæde, ſom endnu er tilovers for mig i Verden.

Den Gamle

(kyſſer hendes Haand, vender ſig haſtig om, og gaaer ud.)

Tredie Scene.

Lady Fletcher (allene.)

Hvad vil det betyde? (efter en kort Taushed.) Arme Mand! han maae ogſaa have Sorger! — O Jenny, Jenny! du tør kalde dig det ulykkeligſte Menneſke i Verden? — Du kan dog beklage dig; — det kan han ikke; — han maae lide allene. — Der er dog noget ſødt i den Tanke, at kunde meddele andre ſine Bekymringer.

Fierde Scene.

Lady Fletcher. Heckingborn.

Heckingborn.

Nu, min Datter! har du bragt dit Sind noget i Roelighed?

Lady

Lady Fletcher.

Jeg har i nogen Tid lært at foreſtille mig alting fra den værſte Side, og dette er den ſidſte Gang, at Haabet ſkal have narret mig.

Heckingborn.

Det er godt, mit Barn! vi er nu ogſaa kommen ſaavidt, at det var en Forbrydelſe af os at haabe. Jeg var kjed af min Rigdom, jeg ønskede mig Fattigdom, jeg har opnaaet mit Ønſke, og — o Gud, alt for bogſtavelig.

Lady Fletcher.

Men er da alting ſaa aldeles forloren?

Heckingborn.

Alting. Vi har intet mere at tabe. Den yderſte Elendighed er for Dørren. O! Heckingborn! Heckingborn! du troede du var viis, da du gjorde et ſaa daarligt Ønſke! — O! en Dosmer var du, Heckingborn! du kan maaſkee ikke engang blive ſaa lykkelig ſom Swift, at døe i dit eget Hoſpital! (han gaaer frem og tilbage med Heftighed; afſides.) Dog hvad? der er jo andre Udveie.

Lady Fletcher.

O min Fader! De beder mig at være roelig; og hvem er mere uroelig end De ſelv? Har jeg ikke miſtet mere end De? De har jo dog en Datter og en Datterſøn endnu? og diſſe Hænder ere ikke ſaa ſvage,

at

at min Fader skulde døe af Sult. Og der gives desuden endnu medlidende Mennesker.

Heckingborn.

Hvad? skulde Heckingborn betle sig igjennem Verden? — medlidende Mennesker! — Oh! det er en Ting, som ikke er til i Naturen. Grøde kan de alle; deres Øine ere som Springvand, man kan sætte i Gang, naar man vil; men føle — nei, nei, mit Barn! Elefanten er ikke saa haardhudet som et Menneske.

Femte Scene.

De Forrige. Miss Harriet (med et Brev.)

Miss-Harriet.

En Mand, som er her uden for, leverede mig med Taarerne i Øinene dette Brev til Dem, Mylord!

Heckingborn.

Vel! jeg har ingen flere Tidender at frygte for. — (Han tager Brevet og læser.) "Savnet af de fem hundrede Pund, som jeg har tilgode hos Dem, vil "endnu i Dag bringe mig med Kone og mange Børn "til Bettelstaven. Red en talrig Familie, Mylord! "saa høit som De ønsker sig Himmelens Velsignelse."

Wotton.

Dette feilede endnu.

Lady

Lady Fletcher.

Fem hundrede Pund skulde gjøre en Mand ulykkelig, og en heel Familie? Nei, det tillader min Fader aldrig; han maae hjelpes.

Heckingborn.

Men hvormed? hvorledes? Ved Gud! jeg er ikke i Stand dertil.

Lady Fletcher.

Hvordan? usle fem hundrede Pund, dem skulle min Fader ikke kunde bringe tilveie, naar det gjelder om at redde en ulykkelig Familie? Red ham, min Fader! for Guds Skyld, red ham!

Heckingborn.

Ingen Bebreidelser, Pige! er din Fader en Barbar? Troer du, at han vilde betænke sig et Øieblik paa, at berøve sig selv alting, naar han havde noget at berøve sig? — Red ham, red ham! siger du, og husker ikke paa, at du selv ikke var i Stand til at redde dit eget Barn forleden Dag.

Lady Fletcher.

Jeg har fortjent denne Bebreidelse, men — — (det banker.) Hvem er det?

Miss Harriet.

Manden er utaalmodig. Det er ham — han kommer.

Hecking-

Heckingborn.

Gud! det er mere end jeg kan udholde.

(Han løber hastig ud af den anden Dør.)

Sjette Scene.

Lady Fletcher. Miss Harriet. Wotton.

Wotton

(løber hen og kaster sig for Lady Fletchers Fødder.)

For Guds Skyld! hjelp mig! styrt mig dog ikke i den yderste Elendighed!

Lady Fletcher.

Staae op, ulykkelige Mand! hverken min Fader eller jeg kan taale at see Folk lide, naar vi kan hjelpe dem; men vi ere selv i den yderste Elendighed, og kan ikke hjelpe.

Wotton (staaer op.)

Hjelpe? Forlad mig, Deres Naade! om jeg taler noget heftig; men jeg taler for en ulykkelig Familie, hvis eeneste Tilflugt jeg er. Jeg forlanger ingen Hjelp; jeg fordrer kuns min Eiendom; og saa dybt kan Mylord Heckingborn ikke være sjunken, at han ikke skulde være i Stand til at betale mig mine fem hundrede Pund.

Lady Fletcher.

Gud! hvad skal jeg gjøre?

Syvende Scene.

De Forrige. Den gamle Mand.

Den Gamle

(begynder at dække Bordet, lægger Dugen og Servietterne paa.)

Miss Harriet

(til Lady Fletcher, tagende hende til Side bag imod Spisebordet, saa at Wotton staaer foran paa Theatret.)

Men har De da intet at hjelpe ham med?

Lady Fletcher.

Intet, aldeles intet.

Miss Harriet.

Slemme Kone! Kan De see en Mand i saa ynkværdig en Forfatning, og dog tage i Betænkning at give ham det kostbare Portræt som De har?

Lady Fletcher.

Gud! jeg har misiet min Mand, for evig mistet ham; og man vil endnu berøve mig min sidste Trøst, hans Billede. — Dog, De har Ret, jeg misunder Dem, at De skulde lære mig mine Pligter, (til Wotton.) Vie lidt, min Ven! De skal blive hjulpen, kuns et Øieblik. (Gaaer.)

Wotton (med Glæde.)

O! Deres Naade! Jeg kjender Deres og Deres Faders ædle Tænkemaade.

Ot-

Ottende Scene.

Miss Harriet. Wotton. Den Gamle.

Miss Harriet.

Gesvindt, min Herre! kom! (hun tager en Nøgle frem, aabner et Skatol, og tager en Æske der ud af.) See her, min Herre! tag disse Smykker, de tilhøre mig; gaae strax til Byen med dem; hos hvilken Mand De melder sig, faaer De uden Betænkning de fem hundrede Pund, som De behøver, at laane derpaa. Skynd Dem og gaae! og send mig siden Regningen qvitteret.

Wotton.

Gud! hvilken Ædelmodighed! Himlen belønne Dem! Kuns eet saadant Menneske endnu, saa maae Verden være et Paradiis.

Miss Harriet.

O! naar der ikke var mange tusinde saadanne, saa maatte Verden være et Helvede. Men gesvindt, der kommer hun! og Taushed for alle Ting, om vi skal være Venner. (han gaaer.)

Niende Scene.

Miss Harriet. Den Gamle.

Miss Harriet

(kynder sig og lukker Skatollet og stikker Nøglen i Lommen.)

See saa! nu er det gjort, (seer paa den gamle Mand.) Han skal da ikke røbe mig.

Ti-

Tiende Scene.

De Forrige. Lady Fletcher (med Portrætet.)

Lady Fletcher.

Her er det — Hvor blev Manden af?

Miss Harriet.

Han blev kaldt ud til Blunt; og saavidt som jeg kunde mærke paa Tjeneren, saa maae Blunt uden Tvivl have faaet Udveie for Pengene — Naa, er det nu godt? nu beholder De jo Portrætet?

Lady Fletcher.

Jeg forsikrer Dem, min Beste! at jeg nu skulde have givet det fra mig til saa godt et Brug, med den største Fornøielse af Verden; men jeg kan dog ikke nægte, at jo det Onske opkom hos mig, nu da jeg hentede det, at det havde været malet paa Lærred, isteden for emailleret paa Guld.

(Hun seer paa det, vender sig om og tørrer Øinene.)

Miss Harriet.

Men var jeg i Deres Sted, vilde jeg ikke eie det snavs Billede. De bliver jo saa bedrøvet hver Gang, De kaster Øinene paa det, og saa græder De, og det kan jeg ikke finde mig i.

Lady Fletcher.

O! min Beste! De har ikke smagt endnu den usigelig Sødhed der er i at elske; og Himlen spare Dem for at føle alt det Græsselige der er ved at mi-

ste

ste den, man har elsket saa høit, som jeg har elsket min Fletcher! Men! Deres Hjerte er alt for ædelt til, at det ingen Taarer skulle have tilovers ved en saa sørgelig Leilighed.

(Den gamle gaaer ud.)

Ellevte Scene.

Lady Fletcher. Miss Harriet.

Miss Harriet.

Ja, jeg tilstaaer gjerne, at De kan have Aarsag til at græde noget, og derfor vil jeg heller ikke skjænde paa Dem derfor; men længere end otte Dage faaer De heller ikke Lov til at græde; for det er vist, at havde Deres Fletcher holdt ret meget af Dem, saa havde han aldrig kundet reise fra Dem, og det allermindst til Ostindien, som er nogle hundrede Mile herfra.

Lady Fletcher.

O min Veninde! De veed ikke, hvor meget denne Skilsmisse kostede ham. Men vi lever i en Verden, hvor Naturens Love formaaer intet imod Staternes; hvor Naturens ædelste Følelser maae qvæles, og dens Stemme ikke høres, saasnart som en koldblodig Regent siger: Gaae hen og dræb Mennesker, og lad dig dræbe for min Eres Skyld.

Miss Harriet.

Ja saa maae De heller ikke have holdt saa meget

get af ham; for man siger, at Konerne kan formaae alting over Mændene, og naar Fletcher havde været min Mand, saa havde jeg saamænd ikke sluppet ham; han skulde smukt have faaet Lov til at blive hjemme; at sige, ifald jeg havde holdt meget af ham.

Lady Fletcher.

Men vilde De da hellere have seet Deres Mand vanæret, end skille sig fra ham for en Tid? Den der elsker saaledes, den elsker slet ikke.

Miss Harriet.

Men hvad Vanære kunde der være i det? det kan jeg saamænd ikke indsee.

Lady Fletcher.

O! den spidsfindige menneskelige Forstand har opspundet tusinde Chimærer og Indbildninger for at plage hinanden med, og iblant dem — Æren den grusomste. Han var Officeer, meer behøver jeg vel ikke at sige Dem — Ha! barbariske Ære! og saa mit Hjerte har du gjennemboret med din blodigste Dolk. (Hun tørrer Øinene.)

Miss Harriet.

Naa, nu kommer den Græden igjen, lad os ikke tale om det mere; lad os tale om noget andet. Hør! i Morgen er det min Geburtsdag, og min Broder vil gjøre en Lystighed, en The — The — Thea — noget, jeg veed ikke, hvad det er han kalder det. Der maae De dog være med og være munter.

Lady Fletcher.

Kan jeg det? — er det vel mueligt? Nei, min Veste! men lad det ikke hindre Deres Fornøielse. Jeg misunder ingen sin Glæde, fordi jeg ikke selv kan tage Deel i den.

Miss Harriet.

Jo i Sandhed maae De være med. Vi maae see at muntre Dem op. Men jeg er noget stødt paa min Broder, for han vil, at jeg skal leege Proserpina; det er jo en Hund, og han veed jo dog, at jeg kan ikke gaae paa alle fire. Er det ikke sandt? Har jeg ikke Aarsag at være vreed paa ham? Og mon han ikke vilde fortryde paa, om jeg kaldte ham Paspop? — Hvad? — er det ikke ret? — O svar mig dog! —

Lady Fletcher.

O nei! Proserpina var en Gudinde, og hendes Navn har de siden gjort til et Hundenavn.

Miss Harriet.

Da er det ikke kjønt af hvem der har gjort det. Men siden det er saaledes, saa vil jeg da nok leege med. Det var ogsaa Synd, at saa smuk en Comoedie skulle gaae overstyr. Ikke sandt?

Lady Fletcher.

O jo vist.

Miss Harriet.

Min Broder siger at den skal være meget smuk.

Jeg

Jeg skal sige, hvor han har seet den. Han reiste for nogle Aar siden udenlands med et Kulskib, og saa kom han til en stor Bye i Frankrig, som heder Nantes, og der var han i fire Uger, og saae Comoedier og lærte Fransk. Han havde gjerne blevet der længere; men den slemme Kulskipper vilde ikke, og min Fader levede den Gang, og han havde gjort Skipperen til hans Hovmester; og see, saa maatte han lyde; men kom min Broder der nu, saa raadede han sig selv.

Lady Fletcher.

Vil De tillade mig, at jeg gaaer lidet ind i mit Kammer?

Miss Harriet.

Nei, jeg slipper Dem saamænd ikke, førend De lover mig, at De vil være med i Morgen. Vi skal nok faae Dem i Lune, for det maatte være et meget sørgeligt Selskab, som min Broder ikke skulde gjøre muntert. Han er ret en Spasfugl, naar han tager sig det for. Naa, lov mig det nu, saa skal De slippe.

Lady Fletcher.

O ja da, jeg saaer vel.

Tolvte Scene.

De Forrige. Dalton.

Miss Harriet.

Naa, der er min Broder, han skal være Vidne til det. Lady Fletcher har lovet mig at slaae al Sorg af sit Hoved i Morgen.

Lady Fletcher.

Det har jeg ikke lovet, og det kan jeg umuelig love.

Dalton.

Det er ret. Man maae rive Høe medens Solen skinner; og et Knippe Bekymringer fylder ingen Mands Madpose. Hør du Søster! tjen mig i at gaae ud og besørge det, jeg bad dig om før.

Miss Harriet.

Gjerne. Men see du til at du kan faae Lady Fletcher mere oprømt. (Hun gaaer.)

Trettende Scene.

Lady Fletcher. Dalton.

Lady Fletcher

(vil gaae.)

Dalton

(holder hende tilbage.)

Attendez un peu, s'il vous plait. Vie lidt, ikke saa hastig. Den kommer ogsaa frem, som kjører med Stude.

Lady

Lady Fletcher.

Hvad har De at befale?

Dalton.

Befale? — Slaven befale over Herren, og Eg-get lære Hønen? Nei, De har at befale. Jeg kjender Deres Omstændigheder, jeg veed at De trænger til Penge, og jeg tilbyder Dem min hele Formue; vous n'avez qu'á vous en servir à votre gré.

Lady Fletcher.

Min Herre! det er et alt for ædelmodigt Tilbud, og som min Fader vist ikke kan eller bør benytte sig af.

Dalton.

Deres Fader? Madame! a bon entendeur peu de paroles! en god Hører en god Svarere. De maae benytte sig deraf, De — De — forstaaer De mig?

Lady Fletcher.

Nei; jeg maae tilstaae det, jeg forstaaer Dem ikke ret.

Dalton.

Da taler jeg, saa min Sjel, tydelig nok. Stil Dem ikke saa dum an. De vil nok indbilde mig, at Deres Pande er tom som en Østers i Nyemaane?

Lady Fletcher.

De ønsker kanskee ikke at forklare Dem nøiere, og altsaa vil jeg spare Dem derfor.

(Vil gaae.)

Dalton
(holder hende tilbage.)

Nei bie lidt. Det er pardi den første Gang jeg har været nødt til at forklare mine egne Ord. Hvert Menneske, ja lige til mine Jagthunde, saa forstaaer de mig, bare jeg vinker, end sige naar jeg taler. — Hør nu, hvad jeg vilde sige — det maae herud. Den der ikke kan tie, den maae have Lov til at tale — Ikke sandt?

Lady Fletcher.

Det Ordsprog er just ikke aldeles rigtigt.

Dalton.

Ih! jo saa min Sjel er det saa! Det er Hundens Natur at gjøe, og Hanens at gale. — Hør nu, siig mig engang: De har virkelig været meget ulykkelig; men hvor faaer vi vel den Snee fra som faldt i Fjor? og den Høne Hovedet er af, kagler ikke mere.

Lady Fletcher.

Min Herre! De maae pardonere mig, jeg forstaaer tilforladelig ikke ert Ord af alt hvad De siger.
(Vil gaae.)

Dalton
(holder hende tilbage.)

Det er dog en forbandet Hast. Bie dog! me voila au fait. Seer De; jeg vil sige saa meget som, at det gaaer mig ligesom min Allart: naar man viser ham et Been, saa logrer han strax. Det er nok et

sandt

sandt Ordsprog, at man ikke maae bytte sin Koe bort for et Par Træeskoe; men naar man dog har mistet Koen . . .

Fjortende Scene.

De Forrige. Den gamle Mand,

(kommer ind med Tallerkener, Knive, Glas, Opsatser og andre Fornødenheder til et Bord, som han rangerer, medens dette og de tvende næste Optrin varer.)

Lady Fletcher

(vil gaae.)

Dalton.

O bryd Dem ikke om ham, han kan ikke høre os.

Lady Fletcher.

De maae forlade mig, om jeg i Dag ikke har Taalmodighed. (vil gaae.)

Dalton

(holder hende tilbage.)

Naa, naa, er De utaalmodig efter at vide det, det vil jeg ikke have. Hør da: den der er født deilig, er halv givt, og Lige søger Lige. See nu: Jeg er Ungkarl og riig, De er Enke og fattig; kan ikke vi koble os i eet Kobbel sammen?

Lady Fletcher.

Er det Deres Alvor, Hr. Dalton?

Dalton.

Ja saa min Sjel er det saa. Et pourquoi non? en undseelig Frier vandt aldrig et smukt Fruentim-

entimmer. See der, mit Barn, der har du det første Pandt paa min Kjerlighed.

(vil kysse hende.)

Lady Fletcher

(støder ham fra sig.)

Dumdristige!

Dalton.

Ja det er en dristig Djævel der tør lade sig see ved Middags Tid; men vær kuns ikke saa undseelig! Jeg holder for meget af Frugt, til at jeg skulde længe lege Nødder i Hænde dermed; og det maatte være et stort Fjog, der ikke kunde skjære en Marvebudding for.

Lady Fletcher.

Jeg indseer nok at jeg har bedraget mig i mine Tanker om Dem. Jeg har anseet Dem for en ædelmodig Mand, og jeg mærker at De har nedrige Hensigter med Deres forstilte Godhed.

Dalton.

Jeg nedrige Hensigter? Det skal jeg nok overbevise Dem om, at jeg ikke har; men hver elsker sig selv, sagde Krage-Ungen til Nattergalen. Hør: to Ord saa gode som fire. Vil De være min Kone?

Lady Fletcher.

Og dette Spørgsmaal vover De at gjøre en Kone af min Tænkemaade, og det just den selvsamme Dag, da jeg har faaet den ulykkeligste Tidende i min hele Levetid?

Dal-

Dalton.

N'importe. Jeg kjender mangen Kone der ikke har taget ilde op, at man har gjort hende det Spørgsmaal, endogsaa førend hun haabede at blive Enke. Den Jæger der ikke kan skyde Fuglen i Flugten, er ikke et Skud Krud værd. Hør nu kortelig: Holder De noget af mig, og vil De være min Kone? Ja, eller Nei.

Lady Fletcher.

Nei, aldrig i Evighed, og jeg foragter Dem.

Dalton.

Det kan saa min Sjel ogsaa være lige meget. Den største Kalv har ikke altid det fineste Kjød; og det maatte være et forbandet Aasen, der ikke kunde gjøre Forskjel paa en Træhest og en Vetrmølle. Hør da: siden De ikke vil være min Kone, vil De da være min Maitresse? det kommer mig ud paa eet.

Lady Fletcher.

Nedrige! Nei det overgaaer alt hvad jeg kunde forestille mig. Og Dem skulde min Fader og jeg nyde Velgjerninger af? Nei, før skal vi tigge os igjennem Engelland, for at komme ud af den Luft, som De forgifter ved Deres Nederdrægtighed.

Dalton.

O! vor kuns ikke saa meget ved den høie Streng, den klæder Dem ikke. Fruentimmer og smaa Grise skrige altid. Men — Jeg vil ikke spille mit Trumf-

Es ud endnu. Der kommer vel den Tid, da De vil høste, og jeg hører ikke; De vil vinke, og jeg seer Dem ikke. Tag mig, saa har I mig, for jeg er ingen Nar.

Lady Fletcher.

Afskyelige Skabning!

(Gaaer meget forbittret ud.)

Dalton.

Ja, gammel Ulv er ikke bange for høit Skraal.

Femtende Scene.

Dalton. Den gamle Mand.

Dalton

(efter nogen Taushed.)

Ha, ha, ha! Hun troede sacredieu at det var Alvor; ja lad hende det. Hun skal nok lære at kjende mig fra en anden Side. Naar Løgn gavner, saa skader Sandhed; og ofte er en Pung fuld af Løgn bedre end en Sæk fuld af Sandhed.

Sextende Scene.

De Forrige. Wotton.

Wotton.

Jeg torde ikke forlade Deres Huus, førend jeg lod Dem vide, at jeg havde været her, og opdagede Dem tillige noget, som jeg frygter for skulde regnes mig til Last.

Dal-

Dalton.

Hvad er det?

Wotton.

Jeg kom hid, som en ulykkelig Mand, for at kræve Mylord Heckingbern fem hundrede Pund, som han skylder mig. Deres ædelmodige Søster har, uden at nogen maa vide det, leveret mig disse Juveler, som jeg skulde pandtsætte for Summen.

Dalton.

Den gode Pige! Ja Æblet falder ikke langt fra Stammen. Men hvorfor bruger han dem da ikke efter Ordre?

Wotton.

Jeg frygtede for at begaae et Bedragerie imod Dem, og heller vil jeg blive ulykkelig, end begaae nogen vanærende Handling.

Dalton.

Det er godt. De er en ærlig Mand. Ærlighed varer dog længst, siger Ordsproget. Flye mig Juvelerne. (Han tager sin Tegnebog og giver Wotton nogle Banco-Sedler.) See, der er de fem hundrede Pund! send min Søster Regningen qvitteret; men ikke eet Ord om hvad der er passeret.

Wotton.

Gud velsigne dette Huus! nu er min Familie lykkelig.

(Den gamle Mand gaaer ud, og Wotton efter ham.)

Syt=

Syttende Scene.

Dalton (allene.)

Naa, det var een god Gjerning. Men een Svale gjør ingen Sommer, her maae mere til.

Attende Scene.

Dalton. Heckingborn.

Heckingborn

(kommer løbende meget hastig og vil løbe ud af den anden Side.)

Dalton.

Hvorhen saa hastig?

Heckingborn.

Ud af dette forbandede Huus førend Taget styrter ned over os.

Dalton.

O der er nyt Tag paa Huset, det falder ikke saa let.

Heckingborn.

Du nedrige Affkum; saaledes at misbruge dine fordømte Velgjerninger til at forføre Uskyldigheden med, og det Heckingborns Datter. Men bie kuns. Vi trænger ikke til dig.

Dalton.

O Mylord! det var kuns en Proposition. Jeg har det saamænd ikke saa heftig. Det som bliver snart heedt, bliver snart koldt; og den der mister

et

et Fruentimmer og en halv Skilling, den miſter to Bagateller; og den maatte være meget i Trang for en Fugl, ſom kunde ſynge, der vilde give en Guinee for en Natugle.

Heckingborn.

Vil du tage Livet af mig med dine forbandede Ordſprog? bie lidt, jeg kan ogſaa Ordſprog: — Veed du det, at hvor meget man gaber, flyver der dog ingen ſtegte Duer i Munden? Misreguing er ingen Betaling; og for megen Munterhed er ſkadelig for en blind Heſt. Forſtaaer du mig? og dermed Farvel!

Dalton.

Ja, gaae kun naar De behager! for mig gjerne. Jeg er ingen Nar; jeg har bedre Forſtand, end at tække mit Huus med Pandekager; og jeg gier ikke mit Eble bort, uden jeg faaer en Pære igjen. Forſtaaer De mig? og dermed Farvel!

Heckingborn.

Ja, bie kun! vi tales ved.

Dalton.

Ja, man kan altid faae Sag med en feed Soe; men jeg vil ikke true; De ſkal ſnart faae at føle at jeg kan handle.

Heckingborn.

Jeg trodſer al din Ondſkab.

(Han gaaer forbittret ud.)

Nit=

Nittende Scene.

Dalton (alene.)

Jeg troer, at han vilde flyve bort med Vildgjæssene, om han fik Lov dertil; men det skal jeg dog see at sætte en Pind for. (Gaaer til Dørren og raaber.) Heida Niclas, Tom, William! hvor er I?

Tyvende Scene.

Dalton. Tre Tjenere

(i randet Liberie med Tøfler paa.)

Dalton.

Hør, hvem af Jer kan løbe hastigst til Byen?

Niclas (haltende.)

Det kan jeg, Herre!

Tom (stammende.)

Nei, — maae — jeg?

William (dot.)

Hvad befaler Herren?

Dalton (raaber høit.)

Kan een af Jer løbe til Byen for mig?

William.

Hvad vil Herren med Faaremøg?

Niclas og Tom (leer.)

Niclas (halter.)

O nei! lad mig løbe, jeg skal være her snart igjen!

Dal-

Dalton.

Men hvad? du kan jo ikke gaae, og du vil endda løbe.

Tom (stammer)

Nei, lad mig, jeg kan bedre end han.

Niclas.

Fanden i Vold! og du kan jo ikke snakke.

William.

Du maae selv have Fanden paa din Nakke.

Dalton.

Hvad Nytte har jeg nu af Jer Dosmere? Jeg kan jo ikke bruge een af Jer. Den tredie er døv som en Steen. Gaae og lad Jægeren komme ind.

William.

Vil Herren have et Bæger Viin? Det er min Sag.

Niclas og Tom (leer.)

Niclas.

Men Jægeren er jo blind, Herre!

Dalton.

Naa, et herligt Verthuus! sagde Ræven, han faldt i Ulve-Graven. Skal jeg nu gaae selv? Jeg holder fire Dogenigter, og kan ikke bruge een af dem. Gesvindt du Niclas! hump need i Stalden, og læg Sadlen paa Skimmelen, og rid ind til Byen, du veed jo hvor Procurator Fairwell boer? bed ham strax komme herud med Rettens-Betjente paa en For-

ret-

retning! beed ham besørge — dog nei, jeg faaer skrive. — — Kom til mig, naar du har lagt Sadel paa Hesten, saa skal du faae Brevet. Gesvindt?

(Han gaaer og Niclas halter efter.)

Tom

(stammende i det han gaaer.)

Naa, det vil blive et deiligt Rytterie.

William.

Nei jeg stod ved Fodfolket, det har jeg sagt dig tidt nok. (De gaaer.)

Fjerde Act.

(Et andet Værelse.)

Første Scene.

Heckingborn. Lady Fletcher.

Heckingborn

(tagende Lady Fletcher ved Haanden.)

Ja, min Datter! jeg vil nu kuns anbefale den gamle døve Mand i Blunts Hænder, og saa vil vi forlade denne Røverkule.

Lady Fletcher.

Hvorfor vil De ikke selv blive hos Blunt? Vi kjender ham jo, og veed, hvor gjerne han . . .

Hecking-

Heckingborn (afbryder hende.)

Pige! Pige! skulde din Fader vanære sig, ved at fortære det en anden har fortjent med sin suure Sveed i min Tjeneste, og som han skulde have godt af paa sin Alderdom?

Lady Fletcher.

Men hvor skal vi da begive os hen?

Heckingborn.

Det veed jeg ikke. Dog — Fuglene paa Marken og Dyrene i Skoven have jo hver sin Busk at skjule sig i; og vi ere jo Guds Skabninger ligesaa vel som De? Naar jeg kuns kan faae sørget for dig og dit Barn, saa bekymrer jeg mig ikke om mere. Mig gamle Nar ligger der ikke stor Magt paa.

(Gaaer heftig frem og tilbage.)

Lady Fletcher.

Min Fader! sæt Deres Sind lidt i Roelighed — Vi finder vel Redning — Dog! vores sidste Tilflugt er os endogsaa betaget. Har ikke Døden allerede for et Aar siden berøvet Dem Deres eeneste, kjereste Søster?

Heckingborn

(kommer hastig hen til hende og griber hendes Haand.)

Min Søster!... det er sandt Pige! Gaae ind og tag din Søn paa Armen, jeg skal hjelpe dig at bære ham. Beagelsted er min Svoger. Han har været gift med min Søster — Vi vil ile hen til ham.

Lady

Lady Fletcher.

Men betænker De, min Fader!....

Heckingborn.

Jeg har betænkt det, mit Barn! uagtet hans dødelige Had til mig; uagtet han har lagt min Søster i Graven af Sorg, skal han dog blive min Tilflugt. Jeg vil ile til ham, gjøre det, som jeg aldrig før eller ved nogen anden Leilighed kunde overtale mig til at gjøre — kaste mig for hans Fødder, og tigge ham til at være en Fader for dig og din Søn. Troe mig Jenny, det vil kildre hans stolte Hjerte alt for meget, at see Heckingborn krybe i Støvet for hans Fødder, til at han skulde lade mig gaae bort ubønhørt; og naar jeg saa har sat dig i Sikkerhed for Mangel, min Jenny! saa har jeg opnaaet mit Ønske. — Mig — O mig selv har jeg alt sørget for.

Lady Fletcher.

Min Gud! hvilket gyseligt Sprog! — Kan De vel troe....

Heckingborn

(griber hendes Haand med Hæftighed og fører hende imod Dørren.)

Kom, min Jenny! gesvindt, vi maae ingen Tid spilde.

(I det de vil gaae, møde de Miss Harriet i Dørren.)

An=

Anden Scene.

De Forrige. Miſs Harriet.

Miſs Harriet.

Hvad betyder denne Haſtighed? hvorhen?

Heckingborn.

Forlade dette Huus, hvor man har paa den ſkammeligſte Maade fornærmet Gjæſtfrieheden.

Miſs Harriet.

Jeg forſtaaer Dem ikke; hvem har fornærmet Dem? Mylord!

Heckingborn.

Deres Broder; det ſkjendigſte Uhyre ſom Solen nogentid har ſkinnet paa.

Miſs Harriet.

Forlad mig! Den Titel fortjener min Broder ikke, jeg kjender ham alt for vel dertil; og allermindſt fortjener han den af Dem.

Heckingborn.

Allermindſt af os. O man hører nok paa Sproget, at de ere Sødſkende.

Miſs Harriet.

Jeg kan lee ad Deres Fornærmelſer, Mylord! for ſaavidt de angaae mig ſelv. Men De maae dog forklare ſig nøiere. Hvad har da min Broder gjort?

Heckingborn.

O kuns Bagateller; (Bitter.) han har paa den

nedrigste Maade villet forføre min stakkels uskyldige Jenny....

Lady Fletcher
(falder hastig ind.)

Og brugt Trudsler imod min Fader, og viist ham Dørren som en Tigger.

Miss Harriet.

Og det skulde min Broder have gjort? Nei min Beste! det forholder sig ikke saa.

Heckingborn.

Hvad? De vil gjøre os til Løgnere, og forsvare hans nedrige Handlinger? Jeg mærker De ligner Deres Broder alt for meget.

Miss Harriet (grædende)

Min Gud! det er umueligt. Min Broder har aldrig gjort noget Menneske ondt i sine Dage; og om han kunde have gjort det som De skylder ham for, saa vilde jeg aldrig see ham mere.

Lady Fletcher.

Giv Dem tilfreds, min Beste! De kan jo ikke svare for andres Handlinger? Men det er dog, desværre! alt for sandt.

Tredie Scene.

De Forrige. Fairwell.

Fairwell.

Min Herre! jeg nødes til at komme her for at forkynde Dem Arrest.

Lady

Lady Fletcher.

Gud! — min Fader! (falder paa Knæe for Fairwell.) vær dog naadig og medlidende.

(Heckingborn og Fairwell hjelper hende op.)

Heckingborn.

Staae op, min Datter! — maae jeg spørge om Aarsagen?

Fairwell.

Behag at læse dette, saa vil De finde den.

(Han leverer Heckingborn et Stykke Papiir; han læser sagte.)

Lady Fletcher (til Fairwell.)

Min Herre! hvad Forbrydelse kan dog min gamle Fader have begaaet?

Fairwell.

Ingen Forbrydelse, men Retten maae dog bestandig have sin Gang.

Heckingborn
(efter at have læst.)

Det er godt, min Herre! De gjør Deres Pligt, (til Miss Harriet.) Læs dette, og forsvar saa Deres Broder, om De kan. O! flod der kuns en eeneste Draabe reent Blod i Deres Aarer, iblandt alt det urene som Naturen maae have givet Dem tilfælles med Deres Broder, saa vilde De gyse over hans Handlinger. (Leverer hende Papiret.)

Lady Fletcher
(sætter sig ned i en Læhestoel.)

Hekingborn
(gaaer frem og tilbage med Heftighed.)

Efter at have fornærmet mig paa den skammeligste Maade, forkynder han mig endnu Arrest for de sex hundrede Pund jeg skylder ham. — Ha! mon der dog ikke endnu skulde findes en Shylock der vilde laane mig disse Penge, imod at jeg betaler dem med mit eget Kjød?

Miss Harriet (til Fairwell.)

Men er det virkelig vist, at min Broder har forlangt denne Forretning?

Fairwell.

Tilforladelig, Frøken!

Miss Harriet.

Han selv?

Fairwell.

Han selv og ingen anden. Her er hans Brev.
(Hun seer lidet i Brevet.)

Miss Harriet.

Vel, nu har jeg nok! (til Lady Fletcher.) De er min Søster; jeg har ingen Broder mere.

Lady Fletcher.

Dyrebare Veninde! hvorfor skulde De dog have en saadan Broder?

Heckingborn.

De er ikke Søskende.

Miss Harriet.

Hvor kan det være mig mueligt at troe, at min Broder — Gud forlade mig! det er sidste Gang jeg skal kalde ham saa; og dette er den første Gang jeg har ønsket mig at være raadig over mine egne Midler. (Hun tager Heckingborn i Haanden.) Gode Gamle! vær min Fader! lad mig dele Skjebne med min Søster Jenny! og lad ikke din Forbandelse hvile over en Uskyldig.

Lady Fletcher

(springer hastig op og løber ud; Miss Harriet efter.)

Fjerde Scene.

Heckingborn. Fairwell.

Heckingborn.

Jenny! Jenny!

(Han vil løbe efter; men Fairwell holder ham tilbage.)

Fairwell.

Mylord! De behager at bie. De erindrer vel ...

Heckingborn.

Det er sandt. Jeg er uden for mig selv, og glemmer, at jeg ikke engang er Herre over min egen Person. (Han gaaer til Døren og raaber.) John! John!

Femte Scene.

De Forrige. John.

John.

Hvad befaler Mylord?

Hecking-

Heckingborn.

Hold Dig med min Datter, og see til hvad hun tager sig for, og beed Blunt komme ind til mig.

John.

Hr. Blunt er gaaet til Byen; og bad mig sige, naar Herren spurgte om ham, at han vilde være her igjen om en Times Tid.

Heckingborn.

Naa da; saa gaae strax og gjør, hvad jeg befalte dig. (John gaaer.)

Sjette Scene.

Heckingborn. Fairwell.

Heckingborn.

Naa, hvad vil De da gjøre af mig? hvor vil De have mig hen?

Fairwell.

Det skal Mylord strax blive underrettet om.

Syvende Scene.

De Forrige. Lady Fletcher (med Portrætet i Haanden.) Miss Harriet.

Lady Fletcher

(kommer hastig løbende og leverer Portrætet til Fairwell.)

See her, min Herre! min Fader skylder jo ikke Herr Dalton mere end sex hundrede Pund? Her er

Vær-

Værdie derfor. I Deres Haand er det dog sagte saa meget værd? For mig er det uskatteerligt.

Heckingborn.

Nei, min Datter! behold det, jeg forbyder Dem at tage det. Det er ikke mit, det er hendes.

Lady Fletcher.

Hvad kan det vel bedre anvendes til? — Tag det, min Herre! for Guds Skyld! tag det.

Miss Harriet.

Hvorfor betænker De Dem? Skynd Dem og tag det.

Fairwell.

Det gjør mig ondt, at det ikke vil gjøre Sagen klar. Det er mere værd end de sexhundrede Pund; men naar de endogsaa ere betalte, saa har jeg her en accepteret Vexel paa fem tusende Pund, som er endosseret til Hr. Dalton, og som jeg fordrer Betaling for, da den sidste Løbedag i Dag er ude.

Lady Fleteher
(kaster sig i Lænestolen.)

Min Gud! ogsaa dette har det Uhyre udtænkt.

Heckingborn.

Naa, saa bring mig nu den værste Djævel af Helvede, og jeg skal kysse ham, fordi han er ikke saa ond som Dalton. — Nu, min Herre! gjør Deres Pligt.

Fair-

Fairwell.

Den har jeg gjort.

Heckingborn.

Fær mig hen til det Sted, som er bestemt for mig! Det forteste Fængsel vil være et Paradiis for mig, isteden for dette Helvede.

Lady Fletcher

(springer op og omfavner sin Fader.)

Ingen Ting skal skille mig fra min Fader, ingen Magt rive mig løs fra denne kjære Barm. De samme sorte Mure, som indslutte ham, skal ogsaa være min Boelig. — Ikke sandt, Hr. Fairwell! De har dog saa megen Følelse endnu, uagtet al den Kulde, som Deres Profession fører med sig, at De ikke kan nægte mig denne Bøn?

Fairwell.

Forlad mig, Deres Naade! jeg er vist ikke ufølsom eller kold, uagtet det De behager at sige om min Profession. Men der ere Pligter, som maae iagttages, i hvor haarde de end falder.

Miss Harriet.

Pligter! — hvor staaer det skrevet, at det er vores Pligt at plage vores Medmennesker? I Engelland er det ingen Pligt. — Der har vi Frugten af de udenlandske Reiser. I det stygge Frankrig maae han have lært saadanne Lærdomme, for ingen Engelskmand kunde ellers handle saa barbarisk. Men der kommer han. Jeg . . . Lady

Lady Fletcher
(hastig faldende heude ind.)

Hvad? kommer han? O! jeg maae flye denne Rovfugl med større Hastighed, end Duen flyer for Falken. (Hun løber ud.)

Ottende Scene.

Heckingborn. Miss Harriet. Fairwell. Dalton.

Heckingborn.

Saa kom nu, og glæd dig over dine egne Hænders Gjerninger! Triumpherer du ikke nu over, at du har været i Stand til ydmyge den stolte Heckingborn?

Dalton.

O nei. Men det er sandt, hvad det franske Ordsprog siger: bien rit, qui rit le dernier, den leer best som leer sidst, og Trudsler i den Afmægtiges Mund klæder ligesaa ilde som en Fløiels Kjole til en Tiggerpose.

Miss Harriet.

Og du kan være i Stand til at nedtrykke en uskyldig Familie, der aldrig har gjort dig noget ondt, saa dybt, og berøve en gammel værdig Mand sin Frihed? Det? kan du gjøre? hvad?

Heckingborn (bitter.)

Nævn mig en Last, som han ikke kan begaae.

Dal-

Dalton (til Miss Harriet.)

Ja, hvorfor skulde jeg ikke kunde gjøre det? — Enhver er sig selv nærmest. Han skylder mig endeel betydelige Capitaler —

Heckingborn.

Hvoraf du har tilvendt dig de fleste paa den underfundigste Maade, for at opnaae dine skjændige Hensigter.

Fairwell.

Mylord! Adkomsterne ere gandske lovlige.

Dalton.

Tie stille! Det kan vi altid tales ved om. Jeg kan ikke taale at miste disse betydelige Summer; men maae see til at sætte mig selv i Sikkerhed. Den Fugl, som man ikke vil maae flyve bort, den stækker man Vingerne paa; og naar Hesten intet Foer har i Krybben, saa maae man lukke Stalddørren.

Miss Harriet.

Naa, nu er jeg da overbeviist om det, som jeg aldrig — — —

Niende Scene.

De Forrige. Lady Fletcher

(kommer løbende ind med sit Barn paa Armen, og omfavner sin Fader.)

Lady Fletcher.

Ubesindige Jenny, saaledes at forlade din Fader midt iblandt Røvere! Føer os nu hvorhen I vil!

— Jeg

— Jeg trodser Jer, at I ikke skal kunde føre mig i noget saa afskyeligt Fængsel, som jeg vilde bytte bort for dette Huus. (Til Fairwell.) Gesvindt, min Herre! gjør Ende paa Sagen. Vi følger Dem hvorhen De vil — godvilligen — kuns snart, og ud af dette Huus!

Fairwell.

Jeg er kuns Herr Daltons Fuldmægtig, vil han, saa — — —

Dalton.

Nei, Mylord! jeg er ikke ufølsom. Den der ikke kan føle, er ligesom en Landsbyedegn der ikke kan synge. Nei, Admiral Heckingborns Ord er mig Borgen for hans Person. Han skal ikke i Arrest, det var kuns en Formalitet, som maatte iagttages, jeg er alt for medlidende til, at....

Heckingborn.

Forbandet være din Medlidenhed! den er som Kattens, naar den leeger med Musen.

Lady Fletcher.

Vi vil ingen Medlidenhed vide af at sige; vi gaaer.

Miss Hariet (til Dalton.)

Og jeg følger med.

Dalton.

Du bliver her, om du saa behager. Mands Villie, Mands Himmerig; og Fruentimmer og lyb-

ske

ske Heste maae man holde stivt i Tømme. Som sagt, Mylord! Deres Arrest er indskrænket til dette Huus, som De ikke maae forlade, førend jeg har faaet mine Penge; for Resten er De i alle Maader fri.

Heckingborn
(til Lady Fletcher.)

Kom, min Datter! lad os gaae!

Dalton.

Deres Ære i Pandt paa, at De ikke vil forlade Huset; votre parole d'honneur!

Heckingborn.

Du tør vove at tale om Ære! du? — Velan! jeg gjer dig mit Ord, det er kostbarere end al din Rigdom.

Dalton.

Det smigrer mig at jeg mærker, jeg er een af Admiral Heckingborns Venner. Det Ord du, bruger en Engelskmand ikke gjerne uden til sine allerfortroeligste Venner.

Heckingborn.

Og til de allerforagteligste Skabninger.

(Han gaaer bort tilligemed Lady Fletcher.)

Tiende Scene.

Miss Harriet. Dalton. Fairwell.

Miss Harriet (kjerlig.)

Min Broder! har du endnu mindste Medlidenhed tilovers, eller Kjerlighed for en Søster, o saa

vær

vær ikke saa grusom, og hævn dig ikke saa følelig, fordi du er bleven behandlet med en Foragt, som du maaskee — —

Fairwell.

Jeg tør forsikre Dem, Frøken! at Deres Broder ...

Dalton.

Stille, Hr. Fairwell! — Men er du da gal, og vilde at jeg skulde slænge saa mange Penge paa Gaden? Ild, Penge og Forgift, maae man ikke spøge med.

Miss Harriet.

Naa, siden da Penge er bleven din Afgud, saa var det ogsaa Synd at skille dig derved. Men saa lad mig betale dem af mine Midler. Du er jo min Formynder? . . .

Dalton.

Ja, det er noget af det klogeste, min Fader har gjort. Han kjendte dig, og vidste, at det var gal Mands Arbeide, at lægge Penge i en Skuffe som der ingen Bund er i. Du vil ruinere dig selv.

Miss Harriet.

Men kan det skade dig, om jeg ruinerer mig? Jeg skal ikke være dig til Byrde. Vær dog ikke saa haard!

Dalton.

Det er noget, som du ikke forstaaer. Det er

skeet;

ſkeet; og gjort Gjenning ſtaaer ikke til at ændre; og jeg vil have mine Penge, hver Skilling.

Miſs Harriet. — —

Naa ſaa forbandet-være det Pieblik . . .

Fairwell.

Tillad mig naadige Frøken . . .

Dalton.

Skal De nu igjen ſtikke Fingrene imellem Træet og Barken? Nei, min Søſter! vel er jeg medlidende; men . .

Miſs Harriet.

Du medlidende? — O din Medlidenhed har du lært af dine Jagthunde! Saae jeg ikke forleden Dag, med hvad for en Helvedes Glæde du lod dem pine en ſtakkels Hare? Nei, jeg ſkal før vente Medlidenhed hos en Boddel eller Arreſtforvarer. Men er der nogen Gjengjeldelſe til, ſaa ſkal jeg ikke holde op at bede Himmelen, at den ſnart vil lade dig føle — o kuns en Deel af den Sorg, ſom du forvolder en ulykkelig Familie.

Dalton.

Trr . . . r! Saa ſagte. Eſelet tager altid Tonen for høit, derfor kan han ikke holde Muſiken ud.

Miſs Harriet.

Forbandet være du og dine Ordſprog!

(Gaaer.)

El-

Ellevte Scene.

Dalton. Fairwell.

Dalton.

Ha, ha, ha! Jeg troer hun er vreed. Ja, vær det kuns, det siger ikke meget. Det var en elendig Mave, der ikke kunde fordoie Galden af en Kramsfugl. Du skal nok komme paa andre Tanker.

Fairwell.

Jeg maae imidlertid dog tilstaae, at alt dette forekommer mig meget ubegribeligt.

Dalton.

Ja, hvem siger ogsaa, at De skal begribe mine Planer? Speculeer kuns ikke for meget derpaa, for De kan let fordærve alting for mig. Kloge Høns lægger ogsaa tidt deres Æg i Nælder.

Fairwell.

Intet uden den fasteste Tillid til Deres Retskaffenhed, kunde ogsaa have faaet mig til at handle saaledes som jeg har handlet i denne Sag; og Vee Dem, dersom Udfaldet ikke svarer til mit Haab!

Dalton.

Ha, ha, ha! Voila mon homme de conscience! Men nu for at tale videre om Tingene...

Tolv=

Tolvte Scene.

De Forrige. Den gamle Mand

(bærer en Kasse med Steenkul ind, og lægger i Kakkelovnen.)

Dalton

(uden at afbryde.)

De har da vel besørget det jeg bad Dem om?

Fairwell.

O ja! Blunt sidder maaskee i dette Øieblik i Arrest.

Dalton.

Got. Orden er Sjelen i alle Handlinger. Men De har da vel ogsaa besørget Arresten relaxeret inden Aften?

Fairwell.

O ja vist!

Dalton.

Dette er ogsaa kuns en Bisag i min Plan, og for at sætte den gamle Misanthrop endnu lidt mere i det Lune, jeg vil have ham. Alle Pengene til Obligation og Vexelen skal De faae hos mig siden. — Men — (tager et Brev op af Lommen.) Le voila, le grand coup de maitre! Denne lille Pille maae Admiralen endnu synke. Det er vel lidt haardt, men det maae bitterdød til, om ellers alting skal gaae godt. Ondt skal Ondt fordrive; og en slet Sax gjør en skjevmundet Skræder.

Fair-

Fairwell.

Hvad indeholder det, om jeg maae spørge?

Dalton.

Ja pyt! Fragen ist frey, siger Tydsken, og een Daare kan spørge mere end ti Vise kan besvare. Det er forseiglet, just fordi De ikke maae vide hvad Indholden er. Men De maae praktisere det i Heckingborns Hænder.

(Den Gamle gaaer ud.)

Trettende Scene.

Dalton. Fairwell.

Fairwell.

Det er godt nok, men jeg er bange

Dalton.

Ei Snikksnak, har De sagt A, saa maae De saa min Sjel sige B med. (Fairwell tager Brevet.) Og naar saa alting er godt igjen, saa rider jeg ud for at bringe nogle andre Sager i Rigtighed. (Han gaaer til Dørren og raaber.) Heida! er her nogen af Tjenerne?

Fjortende Scene.

De Forrige. Tom.

Tom (stammende)

Hvad befaler Herren?

Dalton.

Du maae holda alting i Beredskab. Jeg rider

kanskee ud siden. Pistolerne maae være ladte med et Par gode Erter for. Det maae være en Nar der lod sig plyndre eller skyde for Panden af en Straten-Røver. Forsigtighed er en Borgermester-Dyd. Hører du?

Tom (stammende.)

Det skal skee som Herren befaler.

(Gaaer.)

Femtende Scene.

Dalton. Fairwell.

Dalton.

Kom nu og følg ind med mig i mit Kammer, saa skal De faae Pengene. Der kommer ingen; og om jeg hører ret paa Gangen, saa er det just ham, som jeg endnu ikke skjøtter om at tale med, førend jeg kan sige til ham: Monsieur vous voila gueri! (De gaaer.)

Sextende Scene.

Heckingborn. John.

Heckingborn

(kommer løbende ind med en draget Kaarde i Haanden.)

Hvor er han? den Skjelm!

John

(holder ham tilbage.)

For Guds Skyld, Mylord! betænk Dem. Hvem siger at Hr. Dalton er Manden?

Heckings

Heckingborn.

Hvem andre kan det vel være? Slip mig, eller jeg udøser mit Raserie paa dig.

John

(griber ham om Armen.)

Er det saaledes De belønner en troe Tjener, fordi han hindrer Dem fra at gjøre en Ulykke, i et Øieblik, da De ikke er Dem selv mægtig?

(Han vrister ham Kaarden af Haanden.)

Heckingborn

(kaster sig afmægtig i en Lænestoel.)

Gud! hvad var jeg paa Vei der at gjøre! Saa svag er Mennesket, John! — Jeg vilde hævne mig paa dig — paa en Uskyldig. — Det var mit Legeme; — Ved Gud! min Sjel havde ingen Deel dert. — Kan du tilgive mig?

John.

Jeg tilgive? — Dem? — O min beste Herre! Lad os ikke tale mere derom.

Heckingborn.

Siig mig da hvorledes du har faaet det at vide, og alt hvad du har hørt.

John.

Manden sagde mig, at han nu i Øieblikket kom fra Byen, og at han havde seet, at man trak Herr Blunt i Arrest. Der blev sagt, at Fairwell havde i Morges vildet fordre Betaling hos Mylord for en

Obligation; men at Blunt havde forekommet det, ved at give Fairwell en Vexel paa sex tusende Pund, som han havde staaende i London, og som ere hans egne Penge, samt en Obligation paa eet tusende Pund, og at det var for denne Obligation man arresterede ham. Men der blev allene talt om Fairwell, og ikke et Ord om Herr Dalton.

Heckingborn.

O! de to Navne Fairwell og Dalton ere ikke mere forskiellige i deres Bemærkelse, end Satan og Beelzebub. Og du redelige gamle Blunt! — (til John.) Du kan gaae.

John (afsides.)

Men denne tager jeg dog for sine Aarsagers Skyld med mig.

(Han gaaer med Kaarden.)

Syttende Scene.

Heckingborn (allene.)

Ogsaa du maae lide med mig! — Opoffre dig for min Skyld — Godvilligen for at redde din Herre! — hvad — din Herre? min Ven er du; min eneste Ven, og ikke min Tjener. (Reiser sig op og gaaer heftig frem og tilbage.) Hu! mine egne Ulykker kunde jeg dog nogenlunde taalmodigen bære; men at see andre paa en saa grædfolig Maade indviklede deri,

og

og at lide uforskyldt; — o det overgaaer et Menneskes Kræfter.

(Han slænger sig i Lænestolen, kaster Armene paa Bordet og hviler sit Hoved derpaa. Dækket falder.)

Femte Act.

(Samme Værelse.)

Første Scene.

Heckingborn. Andrews.

Heckingborn

(sidder i samme Stilling og paa samme Sted som sidst i forrige Akt.)

Andrews

(kommer hastig ind.)

Her skal jeg da finde min gamle, gode Herre! — Ham, som saa ædelmodigen reddede min Familie fra Undergang. — See! er det ikke ham som sidder der? — han sover — paa denne Tid? — O ja! hvem indfinder vel Søvn og Roelighed sig villigere hos, end hos den Redelige, den Retskafne, den Dydige? — Men skulde det vel være sandt, som man har fortalt mig paa Veien, at hans Forfatning er saa yderlig slet? — Næsten skulde jeg selv ønske det, for min egen

egen Skyld — for at jeg kunde komme til at gjøre det samme for ham, som han har gjort for mig.

Heckingborn (vaagner.)

Naa! har du nu ikke sovet igjen? Gamle Nar! — er Søvnen skabt for dig? — for den Ulykkelige? — Der seer man, hvad Herredømme dette usle Futteral har over Sjelen — Det afmægtige Legeme fordrer sin Ret, og faaer den ogsaa, til Trods for alle Sjelens Indvendinger (Han reiser sig, og bliver Andrews vaer, og studser i det han seer ham.) Hvem er De, min Ven? og hvem vil De tale med?

Andrews

(tier og seer med en kjerlig Smiil paa Heckingborn.)

Heckingborn.

Hvem er De? man pleier dog at svare.

Andrews.

Mylord! skulde De ikke kjende mig?

Heckingborn.

Nei.

Andrews.

Er det mueligt at De skulde saa reent have glemt Deres gamle Andrews, hvis Familie De paa saa ædelmodig en Maade har hjulpet fra sin Undergang?

Heckingborn.

Det veed jeg intet af.

Andrews.

Erindrer Mylord ikke den Morgen, da De selv leve-

leverede mig Nøglen til Deres Pengeskrin, og befalede mig at tage saa mange Penge, som jeg behøvede til at redde min Fader af Fængslet?

Heckingborn (betænker sig.)

Det kan jeg ikke erindre.

Andrews.

O Mylord! en ædelmodig Mand kan glemme at han har gjort en vis god Handling iblandt tusinde andre; men naar han kuns efter saa kort Tids Forløb saa levende erindres derom, saa er det umueligt andet, end at den maae komme tilbage i hans Hukommelse.

Heckingborn.

Naa, naa, er det dig, min gode Andrews? — Hukommelsen begynder at slaae mig feil.

Andrews.

De joeg mig paa Dørren strax, og gav mig en Hest til, og forbød mig at sætte min Fod inden Deres Dørre, tiere.

Heckingborn.

Hvorfor har du da ikke ogsaa gjort det?

Andrews.

Jeg troer ikke at det er Mylord Huus. Men overalt var det en Befaling, som jeg ikke kunde holde mig efterrettelig.

Heckingborn.

Hvorfor ikke?

An-

Andrews.

De syv tusende Pund, som jeg toeg af Mylords Kasse, har jeg altid anseet for et Laan, som jeg burde betale igjen, saasnart som det var mig mueligt.

Heckingborn.

Er du gal?

Andrews.

Nei, Mylord! ved Deres Ædelmodighed er jeg nu en lykkelig Mand. Jeg gik ind i min Faders Contrakt, og ved Flid og Lykke har jeg bragt det saavidt, at jeg nu kan betale min Gjæld. Jeg har haft Pengene liggende i nogen Tid, for selv personligen at overbringe Mylord dem, tilligemed det taknemmeligste Hjerte; men mine Forretninger har hindret mig derfra, indtil jeg i Gaar fik Efterretning om den ulykkelige Ildebrand, da satte jeg mig strax til Hest, og reed Nat og Dag for at bringe Dem Deres Eiendom; og her er den.

(Han tager endeel Banco-Sedler udaf sin Tegnebog.)

Heckingborn.

Nei, du maae virkelig rase. Det er jo Løgn, hvert et Ord du siger.

Andrews.

Betænk Dem, Mylord! det er Deres ædle Hjerte der taler. De er indvortes fuldkommen overbeviist

om

om Sandheden af, hvad jeg har sagt. Tag dem, det er jo Deres egne.

(Han vil flye ham Sedlerne; men Heckingborn vender sig om og tager dem ikke. Andrews lægger dem paa Bordet.)

Heckingborn

(kaster dem paa Gulvet.)

Gaae Fanden i Vold til den, som har laant dig disse Penge, — Jo, jeg skulle vel have været en saadan Nar! Nei, det Kneb duer ikke.

Andrews

(samler Sedlerne op, og rækker ham dem.)

Mylord!

Heckingborn.

Gaae! siger jeg dig, eller jeg lader dig kaste paa Dørren.

Andrews.

Det var dog alt for-haardt, om en gammel troe Tjener skulle blive kastet paa Dørren, fordi han efterkommer sin Pligt.

Heckingborn.

Men det er ogsaa haardt, at saadan en gammel Esel vil staae og lyve mig noget for i mine aabne Øine.

Andrews.

Mylord! De veed selv best om Deres Omstændigheder ere af den Beskaffenhed, at De kan undvære Pengene. Men vil De ikke modtage dem for Deres egen Skyld, o! saa tag dem for min Skyld!

jeg

jeg besvær Dem Mylord! dersom jeg kommer hjem, og har Pengene med mig, saa vil min gamle Fader ikke længere erkjende mig for sin Søn.

Heckingborn.

Han er en Nar. Gaae! jeg trænger ikke til at plyndre dig og din Familie.

Andrews.

Nu vel, siden jeg ikke kan anvende disse Penge til det Brug, som jeg vilde og burde, saa skal De see, hvor megen Værdie jeg sætter paa dem.

(Han løber til Kakkelovnen, aabner Døren, og vil kaste dem i Ilden.)

Heckingborn

(løber efter og griber ham i Armen.)

Fy, Andrews! det var en hæslig Streg! var det ikke et reent Tyverie fra saa mange Fattige, der kunde blive lykkelige ved disse Penge?

Andrews.

Gud forlade mig, Mylord! men jeg vidste ikke selv, hvad jeg gjorde; og Sorgen over Dem og Deres Forfatning havde reent bragt mig uden for mig selv.

Heckingborn

(tager ham i Haanden.)

Gode ærlige Ven! Men gaae! lad mig være allene! Eenlighed er mig best tjenlig. Reis hjem til dine Forretninger og vær lykkelig! og tænk undertiden paa din gamle Herre, ligesom det altid skal

være

være mig en glad Tanke, at jeg dog har fundet eet taknemmeligt Menneske i Verden.

Andrews.

O Mylord! vidste De, hvor bedrøvet jeg maae forlade dette Sted, o! De lod mig vist ikke reise bort, uden at opfylde min Begjering.

Heckingborn.

Ei Snak. Betænk, min Ven! at der ere hundrede Trængende for hver eeneste, der kan gjøre Godt i Verden; og hundrede som kan gjøre godt for hver eeneste som vil, og som har Hjerte dertil. Betænk saa hvad Rigdom du, med dit Hjertelaug, har i disse Penge. — See nu; tag dette Haandtryk til et Pandt paa mit bestandige Venskab. — Lad mig nu være allene, og reis med Gud! — Farvel!

Andrews

(i det han gaaer.)

Jeg maae endnu see at finde paa andre Udveie. Gud veed han behøver disse Penge!

(Gaaer meget nedslaget ud.)

Anden Scene.

Heckingborn (allene.)

Den ærlige Mand! — og ham skulde jeg kunde berøve det, som han maaskee vilde føle sin hele Levetid? — og kanskee just derved gjøre ham ulykkelig? Nei, det var alt for nedrigt. — Var der mange san-

saadanne Mennesker til i Verden, saa kunde det dog være, hvad det var at leve. — Men, nu! hu! jeg gyser næsten ved den Tanke, at leve kuns een eneste Dag.

Tredie Scene.

Heckingborn. John.

John
(med et Brev i Haanden.)

Naadige Herre! En Mand flyede mig dette Brev til Dem, og bad mig, strax at levere Dem det.

Heckingborn.

Hvad var det for en Mand? kjendte du ham?

John.

Nei, Mylord! men han sagde, at det var fra Byen.

Heckingborn.

Giv hid! (Han læser uden paa.) Til Admiral Heckingborn. Jeg veed ikke, om det er værd at læse. (Han lægger det fra sig paa Bordet.) Det er vel ikke saa vigtigt. — Dog! (Tager Brevet.) Hvem kan vide det? (Til John.) Du kan gaae. (John gaaer.)

Fjerde Scene.

Heckingborn (allene.)

Jeg faaer dog læse det — Det var jo ogsaa et Kujonerie, ikke at torde læse et Brev. (Han aabner det

det og læser.) "Den Haardhed hvormed De i Dag har "ladet Herr Blunt udpante hos mig de tusende Pund, "som jeg skylder Dem, har bragt mig i Fortvivlelse. "Naar De faaer dette Brev, staaer det ikke mere til "Dem at redde mig; men min Forbandelse skal hvile "over Dem og Deres. Jeg kunde kanskee have und- "gaaet Deres Forfølgelser, ved at bruge samme "Konstgreeb, som man mumler om at De skal have "brugt, for at bevige Deres Creditorer, nemlig, "ved at tænde Ild paa min Gaard. Men, jeg har "levet som en ærlig Mand, og som en ærlig Mand "vil jeg døe."

Walter Harris."

(Lægger Brevet fra sig.)

Naa, nu er jeg da roelig. — (Med en vild Latter.) Ha, ha, ha! Heckingborn er baade Morder og Mord- brænder. — O! een af Delene kunde være mere end nok. — Men — Mörder! — det er græsseligt. — Ha! Blunt, Blunt! hvad har du gjort? og det tvertimod mit udtrykkelige Forbud. O! gid hver en Draabe af hans Blod maae ligge brændende paa din Samvittighed. (Opfarende.) Men hvad er det du gior? Heckingborn! afskyelige Heckingborn! du ban- der den redelige, den ærlige Blunt — din Ven! — ham, som du selv har styrtet i Fordærvelse og ikke er i Stand til at redde. (Betænker sig lidt.) Skulde jeg dog ikke kunde — (Hastig.) jo, ved Gud! ham kan

og

og skal jeg redde. Ha Andrews, Andrews! nu behøver jeg dine Penge.

(Han gaaer hastig ud.)

Femte Scene.

(Et Værelse, hvori hænger adskillige Geværer, Pistoler, Jagttasker, Krudthorn, Hagelpunge og andre saadanne Ting. I Baggrunden staaer paa den ene Side et Skjermbræt, og paa den anden Side noget derfra et Bord. Paa Bordet staaer et Skrivertøi og en Æske med Kugler i. Dalton har klædt sig i Ridedragt, og sidder og trækker Støvler paa. William staaer med Sporerne i Haanden. Tom staaer ved Bordet og pudser et Par Pistoler.)

Dalton. William. Tom.

Dalton
(i det han trækker den anden Støvle paa.)

Nu maae Knuden snart briste.

William.

Det vilde jeg ikke haabe, det er jo nye Støvler?

Dalton.

Ha, ha, ha! c'est un bête que celui-ci. Saa spend mig nu Sporerne paa!

William.

Ja, det kan gjerne være.

Dalton
(raaber meget høit.)

Spend mig mine Sporer paa! siger jeg.

Wil-

William.

Herren behøver ikke at raabe saa høit; jeg kan gandske godt høre.

(Han begynder at spænde Sporerne.)

Dalton.

Her i det mindste er dog det Ordsprog usandt: Som man raaber i Skoven saa faaer man Svar.

William (reiser sig op.)

Om Forladelse, jeg hørte virkelig ikke at Herren talte.

(Tom og Dalton leer.)

Dalton (raaber.)

Naa skynd dig og spænd den anden! (William bukker sig og spender den anden Spore.) Lad see, Tom! at du gjør Pistolerne smukt rene.

William.

Ja, saa faaer jeg hente Skoebørsten.

(Dalton og Tom leer.)

Tom (stammende.)

De skal blive saa blanke som Sølv.

Dalton.

Og saa maae du lade dem, saaledes som du pleier, med en god Kugle for hver.

(Han gaaer ud.)

William

(i det han gaaer efter.)

Ja mand er det godt Veir nok, undtagen det er noget koldt.

(Gaaer.)

Siette Scene.

Tom

(allene, bestandig stammende.)

Nu kan de vel gaae an. De ere rene nok. Gid Fanden pudse længere paa dem! — Nu maae jeg til at lade. (Han tager et Krudthorn need og lægger Fængs-krudt paa Panden af den ene) Det var da det første man skal gjøre. (Han hælder Krudt i Haanden og derpaa i Pistolen.) Der er Nummer to, og her er Nummer tre. (Han trykker Forladningen for, og lader Ladestokken sidde i Pistolen.) Men nu kommer Nummer fire, een af de Erter der ere saa vanskelige at fordøie. (Han rager i Kugle-Æsken.) Lad mig see jeg finder een, som min gode Herre ikke skal blive narret med. — See her er een. — Naa, I gode Herrer Stratenrøvere! hvem af Jer der faaer den i Planeten, han faaer en haard Nød at knække.

Dalton

(i Kulissen.)

Tom! kom hid strax!

Tom.

Nu skal jeg komme, Herre!

(Lægger Kuglen i Æsken, og Pistolen bag ved Æsken, og gaaer ud.)

Sy-

Syvende Scene.

Andrews

(kommer ind ad den anden Dør, da Tom gaaer ud.)

Nei, det er mig umueligt at reise. — Alting synes mig er i Uorden her i Huset, og ingen Ting kan jeg finde Rede i. — Blunt er ikke tilstede. Lady Fletcher kan jeg ikke faae i Tale. Admiralen sværmer; og Tjenerne — Ja det er nogle Bæster. Saa meget kan jeg dog finde Rede i, at her er mere end en enkelt Ulykke paa Færde; og at min stakkels gamle Herre er færdig at fortvivle. Disse Penge vil han ikke tage imod, uagtet de tilhører ham, og dog trænger han saa hsiligen til dem. Nei, det er umueligt at jeg kan reise bort med dem. — Jeg maae finde paa Udveie til at faae dem bragt paa en listig Maade i hans Hænder. (Han gaaer lidt omkring og grunder.) Det gaaer an! — See her ere alle Skriveranstalter. — (Han sætter sig ned og skriver nogle Ord paa et Ark Papir.) Kuns disse faa Ord, det er nok. (Han tager sin Tegnebog op af Lommen, tæller nogle Bankosedler af, lægger Brevet sammen og Pengene deri.) Nu disse Penge! — en Oblat for Brevet, (han forsegler det,) og saa en kort Udskrift; bare disse Ord: (han skriver.) Til Admiral Heckingborn. — See saa! Lad nu det ligge, nu kommer det nok i Eierens Haand. Nu kan jeg gaae, naar jeg vil; — Men dog kuns til

Byen først; for jeg maae absolut vide noget mere om Mylords Forfatning, inden jeg reiser hjem. — Men tyst, kommer der ikke nogen? Jo rigtig; — mon de vil herind? — Jeg troer jeg maae skjule mig bag ved dette Skjermbræt; for jeg vilde dog ikke at nogen skulde finde mig her tilligemed Brevet.

(Han gaaer bag ved Skjermbrættet.)

Ottende Scene.

Heckingborn. Andrews (bag Skjermbrættet.)

Heckingborn.

Ogsaa det var forgjæves. Han er borte. — Ja, hvorfor ikke? — Naa saa vil jeg da lade den Almægtige selv sørge for dig, ærlige gamle Blunt! (Han sætter sig lidet need paa den anden Stoel hvorpaa Dalton sad.) O Heckingborn! Heckingborn! du som engang kunde gjøre andre lykkelige, og hjelpe saa mange — hjelp dig nu selv! — Almægtige! det kan du ikke. — Alting har du mistet, alting! dit gode Navn og Rygte er borte. Du er en Morder, en Bedrager, en Mordbrænder. (Reiser sig hastig op.) Nei, Heckingborn! du har dog ikke mistet alt endnu; — din Samvittighed har du i Behold, og Trods nogen kan røve dig den! — Hvad kan Verden da berøve mig mere? — Jo Livet. — Ja, en herlig Skat at holde paa! — Men see om nogen gjør det! — Nei, at gjøre Heckingborn Tjenester, det har al Verden for-

forsvoret. (Han nærmer sig til Bordet og seer Brevet.) Et Brev! — Tre Breve har jeg faaet i Dag; hu! jeg kan ikke see det uden Gysen. (Han læser Udskriften.) Til Admiral Heckingborn — Atter en ny Opfindelse af den ugudelige Dalton! — Gud forlade ham, for mig han har plaget! — jeg kan let tilgive ham; — nei, jeg læser det ikke, jeg har læst alt for meget. (Han bliver Pistolen vaer, griber i største Jil derefter, trækker Ladestokken ud, og stoder en Kugle for.) Ha, vær mig velkommen! min Befrier! — Gud velsigne min Jenny! og forlade mig min sidste Svaghed!

(I det han vil skyde løs, springer Andrews frem, og griber ham om Haanden, saa Skuddet gaaer af i Luften.)

Andrews. *)

Gud! hvad vil De gjøre?

(I det Skuddet gaaer af, styrter Dalton ind fra den ene Side, og den gamle Mand fra den anden Side.)

Niende Scene.

De Forrige. Dalton. Den gamle Mand.

Dalton.

Min Gud! hvor nær kunde dette ikke blevet en Tragoedie!

Den gamle Mand.

Min Fader! (omfavner Heckingborn.)

*) Saafremt Pistolen ikke skulde gaae af, da skal Andrews, i det han griber Heckingborn om Haanden, raabe høit og med tydelig Stemme: heida! hjelp! hjelp!

Heckingborn.

Min Fader! — hvad er dette?

Dalton

(tager ham fat i beage Armene og seer stift paa ham.)

Hvordan? que diable! — han taler?

Den gamle Mand.

Ja, min Fader! See her Deres Søn.

(Han kaster det hvide Haar og Rogvelauren af sig, og staaer i Søe-Officiers Uniform, som Baron Fletcher.)

Tiende Scene.

De Forrige. Lady Fletcher. Miss Harriet.

Lady Fletcher (styrter ind.)

Min Fader! hvad har De gjort?

Miss Harriet.

Gud! hvad er paa Færde?

Heckingborn.

Kuns paa Veien til at gjøre en Narrestreg. — Men, see der! (Han peger paa Fletcher.)

Lady Fletcher.

Drømmer jeg, eller er jeg vaagen? — Beste Fletcher!

Fletcher (i det samme.)

Dyrebare Jenny! (han kysser hende.)

Heckingborn.

O Andrews! min gode Skjebne styrede din velsignede Haand —

Lady

Lady Fletcher

(falder ham hastig ind)

Og ingen uden en Gud sendte os min Mand i dette forfærdelige Øieblik.

Andrews.

Lykkelige Hændelse!

Fletcher.

Ikke i dette Øieblik, min Dyrebare! (han tager Roquelauren ov, og sætter det hvide Haar paa Hovedet.) Kjender du mig, min Jenny? — Og De, Frøken! her seer De den Mand, som De viiste sig saa ædelmodig imod.

Miss Harriet.

Besynderligt!

Lady Fletcher.

Du, min Fletcher! har spillet denne gamle Mands Rolle? — Naa, jeg kunde ikke gjøre Rede for min egen Følelse, men det var noget gandske usædvanligt, hvad jeg følte strax ved at see denne gamle Mand.

Heckingborn.

Men hvad skal det Indfald betyde?

Fletcher.

Jeg kom til England, og hørte at min Fader endnu ikke var helbredet for sin Sinds Svaghed; jeg besluttede at curere ham. Jeg kan ikke nægte, at jo en lille Lyst til at sætte en Prøve paa min Jen-

nys

nys Kjerlighed var med i Spillet. Jeg tilstaaer, det var uoverlagt, men — Om du kan tilgive mig, min Beste! det veed jeg ikke.

Lady Fletcher.

Tilgive? — O! her er min Tilgivelse!

(kysser ham.)

Fletcher.

Jeg kom herhid for at iværksætte min Plan. Den ulykkelige Ildebrand hindrede mig i nogle Dage. Endelig kom jeg her i Huset, jeg fandt alle Ting i den Gang, som jeg selv ønskede; men var ikke i Begyndelsen i Stand til at begribe, hvad der bevægede Hr. Dalton . . .

Heckingborn.

Nedrighed, den afskyeligste Nederdrægtighed —

Dalton.

Naa, naa Mylord! ikke for hastig. Jeg er kanskee ligesom de franske Renetter, der ere bedre indvendig, end de seer ud til. Det er en Lykke for mig, som jeg ikke formodede, at den dove Krabat kunde høre saa godt. Nu maae han forsvare mig.

Fletcher.

Nei, Venskab for Dem, min Fader! og de rebeligste Hensigter bevægede ham. De troer dog vel mig, der saa umistænkt har kundet gaae og være Vidne til alle Ting. Jeg kan indestaae for ham, at han aldrig har haft i Sinde, enten at gjøre min

Fa-

Fader ulykkelig, eller at forføre min Jenny. Tak min ædelmodige Ven!

(Hun tager ham i Haanden.)

Miss Harriet.

Det er min Broder, nu kjender jeg ham.

Dalton.

Tak mig ikke. Jeg har ikke fortjent Deres Tak. Jeg er en Fusentast, sagde Skipper Bluffhead ofte til mig i Nantes; men det har jeg ikke troet sørend nu. Den sidste Kuur med Brevet fra Walter Harris var noget for haard; og det kunde let have gaaet med den, som det gaaer med Rottekrudt i et Apothek, og Satiren hos Skribentrne: naar man ikke er forsigtig og vaersom med de Ting, saa gjør de Skade.

Heckingborn.

Tilgiv mig, Hr. Dalton! ædelmodige Mand! Det er da vel Dem, der har opfundet det falske Brev, at Fletcher var død?

Dalton.

Ja, det er ikke det eeneste falske Brev De har faaet; il y en a bien d'autres.

Ellevte Scene.

De Forrige. Blunt. Fairwell.

Dalton.

Nu kommer De som De var kaldet. Det vil give sig i Enden, sagde Reebslageren; og naar den

er

er god, saa er alting godt. Finis caronum opus, hedder det paa Latin.

Blunt.

Baron Fletcher!

Fletcher.

Ja! ærlige Blunt! det er mig selv.

Heckingborn

(tager Andrews ved Haanden.)

Blunt! her er min Velgjører.

Andrews.

Jeg er inderlig glad over, at jeg har kundet betale en liden Deel af min Geld.

Fairwell (til Dalton.)

Comedien er da vel til Ende?

Dalton.

O ja!

Fairwell (til Blunt.)

Der er alle Obligationer og Vexler tilbage. Hr. Dalton har betalt Pengene; og den fasteste Overbevisning om hans Redelighed er det eneste, der har kundet bevæge mig til at spille den Rolle, som jeg har spillet.

Miss Harriet.

Min Broder! og jeg har kundet troe om dig, at du var ond? du har aldrig gjort noget Kreatur ondt i dine Dage.

Dal-

Dalton.

Pige! der har du dine Juveler. Du skal have et Kys for den Handling. Den ærlige Wotton leverede mig dem.

Lady Fletcher (kysser hende.)

Beste Veninde! Naa, hvor mange Træk har jeg ikke nu seet af Dem i Dag, som jeg misunder Dem!

Heckingborn

(tager Brevet som ligger paa Bordet.)

Herr Dalton! hører dette ogsaa til Deres Plan?

Dalton (seer paa det.)

Nei, det maae komme fra en anden. Der ere flere brogede Hunde til end Præstens.

(Heckingborn aabner Brevet.)

Miss Harriet (til Dalton.)

Naa, nu har jeg intet mere at ønske mig, end at faae London at see.

Heckingborn (læser.)

"Jeg betaler min Gjeld, til Trods for Dem selv "Mylord." (Tager Andrews ved Haanden.) Nei, min redelige Ven! behold dine Penge; hvortil behøver jeg dem nu. (Han omfavner sin Datter og Fletcher.)

Blunt (til Andrews.)

Min varmeste Taksigelse!

Fletcher (til Andrews.)

Behold Pengene; min Ven! Vi har virkelig mi-

stet

stet meget; men jeg har nok tilovers endnu, for endog at kunde leve i Overflødighed; og intet uden Døden skal rive mig af min Jennys Arme.

Lady Fletcher.

Dyrebare Mand!

Heckingborn.

Et Kys, Frøken! og mit evige Venskab! — Her seer man dog, hvor lidet menneskelige Øine kan see ind i det Tilkommende, og hvor daarligt det er at fortvivle, da et eneste Øieblik kan gjøre den sorteste Side i Skjebnens Bog aldeles hvid; og hvem veed, om ikke dette Øieblik ofte har netop været det første, efter at mangen Nar har bersvet sig selv Livet? men saa er det for sildigt. Gid kuns alle Svagsindede, ville lære denne Sandhed af mig, saa vel som jeg har lært, at af to Ulykker, er det dog altid bedre at være for riig end for fattig.

De

De syv Tanter.

Comedie i to Acter.

Forfatterens gamle Ven Rahbek tilegnet.

Personerne.

Frøken Mette. }
— Barbara. }
— Cecilia. }
— Maren. } von Willmanns Søstre.
— Antoinette. }
— Ophelia. }
— Magdalene. }

Frøken Helene, deres Broderdatter.
Madame Svik, Gjestgiverske.
Kammerraad Bredahl
Søren Sommer, hans Tjener.
En Dreng.

Handlingen foregaaer i en Sal i et Værtshuus i Kjøbenhavn.

Første Akt.

Første Scene.

Helene. Madame Svik.

Mad. Svik.

Det er i Morgen, siger De, at Deres Onkel skal have Bryllup?

Helene.

Ja vist; og det er mig ubegribeligt, hvor den Vogn kan blive af. Han havde dog skrevet saa udtrykkelig, at Vognen skulde komme, for at hente mig, som i Gaar Morges.

Mad. Svik.

Der er vel indløbet Forhindringer, og den kommer nok. De veed jo, at hverken han eller hans Folk tager ind noget andet Sted end hos mig, naar de kommer til Byen.

Helene.

Det veed jeg; og derfor er det ogsaa just, at jeg er kommet herhen, for at høre om der ingen Efterretning var kommet.

Mad.

Mad. Svik.

Endnu ikke; men naar den kommer saa har jeg den fra første Haand. Det er et gandske fordeelagtigt Privilegium, jeg har faaet, fordi jeg har tjent paa Deres Onkels Herregaard. Jeg var tilfreds at min salig Mand og jeg havde saaledes tjent rundt omkring paa alle Herregaardene i Sjelland, for saa havde jeg Næring fra dem alle.

Helene.

Jeg kan dog ikke nægte, at jeg jo er noget uroelig over denne Udeblivelse.

Mad. Svik.

Deres Uroelighed reiser sig vel ikke saa meget deraf, at De længes efter Vognen, som efter Svaret paa det Brev, som De skrev til Deres Onkel og de mange Tanter, De har.

Helene.

Jeg venter intet Svar paa det Brev, uden mundtlig, naar jeg kommer derud.

Mad. Svik.

Og hvad Svar venter De da?

Helene (sukker.)

Gud veed det. Jeg frygter og haaber. Snart forestiller jeg mig, at de samtykker, snart at de misbilliger mit Valg; og denne Uvished gjør mig meget uroelig.

Mad.

Mad. Svik.

De plager Dem uden Nødvendighed. Hvorfor skulde Deres Familie misbillige? Hvad kan der vel være paa Kammerraad Bredahl at udsætte? Det er jo en vakker ung Mand, der er agtet og æret af alle, sidder i et godt Embede, og har en net lille Formue aparte.

Helene.

Det er sandt nok; men jeg føler nu, mere end nogensinde, hvor tungt det er at have mistet sine Forældre. Det er dog i alle Tilfælde bedre at have med dem at bestille, end med en Onkel og en Tante.

Mad. Svik.

Gandske rigtig. Og endnu bedre, end naar man har med syv Tanter at bestille, som De. Et gammelt Ordsprog siger: Saa mange Hoveder, saa mange Sind; og hver af Deres Tanter har i det mindste eet Sind for sig selv, om jeg ellers kjender de gode Frøkener ret.

Helene.

Men hvad, om de nu ere eenige allesammen i den Punkt at sætte sig imod min Lykke?

Mad. Svik.

Jh nu, saa bliver De selv ved Deres Beslutning, og lader Tiden jævne alt.

Helene.

Jeg længes efter Vognen, og jeg frygter for

deres

dens Ankomst. Hvad om den afhenter mig for bestandig, saa at jeg ikke mere faaer Lov til at komme til Kjøbenhavn?

Mad. Svik.

O Snak! De er jo endnu ikke nær færdig med alt hvad De skulde lære herinde.

Helene.

Det vilde være stor Skade for mig, om min Undervisning saaledes paa eengang blev afbrudt.

Mad. Svik.

Vist nok Skade, uden at tale om hvad Skade det vilde være, om Deres Omgang med Kammerraaden blev saaledes afbrudt.

Helene.

Spot mig ikke, men hav heller Medlidenhed med mig.

Mad. Svik.

Jeg spotter sandelig ikke. Alvor talt: vilde det dog ikke være Skade?

Helene (sukker.)

Saaledes at forlade . . . .

Mad. Svik.

Kjøbenhavn, eller Kammerraaden?

Helene.

Er det nu et Spørgsmaal?

Mad. Svik.

De elsker da ret inderlig denne lykkelige unge Mand?

He-

Helene.

O ret inderlig!

Mad. Svik.

Nu saa trøst Dem, Kjæreste! Endnu er der jo ingen Hinder i Veien. Om endog saa var, saa er der jo Raad for alting, undtagen for Døden. Jeg veed forresten nok, at jeg ikke kan trøste Dem; men see til Døren; Deres Trøst kommer.

Helene.

Bredahl! (løber ham imøde.)

Anden Scene.

De Forrige. Kammerraad Bredahl.

Bredahl.

Kjæreste Helene! God Morgen! Jeg kommer fra Deres Veninde, som De logerer hos. Man sagde mig at De var gaaet herhen; og jeg skyndte mig for at kunne geleide Dem hjem igjen. Jeg bringer Dem med det samme et Brev, som nyelig er ankommet.

Helene.

Et Brev til mig?

Bredahl.

Netop, ifald ellers ikke Udskriften lyver. Læs selv!

Helene

(tager Brevet og aabner det.)

Det er fra alle mine Tanter. (læser sagte.) Hvad seer jeg! min Onkel er død!

Bredahl.

Deres Onkel død?

Mad. Svik.

Gud være hans Sjel naadig!

Helene.

Ja vist. Hør engang! (læser høit.) "Vi bøie os "i Støvet, tilbede Himmelens skjulte Raad, og kys- "se den Haand, som straffer . . . .

Mad. Svik.

Det Brev vil jeg dømme paa, at Tante Cecilia har skrevet.

Helene (læser.)

"Disse vare de første Tanker, der faldt os ind, "da Døden pludseligen i Aftes bortrev vores eneste "og elskede Broder fra sine dybsørgende Søstre . . .

Bredahl.

Og den stakkels Brud! hvor jeg beklager hende!

Helene (læser.)

"Ogsaa hans Brud sørger med os, dog vil Ti- "den trøste hende, og oprette hendes Tab. Vores "er ubodeligt. En Brudgom kan faaes . . .

Mad. Svik.

Ikke altid. Det har ikke synderlig lykkedes for nogen af de gode Frøkener.

He-

Helene (læser.)

"En Brudgom kan faaes igjen; men hvo erstat-
"ter os Tabet af en saa kjer Broder?"

Mad. Svik.

Ja det vil rigtig nok have sine Vanskeligheder.

Helene (læser.)

"Denne sørgelige Tildragelse gjør det til en Nød-
"vendighed, at vi paa en Dags Tid maae reise til
"Kiøbenhavn, for at konsulere en Advocat. Maa-
"ske ankomme vi paa samme Tid, som dette Brev. —

Mad. Svik.

Hillemænd! der faaer jeg paa engang sex Senge i Brug.

Bredahl.

Syv, skulde jeg tænke.

Mad. Svik.

Nei, kuns sex; for Frøken Barbara ligger paa Gulvet paa sine egne Pudehynder; hvorfor hun heller ingen Kammerleie betaler. Lad mig nu see Alt, hvad jeg behøver for at stille dem tilfreds: Et aparte Værelse til Frøken Maren, for ellers kan de andre ikke sove for hendes megen Snak; Kjøge Hunskors til Frøken Cecilia; en Sminkekrukke og een af de nyeste Romaner til Frøken Mette; et Pund Sukker og en Skaal Melk til Frøken Magdalenes Hund, ifald hun ikke skal rive mine Øjne ud. De nyeste Viser og Syngestykker til Frøken Ophelia. Den

Silke-Seng og en Tjener til Frøken Antoinette. See saa er alting færdigt.

Helene.

Lad mig nu læse videre, uden at blive afbrudt. (læser.) "Maaskee ankomme vi paa samme Tid, som "dette Brev, og da skulle vi mundtlig afgjøre det, "som du har tilskrevet os om. Dog kunne vi ikke "undlade forud at melde dig, at vi aldeles intet ha"ve at indvende imod det Valg, som du har gjort —

Bredahl.

Beste Pige! hvor er jeg ikke lykkelig!

Helene.

Og jeg da? o jeg er ikke mindre lykkelig!

Mad. Svik.

Det er fornuftige Tanter; det maae man lade dem.

Helene (læser videre.)

"Kuns maae vi bede dig erindre, at du er saa overmaade ung . . . ." hvorledes?

Mad. Svik.

Sexten Aar! kalder man det at være ung i disse Tider for en Pige? Det er nok lidt Misundelse, fordi de selv ere een eller halvanden Gang saa gamle.

Helene (læser videre.)

"Og at du endnu behøver at lære en Hoben, for "ret at kunne forstaae en Huusholdning. Vores eneste "Vilkaar er altsaa det at Bryllupet udsættes i et par "Aar." Bre-

Brédahl.

Et besynderligt Vilkaar! Og hvad siger De dertil? beste Pige!

Helene.

Hvad skal jeg sige? Jeg tør ikke misbillige mine Tanters Hensigt. De mener det saa vel med mig, som De selv seer.

Mad. Svik.

Men hvad er det for et Brev, der ligger inden i?

Helene.

Det er et Brev til Procurator Troeman, som de beder mig strax at besørge.

Mad. Svik.

Flye mig det, saa skal jeg sende een hen med det, (tager Brevet og vil gaae.) Hvad kan de gode Frøkener have at gjøre med en Prokurator? (afsides.) Det maae jeg vide. (Brækker Seglet, og kommer tilbage.) Gud forlade min slemme Synd! hvad har je der gjort? Har jeg ikke brækket Brevet?

Helene.

Det er meget uforsigtigt.

Bredahl.

Vi faaer see til at forsegle det igjen, saa at det ikke skal kunne mærkes.

Mad. Svik.

Da nu Ulykken engang er skeet saa gjør De best i at læse Brevet først.

Helene.

Fy! det var et hæsligt Raad.

Bredahl.

Deri har De ret, kjære Pige! Jo mere jeg lærer at kjende Dem, jo mere holder jeg af Dem.

Mad. Svik.

Nu saa vil jeg da gaae, og see til at reparere, hvad jeg har gjort galt.

(Gaaer, men aabner Brevet, og begynder at læse.)

Bredahl.

De bliver da vel her, for at imodtage Deres Tanter?

Helene.

Det forstaaer sig; og De med?

Mad. Svik

(kommer tilbage.)

Nei det er alt for galt. Jeg fortryder nu aldeles ikke paa mit Fusentasterie og min Nysgjerrighed. Jeg har ikke kunnet bare mig for at læse nogle Ord, og nu skal De bare høre . . . .

Bredahl.

Vi vil intet høre.

Mad. Svik.

De maae, saa sandt som jeg er ærlig, høre. Det er alt for vigtigt for Dem. (Læser.) "Vores ene"ste Broders pludselige Dødsfald sætter os i den "Forfatning, at vi behøver en lovkyndig Mands "Raad-

"Raadførsel. Deres Reputation er saa almindelig "bekjendt, at vi ikke troe at kunne henvende os til "nogen bedre. Sagen er denne: Fundatsen for "Stamgodset Willmansholm bestemmer, at Godset "altid skal tilfalde den ældste Søn i nedstigende Linie "fra Stamherren, saa længe som mandlige Arvin- "ger existere; men naar disse ophøre, skal Godset "administreres, og Indkomsterne deles i lige Dele "imellem de qvindelige Arvinger, saa længe til der "af dem igien opkommer Sønner, hvoraf Stamhu- "set strax tilfalder den Ældste og hans Forældre. "Dette Tilfælde er nu indtruffet. Den mandlige "Linie er aldeles uddød med bemeldte vores Broder. "Familien bestaaer nu blot af hans undertegnede syv "Søstre, der alle ere ugifte, og af en Broderdatter, "som endnu er, saa at sige, et Barn. I Morgen "kommer vi til Kjøbenhavn. Vi udbeder os derfor "af Dem, at De ved Middagstider vilde mede os "i den forgyldte Gaas, hvor vi agte at logere, for "at vi med Dem kunne overlægge Maaden, hvorpaa "Stamherrens Villie best kan efterleves. Vi have "den Ære at henleve o. s. v. Mette, Barbara, "Cecilia, Maren, Antoinette, Ophelia, Magda- "lene von Willmans." Forstaaer De det Brev?

Bredahl.

Upaatvivleligen.

Helene.

Det er tydeligt nok.

Mad. Svik.

Jeg vil døe paa, at De ikke forstaaer det. Hvad mener De, Herr Kammerraad! at Hensigten er med alle disse Tanters Reise til Kjøbenhavn?

Bredahl.

Det staaer jo udtrykkelig i Brevet.

Mad. Svik.

Det staaer der ikke udtrykkelig; men naar man har en fin Næse, som jeg, saa lugter man let Hensigten. Hør nu, saa skal jeg forklare Dem Sagen. Enhver af de gode Tanter har Lyst til at blive Eier af Stamgodset. De vil gifte sig, det vil de. Det er den eneste Maade, hvorpaa det kan lykkes dem. Derfor er det, at Froken Helene er kuns et Barn; derfor er det, at hendes Bryllup skal udsættes endnu i et Par Aar. Forstaaer De nu Meningen?

Helene.

Jeg kan aldrig troe, at det er deres Hensigt.

Bredahl.

Mig forekommer denne Plan ikke saa urimelig.

Helene.

De har saa tidt erklæret at ingen af dem giftede sig.

Mad. Svik.

Kan vel være. Men nu hænger der et Stamgods paa Krogen, som Lokkemad.

Bre-

Bredahl.

Jeg begynder at frygte for at De har ret, Madame! og jeg vilde give tusende Rigsdaler til hvem der kunde faae denne Plan til at ryge i Luften.

Mad. Svik.

Tusende Rigsdaler! Den skal ryge i Luften. Vil De holde Ord?

Bredahl.

Der har De min Haand; og den er saa god som . . .

Mad. Svik.

Som en Obligation.

Helene.

Men sig mig dog hvorledes det skal gaae til?

Mad. Svik.

Hvorledes. Ja det faaer ingen af dem at vide. Jeg kjender Dem. De kunde fordærve mig Sagen.

Bredahl.

Men vær forsigtig! Jeg beder Dem.

Helene.

Det er mine Tanter; det maae De ikke glemme.

Mad. Svik.

Vær roelig! jeg skal intet glemme. . . . Men hvad er det for en Latter? Jeg troer det er Deres Tjener, Herr Kammerraad! Hvad mon han leer ad?

Tredie Scene.

De Forrige. Søren Sommer.

Søren.

Ha ha ha ha. Nu har jeg da i min Levetid aldrig seet Magen. Om Forladelse, Herre!

Bredahl.

Hvad leer du ad? min gode Søren!

Søren

(bliver ved at lee.)

Herren maae ikke blive vreed; men jeg kan, Gud hjelpe mig! ikke lade være at lee. Ha ha ha.

Bredahl.

Nu saa lee i Guds Navn, og behold din Glæde for dig selv.

Søren.

Jeg skal sige Herren .... Ha ha ha....

Mad. Svik.

Kan det da ikke faae Ende? din Grinebider!

Søren.

Frøkenens .... ha ha ha .... O jeg sprakker af Latter; ha ha ha .... Frøkenens Tanter er kommet, ha ha ha ....

Bredahl.

De er kommet?

Søren.

Ja de holder nede i Gaarden.... ha ha ha....

He-

Helene.

Jeg beder dig, at du ikke leer ad dem i min Nærværelse.

Søren.

Det er ikke ad dem Frøken, men det er over Maaden hvorpaa de reiser . . . ha ha ha.

Bredahl.

Skal vi gaae ned for at tage imod dem?

Helene.

Ja lad os det.

Mad. Svik.

Nei det giver jeg ikke mit Samtykke til. De maae lystre mine Ordres. De veed hvorfor. De følger Frøkenen hjem, Herr Kammerraad! og om en Times Tid kommer De her igjen begge to, som om jeg havde ladet Dem vide, at Tanterne var kommet.

Bredahl.

Som De behager. Men hvad var det som Herr Søren fandt saa latterligt?

Søren.

Jeg staaer nede i Gaarden, saa kommer der mig en stor Holsteensk Vogn rullendes ind ad Porten, og saae for al Verden saa livagtig ud, som en Valdhyevogn . . . ha ha ha . . . . der kjører til Torvs med Gjæs. Der var kuns tre Sæder, og der sad Frøkenens Tanter, to og to paa hvert Sæde, hver

med

med sin Byldt paa Skjødet; og Frøken Barbara maatte .... ha ha há .... tage til Takke med at sidde hos Kudsken.

Mad. Svik.

Hvorfor de andre sikkert ogsaa maae betale Fortæring og Bompenge for hende paa Veien.

Bredahl.

Og du havde ikke den Eftertanke at hjelpe dem af Vognen?

Søren.

Herren maae ikke tage mig det ilde op; men jeg kunde, min Troe! ikke for bare Latter. Desuden var der strax syv eller otte Mennesker ifærd med at læsse dem af.

Helene (til Bredahl.)

Saa er det nok best, at vi gaaer, inden de kommer.

Søren.

Det har, saamænd, ingen Hast, Frøken! De bliver ikke aflæssede i en halv Time, for de var saaledes stuvet paa Vognen, at jeg troer Kudsken maae kjøre under Lofts-Vinden, og vinde dem af, som man vinder Meelsække af en Møllervogn ... ha ha ha.

Mad. Svik.

Det bliver dog best, at De gaaer.

Bredahl.

Altsaa farvel! Følg med, Søren!

Mad.

Mad. Svik.

Nei, endnu eet Ord, Herr Kammerraad! Kan De ikke tjene mig i at laane mig Søren i et par Timers Tid? Jeg har ingen Tjener ved Haanden, og dersom Frøken Antoinette ikke strax faaer een, saa bliver hun vreed.

Bredahl.

Meget gjerne. Du bliver altsaa her, Søren!

Søren.

Med Fornsielse. Hvor mon man bedre er, end blandt sin Slægt og Venner?

Bredahl.

Men glem ikke, Madame! hvad De har lovet mig!

Mad. Svik.

Vær De roelig! Troer De at jeg glemmer tusende Rigsdaler?

Helene.

Farvel! jeg stoler paa et godt Udfald.

(Gaaer med Bredahl.)

Fjerde Scene.

Mad. Svik. Søren.

Mad. Svik.

Hør nu, min gode Søren Sommer! jeg behøver din Hjelp.

Søren.

Det er mig kjert. Min heele Krop er til din Tjeneste; uden at tale om Sjelen. Den slider du ikke saa let op.

Mad. Svik.

Saa meget desto bedre; for egentlig er det kuns Sjelen jeg behøver.

Søren.

Au, det var ilde, for jeg har lært i min Ungdom, at man skal aldrig frygte for dem, der kan fordærve Legemet.

Mad. Svik.

Monsieur Søren er honet.

Søren.

Det skulde jeg troe. Men hvad har da min Sjel at bestille?

Mad. Svik.

Den skal gaae mig tilhaande.

Søren.

Det gjør den med Fornøielse. Men sig mig først, hvad betyder de tusende Rigsdaler, som du talte med min Herre om? Jeg skulde dog aldrig troe at Fanden rider dig.....

Mad. Svik.

Slubbert! Men hør nu: hjelper du mig til at fortjene de tusende Rigsdaler, saa er din Lykke gjort.

Søren.

Jeg forstaaer dig; men det har du jo allerede lovet mig.

Mad. Svik.

Kuns halvveis, Kammerrat! Og vil du ikke opfylde dette Vilkaar, saa er der nok som vil.

Søren.

Mange Tak! jeg skal bede dig at de andre maae blive uden for Spillet. Men sig mig nu hvad jeg har at gjøre?

Mad. Svik.

Kjender du disse Tanter noget nøie?

Søren.

Saa temmelig. Jeg var i Fjor med min Herre i to Dage paa Willmansholm, som jeg kalder Tantenborg, og der studerede jeg dem af Grunden. De ere lovlig dumme allesammen. Der er ingen Ære ved at narre dem.

Mad. Svik.

Ja vare de klogere, saa toeg jeg mig ogsaa i Agt for at bruge dig.

Søren.

Mange Tak for Complimenten.

Mad. Svik.

Intet at takke for. Læs dette Brev.

(Flyer dem Brevet.)

Søren.

Søren
(efter at have læst.)
Og hvad lærer vi nu af dette Brev?

Mad. Svik.
Dosmer! kan du ikke begribe at enhver af disse syv kloge Jomfruer har Lyst at skaffe sig en Søn, der kan blive Eier af Stamgodset.

Søren.
Og denne Søn skal jeg da skaffe dem? Een kunde gaae an, men syv paa engang, det er vel meget. Jeg er ingen Hercules.

Mad. Svik.
Hercules eller Mardochæus, det er ikke Sagen. Men du skal betage disse Damer Lysten til at gifte sig.

Søren.
Dertil veed jeg kuns to Midler.

Mad. Svik.
Og det er?

Søren.
Det eene er at læse Ritualet op for dem.

Mad. Svik.
Det duer ikke. Jeg har endnu aldrig hørt, at det Middel har hjulpet.

Søren.
Nu saa er det andet desto kraftigere: Jeg gifter mig med dem allesammen. Inden to Gange fire og tyve Timer skal de være saa kjede af Ægteskab, som Rat af Senop.

Mad.

Mad. Svik.

Er det saaledes du agter at behandle mig?

Søren.

Nei det er en anden Sag. Dig skal jeg behandle saaledes, at du skal ønske, at du havde to Mænd, som jeg dog forresten vil frabede mig; men skal mage det saaledes med de andre, at de skal ønske, at de havde kuns en halv allesammen.

Mad. Svik.

Nu ingen Spøg mere, det haster, og jeg er bange, at de kommer.

Søren.

Du skal blive fornøiet med mig. Naar paatoeg jeg mig noget som jeg ikke udførte? Jeg er en Polyphemus i Intriguer, og en Holofernes i Skjelmstykker. Jeg kjender Farvandet, og Kjerlighed er min Loots. Men du veed at Lootser maae have Brændeviin. Jeg lader mig nøie med Viin.

Mad. Svik.

Du skal faae saa meget, som du behøver.

Søren.

Men nu maae du forhindre Procuratoren fra at komme.

Mad. Svik.

Dummerhoved! kan du ikke begribe, at du skal agere Procurator?

Søren.

Men om de nu kiender Procurator . . . hvad er det nu han hedder? (seer i Brevet.) Procurator Troeman?

Mad. Svik.

Er du saa fattig paa Opfindelser, at du ikke skulde vide Raad for det? Jeg seer at den Rolle er for vanskelig for dig. Du kan vel ikke agere Procurator?

Søren.

Jeg skulde ikke kunde agere Prokurator? Jeg kan tage pro arrha. Det er Finessen i Konsten. Jeg giver ikke fire Skilling for en Procurator der ikke forstaaer det Kneb.

Mad. Svik.

Er det da nok, naar man forstaaer det?

Søren.

Det er Hovedsagen. Rigtig nok hører der lidt eet og andet til aparte; men det er Smaaeting, som jeg let skal komme ud af. Kuns maae jeg gjøre dig opmærksom paa een Ting. Jeg har ladet mig sige, at det ikke skal være brugeligt at tale i Skrankerne med Liberie paa, undtagen med Studenter-Liberie. I sig selv kunde det rigtig nok være det samme, men Moden tillader det nu eengang ikke; og man maae Skik følge eller Land flye.

Mad.

Mad. Svik.

Det er der gode Raad for. (Flyer ham en Nøgle.) Der har du Nøglen til mit Klædeskab. Der finder du min salig Mands Klæder, som du godt kan bruge. Og neden i Skabet staaer et Par Flasker Viin. Men tag dig i Agt! Gud naade dig, ifald du drikker en Taar over Tørsten!

Søren.

Vær roelig! Men jeg siger dig, at bliver jeg drukken, saa er det ikke af Viin, men af Kjerlighed, som jeg nu kommer til at vade i, op over Støvlekraverne.

Mad. Svik.

Saa skynd dig, skynd dig! Jeg synes, jeg hører Allarm i den forreste Stue. De kommer. Jeg skal være ved Haanden, og hjelpe dig med hvad du behøver. Afsted! (Skyder ham til Dørren.)

Søren.

Jeg gaaer, jeg gaaer. Men først pro arrha. (Kysser hende.)

Mad. Svik.

Herr Søren begynder at blive næsviis.

Søren.

Hvor vil du vente at Tingene skulde gaae godt for mig, naar jeg ingen Opmuntring fik? Soldaten faaer Brændeviin med Krudt i, førend han hidses paa Fienden.

Mad. Svik.

Afsted, afsted, Sladderhank!

Søren.

Jeg gaaer, jeg gaaer. Farvel min Elskværdigste!

(Kysser paa Fingeren, og gaaer ud ad den ene Side.)

Femte Scene.

Mad. Svik (allene.)

Nu maae de komme naar de vil. Jeg er vis paa at Søren spiller sin Rolle godt. Det er en habil Karl. Jeg kommer dog til at gaae Frøkenerne imøde, og tage imod dem med Respect, ellers bliver de vreede, især Frøken Antoinette. (Gaaer til Døren i Baggrunden, og aabner begge Fløiene.) Jh min Gud! mine naadige Frøkener! er De allerede der? Velkommen til Byen!

Sjette Scene.

Mad. Svik. De syv Tanter (i Reiseklæder.)

(De træder ind parviis, og i følgende Orden: Antoinette i Spidsen, derefter Mette og Magdalene, efter dem Maren og Ophelia, tilsidst Cecilia og Barbara.)

Antoinette

(rækker Mad. Svik Haanden at kysse.)

God Dag, mit Barn! hvorledes lever du?

Mad. Svik

(kysser hendes Haand.)

Jeg takker Deres Naade, ret vel.

(De andre kysse hende paa Munden, hver i sin Orden.)

Ce-

Cecilia.

Gud være med dig, mit Barn, og med dit hele Huus!

Mad. Svik.

Jeg takker Frøkenen for hendes gode Ønske.

Maren.

Vi kan vel logere her i Nat, som vi pleier? Vi bliver her ikke længere end til i Morgen. Vi kan ikke. Nei mænd kan vi ikke. Hør nu saa skal jeg sige dig hvorfor. Vores kjere Broder har lagt sig til at døe, og . . .

Cecilia.

Gud give ham den evige Glæde!

Maren.

Amen! og seer du, mit Barn! saa er der hundrede Ting hjemme at tage vare paa. Hør nu saa skal jeg sige dig: For det første maae vi tænke paa Begravelsen, for det andet . . .

Magdalene

(med en Hund paa Armen.)

Tænke? naar tænkte vel du, Søster? Du taler saa meget, at du aldrig faaer Tid til at tænke.

Maren.

Maae jeg faae Lov til at tale ud? Hør nu, saa . . .

Magdalene.

Nei du skal holde din Mund, og lade os andre tale med. Seer du det? Ma-

Maren.

Jeg faaer vel tie; for naar du bliver vreed, saa lader du det ikke blive ved Munden allene.

Mette.

Hør, min Moer! vær saa god og send strax Bud efter en Haarskjerer, for jeg vil paa Comedie i Aften.

Cecilia.

Du tænker ikke paa andet end paa Stads og Comedie. Jeg beklager at det er ikke Søndag, at jeg kunde faae en god Aftensang at høre. Den maae vi savne paa Landet.

Maren.

Du har ret, Søster! for hør nu, saa skal jeg sige dig: Jeg holder ogsaa meget af Kirken, medens man synger; men hvad jeg ikke kan lide, er at man skal holde Munden, saa længe som Præsten er paa Prædikestolen, undtagen naar han læser Evangeliet.

Mette.

Madame Svik! glem ikke Haarskjereren!

Mad. Svik.

Han boer strax herved.

Ophelia.

Lad Buddet med det samme kiøbe mig et Par af de nyeste Syngestykker.

Mad. Svik.

Skal skee. (Vil gaae.)

An-

Antoinette.

Jeg haaber at jeg faaer den sædvanlige Seng.

Mad. Svik.

Det forstaaer sig, den med det Damaskes Omhæng.

Barbara.

Jeg behøver ingen. Jeg ligger som sædvanlig.

Maren.

Og jeg, min Beste! jeg faaer det Værelse hvori den Seng staaer med det chinesiske Omhæng; for hør nu saa skal jeg sige dig, naar jeg saa ikke kan sove om Natten, som destoværre ofte hænder, saa ligger jeg og moerer mig med at snakke med de Chinesere, der er malet paa Omhænget.

Ophelia.

Og hvad svarer saa Chineserne?

Maren.

De gjør, hvad du burde gjøre, min Søster! de hører og tier.

Magdalene.

Naa kom nu ikke op at slaaes!

Ophelia.

Nei saa maatte vi have dig med, Søster!

Magdalene.

Hun er ret høflig, Masoeur! det maae jeg sige.

Cecilia.

Roelig dog, roelig, mine Søstre! lader os være

som

som de syv kloge Jomfruer, der altid havde Olie i deres Lamper.

Barbara.

De kunde have hjulpet sig med Tran, de gode Mamseller. De vare vel ikke saa steenrige.

Magdalene.

Det var vel ogsaa for kostbart for dig, Barbara? Madame Svik! Jeg haaber, at De ikke glemmer min Hund.

Mad Svik.

De har at befale over alt det Sukker og den Melk her er i Huset.

Barbara.

Den Hund æder dig fattig.

Magdalene.

Det er den eeneste Skabning, der aldrig gjør mig Fortræd, eller skjændes med mig, og derfor sparer jeg heller ikke noget paa den.

Antoinette.

Og saa, mit Barn! lader du gaae Bud efter vores Broderdatter.

Cecilia.

Siig hende, at hun ikke maae pynte sig.

Mette.

Det vilde ellers see ud, som om hun kom for at trodse sine Tanter, og for at stikke dem ud.

Mad.

Mad. Svik.

Jeg skal ikke glemme det. (Vil gaae.)

Maren

(holder hende tilbage.)

Hør nu, saa skal jeg sige dig: Siig hende, at vi ere Hadere af Ceremonier; at vi ere hendes Tanter; at hun kjender os, og vi hende; at vi ønsker at tale med hende; at det er os inderlig kjert at see hende; at hun gjerne kan komme som hun gaaer og staaer; at vi ikke bliver her længe i Byen; at vi reiser igjen i Morgen Middag; at hun maae være hos os bestandig, saa længe som vi ere her; at vi .....

Magdalene.

Trrr! hvor den Mund løber paa hende, som'en Kjep i et Hjul! Kan det faae Ende engang, at Konen kan komme til at gaae?

Maren.

Jeg tier, jeg tier, du Rabenskralle!

Mad. Svik.

Og jeg gaaer for at udrette Deres Befalinger.

Barbara.

Kuns to Retter Mad til Middag. Jeg betaler kuns atten Skilling for min Middagsmad, og en halv Skilling for Brød.

Mad. Svik.

Det skal ingen Vanskelighed have. (Gaaer.)

Sy-

Syvende Scene.

De Forrige, undtagen Mad. Svik.

Magdalene.

Den gode Prokurator kunde nok være her. Det er just ikke anstændigt at lade os saaledes vente paa sig.

Maren.

Ja, ifald han har faaet Brevet, Søster! men det er mueligt at det kan være gaaet Feil. Saadant arriverer saa tidt. Hør nu, saa skal jeg fortælle Jer hvorledes det gik mig for en halv Snees Aar siden med et Brev . . . . . .

Ophelia.

En anden Gang, Masoeur!

Maren.

Jeg troer at jeg aldrig har fortalt Jer det. Hør nu saa . . . . .

Magdalene.

Jo hundrede Gange i det mindste, saa jeg skal bede dig, at du vil spare os i Dag.

Barbara.

Vare den Prokurator er en habil Mand.

Cecilia.

Med Himmelens Bistand vil han nok vide at finde Raad.

An-

Antoinette.

Det er den fornemmeste Procurator i Kjøbenhavn; ellers havde jeg ikke givet mig af med ham.

Ophelia.

Fornem, eller ikke fornem, det ligger der kuns lidt Lag paa; naar han bare har Kundskaber og forstaaer Loven og Propheterne.

Cecilia.

Loven og Forordningerne vil du sige! Du maae ikke tale saa bespotteligt.

Maren.

Ja hør nu, man har sagt mig at det skal være en Mand, der ikke har sin Lige i at tale.

Mette

Ja det er Vand paa din Mølle. Og jeg forestiller mig ham som en ung, smuk, velskabt Mand.

Barbara.

Og jeg bilder mig derimod ind, at det er en Mand af en sat Alder; der har noget til Beste, og som mere har lagt sig efter at fortjene end at fortære.

Mette.

Ja du er en Barbar, Søster! det kan man høre paa dit Navn.

Barbara.

Og du er en Gjed, Mette! det kan man høre paa dit Navn.

Met-

Mette.

Veed du hvad, min Søster? Engang for alle: Jeg lider ikke det Navn. Jeg vil ikke hedde Mette. Jeg hedder Medea.

Cecilia.

Gud forlade din slemme Synd! Behold det Christne Navn, som du fik i din Daabes Pagt.

Antoinette.

Stille dog! skammer I jer ikke saaledes at mundhugges?

Magdalene.

Det er det jeg hundrede Gange har sagt dem, men det nytter ikke.

Cecilia.

Ja du har ogsaa den rette Maade at omvende Folk paa.

Ophelia.

Stille dog! der kommer nogen.

Ottende Scene.

De Forrige. Mad. Svik.

Mad. Svik.

Her er en Prokurator uden for, som ønsker den Ære at tale med Frøkenerne.

Maren.

Saa gik dog Brevet ikke Feil den Gang. Jeg var

var næsten paa Vei til at troe det; for det har man seet Exempler paa før. Hør nu skal jeg . . . . .

Magdalene.

Tie stille!

Mette.

Det er ilde at jeg ikke er klædt endnu.

(Gaaer hen til et Speil, og pynter noget paa sig.)

Antoinette.

Beed ham komme ind, og lad os saa være allene med Manden.

(Mad. Svik gaaer, og Antoinette sætter sig i en Lænestoel.)

Niende Scene.

De Forrige, undtagen Mad. Svik.

Cecilia.

Nu i Guds Navn, lad os da høre ham, og følge hans Raad.

Ophelia.

En viis Mands Tale, er som et Guldæble i en Sølvskaal, som Syrach siger.

Barbara.

Hvad siger du? Et Sølvæble og en Guldskaal!

Magdalene.

Ja det havde du nok Lyst til at have fat paa? du!

Antoinette.

Hold dog op engang! der kommer han.

Ti=

Tiende Scene.

De Forrige. Søren

(i sorte Klæder, med en stor Paryk paa Hovedet; et Plaster over det høire Øie, og et mindre dito under Næsen.)

Søren.

Underdanige Tjener, mine smukke Frøkener!

Mette

(som kommer fra Speilet.)

Han er styg som Fanden, men han har dog Levemaade.

Antoinette

(reiser sig lidet op, og sætter sig straxigjen.)

Vekommmen Herr Troeman! Deres Karakter? om jeg maae spørge.

Søren.

Med Deres høigunstige Tilladelse, mine naadige Frøkener! Jeg hedder ikke Troeman.

Maren.

Hvorledes? hør nu: De hedder ikke Troeman? De er ikke den som vi har skrevet til?

Søren.

Nei, min Naadige! jeg hedder Bartholomæus, og er Ihændehaver af Brevet, som jeg herved har den Ære at forevise Dem. (Viser Brevet.)

Antoinette.

Og hvorledes er det kommet i Deres Hænder?

Sø-

Søren.

Det skal jeg allerunderdanigst forklare Deres Naade. Jeg er Herr Troemans intime Ven og Kollega i Skrankerne. Jeg er den af alle Advokater, som han har den meest uindskrænkede Tillid til, og som besørger hans Forretninger, naar han selv er upasselig.

Magdalene.

Hvad er der da nu at flikke paa ham?

Cecilia.

Har Himlen slaaet ham med en Sygdom?

Søren.

Ja; men denne Sygdom er ikke dødelig, haaber jeg.

Barbara.

Dødelig eller ikke, saa koster det Penge at være syg i Kjøbenhavn.

Søren.

Ak! om han døde, hvad tabte da ikke Retfærdigheden? Han er ubestikkelig. Han dømte for et Par Aar siden sin Hest fra Livet, fordi den havde slaaet en Hund ihjel. Pereat justitia, sagde han, et fiat mundus.

Maren.

Det var ret, for hør nu, saa skal jeg . . . . .

Magdalene.

Saa tie dog stille!

Ophe-

Ophelia.

Er Sygdommens Symptomer farlige? som Doktorne kalder dem.

Søren.

Jeg skal have den Ære at fortælle hvorledes han er kommet til den Ulykke. Han var i Aftes paa Bal i det juridiske Selskab. Han er, som De vel veed, en smuk gammel Mand, der gjør alting med.

Antoinette.

Vi har ikke den Fornøielse at kjende ham personlig.

Søren.

Det er Skade. Kort at fortælle: Manden danser en Solo, og just som han vil gjøre en Pirouette . . . see saaledes (dreier sig om paa den ene Fod.) Saa bliver Foden forviklet i hans Kappe, saa at han falder og forvrider en Seene i den venstre Fod, og man maae lade ham bære hjem.

Cecilia.

Hvor mange Ulykker er dog ikke Mennesket underkastet! Men det er en Guds Straf over ham.

Søren.

Kan gjerne være. Hans dydige Kone er utrøstelig. Og saadanne Tilfælde er det, der ofte gjør Ægteskabet ulykkeligt. Derfor har jeg endnu ikke kundet resolvere til at gifte mig, men er Pebersvend den Dag i Dag er.

Met-

Mette.

Men naar Sygdommen ikke er af anden Beskaffenhed saa kan vi jo kjøre hen og tale med ham.

Antoinette.

Det er ogsaa sandt.

Søren.

Tillad mig Deres Naade! at anmærke, at Lægerne aldeles har forbudet ham at tale med Folk.

Magdalene.

Og det for en lumpen Beenskades Skyld?

Søren.

Ulykkeligviis er det truffet paa den Scene i det venstre Been, der communicerer med Underlivet, og ....

Cecilia.

Staaer i Forbindelse med Underlivet, vil De sige.

Søren.

Gud forlade mig! og De ogsaa, min Naadige! ... der staaer i Forbindelse med Underlivet, vilde jeg sige, hvor den passerer igjennem Lungen, og gjør siden en Vending ned ad, for at komme ind i Hjertet.

Mette.

Det er farligt, ifald Manden har Hjertet paa det rette Sted.

Søren.

Ja det har har han, min smukke Frøken! Nu

er det en bekjendt Sag, at en duelig Advocat ikke kan tale, uden at arbeide med ethvert Lemmed paa sin hele Krop . . . .

Ophelia.

Det er hvad Juristerne kalder, at tale med Emphase.

Søren.

Gandske rigtig. Troeman kunde altsaa ikke tale med de naadige Frøkener, uden at bevæge den venstre Fod. Dette Arbeide vilde angribe hans Lunge, hvilket vilde være farligt formedelst Communionen . . . jeg vilde sige . . . Forbindelse med Hjertet; og man paastaaer, at naar der først kommer Koldfyr eller Kræft i Hjertet, saa gaaer Patienten ad undas.

Barbara.

Skal vi da betale to Advocater, fordi han er bleven syg?

Søren.

Aldeles ikke. Jeg forretter denne Consultation gratis. Med Betalingen behager De at henvende Dem til Troeman, med mindre De af egen Godhed skulle vilde forunde mig en liden Discretion.

Antoinette.

Det skal ikke mangle. Men vil De ikke behage at tage en Stoel!

Maren.

O ja! lad os sidde allesammen, for at kunne tale i Ma-

i Mageligheb. (Hver henter sin Stoel, og imidlertid flytter Søren Plasteret fra det høire Øie hen paa det venstre.)

Barbara.

(sagte til de andre.)

Jeg synes at han var før blind paa det høire Øie.

Mette.

Det forekommer mig ogsaa saaledes.

Cecilia.

Du tager Feil, Søster!

Antoinette.

Ja vist, det var det venstre Øie.

Ophelia.

Upaatvivleligen. Saae jeg det ikke før, da jeg stoed og vendte Ansigtet imod ham, at Plasteret sad lige ud for mit venstre Øie?

Maren

(til Søren, i det de sætter sig ned.)

Maae jeg nu have den Ære at fortælle Dem Sagen forteligen. Hør nu saa . . .

Magdalene.

Det kan du ikke, Søster!

Søren.

Det behøves ikke. Brevet indeholder al den Oplysning, jeg trænger til.

Antoinette.

Og hvad er da Deres Mening?

Søren.

Sagen er, at der skulde være en mandlig Arving til Stamgodset.

Ophelia.

Og den er der nu ikke.

Søren.

Men den kan komme. Det er mig sagt at De skal have en elskværdig ung Broderdatter.

Barbara.

Det er sandt nok, men hun er alt for ung endnu.

Søren.

Hvor gammel da? om jeg maae spørge.

Magdalene.

Med Skam at tale om, Herr Procurator; hun er kuns to Aar ældre end min lille Hund. Neppe sexten Aar endnu.

Søren.

Men det er jo nuomstunder den rette Alder for et Fruentimmer til at gifte sig.

Ophelia.

Nei mange Tak! de maae samle lidt mere Forstand.

Mette.

Deres Legeme er jo ikke engang ret udviklet i den Alder.

Søren.

Nu vel da: saa bier man et Par Aar.

An-

Antoinette.

Det er ikke raadeligt at bie. Der gaaer saa let tre eller fire Aar hen; og imidlertid skal Godset, efter Fundatsen, administreres.

Barbara.

Og De veed, hvorledes Administratører i Almindelighed er? De Herrer tager Fløden for dem selv, og lader den afskummede Melk blive tilbage.

Søren.

Der er altsaa, i mine Tanker, kuns eet Middel tilbage.

Cecilia.

Og det er?

Søren.

At Deres Naader anstiller et ordentligt Veddeløb, om hvem der kommer først til Maalet.

Antoinette.

Et Veddeløb?

Maren.

Det var løierligt nok. Men hør nu, saa . . .

Magdalene.

Ja var det med Munden, saa løb du fra dem allesammen.

Ophelia.

Men forklar Dem. Jeg forstaaer Dem ikke.

Søren.

Jeg mener et Ægteskabs-Veddeløb. At mine naa-

naadige Frøkener gifte sig allesammen jo før jo heller.

Cecilia.

Gud forlade Dem for et saadant Raad!

Barbara.

Jeg gifter mig ikke. En Mand er et alt for kostbart Møbel.

Mette.

Der er dog noget i, hvad han siger.

Søren.

Det vilde da komme an paa, hvem af de smukke Frøkener, der først fik en Søn. Det kunde ikke staae saa længe paa.

Maren.

Vi gifter os ikke. Hør nu saa skal jeg . . .

Magdalene.

Svar for dig selv, om du saa behager.

Mette.

Det har du Ret i, Søster!

Søren.

De ere jo alle i Deres blomstrende Alder, og bestemt til at forplante Verden?

Antoinette.

Men sæt nu engang endskjøndt jeg ikke troer nogen af os, bequemmer sig dertil sæt at vi fik i Sinde at benytte os af dette Raad, hvorledes skulde vi da bære os ad?

Søren.

Ja seer De, Deres Naade! Det er en Sag, der er udenfor min Competence. Det er en Ægteskabs-Casus, og dem har min Broder Privilegium exclusivum paa.

Mette.

Hvorledes det? Har ikke enhver Procurator Lov til at føre hvad Sag han vil?

Søren.

Saaledes var det i gamle Dage, da Loven laae, saa at sige, i Overdrev, saa at alle Kreature kunde græsse i Fleng derpaa. Men hvad skede? Der gik den ene og aad ov for den anden, reves og sloges om Processer, bagvaskede og bagtalede hinanden, for at trække Næringen til sig. Hvem der var om sig, fik alle de gode Sager, de andre de fik blot Tidslerne, eller de slette Sager, saaledes kalder vi Juristen dem, der ikke betaler sig godt. De maatte altsaa sulte, som enhver let kan begribe, sætte af paa Huldet. Den ene græssede paa den andens Ager, og det gav Anledning til et evigt Hurlumhei. Nu kom Udskiftnings-Væsenet med Bondergaardene i Moden. Man saae at det var fordeelagtigt, og derved faldt nogen af os paa at forsøge, om vi ikke paa samme Maade kunde faae Loven skiftet ud af Fælledskab. Der var mange Kabaler derimod, men endelig triumpherede den gode Sag, og vi fik Udskift-

skiftningen i Stand. Hver Procurator fik saaledes sit Enemærke, eller sit Kapitel i Loven, som han maae gjøre sig saa nyttigt, som han best veed, vil, og kan; og uden for det maae han ikke komme. Saaledes fik min Broder . . . og artigt nok er det, at det skulde just træffe paa ham, der er ugift ligesom jeg . . . saaledes fik han det Kapitel om Ægteskab.

Ophelia.

Det er tredie Bogs sextende Kapitel. Det Kapitel, der følger strax efter det om Alfare-Veie.

Søren.

Min smukke Frøken er kapitelfast i Loven?

Ophelia.

Ikke synderlig. Men det Kapitel har jeg nyelig læst.

Søren.

Det er et langt og feedt Kapitel. Min Broder lever gandske ypperlig deraf

Maren.

Hør nu: og hvad for et Kapitel har De faaet?

Søren.

Trettende Bogs sjette Kapitel, om Lsagtighed.

Mette.

Sjette Bogs trettende, vil De nok sige. Jeg har ogsaa læst Loven.

Søren.

Om Forladelse! Jeg bytter sandelig ikke med min

min Broder, uagtet hans Kapitel er dobbelt saa langt som mit. Det Kapitel jeg har faaet er dygtig og godt; for det bruges saa meget, skal jeg sige.

Antoinette.

De kan da altsaa ikke raade os i denne Sag?

Søren.

Ja det kommer an paa et Spørgemaal: Bestemmer Fundatsen at den Søn, der arver Stamgodset, skal være avlet og født i et lovligt Ægteskab?

Cecilia.

Det forstaaer sig. Vores Stamfader var gudfrygtig og en god Christen.

Søren.

Au, det var Skade. Naar ikke den Klausul havde været, saa havde jeg nok kunnet hjelpe mine naadige Frøkener ud af Forlegenheden. Nu maae jeg overlade det til min Broder, der, uden at rose mig selv, er en klog, smuk, velskabt, ung Mand, ugift, og i sin beste Alder. Jeg skal sende ham herhen. Naar befaler De, at han skal komme.

Mette.

Lad ham komme jo før jo heller.

Antoinette.

Saa sagte, Søster! Vi skal jo dog ikke gaae i vores Reiseklæder den hele Dag?

Barbara.

Jeg klæder mig, min Troe, ikke om. Jeg er god

god nok, som jeg er. Ikke sandt, Herr Procurator?

Søren.

De er charmant, min naadige Frøken! om De saa var klædt paa den høieste Mode; det er at sige, uden Klæder.

Ophelia.

Hvad om han kom strax efter, at vi har spiist?

Maren.

Ja det er sandt; for saa har vi bedre Lyst til at tale med ham. Hør nu, saa skal jeg sige Dem.....

Søren.

Han skal ikke udeblive.

Antoinette.

(reiser sig tilligemed de andre.)

Altsaa Farvel! Tak for Deres gode Raad. Vi vil betænke os, om vi skulle gjøre Brug deraf. Lad os nu gaae ind for, at klæde os.

(De gaae i forrige Orden; Antoinette foran.)

Ellevte Scene.

Søren. Barbara

(som kommer strax tilbage.)

Søren

(tager Plasteret fra Øiet.)

Nu gesvindt! Her er meget tilbage endnu.

Barbara.

Endnu et Par Ord, Herr Prokurator, siden jeg

jeg har Tid at tale med Dem, og ikke skal klæde mig om.

Søren

(forskrækket, sætter i en Hast Plasteret paa igjen, men paa det høire Øie.)

De har at befale, min Naadige!

Barbara.

(betragter ham nøie.)

Hvorledes hænger dette sammen? Nu nyelig havde De Plasteret for det venstre Øie.

Søren.

Tyst, min Naadige! Sloeg ikke Klokken nu tolv?

Barbara.

Gandske rigtig. Men hvad kommer det mit Spørgsmaal ved?

Søren.

Overmaade meget; for ellers havde jeg gjort en forbandet dum Streg.

Barbara.

Hvorledes da? Deres Øine fattes jo intet?

Søren.

Har De troet, at jeg var blind paa det ene Øie?

Barbara.

Ja hvad andet?

Søren.

Gud være lovet! det er jeg ikke. See her!

(Rører Plasteret lidt fra Øiet.)

Bar-

Barbara.

Og hvorfor bærer De da det stygge Plaster?

Søren.

Allene af Oekonomie.

Barbara.

Det forstaaer jeg ikke.

Søren.

Jeg skal have den Ære at forklare mig. Seer vi ikke ligesaa meget med eet Øie, som med to? og da vi har kuns to Øine, saa synes mig at det er Synd at slide paa dem begge paa eengang. De bliver derved hastigere opslidt end ellers, og saa bliver man enten blind, eller man maae kjøbe Briller. Dette er strax en Udgift, som kan spares; og den Skilling der er spart den er fortjent.

Barbara.

Jeg admirerer Deres Oekonomie i høieste Grad.

Søren.

Seer De nu: Om Natten har jeg intet Plaster paa, for saa sover man, og slider ikke paa Synet. Saasnart jeg staaer op, lægger jeg det paa det ene Øie, og gaaer saaledes til Middag. Saa flytter jeg det paa det andet Øie, hvor det bliver liggende til jeg gaaer i Seng.

Barbara.

Er De saa oekonomisk i alle Ting?

Søren.

I alle Ting, min naadige Frøken! derfor har jeg ogsaa en smuk Kapital til Beste.

Barbara.

Men sig mig engang: Det Plaster De har under Næsen, er det ogsaa et oekonomisk Plaster?

Søren.

O, Deres Naade! Jeg er gandske skamfuld. Nei, det er Ødselhed; men det er ogsaa min eneste Ødselhed. Dog, De skal see at jeg har i Sinde at forbedre mig. (Han tager Plasteret af og lægger det i sin Tegnebog.) Seer De, der skal det ligge, til jeg engang virkelig behøver det.

Barbara.

Det roeser jeg Dem for. Men sig mig endnu eet: Har De Huusholdning?

Søren.

Gud bevare mig derfra! Jeg tænker paa den gamle Mand, og vil ikke ruinere mig i min Ungdom. Jeg skal fortælle Dem min Levemaade. Jeg maae holde en Karl, til at gaae Ærender for mig, og han er baade Tjener og Skriverdreng paa engang. Jeg giver ham ingen Løn, men derimod faaer han Drikkepenge; for alle de, som jeg fører Sager for, maae give ham en Douceur, naar han henter og bringer Acterne. Selv spiser jeg paa et Spisekorter, og det kuns eengang om Dagen, for jeg har næsten ingen Appetit.

Bar-

Barbara.

Ja det er en Ulykke at have for megen Appetit.

Søren.

Jeg forsikrer Frøkenen paa min Ære, at jeg kan leve af Mel, som en Bundtmager om Sommeren.

Barbara.

Det er herligt. Nu videre!

Søren.

Min Tjener maae ogsaa nøies med een Gang Mad om Dagen; og dertil maae jeg . . . destoværre! give ham Kostpenge. For et Par Aar siden kostede min Middagsmad mig en Rigsort, og da jeg nu har gjort den Beregning at en Tjener maae kunne komme ud med Halvparten af hvad hans Herre fortærer, saa gav jeg min Tjener tolv Skilling daglig i Kostpenge. En Dag kommer jeg ved en Hændelse ind paa det Sted hvor han spiser, og jeg fandt at Maden var ret god og overflødig for den Priis, hvorfor jeg ogsaa kommer der bestandig, og siden den Tid faaer min Tjener kun sex Skilling, hvormed jeg mærker, at han ogsaa ret godt kommer ud. Nu holder den Kjeltring det saa hemmeligt hvor han spiser, men kommer jeg engang efter hvor det er, saa svær jeg paa at han ikke faaer mere end tre Skilling, og det bør han kunne komme ud med. Han kan jo spise den Rumfordske Suppe; den er saamænd ret god.

Bar-

Barbara.

Og tre Skilling om Dagen, det gjør sandelig en net lille Kapital ud imellem Aar og Dag; uden at tale om Renter.

Søren.

Ak Deres Naade! Oekonomien er mit daglige Studium. Jeg spekulerer derpaa fra Morgen til Aften. Vare alle mine Forsøg i den Post lykkedes saa havde jeg været en hövedriig Mand. Jeg troer at man kunde vænne sig reent af med at spise. Jeg har just ikke villet forsøge det paa mig selv endnu; men jeg havde i Fjor en Hund, som jeg gjorde Experimentet med. Hvad mener De? den holdt der i tolv Dage . . .

Barbara.

Og det lykkedes?

Søren.

Nei! . . . Jeg er færdig at græde, naar jeg tænker derpaa. Saa døde den. Det var stor Skade; for den var allerede kommet saa herlig i Vane med at sulte.

Barbara.

Men har De ingen Fristelse havt til at gifte Dem?

Søren.

Tael ikke derom! Fristelsen føler jeg desværre, men saa tænker jeg strax paa hvor meget det vilde koste at föde en Kone. Og hvor finder man een i disse

disse Tider, der ikke er ædsel? Er hun ikke ædsel med andet, saa er hun det med Kjerlighed; ogsaa den maae man spare paa.

Barbara.

Det gaaer mig næsten ligeledes. Jeg har havt mange skjønne Tilbud i mine Dage, og saamænd Friere nok. Men naar jeg saa har tænkt paa at en Mand maaskee i et Par Aar kunde forøde hvad jeg i saa lang Tid omhyggeligen har skrabet sammen, saa er Giftesygen forgaaet mig. Men, for at tale om noget andet: Siig mig oprigtig: Er der da aldeles intet andet Middel, til at blive Eier af Godset, end det som De har foreslaaet os?

Søren.

Slet intet andet. Det er vel noget ubehageligt; men vil De blive Eier af Godset, saa maae De bide i det sure Æble, og gifte Dem jo før jo heller. Tænk hvilken Glæde, om De inden kort Tid kunde blive Moder til en Søn, og saaledes gjøre alle Deres Søstres Haab til intet!

Barbara.

De gjør mig undseelig. Men .... men .... hvad jeg vilde sige? .... om det nu blev en Datter, saa var det sidste værre end det første.

Søren.

Det er sandt nok. Men noget maae man altid vove. Forresten .... (Betragter hende nøie.) Hvad seer

seer jeg! har De ikke der en lille nyselig bruun Plet paa det høire Øienbryn?

Barbara.

Gandske rigtig. Men hvad vil det sige?

Søren.

Jeg gratulerer Dem Frøken! det er et ufeilbarligt Beviis paa, at De aldrig faaer andet end Sønner. Gift Dem, Frøken, gift Dem! En Plet paa det venstre Øie betyder Døttre.

Barbara.

Jeg seer at jeg faaer bequemme mig dertil. Men, destoværre! Mænd voxer ikke paa Træer, som Æblerne i en Have, saa at man kan plukke dem, naar man vil; og førend jeg tager en adsel Mand, før lader jeg det Galskab fare.

Søren.

De har ret. Og dersom det ikke var for dristigt af mig, saa vilde jeg gjøre Dem et Forslag. Jeg kjender en Mand, der er Dem ikke aldeles uværdig.

Barbara (undseelig.)

Jeg troer selv at jeg kjender een; men ..... lad mig høre hvem De meener.

Søren

(tager Sædet af en Stoel, og lægger paa Gulvet, griber hendes Haand, og falder paa begge sine Knæe paa Gulvet.

Mig selv, elskværdigste Frøken!

Barbara

(skriger, som om hun blev forskrækket.)

De forskrækker mig. Staae op!

Søren.

Jeg staaer ikke op fra Deres Fødder, førend De har afsagt min Dom.

Barbara

(klapper ham paa Kinden.)

Staae op og haab!

Søren.

Men Haabet bedrager.

Barbara.

Nu velan da! jeg vælger Dem til min Mand. Vores Hjerter sympathisere med hinanden; og vores Tænkemaade er overeensstemmende. See her! (tager en Pung op af Lommen og derudaf en Ring, som hun sætter paa hans Finger.) Tag denne Ring til Pandt paa min Kjerlighed!

Søren

(kysser hendes Haand og staaer op.)

Charmante Engel! Jeg gaaer hen for at kjøbe en Ring, til at gjøre Gjengjeld med.

Barbara.

Hvorledes? . . . kjøbe? . . . Vil De saaledes klatte Penge bort? Troer De at jeg havde givet Dem en Ring, naar jeg skulde have kjøbt den?

Søren.

Naar jeg siger kjøbe, saa mener jeg ikke at give

Penge

Penge derfor. Men, jeg fører en Proces for en Guldsmed, og han skal give mig en Ring; foruden mit Salarium.

Barbara.

Ja det er en anden Sag.

Søren.

Men jeg staaer jo hen i Taaget, og glemmer at jeg har en Ring paa min lille Finger. Vil De tillade mig at jeg offererer Dem den?

(Tager Ringen af Fingeren og byder hende.)

Barbara

(tager Ringen og betragter den meget nøie.)

Men er den ogsaa af Guld?

Søren.

Tilforladelig, min Engel! Den er fem Rigsdaler værd imellem Brødre.

Barbara.

Nu saa modtager jeg den da til Pandt paa Deres Gjenkjerlighed. Vores Forlovelse er da skeet med alle Formaliteter.

Søren.

Men endnu eet, min halve Sjel! tael ikke derom, endnu til Deres Søstre! og gaae ind til dem, for at undgaae Mistanke.

Barbara.

De har ret, min Engel! Farvel!

Søren.

Vis aufs Wiedersehn, Elskværdigste!

(Kysser paa Fingeren. Barbara gaaer.)

Tolvte Scene.

Søren (allene.)

Det gik forbandet let. Holder det saaledes ved, saa faaer jeg, inden Aften, henimod en halv Snees Koner hængende ved mig. Nu maae jeg ind og lave mig til at fuldføre mit Værk. Lad mig see. (Tæller paa Fingrene.) Een, to, tre, fire, fem, sex, syv, og Værtinden her i Huset, som er det beste af alt, hun er Nummer otte. Død og al Ulykke! otte Koner paa eengang! Mangen en Mand har sin Ulykke med een eneste. Men der kommer nogen. Det er Frøken Mette . . . hun læser . . . O jeg kjender hendes Smag; den maae jeg benytte mig af. Hurtig afsted! (Gaaer.)

Trettende Scene.

Mette

(allene med en Bog i Haanden.)

Det er herligt! det er dog en guddommelig Bog! Jeg vil døe paa, at den er af Kotzebue! Jeg har kuns bladet i den, og dog er jeg saa glad over den. Jeg er ellers ikke misundelig, men jeg nægter dog ikke, at jeg gjerne vilde være i Heltindens Sted.

Kuns

Kuns atten Aar gammel, og allerede tre Gange voldtaget! . . . og jeg! . . . (sukker.) Allerede to og fyrgetyve Aar, og endnu ikke een eneste lille bitte Gang bortført. Ak! Mandfolkene ere ikke mere nu hvad de vare i gamle Dage. Der ere ingen rette Elskere mere til. Lyver da mit Speil? Er jeg da saa styg? Nei det er just ikke Sagen. Har jeg ikke havt hele to Friere i mine Dage? Men den ene var kuns Forpagter, og ham forbød min Stand mig at tage; og den anden vilde blot have mit Ja, og saa gaae lige til Brudeskammelen med mig. Jeg elsker ikke de Frierier, der ere som Fod i Hose. Noget frappant maae der være ved; nogen Krumspring En stræng Formynder eller Fader; Trudsler om at indspærres; et Par Rivaler; en Duel; Strikkestiger; Bortførelse; hemmelig Vielse; Faders og Moders Forbandelse i nogen Tid; Knæefald og Taarer uden Nytte; endelig et lille Barn, som Besteforældrene ikke kan lade være at elske, og som forsoner dem med deres Datter og Svigerson; see det sætter Smag paa en Ægteskabs-Historie, som Kryderier paa en Ragout; det har jeg altid villet have . . . Ja . . . det var i den Tid . . . Nu skulde jeg da sagte finde mig i at forkorte Formaliteterne lidt. (Blader noget i Bogen) Hvad seer jeg! . . . En Skov! . . Mordere! . . . . En forklædt Elsker redder hende Hvem kan det være? . . . . . (blader videre.) Min Gud!

Gud! en Prinds! . . . En Prinds! . . . Ak min Gud! hvorfor er det dog ikke min Historie? . . . O det er en herlig Bog! . . . den maae jeg ſluge.

Fjortende Scene.

Mette. En Dreng (med et Brev.)

Mette.

Hvad godt vil du?

Drengen.

Jeg har et Brev til en Frøken her i Huſet.

Mette.

Lad mig ſee det. (Tager Brevet og læſer Udſkriften.) Til Frøken Medea von Willmann. Det er til mig. Hvem er det fra?

Drengen.

Det er mig forbuden at ſige. Jeg ſkal heller intet Svar have. (Gaaer.)

Femtende Scene.

Mette

(allene, aabner Brevet, og læſer.)

"Tilgiv en ubekjendt Ven, ſom advarer Dem om "en forræderſk Plan, der er opſpundet imod Dem. "Grev Spiritus er dødelig forelſket i Dem. Iſteden "for at gaae den lovlige og anſtændige Vei, for at "erholde Deres Haand og Hjerte, vil han bortføre "Dem

"Dem med Vold, og bringe Dem til Hveen, for "der at lade sig vie til Dem Jeg beder Dem, saa "kjert som De har Deres eget Vel, gaae ikke ned i "Haven ved Værtshuset i Eftermiddag. Forræderen "har skaffet sig en Hovednøgle til at aabne Bagpor- "ten, der vender ud til en eensom Gade nær ved "Volden. Her skal en Vogn med fire Heste holde "færdig, for at bringe Dem til Skovshoved. Han "er bevæbnet med Pistoler, for at dræbe Dem, ifald "De gjør Allarm. Tak Gud! naadige Frøken! der "har valgt mig til at redde Dem, ved at advare "Dem om den overhængende Fare . . . . . Søren "Sömmer." . . . . . Hvad skal jeg troe herom? Skulde det være mueligt? Man maae dog see Udfaldet herpaa.

(Gaaer til Dørren, og møder Madame Svik.)

Sextende Scene.

Mette. Mad. Svik.

Mad. Svik.

Haarskjereren er kommet.

Mette.

Det er vel. De kommer ret som De var kaldet. Jeg vil just i Dag friseres paa den hsieste Mode, og tage mine beste Klæder paa Jeg maae være den første, som Haarskjereren begynder paa, for jeg har ikke Tid til at bie. Men sig mig, mit Barn! hvor

Hvor har du Nøglen til Haven? Jeg maae ned og see den.

Mad Svik.

Men det begynder at regne, naadige Frøken!

Mette.

Ja jeg bier ogsaa til i Eftermiddag. Hvor er Nøglen? sig mig det.

Mad. Svik.

Den hænger paa et Sømm inde i Stuen.

Mette.

Og Nøglen til Bagporten?

Mad. Svik.

De er begge bundne sammen paa eet Baand. Jeg skal vise Dem, hvor de hænger.

Mette.

Det er godt. Nu maae jeg strax klæde mig. Kom, og hjelp mig, for at jeg kan komme til at see lidt ordentlig ud. Gesvindt!

(Hun trækker Madame Svik ud, og begge gaaer.)

Anden Akt.

Første Scene.

Mad. Svik (kommer ind ad Døren i Baggrunden.)

Søren (fra Siden. Han er klædt i en elegant Frak, en stor Halsklud om Halsen, Haaret flettet, oplagt med en Kam i Nakken, og vel pudret.)

Mad. Svik.

Saavidt er da alting gaaet lykkeligt. Men der er meget tilbage.

Søren

(stikker Hovedet ind ad Døren.)

Er du allene?

Mad. Svik.

I dette Øieblik; men det varer ikke længe.

Søren (kommer ind.)

Hvorledes er det gaaet med Brevene?

Mad. Svik.

Herligt. Frøken Mette er allerede i Haven i sine beste Klæder, endskjøndt det regner, saa det øser ned; og det andet Brev fik jeg stukket til Frøken Cecilia, saa at ingen saae det. Hun gik ud for at læse det; og inden vi veed et Ord deraf har vi hende her, for at tale med mig derom. Men hvor

Vok-

Pokker har du faaet de smukke Klæder fra, som du har paa?

Søren.

Det er min Herres, som jeg har laant af ham, uden at han drømmer derom. Men derfor maae du ogsaa see til at holde ham borte herfra, saa længe indtil jeg er færdig.

Mad. Svik.

Det forstaaer sig. Han kom herhen med Frøken Helene; men saa gik han strax sin Vei igjen, indtil Tanterne ere pyntede.

Søren.

Og hvad bestiller Frøken Helene?

Mad. Svik.

Hun har, Skam faae mig, ti Mands Arbeide, for hun har maatte hjelpe Tante Mette, og nu hjelper hun Tante Antoinette, og det er ingen let Sag; for de vil klædes som om de skulle staae Brud, og de faaer det aldrig godt nok, især Mette, der, endskjøndt hun er den ældste, er den der maier sig meest ud, og som desuden har et Stevnemøde i Dag. Men mig synes jeg hører nogen. Gaae din Vei, og det strax.

Søren.

Jeg gaaer, jeg gaaer, og skal staae Vagt herudenfor. (Gaaer.)

An=

Anden Scene.

Mad. Svik. Cecilia.

Cecilia.

Gud velsigne dig, mit Barn? kjender du ikke en Mand der hedder Søren Sommer?

Mad. Svik.

Ih min Gud! De har jo selv talt med ham i Dag.

Cecilia.

Har jeg? og naar da?

Mad. Svik.

Det er jo Advocaten, som var her i Formiddags.

Cecilia.

Vil du narre mig? han heder jo Bartholomæus?

Mad. Svik (afsides.)

Hille en Ulykke! der forløb jeg mig grovt. (Høit.) Det er dog alligevel den samme, Frøken! Jeg skal forklare Dem Sammenhængen. Der er en Forordning, eller et Reskript, som siger, at ingen Procurator maae føre Sag for mere end een af Parterne ad Gangen. Dette kan nu i sig selv være gandske godt, men det har dog ogsaa sine Ueiligheder. For, seer De, naar en Procurator har studeret en Sag igjennem for een af Parterne, saa kjender han med det samme Contrapartens Sag langt bedre end nogen anden. Hvad var nu rimeligere end at han førte

begge

begge Sagerne paa eengang? Saaledes bar man sig ad i gamle Dage, som De kan see af Holbergs Comedier . . . .

Cecilia.

Gud bevare mig fra at see eller læse dem.

Mad. Svik.

Ja De er ikke den eneste der siger det, Frøken! for saaledes taler alle skikkelige Folk nuomstunder. Men for at komme til vores apropos igjen: da nu dette blev forpurret for Prokuratorerne, hvad har de saa gjort? Saa finder de paa at have hver to Navne, og saa er Vanskeligheden hævet uden at overtræde Forordningen. Sæt nu at vi to havde Proces sammen, Frøken! saa tog De Bartholomæus til Procurator, og jeg toeg Søren Sommer, saa havde vi hver sin, og det var dog een og den samme. See saaledes maae kloge Folk vide at finde Raad for alt Uraad.

Cecilia.

Ja saa. Men hvorledes er hans Reputation?

Mad. Svik.

Det er en meget formuende Mand, og en af de beste Advocater i Landet.

Cecilia.

Det er godt nok. Men jeg mener hans Moralitet.

Mad.

Mad. Svik.

Ak min Gud! det er Dyden selv. En sand Velsignelse for den hele Gade hvor han boer.

Cecilia.

Og hvorledes det?

Mad. Svik.

Siden han kjøbte det Huus han nu eier, er der ingen Ulykke skeet i den Gade, intet Tyverie, intet Indbrud, intet Slagsmaal; ingen er faldet over noget Rendesteensbret. Politiet behøver aldrig at sætte sin Fod i hans Gade. Ingen Aagerkal i den Gade, og det er dog meget sagt, tager mere end fem Procent Renter om Maaneden; og alle Urtekræmmerne sælger gode Vare efter rigtig Vægt. Huusleien er derfor ogsaa paa det Strøg steget til det Dobbelte, imod paa et andet, for alle Mennesker strømmer derhen; og Aarsagen til al denne Velsignelse siger man skal være Mandens bekjendte Gudsfrygt.

Cecilia.

Er han da saa gudfrygtig?

Mad. Svik.

Ja, det er sandt hvad Ordsproget siger: Æblet falder ikke langt fra Træet. Saaledes var Fader før ham. Man fortæller om Faderen, at han havde gjort saa meget godt ved Kirker, Skoler og Hospitaler, at han tilsidst ikke vidste hvad mere han skulde

skulde gjøre. Og hvad gjør saa Manden? Han tænder, min Troe! Ild paa en Kirke, og brænder den af, for at kunde have den Glæde at bygge en bedre og smukkere paa sin egen Bekostning.

Cecilia.

Det var en Guds Mand.

Mad. Svik.

Man fortæller ogsaa om ham, at han lod sine egne Børn sætte ud paa Gaden, strax naar de vare fødte; kom saa selv og fandt dem, som af en Hændelse, og tveg dem hjem med sig, for at have den Fornøielse at opdrage Hittebørn.

Cecilia.

Og Sønnen træder i Faderens Fodspoer?

Mad. Svik.

Jeg tør næsten sige at han overgaaer Faderen. Hør engang: Han offrer fire Gange om Aaret til alle Kirkens Betjentere, lige indtil Taarnvægteren; og Sognepræstens Porthund sender han Melk og Brød hver Søndag Morgen.

Cecilia.

Men det maae koste ham meget?

Mad. Svik.

Rigtig nok; men han er ogsaa meget rig; og det gode man gjør kommer altid igjen med Renter. Han forsømmer aldrig nogen Dag at gaae i Kirke, og det holder han saa nøie over, at han om Løverdagen,

dagen, naar der ingen anden Præken er, altid gaaer i Jødesynagogen.

Cecilia.

Nu, det maae jeg bekjende.

Mad. Svik.

Og hvor han skriver for sig! O det er himmelsk! Han har skrevet en Bønnebog, hvori der er Bønner for alle mulige Tilfælde i Livet. Tænk engang: der er endogsaa en Bøn, som man skal læse, naar man falder ned af et Kirketaarn.

Cecilia.

Ja han fører en prægtig Pen. Hør engang: Dersom du ikke vil lade dig mærke for mine Søstre; saa vil jeg nok sige dig noget.

Mad. Svik.

Frøkenen kan stole paa min Taushed.

Cecilia.

Det er fra ham, det Brev du nyelig flyede mig.

Mad. Svik.

Hvad siger De?

Cecilia.

See her! læs selv, og overbeviis dig derom, og sig mig saa hvad jeg skal gjøre?

(Tager et Brev op af Lommen og flyer hende.)

Mad. Svik (læser.)

"Mit næsthøieste Væsen!" . . . Seer De engang, hviken Eftertanke! en anden havde sagt:

Min

Min Gudinde! eller noget saadant; og det havde været bespotteligt, endskjøndt vi Fruentimmer ellers nok kan lide lidt Smiger.

Cecilia.

Jeg dog alligevel ikke; og jeg agter ham desto høiere for denne Eftertankes Skyld. Nu videre.

Mad. Svik (læser.)

"Jeg takker Himmelen, der har aabnet mine "Øine, og ladet mig udmærke Dem iblandt Deres "fortræffelige Søstre, som den allerfortræffeligste. "Deres himmelske Mine, Deres andægtige Tale, "har opflammet min Sjel til en Kjerlighed, reen "som Englenes. Tillad mig, Elskværdigste Andæg"tige! at lægge mit Hjerte aabent for Deres Fødder. "Værdiges at tage det op! Modtag med det samme "min Haand, og vær en Velsignelse for mit Huus. "Er det, hvorom jeg aldeles ikke tvivler, Himme"lens Beslutning, at Godset, i den af Stamherren "fastsatte Orden, skal tilfalde Deres Afkom, hvilken "himmelsk Glæde vil det da ikke være for mig, at "kunne kappes med Dem, om at opdrage samme til "Gudsfrygt og dydige Handlinger. Jeg venter med "Utaalmodighed min Dom i to Ord fra Deres hel"lige Haand, som jeg kysser i dybeste Ærbødighed.

Søren Sommer."

Cecilia.

Naa hvad siger du om det? hvad raader du mig til?

Mad.

Mad. Svik.

Det er en vanskelig Sag at raade i. Har De aldrig følt Tilbøielighed til at gifte Dem?

Cecilia.

Jeg er et syndigt Menneske. Jeg nægter ikke, at jo den Onde ofte har fristet mig med sine Anfægtelser; men med Himlens Bistand har jeg overvundet hans Fristelser.

Mad. Svik.

Har De gjort Løfte paa at leve og døe ugift?

Cecilia.

Det har jeg egentlig ikke gjort; men sandt at sige, havde jeg næsten slaaet al Forfængelighed af Hovedet.

Mad. Svik.

Ja naar saa er, saa veed jeg nok, hvad jeg vilde gjøre i Deres Sted.

Cecilia.

Og hvad vilde du da gjøre?

Mad. Svik.

Jeg vilde, paa min Ære, smække til.

Cecilia.

Det er godt nok. Jeg skulde heller ikke tage det i Betænkning, naar jeg blot var overbeviist om at det var Himmelens Villie.

Mad. Svik.

Intet er lettere end at overbevise Dem derom.

For det første, kan ingen syndige Lyster opkomme i et saa gudfrygtigt Menneskes Sjel.

Cecilia.

Jeg har jo sagt dig, at jeg er et syndigt Menneske, som alle andre.

Mad. Svik.

For det andet, er det jo unægteligt, at vi Fruentimmer ere bestemte til at have, i det mindste, een Mand hver; og De vil dog vel ikke forsætlig handle imod Skaberens Bestemmelse?

Cecilia.

Gud forbyde det! men jeg har dog endnu nogle Betænkeligheder.

Mad. Svik.

Og endeligen vil jeg bede Dem at see hen til, hvorledes Børneopdragelsen er nuomstunder. Hvad lærer de fleste? Begynder man ikke, naar de skal lære at læse, med Fabler og Fortællinger, isteden for med Katekismus? Lader man dem ikke lære Naturhistorie, for at gjøre dem til Naturalister, og Frietænkere? Og hvorledes skal der vel sættes en Dæmning for denne Fordærvelse, naar ikke gudfrygtige Mennesker, som De og Deres Lige, vil lægge dem efter at avle Børn, som de kunne opdrage til at modstaae Verdens Børn, og til at forhindre Religionens Udryddelse?

Ce-

Cecilia.

Du har Ret. Det Argument overbeviser mig. Men een Ting staaer mig endnu for Hovedet. Jeg er bange for, at Søren Sommer gifter sig med mig, og Bartholomæus med en anden.

Mad. Svik.

Frygt ikke! dertil er Manden for ærbar og dydig, og desuden er der stor Straf for det. Altsaa antager De hans Tilbud?

Cecilia.

Ja; alt vel overvetet, antager jeg det.

Mad. Svik.

Det glæder mig. Jeg gratulerer Dem, ikke alleneste med Deres Brudgom, men ogsaa med Stamhodset.

Cecilia.

Jeg beder dig, skaan min Undseelse. Men han beder om Svar. Jeg faaer vel skrive ham et Par Ord til. Her er Blæk og Pen; men har du ikke noget Papiir?

Mad. Svik.

Jeg har intet ved Haanden; men det beste er at De skriver to Ord neden under hans Brev, saa skal jeg siden slaae en Konvolut derom, og sende ham det.

Cecilia.

Nu vel. (Satter sig og skriver.) "Himlens Villie "skee, i dette som i alt andet! Jeg modtager Deres

"Haand og Hjerte, og giver Dem min Haand og "mit Hjerte igjen. Kom hid i Aften, saa vil vi "overraske mine Søstre med denne Nyehed. Jeg "er, selv paa hiin Side Graven, Deres Cecilia von "Willmann." Er det ikke nok?

Mad. Svik.

Fortræffeligt. (Tager Brevet.) Nu skal jeg nok besørge Resten.

Cecilia.

Hvor mine Søstre ville blive forundrede! De ere alle paa Deres Værelser, undtagen Barbara og Mette. Hvor mon de er?

Mad. Svik.

Hvor Frøken Mette er, veed jeg ikke. Men Frøken Barbara er gaaet ud for at kjøbe Kattun til at svøbe Liget i.

Cecilia.

Ja hun kan best prutte, og Negotien forstaaer hun. Mine andre Søstre har deres Spas med hende der ude paa Gaarden. De siger at hun prøver Æg, som man prøver Kanonkugler, med en Jernring; og alle de Høns, hvis Æg ikke ere saa store at de bliver hængendes i hendes Jernring, dem sælger hun.

Mad. Svik.

Det har hun ikke saa meget Uret i. De gjør ikke Gavn nok for Føden.

Ce-

Cecilia.

Men Hillemænd! jeg maae hen til Viintapperen for at kjøbe Viin. Det er min Sag, at have Opsigt med Viinkjelderen.

Mad. Svik.

Den er i gode Hænder. Saaledes bør det være. Det er gandske besynderligt, hvad for en Sympathie der altid er imellem en Postil og en Viinflaske.

Cecilia.

Altsaa Farvel til videre!

Mad. Svik.

Adieu, Frøken! Gud velsigne Dem!

(Cecilia gaaer.)

Tredie Scene.

Mad. Svik. Søren (kommer frem.

Søren.

Bravo! du kunde blive Doctor Juris, naar det skulde være.

Mad. Svik.

Jeg gad nok vide, hvorledes det skulde gaae til.

Søren.

Intet er simplere. Du kaager jo Suppe, saa godt som den beste Kok i hele Byen?

Mad. Svik.

Det vil jeg haabe. Men hvad kommer det Sagen ved?

Søren.

Den der forstaaer sin Videnskab af Grunden, han er Doctor. Altsaa er du Doctor Juris; for Suppe hedder paa Latin: jus juris.

Mad. Svik.

Men saa skulde jeg jo hedde Doctor jus juris?

Søren.

Nei vi Latinere vi sige, for Kortheds Skyld, Doctor Juris.

Mad. Svik.

Ja saa. Men hvor har du lært Latin?

Søren.

Du veed da ikke, min Beste! at jeg har siddet i Mesterlektie? Det var min Rektors Kokkepige, der var Skyld i at jeg kom ud af Skolen. Forresten er den Affære saa langt fra at være nogen Plet paa min Karakter, at den meget mere, i en vis Henseende, er en Rekommendation for mig. Men lad os ikke tale mere derom. Jeg skammer mig ved at roese mig selv. Nu til vores Historie igjen. Jeg maae tilstaae at du er en Slange til at forføre.

Mad. Svik.

Og du er en Dosmer til at skrive Breve. Er det en Dumhed, der er tilgivelig, saaledes at sætte dit eget Navn under Brevet? Der har du Svaret.

(Slyer ham Brevet.)

Sø-

Søren.

Jeg mener at det havde været mere utilgiveligt, om jeg havde sat et andet Navn derunder; det havde jo seet ud, som om jeg ikke tilstroede dig Forstand nok til at reede dig ud af den allermeest forbandede Sag i Verden.

Mad. Svik.

Jeg takker dig for de gode Tanker du har om mig.

Søren.

Ogsaa maae jeg tillige sige dig, at af alle Navne paa Jorden, er der intet, jeg holder saa meget af, som af mit eget.

Mad. Svik.

Du er, i det mindste, beskeeden.

Søren.

Jeg skulde troe det. Er nogen Ting skjønnere og behageligere end en varm Sommer? og er det mueligt for et Fruentimmer at holde af en Mand, der hedder Vinter?

Mad. Svik.

Ja jeg har ladet mig sige at det skal være gandske mueligt.

Søren.

Det maae da være Undtagelse fra Regelen. Og saa vil jeg sige dig, at een af de Aarsager, hvorfor jeg holder saa meget af mit Navn, er fordi du snart skal gjøre mig den Ære at bære det.

Mad. Svik.

Det er da en anden Sag. Saa skal altsaa din Forfængelighed være dig tilgivet. Jeg vil til Gjengjeld fortælle dig, at alle Frøkenerne brænder i lys Lue, saa Charmant har jeg malet dig.

Syren.

Mal mig som jeg er; det er nok. Jeg behøver ikke at smigres.

Mad. Svik.

Du er uforskammet i dine Indbildninger om dig selv.

Syren.

Men, min Gud! den, der er saa lykkelig at behage dig, skulde jeg troe, maae være Charmant. Forresten gjorde du ikke ilde i om du gik ind, for at faae een af mine Skjønne til at komme ud.

Mad Svik.

Du har ret, men jeg troer at een af dem kommer. Stille! det er Frøken Magdalene.

Fjerde Scene.

De Forrige. Magdalene

(med en Hund paa Armen, og en Skaal Sukker i Haanden.)

Magdalene

(afsides til Madam Svik.)

Hvem er det du taler med?

Mad.

Mad. Svik.

Det er Advokaten, Broderen til ham, som her var i Formiddags.

Magdalene.

Det er, min Trve, en smuk Mand; lad os være allene.

Mad. Svik.

Gjerne. Jeg vil gaae ud i den forreste Stue, og forhindre at ingen skal komme herind.

Magdalene.

Det var et godt Indfald. Gjør det.

(Mad. Svik gaaer ud ad Døren i Baggrunden, men seer af og til ind i Stuen.)

Femte Scene.

Magdalene. Søren.

Magdalene.

Tjenerinde, Herr Procurator!

Søren.

Underdanige Tjener, min smukke Frøken!

Magdalene.

Jeg og mine Søstre har taget os den Frihed at bede Dem umage sig herhid, for at vi kunde consulere Dem.

Søren.

Min Broder har allerede raadet Dem saa vel, at jeg intet bedre Raad kan sige Dem.

Mag-

Magdalene.

Og De har inter at tilsvie?

Søren.

Aldeles intet, i Henseende til Hovedsagen.

Magdalene.

Saa faaer vi da finde os i at følge dette Raad. I det mindste er det min Beslutning.

Søren.

Jeg skal have den Ære at sige Dem, min smukke Frøken! min Broder og jeg vi har kuns een Villie, een Meening; saa at sige, kuns eet Hoved; og Folk der kjender os, siger, at man skulde sværge paa, at vi vare kuns een eneste Person.

Magdalene.

De er lykkelig, min Herre! at leve i en saadan Eendrægtighed.

Søren.

O det er en Himmel paa Jorden. Endnu har ingen dødelig hørt os disputere eller være ueenige.

Magdalene.

Jeg misunder Dem denne Lykke. Den blev ikke min Lod.

Søren.

Hvorledes, Frøken? Deres Søstre.....

Magdalene.

Jeg er, uden at rose mig, Fromheden selv... Men mine Søstre! Ja de har ingen større Glæde,

end

end den at sige mig imod bestandig. Den eeneste, der aldrig siger mig imod, og aldrig klamres med mig, det er det lille velsignede Dyr.

Søren.

Hvilken dydig Hund! og saa deilig tillige. Tillad mig at gjøre min underdanige Opvartning hos denne Deres Favorit. Den bider dog vel ikke?

(Kysser den paa Foden.)

Magdalene.

O den er saa from som jeg selv. De kan tage den paa Deres Arm.

Søren.

De gjør mig megen Ære.

(Tager Hunden men taber den paa Gulvet.)

Magdalene

(smækker ham paa Øret.)

Klodrian! kan han ikke holde fast paa hvad han har i Haanden! (Tager Hunden op.)

Søren

(griber hendes Haand og kysser den.)

Tilgiv mig, naadige Frøken!

Magdalene (forvirret)

Om Forladelse!.... kjære Herr Advocat!.... Jeg forglemte mig selv; .... men dette lille Dyr ligger mig saa meget paa Hjerte.

Søren.

Hvor megen Grund har De ikke til at fortørnes paa mig!

Mag-

Magdalene

(klapper ham paa Kinden.)

Kan De glemme min Overilelse? (byder ham Sukker.) Vær saa god; Herr Advocat!

Søren

(tager et Stykke.)

Gud velsigne Dem, Frøken!

Magdalene.

Hvem er nu god imod Dem?

Søren.

O det er De, min Naadige!

Magdalene.

Jeg ubesindige! Jeg troer sandelig at jeg var paa Vei til at give Dem et Ørefigen.

Søren.

Og om nu saa var? Der er tilforladelig ingen Ting, som jeg holder saa meget af som af Ørefigen.

Magdalene.

Det er en besynderlig Smag.

Søren.

Ikke endda saa besynderlig, naar De veed hvorfor. Jeg skal have den Ære at fortælle Dem Aarsagen dertil. Jeg tjente for endeel Aar siden hos en Frue . . .

Magdalene.

De tjente? hvorledes det?

Sø-

Søren.

Det er at sige: jeg tjente som Skriverdreng hos en Frue, hvis Mand var Procurator. Det var i min blomstrende Ungdom. Og De veed nok, at i den Tid brugte Procuratorerne deres Skriverdrenge til at varte op, staae bag paa Karethen, og saa videre. Det maatte jeg finde mig i, saa vel som alle andre; for det var nu eengang Moden, og min salig Herr Fader vilde at jeg skulde vænne mig til alting i min Ungdom. Gud glæde hans Sjæl for det! Fruen var lidt hidsig, men en fortræffelig Kone forresten; og den Hidsighed kjøledes desuden i hendes Alderdom, da hun blev lam i begge Hænderne af Skræk, fordi hun slog en Kokkepige ihjel med en Skumskee.

Magdalene.

Gud bevare os! hvilket Sind!

Søren.

Nu, for at komme til Sagen igjen: En Dag maatte jeg følge Fruen op paa det runde Taarn. Der gaaer jeg bag efter hende, og er saa uforsigtig at træde paa hendes Slæb, saa at Kjolen blev revet i Stykker. Hun blev vreed, og det havde hun da endelig ogsaa Grund til. Saa vender hun sig om, og smækker mig med den venstre flade Haand saaledes under Øret, at jeg dejsede over Rækværket; men til al Guds Lykke fik jeg i det samme syndige Øieblik

en

en saa vældig Kindhest med hendes høire Haand, at jeg blev kastet ind paa Taarnet igjen.

Magdalene.

Det var en besynderlig Lykke.

Søren.

Ja, maae De ikke nok sige det? Jeg glemmer aldrig den Dag. Smæk, sagde det; og havde det blevet derved, saa havde jeg ligget nede paa Kirkegaarden, og døet som et Bæst, uden Doctor og Apotheker; men saa kommer det velsignede Smæk, og reddede Livet paa mig. Og siden den Tid faaer jeg aldrig et Ørefigen, uden at kysse den Haand, der giver mig det.

Magdalene.

Hænder det sig da ofte, at De faaer Ørefigen?

Søren.

Undertiden faaer jeg; undertiden giver jeg. Vi Prokuratorer, naar vi ingen andre Argumenter har, saa griber vi til dem.

Magdalene.

Jeg er dog inderlig skamfuld over denne Tildragelse. Vidste jeg bare hvorledes jeg skulde forsone Dem?

Søren.

Tael ikke derom. Deres Haand er som Philoctets Pile. Spidsen saarede, men Rusten lægede Saaret.

Mag-

Magdalene.

Befael over mig! Jeg skylder Dem al muelig Satisfaktion.

Søren.

Nu vel da! Den Haand som saarede, lad den ogsaa læge. Deiligste! skjenk mig denne almægtige Haand.

Magdalene.

Hvad er Deres Hensigt? min Herre!

Søren.

At elske Dem indtil Døden; og at skaffe Dem Stamgodset.

Magdalene.

Skjelmsmester! hvad skal jeg gjøre? Nu, der har De denne Haand. Straf den, som den har fortjent.

Søren (kysser den.)

O jeg skal straffe den. See saaledes! (kysser den igien.) Jeg skal straffe den fra Morgen og til Aften. (Kysser den atter.)

Mad. Svik

(raaber ind ad Døren.)

Frøken Ophelia.

Magdalene

(trækker Haanden til sig.)

Stille! lad os ikke blive røbede endnu. Jeg gaaer, og vil blot fortælle mine Søstre, at De er af samme Mening, som Deres Broder. (Til Ophelia, i

der

det hun gaaer.) Det nytter ikke, Søster, at konsulere Advokaten, for han veed ingen anden Udvei.

(Gaaer.)

Sjette Scene.

Søren. Ophelia (med en Visebog i Haanden.)

Ophelia.

De veed intet andet Raad at give os? Herr Advocat!

Søren.

Intet andet end det min Broder gav Dem i Formiddags.

Ophelia.

Ih nu! det er ikke saa galt. Jeg er belavet paa alle Ting. (Blader i Bogen og synger:)

Komme hvo som komme kan!

Søren.

Frøkenen er Elsker af Sang og Musik?

Ophelia.

Jeg er Elsker af Poesie.

Søren.

Maaskee vel endogsaa selv Digterinde?

Ophelia.

Ikke saa synderlig at tale om. Muserne gjøre kuns sjelden Besøg hos mig, som Digterne sige.

Søren.

Muserne ere Fruentimmer.

Ophe-

Ophelia.

Ja desværre! derfor besøger de ogsaa helst Mandfolk.

Søren.

Men Phoebus er Sangens Gud; og har han seet Dem blot een Gang, saa er det umueligt at han kan gaae Deres Dør forbi.

Ophelia.

De smigrer, Herr Advocat!

Søren.

Aldrig har jeg talt andet end Sandhed; og der er virkelig meget sagt af en Procurator. Men tillad mig at spørge: Kan den lærde Verden ikke snart vente sig den Lykke, at see nogen af Deres deilige Arbeider?

Ophelia.

Hvad kommer der ud af det nuomstunder? Recensenterne har ingen Levemaade. De laster og roeser i Fleng, uden at bryde sig om hvad Kjøn Forfatteren er af.

Søren.

Ja de er uforskammede, de Herrer! Saaledes har de afskrækket een af mine intime Venner, der havde det herligste Anlæg til Poesie. Han havde skrevet et Heltedigt over en Proprietær i Jylland, og ventede at fortjene sig en Skillings Penge derved, som han høiligen trængte til, Stakkel! men aldrig

saasnart faaer Recensenterne at vide at han staaer i Akkord med sin Boghandler, førend een af dem skrev dette lumpne Epigram:

Da X Boghandleren sit Digt tilbød,
Han med de samme Ord det anbefalte,
Hvormed til Christus fordum Satan talte:
Lad Herre! disse Stene vorde Brød!

Ophelia.

Naa, det maae jeg tilstaae, det var infamt.

Søren.

Ja, og siden den Tid har min Ven ikke kunnet skrive to Linier Vers. Men De, min deilige Frøken! Deres Talenter sikkrer Dem for en saadan Modtagelse. Og skulde nu en Ulykke indtræffe, saa kan De jo holde Dem skadeslos for Kritiken ved et billigere Omdømme af fornuftige Folk, som jeg og mine Lige.

Ophelia.

De er altsaa selv en Elsker og Kjender af Poesie?

Søren.

Jeg smigrer mig dermed, min smukke Frøken!

Ophelia.

O De er sikkert Digter! Jeg kan see det paa Dem. Dem er det, Dem, min Herre! som Muserne gjøre Besøg hos, som Digterne sige.

Søren

(med en forstilt Skamfuldhed.)

Betænk, naadige Frøken!... besøge mig!...

en Ungkarl! det var imod Velanstændigheden. Overalt ere de ni Muser alt for gamle for en Mand i min Alder. Jeg maae begeistres af en tiende Muse, een der har Ungdom og Yndighed. (Sukker.) Oh jeg kjender vel en saadan, men ... .

Ophelia.

De maae endeligen lade mig see nogle af Deres utrykte Poesier.

Søren.

De vil ydmyge mig. Hvorledes skulde mine usle Smørerier kunne holde Prøve ved Siden af Deres Mesterværker? Forresten bestaaer min Styrke egentlig i disse Impromptuer, der gjøres i et Øieblik, og glemmes i det næste, og som man sjelden gjør sig den Umage at skrive op.

Ophelia.

Glæd mig dog i det mindste med eet af disse Impromptuer, som Digterne kalde dem.

Søren.

Strax? naadige Frøken? ... Ville De ikke forunde mig et Par Dages Tid til at betænke mig i?

Ophelia.

Betænke Dem? o det behøver De ikke. De er sikkert stedse begeistret.

Søren.

I det mindste burde jeg være det i Nærværelsen af den tiende Muse.

Ophelia (skrivende.)

Bravo!

Søren (dikterer.)

Englemilde! ikke ilde vilde elske mig!

Ophelia.

Bravissimo!

Søren (dikterer.)

Jeg dig med bestandig mandig Kjerlighed tilfulde
skulde elske, Rebelske!

Ophelia.

Guddommeligt! elske og rebelske .... det overgaaer alt hvad jeg endnu har seet af Poesie.

Søren.

De smigrer. Men tillad mig at slutte.

(Reciterer videre.)

Tht dig ei at være troe, o Ophelia! det ....

Ophelia.

Ophelia! hvad skal det betyde?

Søren.

Tillad mig at forklare Dem det, naar Verset er tilende. (Reciterer)

Var at sætte paa mig en ret net slet Plet.

Ophelia.

Jeg forgaaer af Glæde over denne himmelske Poesie. Det er som Sphærernes Sang, som Digterne sige.

Søren.

Jeg skammer mig virkelig, min deilige Frøken, over en saadan Bagatelle. Ophe-

Ophelia.

Min Gud! kalder De det en Bagatelle? Jeg var saa glad da jeg hørte tree Ord efter hinanden at rime, og jeg troede at det var det høieste som Konsten kunde drive det. Men saa kommer De, i det sidste Vers med en ret, net, slet Plet. Det har jeg endnu aldrig seet Magen til. Jeg beder Dem: lad mig høre det eengang endnu, for at see om jeg ikke har skrevet Feil.

Søren.

Med megen Fornøielse. Og saa skal jeg tage mig den Frihed at mærke Rimene for Dem.

(Reciterer, og Ophelia følger efter paa Papiret.)

Deilige!
Lige=
=Som Solens Skjer
kjer!
Din Munds Aandes Balsom
Som
Som=
=merens er.
O!
at troe
som Duen,
du en
Due liig,
Engelmilde!
ikke ilde
vilde
elske

elske mig!
Jeg dig
med bestandig
mandig
Kjerlighed tilfulde
fkulde
elske
Rebelske!
Thi dig ei at være troe,
O
O=
=phelia det,
Var at sæt=
=te paa mig en ret
net
slet
Plet.

Ophelia.

Det kan man kalde Poesie. Jeg gad nok see hvad Recensenterne torde vove paa at laste i et saadant Madrigal. O du Thaarup! du Thaarup! hvorfor har du ikke gjort saadanne Vers?

Søren.

Jeg er uendelig smigret, min Deilige! med at De finder Formen taalelig. Men værdiges dog at sige et Par Ord om Materien.

Ophelia.

Materien . . . jeg veed ikke . . . kan jeg vel . . . Overalt . . . . Hvem er den Ophelia, De mener?

Sø=

Søren
(paa begge Knæe.)

Hvem uden Dem? deiligste Datter af Hippocrene og Pegasus! (kysser hendes Haand.) Tillad mig at kysse den hjelperige Haand, der har umaget sig med at bringe min Hjernes Foster til Verden!

Ophelia.

Staae op! staae op! jeg besværger Dem, som Komedieskriverne siger.

Søren.

Jeg staaer ikke op fra Deres Fødder, førend De bønhører mig. Jeg elsker Dem . . . De tier . . . Gud! skal jeg fortvivle eller haabe?

Ophelia.

Staae op! Jeg bønhører Dem; som det hedder hos Digterne.

Søren (staaer op.)

Min Glæde er som Bækken.

Ophelia.

Deres Person og Deres Talenter staaer mig an. Men een Ting staaer endnu tilbage: Deres Helbred? . . . Jeg gyser allerede ved Tanken om . . . at blive Enke.

Søren.

O jeg er næsten vis paa at blive udsdelig. Hver Gang jeg seer min Doctor paa Gaden, gaaer jeg om ad en anden Gade, for ikke at møde ham; og det

det af Skamfuldhed, for i de sidste sex Aar har jeg ikke havt saa meget som en Benauelse engang.

Ophelia.

Velan da! saa antager jeg Deres Tilbud. Arm-omslynget! .... Favnopklynget! som Digteren siger.

Søren.

Ypperligt! Og jeg, til Beviis paa min Erkjendtlighed, lover jeg Dem Stamgodset.

Ophelia.

Naar jeg skal sige Sandhed, er det ogsaa blot dette Haab, der bevæger mig til at forandre min Stand; thi jeg forudseer, at denne Forandring vil skade mine Studeringer. Les Muses sont vierges, siger Ordsproget.

Søren.

Hvorledes, min Deilige! De kan ogsaa Engelsk?

Ophelia.

Engelsk? Kjender De ikke Forskjellen paa Fransk og Engelsk?

Søren (afsides.)

Fanden fare i det! (høit.) Jo vist, min Deilige! men det kommer sig deraf, at De har en saa fortræffelig Udtale i det franske Sprog, at man skulde troe at det var Engelsk De talte. Men, min uforlignelige Gudinde! De har ved Deres Samtykke

gjort

gjort mig saa lykkelig, som nogen Dødelig kan blive; min Lykke vilde blive Gudernes lig, ifald De vilde værdiges at forfatte Deres Kjerligheds-Erklæring paa Gudernes Tungemaal.

Ophelia.

Jeg skal tænke derpaa.

Søren.

O Deres Tanker ere mere hastige end Tanken. Jeg veed at De kan tale baade i Vers, og i Prosa, og i solut Stiil, eftersom De behager, ligesaa let som en anden taler Hverdags-Sprog. De gjør sikkert Vers i alle mueligе Sprog.

Ophelia.

Ikke uden i mit Modersmaal. Jeg er det danske Sprogs Borger, som Digteren siger.

Søren.

Altsaa et lille bitte dansk Vers, paa Stantepe.

Ophelia.

Jeg faaer søie Dem. Hør nu.

Min Læbe
Skal stræbe
Min Elskov at udtrykke.

Søren.

Min Gud! den Vise har De dog vel neppe gjort. Det var min Moders Livstykke. Jeg kan huske at hun sang den altid for mig, naar hun vilde have mig til at sove.

Ophe-

Ophelia.

Skjelmsmester! jeg mærker at De er ikke let at narre. Altsaa af en anden Art. De skal see at jeg, ligesom De, er Elskerinde af de meget korte Vers. Jeg vil skrive Verset op. Ikke sandt? Jeg har Papiir i mit Vademecum.

Søren.

Et uforligneligt Indfald! (Ophelia sætter sig og skriver.) Min Gud! hvor hastig! Det gaaer som det var smurt, som Ordsproget siger.

Ophelia
(efter at have skrevet, læser)

Troe mig!
Jeg dig
Inderlig
Elsker af mit Hjerte.
Tag min Haand hen . . .

Søren
(kysser hendes Haand.)

O lad mig kysse denne deilige Haand.

Ophelia (læser.)

Tag min Haand hen,
Beste Ven!
Til Pandt paa den
Kjerlighed,
Som jeg veed
Med Beskeed
Du begjerte.

Søren.

Guddommeligt! Men eet mangler endnu i min Lykke.

Ophelia.

Og det er?

Søren.

Digterindens Navn under Verset.

Ophelia.

Ikke andet? Der har De det. (Skriver sit Navn og giver ham Verset.) Er De nu fornøiet?

Søren.

O lad mig kysse den guddommelige Mund, som . . . (vil kysse hende.)

Ophelia.

(skyder ham fra sig)

Stille Fusentast! der kommer nogen. Taushed! . . . hører De?

Søren.

Jeg er som en Bjørn, der har Laas for Munden.

Ophelia.

Og dermed være nu dette nok sagt om den Materie; som der staaer i Bornholms Beskrivelse.

Syvende Scene.

De Forrige. Mad. Svik.

Mad. Svik.

Frøken! Deres Søstre kommer.

Ophe-

Ophelia.

Ja lad Dem komme. Jeg har aftalt, og vil ikke være dem i Veien. Jeg gaaer. Men hør: (afsides til Søren.) Raad dem fra at gifte sig.

Søren.

Det forstaaer sig. Endskjøndt i sig selv kunde det være det samme, for de skulde dog ikke faae Stamgodset.

Ophelia.

Det sikkreste er dog det beste. Farvel!

Søren.

Adieu, gratieuse Gratie!

Ophelia

(i det hun gaaer, synger.)

Saa kommer din Grethe vel engang i Høst.

Ottende Scene.

Mad. Svik. Søren.

Mad. Svik.

Det gaaer ret godt, synes mig.

Søren.

Saamænd! Vor Herre lægger sin Drøielse i min Næring. Nu har jeg da fem paa Halsen foruden dig.

Mad. Svik.

Og dermed er det endnu ikke gjort. De andre to har jeg gjort saa begjerlige efter at see dig, saa de brænder i lys Lue.

Sø-

Søren.

Det vil da blive en forskrækkelig Ildebrand, naar de faaer mig at see. Lad der gaae Bud efter Sprøiterne.

Mad. Svik.

Ja tænk nu paa hvad du har at gjøre, for ret strax har vi dem.

Søren.

Dog vel, for Fanden, ikke begge paa eengang?

Mad. Svik.

Jeg frygter for det. Ingen af dem vil være den sidste.

Søren.

Død og al Ulykke! hvorledes skal jeg da bære mig ad?

Mad. Svik.

Det maae du see til; men det siger jeg dig: gaaer det galt, saa er det ude imellem os to.

Søren

I Guder og Helgene! staae mig bi denne eneste Gang, saa skal jeg aldrig bede jer om noget mere.

Mad. Svik.

De kommer, nu Øren stive! Jeg gaaer.

(Gaaer og aabner Døren for dem.)

Niende Scene.

Søren. Antoinette. Maren.

Antoinette.

Kan du dog ikke bie, til jeg har talt med Manden?

Maren.

Jeg vil kun sige to Ord til ham. Hør nu, saa skal jeg sige . . .

Antoinette.

Du kan ikke, Søster! du kan ikke lade det blive ved to Ord.

Maren.

Jeg vil tale to Ord, tree Ord, fire Ord, fem tusende Ord med ham, saa mange som jeg aarker. Hør nu Herr Procurator! saa skal jeg sige . . .

Antoinette.

Søster! du er utaalelig. Herr Advocat! Tiden er kostbar, og jeg skal bede Dem, at De ikke vil bryde Dem om, hvad hun siger. Det er mig, som det tilkommer at afgjøre Affairerne med Dem.

Maren.

Ja snak du for din Æske! (tager Søren til Side.) Kom og sæt Dem ned og hør, saa skal jeg sige Dem . . .

Antoinette

(trækker ham til den anden Side:)

Hør ikke paa hende, hun dræber Dem med Snak.

Ma-

Maren
(trækker ham til sin Side.)

Kom kun, kom kun, og vær ikke bange. Hør nu . . .

Søren (til Maren.)

Tillad mig blot at sige to Ord til Deres Frøken Søster, saa skal jeg siden være lutter Øre.

Maren.

Nu paa det Vilkaar tillader jeg det.

Søren
(tager Antoinette til Side.)

Vil Deres Naade tillade mig et lidet Krigspuds, saa skal jeg faae Deres Søster til at gaae?

Antoinette.

Meget gjerne, ifald De troer at det kan lykkes Dem.

Søren.

Men De maae love mig ikke at tage mig ilde op hvad jeg gjør.

Antoinette.

Det lover jeg.

Maren (utaalmodig.)

Men faaer det ingen Ende? . . . Hør nu saa skal jeg . . .

Søren.

Strax, min Frøken! (til Antoinette.) De behager altsaa at gaae lidt til Side.

(Antoinette sætter sig paa en Stoel i Baggrunden.)

Maren.

Naa, saa fik vi da endelig Fred. Hør nu engang, saa skal jeg sige Dem . . .

Søren.

Jeg beder blot om Tilladelse, naadige Frøken! at sige endnu et Par Ord. Deres Affaire er mig gandske fuldkommen bekjendt. De ønsker at blive Eier af Stamgodset, og dertil er aldeles intet andet Middel, end at De forekommer Deres andre Søstre med at gifte Dem.

Maren.

Det skulde jeg vel kunde begvemme mig til, naar ikke den Ulykke var, at en Mand altid vil lægge sit Ord i Lauget med. Hvor finder man en Mand, der ikke har den Lyde? for hør nu, saa . . . .

Søren.

Det er dog vel ikke umueligt. Jeg kjender i det mindste een Mand, der er en stor Mester i at tie og høre.

Maren.

Og hvor finder man da dette Vidunder?

Søren

(tager hendes Haand.)

Naadige Frøken! tillad min Taushed at tale.

Maren

(trækker Haanden til sig.)

Hvad betyder det? Er det maaskee Dem selv?

De

De vil bilde mig ind, at De skjøtter om at høre, og at De kan lade være at tale? Og De er Prokurator? Det Slags Folk kan ikke finde sig i nogen af Delene; for hør nu, saa .....

Søren.

Derfor er jeg heller ikke ret oplagt til at være Prokurator. Min Fader, der kjendte min Karakter, vilde altid at jeg skulde være Hører ved en latinsk Skole, men da der ingen saadan Plads var ledig, saa søgte han om at faae mig til Landstingshører, da, til al Ulykke for mig, Landstingene bleve ophævede. Tillad mig ... (Griber hendes Haand igjen.)

Maren.

Og hør nu: hvad har De i Sinde?

Søren.

At trygle Dem om Tilladelse til at høre paa Deres Tale til mit Livs sidste Ende.

Maren.

Hvorledes skulde det gaae til? For hør nu saa .....

Søren.

Skjenk mig Deres Haand og Hjerte! Ak! jeg hører saa gjerne Deres Tale. Den er sød som Honning. Og seer De, hvad jeg skal gjøre. (Tager et Horn op af Lommen og holder for Øret.)

Maren.

Hvad skal det betyde?

Søren.

Det er et Høreror. Uagtet jeg ikke er døv, skal jeg dog altid bruge det, for det hjelper til, at man hører destobedre.

Maren.

Der er noget i hvad De siger; men hør nu saa .....

Søren.

Og uden at tale et eeneste Ord skal jeg mage det saaledes, at Stamgodset skal tilfalde Deres Afkom.

Maren.

Vidste jeg at De kunde holde Ord, hør nu saa ....

Søren.

Derpaa giver jeg Dem min Obligation paa stemplet Papir, og lover Dem, at jeg aldrig skal tale, uden naar De spørger mig om noget, og saa naar De er træt af at tale.

Maren.

Og saa er jeg saa bange for Barneskrig; for seer De ....

Søren.

Det faaer De finde Dem i, min naadige Frøken! Der er ingen Rose uden Torne. Giv mig Deres Haand.

Maren.

Top! der har De den. (Giver ham Haanden) For hør nu, saa skal jeg .... Sø-

Søren

(kysser hendes Haand og holder Hornet for Øret.)

Antoinette

(som i nogen Tid har viist megen Utaalmodighed, reiser sig og kommer frem.)

Hvad skal det betyde? Er det Spøg eller Alvor?

Maren.

Du kan tage det for hvad du vil, min Søster. Men hør engang, saa skal jeg sige dig ....

Søren

(holder for hendes Mund.)

Siig hende intet, min Beste! Men tillad mig blot at tale fem Minuter med hende allene, saa skal jeg være hos Dem, og aldrig høre paa nogen anden.

Maren.

Fem Minuter! det er en lang Tid. Men jeg faaer vel finde mig deri. Skynd Dem og see om De kan gjøre det af i halvfemte; for hør nu saa ...

Søren.

Kjereste Veninde! jeg skal gjøre mit beste. Men gaae nu.

Maren.

Nu vel da; jeg gaaer; men jeg har saa uendelig meget at sige Dem. (Gaaer.)

Tiende Scene.

Antoinette. Søren.

Antoinette.

Herr Advocat! jeg vil dog ikke haabe at dette var Alvor?

Søren.

Ak Deres Naade! det var kuns General-Prøven paa en Rolle, som jeg har foresat mig at spille, med Deres Tilladelse.

Antoinette.

Jeg forstaaer ikke hvad De vil sige dermed, min Herre!

Søren (paa Knæe.)

Deres Naade fornærmer ikke alleneste mig, men Dem selv, naar De troer at man kan elske Deres Søster, efterat man har havt den Lykke at see Dem. Mit Hjerte brænder i lys Lue . . .

Antoinette.

Herr Advocat! De glemmer hvem De er, og hvem jeg er; hvad Afstand der er imellem os.

Søren.

De har Ret. Naar jeg tænker paa Deres Meriter og Fortjenester er Afstanden uendelig stor. Mener De derimod Fødselen, saa torde jeg maaskee endda . . .

Antoinette.

Hvorledes det?

Søren.

Denne lykkelige Omstændighed, eller ulykkelige . . . eftersom Udfaldet bliver . . . møder mig til at bryde min Taushed. Jeg er ikke den, som De antager mig for. Jeg lever her incognito. Vilde Deres Naade tillade . . .

Antoinette.

Staae op, min Herre! og lad os sætte os ned. Jeg vil gjerne høre Deres Historie.

Søren

(reiser sig og henter Stole. De sætter sig.)

Jeg er . . . Ak Deres Naade! jeg kan neppe tale. (Tager sit Lærklæde op og tørrer Øinene.) Tilgiv mig denne umandige Adfærd! men mine Ulykker overgaae næsten mine Kræfter. Jeg haaber dog at de næsten ere tilende.

Antoinette.

Fat Dem, min Herre! og tael. Jeg brænder af Begierlighed efter at høre Deres Skjebne! og min Taushed kan De være overbeviist om.

Søren.

Den vil jeg ogsaa underdanigst udbede mig, Deres Naade! Jeg maae da have den Ære at sige, at jeg er en Adelsmand fra Genf, og Commandeur-Capitaine i Statens Tjeneste. Min Adel er just

ikke

ikke meget gammel, heller ikke har mine Forfædre erhvervet sig den ved blodige Bedrifter, men ved nyttige Opfindelser. Det var min Oldefader der opfandt den Konst at garve Huden paa levende Kreature, og at gjøre Parykker af Kartøfler. Derfor blev han ogsaa nobiliteret. Faderen før ham havde opfundet en Dampmaskine, hvormed man kan barbere et heelt Regiment Soldater paa eengang. Deres Naade kan selv begribe hvor vigtig den Opfindelse maae være, især i Krigstider, deels fordi Staten derved sparer den Mængde Feldtskjersvende, som en Armee ellers maae slæbe med sig; deels ogsaa fordi man, siden den Maskine kom i Brug, altid kan begynde en Bataille et Par Timer tidligere om Morgenen end forhen, og saaledes faae et Par Timer tidligere Feierabend.

Antoinette.

Det er vel mueligt. Men nu videre med Deres Historie.

Søren.

Da nu vores Familie var blevet nobiliteret, saa forstaaer det sig selv at den ikke længere kunde befatte sig med Physik og Algebra, som forhen. Vi har altsaa bestandig tjent enten i Armeen, eller paa Flaaden, eller og i Politiken. I denne sidste Vei har især min salig Fader . . . Gud glæde hans Sjel! det er hans Knæspender, som De seer her . . . i den

den Vei har han gjort sig meget bersmt. Det var ham der sluttede den sidste Fred med den store Mogul, og tvang Karlen til at afstaae Krabben-Eiland til Genf. Og dog var det ikke den Punkt, der holdt haardest i Traktaten; men den gode Mogul maatte, saa nødig som han endog vilde dertil, bevilge at Studenterne fra Genf, der studere ved hans Academier, har Ret til at gaae med Kaarde ved Siden. Ogsaa vare Studenterne saa taknemmelige derfor, at de skillingede sammen, og oprettede min Fader en Ærestøtte, som staaer paa Studiegaarden i Genf, under det store Lindetræe.

Antoinette.

Alt dette kan være godt nok. Men jeg ønskede at vide hvorledes De er kommen hertil.

Søren.

Der rører De ved Bylden, min Naadige! men Sandheden maae for en Dag. Jeg traf engang Storadmiralen i et Huus, som jeg undseer mig ved at nævne i Deres Naades Nærværelse. Vi drak en Bolle Punsch sammen, og derefter kom vi i en Dispyt, som saa let hender sig paa de Steder. Det eene Ord toeg det andet, han fordrede mig ud, jeg havde den Ulykke at stikke ham ihiel; og tænk engang, det var min Chef. Jeg maatte da flygte, og, for at blive ubekjendt, ifald nogen skulde sætte efter mig, kaldte jeg mig slet og ret Sommer, isteden for at mit

Adels-

Adelsnavn i Genf er von Sommer. Det er nu fem Aar, jeg har opholdt mig her, uden at kunde faae Lov til at komme hjem, for Storadmiralens Familie er meget mægtig; men til Lykke for mig er min Morbroder nyelig blevet Cancellie-Præsident, og han har skaffet mig Moratorium. Det gaaer med Lykken, som med Ulykken, een kommer sjelden allene: Samme Post, som bragte mig mit Moratorium, bragte mig ogsaa den Efterretning, at min ældste Frøken Søster skal giftes med Prindsen af Jerusalem.

Antoinette.

De opgiver da ventelig Deres Advocatskab?

Søren.

Det forstaaer sig, Deres Naade! det vilde være uanstændigt for mig at vedblive længere med det Lovtrækkerie. Men jeg maae først bringe alle de Sager i Orden, som man har betroet mig. Og saalænge indtil det er skeet, ønsker jeg at alt hvad jeg har sagt Dem, maae blive en Hemmelighed imellem os.

Antoinette.

Det kan De forlade Dem paa. Men Deres Broder . . .

Søren.

Min Broder? . . . hvem mener De? . . . . Ja han . . .

Antoinette.

De veed jo dog at han var her i Formiddags?

Sø-

Søren (noget forlegen.)

Gandske rigtig . . . Jeg veed det nok . . . . men . . . . (fatter sig.) Jeg skammer mig derover; men jeg faaer da sige Dem, at han, Himlen være lovet! er kuns min Broder i Lovbogen. Advocaterne her i Byen ere ligesom Herrenhuterne; de kalde hinanden Brødre, og Deres Koner sige Søstre til hinanden. Saaledes hænger det sammen med Slægtskabet. Men jeg skal snart rive mig løs fra det Broderskab.

Antoinette.

Ja saa . . . men hvad er da Deres Hensigt?

Søren.

O Deres Naade! min Beslutning var taget førend jeg saae Dem. Men hvorledes skulde jeg nu kunde forlade dette Land!

Antoinette.

Min Herre! . . .

Søren.

Mit Hjerte er borte; og kom jeg hjem til mit Fødeland uden Hjerte, vilde jeg kuns gjøre en slet Figur. Nei, jeg bliver her.

Antoinette.

Betænk dog hvad De gjør! . . .

Søren

(reiser sig, og gaaer et Par Skridt frem paa Theatret.)

Gruesomme! hvor De plager mig! Nei der er ingen

ingen Lykke for mig i Verden, ifald jeg ikke bliver Eier af Dem.

Antoinette

(reiser sig og holder Tørklædet for Øinene.)

Forfører! gaae bort, og lad mig være ufristet. Jeg skjelver for min Svaghed. De vil maaskee misbruge den? Jeg tør ikke troe Dem.

Søren

(paa Knæe, griber hendes Haand.)

Jeg sværger Dem ved min salig Faders og Moders hellige Skygger, at jeg elsker Dem som min Øiesteen, og at De skal see mig døe for Deres skjønne Fødder, ifald De ikke forbarmer Dem over mig.

Antoinette.

Staae op! Gud forbyde, at jeg skulde være Skyld i Deres Død!

Søren

(reiser sig, og kysser hendes Haand.)

Uforlignelige! De er da min?

Antoinette.

For evig.

Søren.

O at jeg havde her min hele Formue, som har været konfiskeret, men som nu er givet mig tilbage. Jeg burde være hovedrig, naar Staten havde gjort for mig hvad den burde. Men, imellem os sagt, Kongen af Genf er en Gnausere. Imidlertid er

min

min Formue ikke ubetydelig, og jeg skal lægge den heel og holden for Deres Fødder.

Antoinette.

Derom taler vi en anden Gang. Men nu maae De sige Søster Maren Sagens Sammenhæng. Hun venter Dem med Længsel.

Søren.

Det er mig umueligt. Det overlader jeg til Dem.

Antoinette.

Nu vel da; jeg skal bringe den Sag i Rigtighed.

Søren.

Jeg maae ud i den frie Luft, for at drage min Aande. Glæden knuser ellers mit Hjerte.

Antoinette.

Saa gaae da, men kom snart igjen.

(Søren kysser paa Fingeren og gaaer.)

Ellevte Scene.

Antoinette (allene.)

Det var et godt Indfald vi fik at reise til Kjøbenhavn. Sagerne har nu faaet den Vending, som jeg vilde at de skulde faae. Men hvor vil mine Søstre ikke gjøre store Øine, naar de faaer høre hvad der er passeret, især den stakkels Maren! Det er dog ikke saa gandske rigtigt at gjøre saaledes Nar af hende .... O hvad! det siger intet.

Tolvte

Tolvte Scene.

Antoinette. Magdalene.

Magdalene.

Det er vel, at jeg endelig fik min stakkels Hund til at sove. Nu skal jeg fortælle dig noget Søster .....

Trettende Scene.

De Forrige. Maren. Ophelia.

Maren.

De fem Minuter er forbi, Herr Advokat! hør nu saa vil jeg spørge Dem ..... hvor blev Manden af?

Antoinette.

Han er gaaet sin Vei.

Maren.

Saa hør da Søster! disse to kloge Damer vil ikke troe at jeg gifter mig.

Magdalene.

Det har vi ikke sagt; du kan være gal nok til det. Men vi siger bare at det bliver ikke Advocaten som du faaer.

Maren.

Og jeg siger jo; det skal Søster Antoinette være mit Vidne til; for hør nu saa skal jeg .....

Antoinette.

Du er forrykt, Søster!

Ophelia.

Du behøver Nysekrud, som Digterne siger. Jeg veed nok hvem han har fæstet sine Øine paa.

Magdalene.

Og jeg veed nok hvad jeg veed.

Fjortende Scene.

De Forrige. Cecilia.

Cecilia.

Naa Himlen være lovet, at jeg har gjort den Sag af! Veed I hvad, Børn! Jeg vil lige saa gjerne sige Jer det nu som siden: Det er sidste Gang at jeg kjøber ind til Huset, for jeg har nu i Guds Navn besluttet, at sætte Foden under mit eget Bord.

Ophelia.

Du vil sværge til Hymens Fane? som Digterne sige.

Cecilia.

Jeg har intet at bestille med det ugudelige hedenske Kram. Jeg gifter mig ærlig og kristelig.

Maren.

Jeg vil døe paa, at det er med Viintapperen her paa Hiørnet; for hør nu saa skal jeg sige Jer....

Antoinette.

Det vil jeg ikke haabe; det var at kaste sig bort.

Mag-

Magdalene.

Han er Enkemand.

Maren.

Og af de Hellige; for hør nu saa . . . . .

Ophelia.

Nei det er med en Jødepræst.

Cecilia.

Det er det fornuftigste Ord, du endnu har sagt i Dag, Ophelia! og dog tager du Feil.

Ophelia.

Hvem er da den lykſalige, treefold lykſalige Dødelige? ſom Digterne ſiger.

Cecilia.

Advokat Sommer.

Alle (paa eengang med Forundring.)

Advokat Sommer!

Femtende Scene.

De Forrige. Helene og Bredahl.

Ophelia (leer.)

Du er ikke klog Søſter! det er mig hans Hjerte brænder for, ſom det hedder hos Digterne.

Antoinette (med Stolthed.)

Og jeg ſiger at det er mig.

Magdalene.

I tager Feil alleſammen. Mig er det, og ingen anden.

Ma-

Maren.

Det er mig, det er mig, spørg kun Søster Antoinette. For hør nu saa skal jeg .....

Antoinette.

Min Gud! der er udentvivl spillet os et skammeligt Puds.

Helene.

Hvorledes det? kjære Tante!

Antoinette.

Herr Kammerraad! kjender De en Advocat, der hedder Sommer?

Cecilia.

Søren Sommer?

Bredahl.

Jeg kjender ingen Advocat af det Navn. Min Tjener hedder saaledes.

Antoinette.

Hu! det er afskyeligt.

Helene (til Bredahl.)

Jeg begynder at frygte. Husk paa i Morgen.

Bredahl.

Den Sag maae oplyses. (Gaaer til Døren og raaber.) Søren!

Sextende Scene.

De Forrige. Søren (i Liberie.) Mad. Svik.

Mad. Svik

(til Søren, i det han gaaer ind.)

Drene stive! nu bryder Uveiret løs.

Antoinette.

Hvad seer jeg! o jeg forgaaer af Skamfuldhed.

(Kaster sig i en Lænestoel.)

Magdalene

(til Bredahl.)

Er det Menneske der Deres Tjenere?

Bredahl.

Destoværre! jeg vilde ønske at jeg aldrig havde seet ham.

Ophelia.

Det er ikke mueligt. Han spiller Comedien den forliebte Author og Tjener.

Maren.

Jeg troer det heller ikke; for hør nu saa skal jeg sige Jer . . . .

Magdalene

(nærmer sig til Søren.)

Hør, min Ven! Er De Advocat, eller hvad er De?

Søren.

Kuns simpel Lakei, Deres Naade!

Magdalene.

Naa saa er der Betaling for dine Consultationer.

(Giver

(Giver ham Øresigen) See der; og nok engang, og nok engang. (Forfølger ham rundt om i Stuen med Øresigen) Jeg veed at du holder meget af Øresigen.

Søren.

Nu ikke mere, Deres Naade! nu ikke mere. Skaan mig!

Cecilia

(skiller dem ad.)

Skam dig, Søster! at lade Vreden og den onde Aand saaledes faae Magt over dig!

Magdalene.

Jeg vil slaae ham til han ligger død for mine Fødder.

Ophelia.

Vreden er et kort Raserie, siger Digterne; men hos Søster Magdalene er Raseriet saa langt, at det faaer ingen Ende.

Bredahl.

Skurk! hvor har du understaaet dig at spille saadanne Streger?

Søren

(peger paa Mad. Svik.)

Spørg hende, som der staaer.

Mad. Svik.

Har De glemt, Herr Kammerraad, hvad De lovede mig i Morges?

Helene.

Jeg begynder at forstaae Dem; men det gjør Dem meget lidt Ære, Madame.

Mad. Svik.

De burde snarere takke mig, thi jeg troer nok at vi har opnaaet vores Ønske.

Bredahl.

Straffes maae du, gode Karl! for det første er du ude af min Tjeneste.

Antoinette (reiser sig.)

Jeg troer det er bedre, at vi dysser den Sag ned, saa meget som det er mueligt.

Maren.

Det er ogsaa min Mening, for hør nu saa skal jeg . . .

Magdalene.

Jeg har hevnet mig selv, saa er jeg fornøiet. Nu kan han gaae hen og hænge sig, naar han vil.

Ophelia.

Jeg finder at Karlen har Genie. Synden er vel grov, men den skal være ham tilgivet for Inventionens Skyld.

Søren (til Cecilia.)

Og De, naadige Frøken!

Cecilia.

Gaae, gaae, mit Barn. Mig har I ikke fornærmet. Jeg kjender Jer ikke. Jeg har jo aldrig seet Jer.

Sø-

Søren

(leverer hende et Brev.)

Jeg vil da flye Deres Naade det Brev tilbage, som De veed nok.

Cecilia

(snapper Brevet fra ham.)

Hvorledes! Nederdrægtige! . . . Nei det er for grovt. Det raaber om Hevn, (til Mad. Svik.) Og du, Hælerske! . . .

Søren.

Tilgiv mig, naadige Frøken! Verden skal dog forgaae inden Søndag.

Cecilia.

Hvad siger du? hvoraf veed du det?

Søren.

Der staaer i Sibyllas Spaadom, at naar syv Qvinder rives om een Mand, saa ligger Verden paa det yderste.

Cecilia.

Skurk! nei jeg tilgiver dig aldrig.

Maren.

Du maae tilgive ham Søster! for hør nu saa skal jeg . . .

Cecilia.

Aldrig, aldrig! Jeg skal hevne mig, inden jeg dør, og det over dem begge.

Op-

Ophelia.

Det ligner dine Folk, Cecilia! der er ingen, der vanskeligere lader sig forsone, end de Skinhellige.

Cecilia.

Slibber Sladder! Jeg har svoret, Gud forlade mig! og min Ed den bryder jeg ikke.

(Gaaer.)

Syttende Scene.

De Forrige, undtagen Cecilia.

Søren.

Siden de andre tilgiver mig, saa gjør Herren det vel ogsaa?

Bredahl.

Ja vel; men jeg tager dig ikke mere i min Tjeneste.

Mad. Svik.

Jeg har lovet at tage ham i min Tjeneste. Men De holder, hvad De har lovet, Herr Kammerraad?

Bredahl.

Jeg faaer vel holde det.

Helene.

Men paa Vilkaar at denne Historie ikke bliver bekjendt.

Bredahl.

Og nu, mine kjære Damer! har jeg kuns een Ting at udbede mig af Dem; det er at De samtykker i mit Giftermaal med Frøken Helene.

An-

Antoinette.

Det er det beſte vi kan gjøre. Jeg har intet derimod. Hvad ſiger mine andre Søſtre derom?

Ophelia.

Jeg ſamtykker at De gifter hende, Herr Kammerraad!

Magdalene.

For mig kan de gjøre hvad de vil. Jeg bryder mig kuns lidt derom.

Maren.

Og jeg giver ogſaa mit Biefald, for hør nu, ſaa ſkal jeg . . .

Helene.

Gode Tante!

Attende Scene.

De Forrige. Barbara.

Antoinette.

Der har vi Søſter Barbara. Hun har ogſaa en Stemme. Du bifalder vel ſom vi andre, at vores Broderdatter gifter ſig med Kammerraaden?

Barbara.

Det forſtaaer ſig; men ikke endnu. Hun er for ung, og maae bie, i det mindſte til nogen af hendes Tanter ere forſørgede.

Magdalene.

Men vi har jo ikke i Sinde at gifte os?

Bar-

Barbara.

Det kan nok være. Men jeg har det i Sinde.

Antoinette.

Og med hvem da?

Barbara.

Nu det skal jo dog engang blive bekjendt; altsaa lige saa godt først som sidst. Med Procurator Bartholomæus, som vi saae i Morges.

Ophelia.

Ha ha ha! Det var herligt. Jeg tør sværge paa at det er ham, der staaer.

Barbara.

Den Spirrevip! Nei du skal have Tak; det er ikke saadan en Vindspiller; det var en smuk, sædelig, arbeidsom og sparsommelig Mand.

Søren

(lægger Plasteret paa sit Øie.)

Ak Deres Naade! tilgiv mig! denne sædelige, arbeidsomme og sparsommelige Mand, det var mig.

Barbara.

Hvorledes! det er et uhørt Skielmsstykke; og du er kuns.....

Nittende Scene.

De Forrige. Mette

(drivvaad med en dryppende Parapluie.)

Helene

(løber imod hende.)

Kjere Tante! hvad fattes Dem? hvorledes hænger det sammen?

Mette

(slænger sig i en Lænestoel.)

O jeg kan ikke mere; jeg er færdig til at forgaae af Harme.

Antoinette.

Hvor har du været? Søster!

Mette.

I Haven.

Ophelia.

Og hvad bestilte du dei?

Mette.

Jeg læste.

Magdalene.

Det var vist nok noget af hendes sædvanlige Vaas.

Barbara.

Og du mærkede ikke at det regnede?

Mette.

Skaan mig dog for Jeres Spørgsmaal.

Maren.

Jeg troer jeg begriber det; før hør nu saa skal jeg . . .

Ophelia.

Jeg vil døe paa at det Genie, der staaer, har spillet hende et Puds ogsaa.

Antoinette.

Kjender du en Mand, der hedder Søren Sommer?

Mette.

Den Nederdrægtige!

Mad. Svik

(til de andre, saa at Mette ikke hører det.)

Tie stille! jeg skal siden fortælle Dem Sammenhængen.

Bredahl

(til Mette og Barbara.)

De kjender min Kjerlighed for Deres smukke Broderdatter. Deres andre Søstre bifalder. Jeg mangler endnu Deres Samtykke.

Mette.

Mit har De.

Barbara.

Og mit ligeledes.

Helene.

Tak, kjereste Tanter! hvor lykkelig gjør De mig ikke i Dag!

Søren (til Barbara.)

Deres Naade tillader mig altsaa at jeg leverer Dem Deres Ring tilbage, og udbeder mig min igjen.

(Vil levere hende Ringen.)

Barbara.

Nei, min Søn! nogen Straf maae du dog have for dine Skjelmsstykker. Din Ring faaer du ikke tilbage; og min kan du gjerne beholde, for den er kuns Sølv forgyldt. Havde den været af Guld kan du være forvisset paa at jeg ikke havde givet dig den.

Mette.

Det er da en afskyelig Roman, man har spillet med mig.

Mad Svik (til Søren.)

Nu skal vi see at han har været saa uforskammet, at give den Ring bort, som jeg har foræret ham.

Søren.

Jeg tilstaaer det, men jeg var nødt dertil; og naar du vil søge lidt, saa finder du sagte en bedre Ring at give mig.

Mad. Svik.

Slubbert!

Bredahl.

Altsaa evig Taushed, med hvad der er passeret. (til Søren og Mad. Svik.) Kommer denne Historie ud, faaer I ingen værre Fiende, end mig.

Mad.

Mad. Svik.

Vær forvisset paa vores Taushed.

Ophelia.

Fingeren for Munden, saa gjorde Hippocrates; han var Gud for Taushed, som Digterne siger.

Maren.

Men jeg svær ikke for min Mund, for hør nu skal jeg . . .

Magdalene.

Ja det ligner dig, Sladder-Maren!

Søren

(til Madame Svik.)

Nu troer jeg, at jeg dog har fortjent en Flaske Viin, og saa det du veed nok selv.

Mad. Svik

(giver ham et Øresigen.)

Der har du, for det første, det du veed nok selv.

(Dækket falder.)

Den gamle Skuespiller.

Comedie i een Act.

Forfatterens gamle Ven Schwartz tilegnet.

Per-

Personerne.

Grøn, under Navn af Brun; en gammel Skuespiller.

Madame Grøn, hans Kone.

Lysias Snit, Prokurator i Ebbeltoft; Fætter til Grøn.

Hyppocrates Snit, Feldtskjer i Ebbeltoft, den forriges Broder.

August, Prokuratorens Søn.

Louise, Feldtskjerens Datter.

Jomfrue Wims, en Skuespillerinde.

Henrich, Grøns Tjener.

Skuepladsen er hos Grøn i Helsingør. Den forestiller en Sal med to Kabinetter, eet paa hver Side.

Første Scene.

Grøn. Madame Grøn (i Reisekiæder.)

Grøn.

Men, min gode Kone . . . .

Mad. Grøn.

Men, min kjere Mand . . . .

Grøn.

For en Kone, der i mere end tyve Aar har spillet unge naive Pigers og Elskerinders Roller, er du mig i Dag alt for meget Skjendegjest.

Mad. Grøn.

For en Mand der i tredive Aar har spillet Tjener- og Intrigant-Roller, er du mig alt for lettroende, alt for svag, alt for føielig.

Grøn.

Hør, min beste Veninde! du gjør alt hvad du kan for at lade som du var ond; og i Grunden er du dog en god Kone.

Mad. Grøn.

Det er dig der upaatvivlelig er en god Mand, ret en eiegod Mand. Men har du dog ikke der gjort

mig

mig et net Stykke Arbeide færdigt i de fjorten Dage, jeg har været i Kjøbenhavn? Rygtet var allerede kommet derhen, og det blev mig sagt, at man ikke taler om andet i hele Helsingør. Hvorledes, min kjære Mand! du som er elsket og agtet af alle, som omgaaes med de beste Huse saavel her, som i Kjøbenhavn; der eier en betydelig Formue, som en brav Mand testamenterede dig af Agtelse for din Retskaffenhed og dine Talenter; hvorledes? hør engang, du modtager, og det ret paa den venskabeligste Fod, en liderlig, en slet Karl, der har gjort sig skyldig i en Bortførelse . . . .

Grøn.

En Bortførelse! . . . . hvad er det du siger? Kone!

Mad. Grøn.

Ja du maae nu sige hvad du vil, saa er og bliver det dog en Bortførelse. I de Comedier og Skuespil, som vi har spillet sammen i gamle Dage, der er det meget godt; men udenfor Skuepladsen, der er det meget slet; og for at gjøre Forargelsen fuldkommen, saa indlogerer du i dit eget Huus den stakkels Pige, der er en lille Fjante, en lille uefterstænksom, for ikke at sige noget som er værre; for du maa nu ende og vende Sagen som du vil, saa er og bliver det dog en evig Sandhed, at en Pige, der forlader sine Forældre, for at rende bort med

en

en Slunk, hun fortjener . . . Ja du har ret; jeg er god, from, overbærende; men, paa min Ære, dette er noget, som kan sætte Blodet i Oprør, og mit er kommet i Kaag.

Grøn.

Men hør nu, Kone! her er jo ingen Bortførelse i den hele Historie. Pigen kom her gandske allene med Posten, og et Par Dage derefter kom det unge Menneske til Fods, med sin Byldt paa Nakken. Jeg var paa Prøve, for at vise disse Skuespillere, som er kommet hertil, hvorledes Londeman og Rose spillede deres Roller i gamle Dage; man kommer og siger mig at et ungt Fruentimmer ønskede at tale med sin Onkel Akteur Grøn. Du ved at man ikke kalder mig anderledes over hele Byen, uagtet jeg ikke mere spiller Comedie.

Mad. Grøn.

Ja det ved jeg. Nu videre.

Grøn.

Jeg kommer hjem, og finder der en lille Pige, med et net aabent Ansigt, men som sloeg Øinene ned, rødmede, skjelvede, stammede, og sagde at det var hende kjert at gjøre mit Bekjendtskab; at hun og August ingen anden Tilflugt havde end mig; at August maae komme i Morgen eller i Overmorgen; at jeg nødvendig maae gifte dem med hinanden, uagtet det er imod deres Forældres Villie; og at jeg, saa-

længe indtil det kan skee, maae skjule dem begge hos mig; at jeg har Ord for at være en retskaffen Mand, og at man ogsaa kan see det paa mig. Hvordan Fanden vilde du, Kone, at jeg skulde kunde staae imod alt dette?

Mad. Grøn.

Det forstaaer sig, min kjere Mand! Den lille Hyklerske veed ret godt, at hvem man ikke faaer Bugt med paa anden Maade, den fanger man med Smiger.

Grøn.

Jeg skjendte rigtig nok dygtig paa hende, men saa var det ogsaa forbi, og jeg beholdt hende i Huset. Du skal selv see, at det er ret et vakkert indtagende Barn. Og da nu den unge Herre kom, saa læste jeg ogsaa Loven og Propheterne for ham, og sendte ham siden hen til et Værtshuus, hvor jeg rigtig nok betaler et Værelse for ham, og alt hvad andet han ikke nyder her i Huset. Og sig mig nu paa din Samvittighed: kunde jeg lukke min Dør for to Beslægtede, to saa nær beslægtede? siden August er en Søn af min Fætter Herr Lysias Snit, den meest berygtede Lovtrækker og Vinkelskriver i hele Ebbeltoft; og Louise en Datter af hans Broder Herr Doctor Hippocrates Snit, den meest frygtede privilegerte Menneskeslagter, som hele Jylland eier.

Mad. Grøn.

Og just fordi det er dine Beslægtede, burde du

have

have været haard og ubøielig; først for de gode Sæders Skyld, og dernæst for at hævne dig.

Grøn.

Fy Kone! det mener du ikke med.

Mad. Grøn.

Ikke det? Ja ondt vilde jeg nu just ikke gjøre dem; men heller ikke meget godt. Har du ikke Aarsag til at være vreed paa din hele Familie, saa har ingen det. Da du, for nogle og tredive Aar siden, fulgte dit Talent .... for du havde virkelig et Talent, min gode Mand .... og gav dig til Comedien, hvordan opførte da din hele Familie sig imod dig? dog maae jeg undtage din Fætter Skipperen, som jeg maae lade vederfares Ret. De fornærmede dig paa alle muelige Maader; behandlede dig slet; forfulgte og bagvaskede dig; chicanerede dig; førte dig Processer paa Halsen; trykkede Skamskrifter imod dig, fik Rector Magnificus til at give dig en Irretesættelse; gjorde alt hvad de kunde for at faae dig gjort arvelös af din Fader, der havde sat sig i Hovedet, at du skulde være Præst; og kjøbte endelig tilsidst Kabaler, for at faae dig udpebet. See saaledes bar din hele Slægt sig ad; den vilde aldrig see dig for sine Øine; kaldte dig en forhærdet Synder; og dømte dig allerede her i Livet ned i Helvedes Afgrund. Og hvem vare de værste af dem alle? Netop denne berygtede Herr Prokurator, og denne frygtede

Feldtskjer, som jeg ikke kjender, som jeg aldrig har seet, aldrig vil see, og som jeg haaber, med Guds Hjelp, aldrig at faae at see.

Grøn.

Nu, alt det veed vi; og hvad kommer saa derudaf?

Mad. Grøn.

Lad mig faae udtalt: Siden efter gjorde du Lykke og Opsigt, som Skuespiller; nu begyndte de da ikke mere at skamme sig ved dig; men at forlige sig med dig, det tænkte de endnu ikke paa. Men aldrig saa snart døer, for nogle Aar siden, din Ven, og efterlader dig sin hele Formue, hvorved du blev sat i Stand til at tage din Afskeed, og at leve i Roelighed paa dine gamle Dage, førend de gjorde alle muelige Forsøg paa at blive Venner med dig, siden de veed at vi ingen Børn har. See, saadan er Verdens Gang: er jeg fattig, kjender ingen mig; er jeg riig, søger alle mig. Hidindtil har du været stolt nok til ikke at give dig af med dem; og det er ret brav. Men nu, min gode Mand! .... du maae have Karakter, ligesaavel udenfor som paa Theatret; den har du altid havt førend i disse Dage. Hvorfor mangler du den nu?

Grøn.

Det er fordi mine to Herrer Fættere opføre sig imod disse stakkels unge Mennesker, netop ligesom de

de har opført dem imod mig. August og Louise holder af hinanden fra deres Barndom af. Deres Forældre, der ikke ere rige, ere komne i Klammerie sammen angaaende en usel Toste, som der kanskee kan saaes en halv Skjeppe Korn i. Fra den Tid af siger Feldtskjeren i alle Selskaber at hans Broder Prokuratoren er en Vinkelskriver; og Prokuratoren siger, at hans Broder Feldtskjeren har dræbt flere Patienter, end han selv har ruineret Folk, der førte Processer. Seer du: slette Handlinger, dem tilgiver man, men Sarkasmer forglemmes aldrig. Nu ere de da altsaa uforsonlige Fiender. De stakkels Børn lider derunder, som jeg vilde have liidt paa den Tid da de forfulgte mig, ifald jeg havde trængt til dem.

Mad. Grøn.

Og du vil blande dig ind i alt dette? Lad alle disse smukke Slægtninger klamres imellem sig selv. Børnene ere ikke bedre end deres Forældre, det tør jeg vædde paa. Vi klamres ikke vi to. Vi tilbade hinanden, saalænge vi vare unge, det forstaaer sig, saaledes maatte det jo være; vi holder af hinanden nu da vi ikke længer ere unge, og saaledes burde det altid være. Vil du beholde Fred og Roelighed i Huset, saa send mig strax denne unge Dogenigt, og denne lille Fjante tilbage hvor de kom fra. Nogle Dalere i Lommen paa Børnene, og et got, tørt, kraf-

kraftigt og bidende Brev til Forældre, hvori du lader dem forstaae, at der er mindre ondt i at spille Comedie, end i at lade sine Børn løbe fra sig.

Grøn.

Nu ja vel da . . . du kan have Ret i en vis Henseende, og du veed at jeg aldrig vil gjøre noget som er dig imod. Men du maae selv paatage dig at give dem deres Reisepas. Jeg har ikke Mod dertil.

Mad. Grøn.

Meget vel. Har du ikke Mod dertil, saa har jeg. Lad mig kun raade. Megen Høflighed; megen Artighed; men bestemt, fast og alvorlig. Du skal faae at see.

Grøn.

Tab kuns ikke Modet, naar du seer dem. See der kommer netop Louise. Nu kan du begynde strax.

Anden Scene.

De Forrige. Louise.

Louise.

Er det sandt, Onkel, hvad Tjenestefolkene siger, at Deres Kone, min Tante, er kommet hjem fra Kjøbenhavn?

Grøn.

Ja mit kjære Barn! der er hun.

Lo-

Louise.

Det fornøier mig, kjere Tante.

Mad. Grøn.

Tjenerinde, Jomfrue! . . . (Kysser hende.)

Louise.

Onkel har da vel fortalt Dem al min Ulykke, og alle mine Forseelser. Skjend paa mig, Tante, men beklag mig! Enskjøndt min Fader har behandlet mig meget haardt, er jeg dog slet ikke vreed paa ham. Jeg er ikke vreed paa andre end paa mig selv, fordi jeg har været svag nok til, efter Overlæg med August, at forlade hans Huus. Men, i Sandhed, jeg kunde ikke handle anderledes. Det er Skjebnen allene, som er Skyld deri; men lykkeligviis kunde August og jeg aldrig falde i bedre Hænder. Deres kjere Mand har været saa overbærende imod os, og han har lovet os at De ogsaa vilde være det . . . .

Grøn.

Har jeg det? det havde jeg saamænd glemt.

Louise.

Ja vist har De, Onkel! O jeg beder Dem, kjere Tante, sig mig: har han ikke sagt Sandhed? thi seer De, dersom De nægter os Deres Beskyttelse, saa er jeg reent ulykkelig; vi har nu ingen anden Tilflugt, ingen andre Venner, ingen andre Slægtninger end Dem.

Mad.

Mad. Grøn.

Det er gandske rigtig, Jomfrue! at jeg paa en vis Punct nær . . . egentlig kan jeg ikke laste min Mand . . ., (afsides til Grøn.) Det er sandt, hun har en Rost, der trænger til Sjelen. (Til Louise.) Imidlertid maae jeg tage mig den Frihed at sige Dem . . . (afsides til Grøn.) Hjelp mig dog at tale hende alvorlig til.

Grøn
(afsides til sin Kone.)

Men det er jo dig, der skal spille den strænge Rolle.

Mad. Grøn
(afsides til sin Mand.)

Det er rigtig nok; men saa lige strax kan jeg ikke sige hende noget der er haardt.

Louise.

Men hvad fattes Dem dog? Det lader som De overlægger noget med hinanden.

Grøn.

Rigtig nok, lille Cousine! for i det Øieblik da du kom ind, gjorde min Kone mig nogle Anmærkninger, hvoraf Følgen . . . .

Louise.

Nu da . . . Følgen . . .

Grøn.

Er den, at vi uden Ophold maae sende dig og August hjem til Jeres Forældre.

Lo-

Loviſe.

O min Gud!

Grøn.

Det er egentlig ikke min Meenig; men det er min Kones.

Loviſe.

Skulde det være ſandt? Tante!

Mad. Grøn.

Nu ja .... det maae dog vel blive Enden paa Legen. Men det er derfor ikke ſagt, at I ſkal reiſe ſtrax.

Grøn.

Seer du, Loviſe! det er fordi min Kone holder ſaa ſtrængt paa ſin Reputation; og at modtage to forløbne Mennesker, ſom du og Auguſt .....

Loviſe.

Ja jeg føler at det kunde bringe Dem Ulei-ligheder ..... Nu velan da! man faaer finde ſig i ſin Skjebne.

Mad. Grøn.

Derſom der endda var noget Middel til at faae Jeres Forældre til at finde ſig i Billighed ..... Men hvorledes ſkulle det være mueligt? Saadanne to opblæſte Herrer! ... ſaadanne to haardnakkede Perſoner! ... Naar jeg tænker paa alle de ſlette Streger, ſom de har ſpillet min ſtakkels Mand....

Grøn.

Grøn.

Her tales ikke om mig, min gode Kone! Jeg begaaer ingen flere Ungdoms Daarligheder. Sagen er her med disse to unge Mennesker. Jeg vil da bestille en Plads paa Postvognen til Louise. Hvad August angaaer, han er en god Fodgjænger.

Mad. Grøn.

Men et Øieblik Taalmodighed, lille Mand! Du er da ogsaa alt for hastig . . . . . .

Grøn.

Nu vel, Kone! sagde jeg dig ikke nok, at du ikke kunde være haard? Saa gesvindt! omfavn din lille Cousine!

Mad. Grøn.

Af mit gandske Hjerte. Velkommen i mit Huus min Pige! (Omfavner hende.)

Louise.

Kjereste Tante! hvor er jeg ikke nu lykkelig!

Grøn.

See der har vi August. Han kommer som han var kaldet.

Tredie Scene.

De Forrige. August.

Grøn.

Kom ind, kom ind, unge Menneske! at jeg kan præsentere dig for min Kone.

August.

Tante! Vertinden i det Huus, hvor Onkel har logeret mig ind, sagde mig, at De var kommet. Men hun sagde mig ogsaa een Ting, som jeg burde have ventet, nemlig at hun frygtede for at De var fortrydelig over, at Deres Mand havde taget saa vel imod os. De har Ret, Tante! Børn, der løber bort fra deres Forældre, fortjene ingen Medlidenhed. Men jeg beder Dem, lad ikke Louise lide for min Feils Skyld! jeg er den eeneste Skyldige. Det er mig, der, i et Øieblik da jeg virkelig var udenfor mig selv, fik hende overtalt til at flygte, og at tage sin Tilflugt til Deres Huus. Det er altsaa mig De bør straffe; men skaan min Cousine. De er saa god, har man sagt mig. De maae ikke alt for haardt behandle en Beslægtet, hvis eneste Feil er, at bære større Kjerlighed til mig, end jeg fortjener.

Mad. Grøn.

End De fortjener? . . . min kjere Cousin! . . . men naar man udtrykker sig paa saa honet, saa beskeden en Maade . . . Han er ret vakker, dette unge Menneske.

Louise.

Ikke sandt? Tante!

Grøn.

Saa fort Krabat! hen og kys din Tante; og lad os saa tale om din Affaire.

Mad.

Mad. Grøn (kysser ham.)

Ja min kjere Fætter! alting er glemt.

Grøn.

Her har vi da den unge Herre, der har gjort sig skyldig i en voldsom Bortførelse.

August.

Bortførelse? min Onkel!

Grøn.

Kald denne lille Omstændighed med hvad Navn du behager. Sagen er at besmykke den noget i Jeres Forældres Øine.

Louise.

Det er umueligt, kjere Onkel! De veed ikke at vores Forældre hade hinanden ligesaa meget, som vi elske hinanden.

August.

Jeg havde tænkt paa et Middel, som skulde lykkes.

Grøn.

Og det var? .... Lad os engang høre.

August.

De maae begynde med at gifte mig med Louise.

Grøn.

Det kunde jeg vel tænke . . . Og det uden Jeres Forældres Samtykke. Hvad troer du de vilde sige om det?

Louise.

Ja det er ogsaa sandt.

August.

O tilsidst giver de nok efter og samtykker. Og indtil det skeer, skal jeg nok vide at hjelpe os. Jeg er ung, har Hukommelse og en god Stemme. Jeg bliver Skuespiller, ligesom De, og saa trænger jeg til ingen. Jeg gjør Lykke, ligesom De, og vores Forældre vil tilsidst tilgive os, ligesom Deres Fader tilgav Dem.

Mad. Grøn.

Han har Ret. Det er det allerbeste de kan gjøre.

Grøn.

Min kjære August! Himlen bevare mig fra at nedsætte en Konst, som jeg i tredive Aar har drevet med Ære! Comedien kan meget vel forsvare sin Plads iblandt de andre Konster; men til den, ligesom til alle de andre, maae man, saa at sige, drives ved en uimodstaaelig Kraft. Man maae blive Skuespiller af sand og virkelig Drift. Du derimod, du vil blive det af Fortvivlelse og Kjerlighed. Det er en Daarlighed, en Narrestreg. Nei, du maae gifte dig med din Cousine, og blive Procurator, ligesom din Fader, og bedre Procurator end han; for, saavidt som jeg har hørt, stikker han nok ikke meget dybt. Sagen er kuns at erholde hans Samtykke.

Mad. Grøn.

Rigtig nok. Men hvorledes skal det gaae til?

Grøn.

Grøn.

Troer du da at jeg ikke har tænkt derpaa. Det er nu henved fjorten Dage at disse kjere Børn er hos mig. De kom her Dagen efter at du var reist, Kone; og jeg skrev deres Forældre til strax efter at de var kommet.

Louise.

De har skrevet til min Fader?

Mad. Grøn.

De veed da at det er til os, at deres Børn har taget Tilflugt?

Grøn.

Ja, og jeg venter deres Svar, og det endnu i Dag.

August.

I Dag?

Grøn.

Og jeg er belavet paa at tage imod dem.

August.

Hvorledes? at tage imod dem?

Louise.

Skulde de komme her selv?

Grøn.

Jeg formoder det. I Følge Indholdet af de Breve jeg skrev dem til, troer jeg nok at de begge har begivet dem paa Reisen.

Louise.

Min Gud! hvorledes skal vi kunne komme for deres Øine?

Mad. Grøn.

Jeg troer nok at I vil komme lidt i Knibe.

Grøn.

Det forudseer jeg ogsaa; men jeg skal ikke komme i Knibe, jeg. Det første Stød skal jeg nok afholde, og I skal ikke komme frem førend det er Tid.

Fjerde Scene.

Henrich

(leverer Grøn to Breve forseglede med sort Lak.)

Herre! Postbudet bringer to Breve, som han siger at jeg skal levere Dem; men det er underligt at Udskriften paa det ene er til Herr Brun Prokurator og paa det andet til Herr Brun, Feldtskjer i Helsingoer. Han sagde, at De selv havde været henne paa Posthuset, og bedet om, at sende Dem alle de Breve der maatte ankomme med disse Udskrifter.

Grøn.

De ere rigtig nok til mig. Lad os være allene.

(Henrich gaaer.)

Fem-

Femte Scene.

De Forrige, undtagen Henrich.

Grøn.

Det er netop hvad jeg ventede.

Mad. Grøn.

Men hvad skal alt dette betyde? Herr Brun!....

Grøn.

Ja det er et Komedienavn, som jeg har antaget.

Mad. Grøn.

Et Komedienavn?

Grøn.

Ja vist. Jeg har kun skiftet Farve for en kort Tid.

Mad. Grøn.

Men hvad vil det sige? Er du baade Prokurator og Feldtskjer paa eengang.

Grøn.

Det skal jeg forklare dig siden. Men hør nu engang Børn! I har forseet Jer meget imod Jeres Forældre; dog, man bør undskylde Ungdoms Daarlighed, naar den ikke kommer af et ondt Hjerte. Du er et og tyve Aar gammel, August, og Lovise kun sexten Aar. Jeg erindrer meget vel da jeg var paa Jeres Alder; Fanden tage mig!.... Gud forlade mig, jeg bander .... om jeg vidste hvad jeg gjorde mange Gange. De har selv eet og andet at bebreide sig

sig i Henseende til Jer. Hvad mig angaaer, saa bærer jeg intet gammelt Nag til dem; min Hensigt er, at hævne os allesammen paa dem, ved at gjøre Jer lykkelige. See, her er nu disse to Breve fra mine to Kolleger. Dette, til Prokurator Brun, det er fra Din Fader, August; og det andet, Louise, til Chirurgus Brun, det er Din Faders Brev. Bræk dem nu, og læs hvert sit. (styer dem Brevene.)

August
(bræfker Brevet og læser)

"Jeg var i Retten, for at afgive et Indlæg "imod en Mand, der vil tvinge sin Datter til at "gifte sig med en Person, som hun ikke lider, da jeg "fik Herr Kollegas ærede Skrivelse, hvoraf jeg med "den største Veemodighed erfarede de to sørgelige "Nyeheder, som De har den Godhed deri at melde "mig. Det er da altsaa sandt, at min ulydige Søn "er kommet til Helsingør, for at søge Understøttelse "hos sin Onkel Skuespilleren, og at han, destoværre! "er ankommen i en saa ulykkelig Tid, for at være "tilstede ved en saa agtværdig Slægtnings Jorde- "færd, hvis Tab jeg min hele Levetid skal be- "græde." . . .

Mad. Grøn.

Hvis Tab jeg min hele Levetid skal begræde Hvad skal det betyde?

Grøn.

At jeg er død, som Du seer. Slet intet an- det. Nu videre.

August (læser.)

"Jeg er glad over, at min salig Fætter har "valgt til Exekutor af sit Testament en saa brav "Mand, som De har Ord for at være." . . .

Grøn.

Seer I, at Prokurator Brun er mere bekjendt end I troede.

August (læser.)

"Da jeg kan være borte fra Retten i en fjorten "Dages Tid, saa reiser jeg strax efter at mit Brev "er afgaaet, for at være tilstæde ved Boets Aab- "ning, for at tugte min ulydige Søn, og bringe "ham hjem igjen, samt for at trøste den bedrøvede "Enke, med hvem jeg inderlig ønsker at gjøre Be- "kjendtskab." . . .

Mad. Grøn.

Det skal da vel være mig? Hvor han er bleven artig!

Grøn.

Er der mere endnu?

August.

Et Par Ord. (læser.) "Dersom Testamentet, "efter Skik og Brug, skulde blive disputeret af En- "ken eller andre, da ville vi, ligeledes efter Skik og "Brug,

"Brug, forenes med hinanden, som gode Kolleger, "enten for at bilægge Sagen i Mindelighed, eller "for at procedere med hende og de andre til det aller- "yderste, ifald det skulde behøves."

Grøn.

Seer I Prokuratorens Næverumpe, Børn!

Mad. Grøn.

Jeg takker ham for hans venskabelige Hensigter med mig.

Grøn.

Nu er det din Tur, Louise!

Louise

(brækker Brevet og læser.)

"Herr Doktor! Jeg kom netop hjem fra en rig "Herremand i vores Egn, som jeg havde kureret for "en ulægelig Sygdom, da jeg modtog Deres beha- "gelige Skrivelse, hvori De melder mig, at min "Datter er i Huset hos min Fætter Aktøren, og at "denne kjere agtværdige Mand har lagt sig til at "døe." . . .

Mad. Grøn.

Hvor Du dog er bleven kjer og agtværdig med eet!

Grøn.

Seer Du Kone, det er gode Christne. Deres Had gaaer ikke over Graven. Videre, Louise!

Louise (læser.)

"Jeg har været meget misfornøiet over, at der "i denne Sommer grasserer saa faa Sygdomme; "nu er jeg derimod vel tilfreds dermed, siden jeg "altsaa kan være borte i nogen Tid, og formoder "derfor at kunne komme til Helsingør næsten lige "saa snart som mit Brev. Det er ilde, at min Fæt"ter ikke lod mig kalde i sin Sygdom. Jeg har "Tillid nok til mine svage Talenter i Medecinen, "for at troe, at jeg skulde have reddet hans Liv. . .

Mad. Grøn.

Seer man, der stikker Quaksalveren frem.

Louise (læser.)

"Dog han brugte vel Dem, Herr Doktor! og "var altsaa i meget gode Hænder; ligesom det ogsaa "var meget klogt af ham, at betroe Exekutionen af "hans Testament til Dem, istedenfor at man ellers "i Almindelighed dertil bruger disse Blodigler af "Prokuratorer, der ikke tænker paa andet, end at "skabe Processer. Mere herom, naar jeg har den "Ære at tale med Dem. Jeg har den Ære, og "saa videre."

Grøn.

Da jeg var bange for at de maaskee kunde kjende min Skrift, lod jeg mine Breve skrive af en god Ven. Paa Posthuset veed de, at jeg hedder Brun og at jeg er baade Lovtrækker og Quaksalver paa een-

gang.

gang. Ogsaa paa Værtshusene veed de det, og at de skal vise vores Folk herhid, naar de kommer. De har i tredive Aar ikke seet mig, de kjender mig altsaa ikke igjen, og jeg venter dem. Jeg har meldt dem, at Grøns Enke for det første har sat Louise i Kost i et honet Huus; at jeg .... vel at forstaae Herr Brun .... har sendt August hen til en af mine Venner i Friderichsborg; og at Enken er taget paa Landet for nogen Tid til en Veninde. I kan altsaa lukke. Jer allesammen ind i min Kones Stue, eller gaae ned i Haven, og lade mig være allene med dem, for at udføre den Plan, som jeg spekulerer paa.

Mad. Grøn.

Nej mange Tak! Jeg vil være med. Jeg er ret glad over at kunne benytte mig af denne Lejlighed. Jeg har nogen smukke Sandheder at sige Dem. Jeg har nu i fem Aar ikke spillet Comedie, men jeg skal nok finde paa at spille min Rolle og at gjøre ret brav Nar af dem.

August.

At gjøre Nar af dem! Men det kan Louise og jeg ikke tillade.

Grøn.

Det kommer Jer ikke ved, Børn! det er min Sag. I skylder dem Ærbødighed og Lydighed; men jeg er kun deres Fætter. Hævne mig over

dem,

dem, det er ikke mere end ret og billigt. Overalt er det min Stand de har angrebet; og det er min Stand jeg vil hevne. Deres Stand bliver derfor ikke mindre ærefuld eller æret, fordi jeg gjør mig en Smule lystig over en enkelt Prokurator og en enkelt Quaksalver, der fortjener det.

Louise.

Min kjære Onkel! sig mig dog i det mindste...

Mad. Grøn.

Et Ord endnu, min gode Mand! Naar jeg skal kunne spille en Rolle med i dette Stykke, maae jeg vide hvori Din Plan bestaaer.

Grøn.

Det forstaaer sig. Vi har heller ingen Tid at spilde. Vi kan vente de gode Herrer hvert Øieblik. Gaae nu Du ind, Kone, i Din Stue, og lav Dine Sørgeklæder til, saa at Du kan lægge Sorg an, naar det skal være, saa skal jeg strax komme, og sige Dig Resten.

Sjette Scene.

De Forrige. Henrich.

Henrich.

Herre! een af de Damer der spiller Comedie, begjærer at tale med Dem. Jeg troer det er Jomfrue Wims hun hedder.

Grøn.

Grøn.

For en Ulykke! hun kommer ret ubeleiligt.

Mad. Grøn.

See til at Du bliver af med hende, saasnart som mueligt.

Grøn.

Naar jeg ret betænker mig, saa skal jeg faae hende til at spille en Rolle med, uden selv at vide det. Lad hende komme.

Mad. Grøn.

Jeg gaaer min Vei. Farvel!

(gaaer ind i sit Værelse, og Henrich aabner Døren for Jomfrue Wims.)

Syvende Scene.

Grøn. Louise. August. Jomfrue Wims.

Jomfrue-Wims.

God Morgen, Herr Confrater! Tjenerinde det unge Herrskab! Men hvad tænker De paa? Vi venter paa Dem med Prøven. Ulysses von Ithaca, som vi giver i Morgen Aften i al sin Pragt, med Dragen, og Træerne, og Svinene, og saa videre. De har i gamle Dage spillet den skjønne Helenes Rolle; og den stakkels Langbeen, han veed ikke hvorledes han skal enten vride eller vende sig i et Fiskebeensskjørt. Han lader sig barbere hver Time, for det sorte Skjægs Skyld, og saa er han bange for,

at

at han kommer til at lægge en Skjønplet fem Tommer lang paa den Smøre han har over Ansigtet. De maae endelig komme og hjelpe ham tilrette og muntre ham lidt op. Der er desuden en heel Hoben Smaaeting, som ikke staaer i Bogen, men som De kjender. Ogsaa faaer vi hele Sverrig herover, det veed vi. Sundet er allerede som det var besaaet med Baade. Kom, kjere Herr Grøn, og følg med mig.

Grøn.

Det er mig ikke mueligt i Formiddag. Jeg har Forretninger.

Jomfrue Wims.

O her gjelder ingen Forretninger. Hvordan! vi har den Lykke her i Byen at eje en gammel Skuespiller, der har spillet i mange Aar i Kjøbenhavn med det største Bifald, og som er blevet til en riig Mand oven i Kjøbet; og vi skulde ikke benytte os af Lejligheden for at danne os, for at lade os undervise? De skal see mig i Aften som Engelke i Barselstuen.... Hvor jeg skal være godt klædt!... hvor jeg skal neye som en Engel! Paa min Ære! vi har hidtil intet at klage over. Huset er næsten altid fuldt. Det er en herlig Stand, vores Stand. Man leer ad alle Ting, endogsaa naar det hænder sig iblandt at vi har Smalhans i Kjøkkenet. Slut saa deraf, hvorledes man moerer sig, naar alting gaaer

gaaer vel. Man taler om Kabaler imellem Kulisserne. Men finder man ikke dem i alle Stænder? Søger ikke den eene Kjøbmand at raabe den andens Vare ud for slette? Rives ikke Doktorerne om Patienter? Advokaterne om Processer? og Mæglerne om Auktioner og Skippere? Man bebreider os vores Egenkjerlighed; og hvem har vel ikke den? Lysestøberens Kone vil hedde Frue; Papirsmøreren kalder sig Litteratus; og Urtekræmmerens Dreng bliver vreed, naar der ikke uden paa hans Breve staaer Velædle Herre. . . .

Grøn.

De har fuldkommen Ret i hvad De siger; men De maae tilgive mig; jeg har andre Ting at tale om.

Jomfrue Wims.

Ak min Gud! hvor er jeg dog uefterthænksom. Jeg er kommen til Uleilighed. Nu velan da. Jeg gaaer sige til vores Kammerater, at De ikke kan komme i Dag, men at De sikkert kommer til Generalprøven i Morgen. Ikke saa?

Grøn.

Ja det lover jeg Dem.

Jomfrue Wims.

Altsaa gaaer jeg da. Farvel! Der er ingen mere bange end jeg for at være til Uleilighed. Apropos; har De hørt den Nyehed, at Klingman forlader

lader os? Han er antaget ved Theatret i Odense. Jeg troer han gjør en Sottise. Det Theater staaer sig dog ikke. Vi taber rigtig nok en god Petitmaitre ved ham. Det er sandt: De har en herlig Karrikatur-Dragt; Den vil vores Selskab kjøbe af dem.

Grøn.

O jeg sælger den ikke. Jeg vil bede Selskabet modtage den til en Erindring. Men endnu engang, Jomfrue Wims . . . .

Jomfrue Wims.

De har Ret. Jeg gaaer. Men jeg har glemt at sige Dem, Altenberg gaaer ogsaa fra os. Han bliver Degn i Jylland. Det har han sin Stemme at takke for. Der har vi da to Huller at stoppe. Dog, jeg glemmer mig. Adieu. Endnu eet Ord, Herr Grøn! Jeg hører at Deres gode Kone er kommet frisk og vel hjem. Hvor hun er elskværdig at hun vil spille til min Benefice! Det er aftalt. Hun klæder sig paa i mit Kammer. Jeg skal pynte det op. Det skal blive charmant. Det er et lille Galanterie, som jeg skylder hende. Men sig mig: blev hun ikke ret forundret, da hun kom hjem fra Kjøbenhavn, og fandt Deres lille Fætter og Cousine? De er ret interessante de gode Børn; ikke sandt? Naar skal de have Bryllup, Herr Grøn? Jeg vil sandelig med til Bryllupet. De er jo dog som om De var Deres Fader.

Grøn.

Grøn.

Og det er just for dette Bryllups Skyld, at jeg vilde . . . .

Jomfrue Wims.

Adieu, Adieu! Jeg siger ikke et Ord mere. Jeg har faaet et Brev fra Kiøbenhavn. Man har opført et nyt Stykke. Deres Kone har vel seet det? Det er oversat af Tydsk, og har altsaa, som De begriber, gjort megen Lykke. Overalt er det af Kotzebue, og det er nok sagt. Der skal være en herlig Soubrette deri; men Elskerinderollen betyder intet. De maae see, kjere Herr Grøn! at De kan overtale Jomfrue Maanskin til at spille den. Lover De mig ikke det . . . . Jeg gaaer; jeg gaaer . . . . Det er sandt: jeg glemte at sige, at der er to Debutanter, der gjør megen Opsigt; en Comedie; halv udpebet, og halv applauderet; en Ballet af første Skuffe; et Syngestykke, oversat af Tydsk, der skal spilles. Det lofter man til Skyerne. Der er Spøgelser, Hexerier, underjordiske Huler og Rovere, alt hvad trække kan. Kabaler vil der vel sagte blive sat i Gang; men de maae gjøre hvad de vil, saa skal de dog kalde de tydske Syngestykker graae, og lade dem gaae.

Ottende

Ottende Scene.

De Forrige. Henrich.

Henrich.

Herre! Postmesteren har sendt sin Dreng herhen, for at lade Dem vide, at der er kommet en Mand i dyb Sorg, som spørger om Deres og om Prokurator Bruns Huse.

Grøn.

Hillemend! der har vi allerede den eene.

August (til Louise.)

Gud hjelpe mig! det er min Fader.

Grøn.

Hør Henrich! bliv her for at tage imod dem. Og I, mine Børn! gaaer bort, som jeg har sagt Jer! Jeg skal komme til Jer, naar Tid er.

(August og Louise gaaer.)

Niende Scene.

Grøn. Jomfrue Wims. Henrich.

Grøn.

Og De, Jomfrue Wims! vær saa god at gaae ud af Bagporten. Tag det ikke ilde op, men jeg skal siden sige dem Aarsagen. Det er sandt; De har sagt mig, at De mister to Personer af Deres Selskab; det kunde sætte Dem i Forlegenhed; men jeg troer, at jeg kan skaffe dem to andre.

Jom-

Jomfrue Wims.

Det var herligt. Ere de ugifte?

Grøn.

De ere Enkemænd begge to.

Jomfrue Wims.

Fortræffeligt. Alle vores Mandfolk ere gifte; og der gaaer vi fire Piger og seer paa hinanden. Fortjenesten strækker dog bedre til, naar man er gift, og har to Lønninger, end naar man er eene.

Grøn.

Det har De ret i. Men vær saa god derfor at komme herhid igjen efter Prøven, saa vil De faae Dem at see.

Jomfrue Wims.

Med Fornøjelse. Jeg skal sandelig ikke udeblive. To Personer, rekommenderede af Dem; de maae nødvendig have Talent og Øvelse paa Skuepladsen. Jeg skal fortælle det for det hele Selskab. Hvor megen Tak skylder vi Dem ikke. De vil blive glade, ret fornøiede. Det er herligt; det er fortræffeligt; det er guddommeligt.

Grøn.

Ja; men fortryd nu ikke paa, at jeg ligefrem beder Dem gaae.

(Tager hende ved Armen og leder hende til Døren.)

Jom-

Jomfrue Wims.

De har Ret. Jeg beder Dem om Forladelse. Jeg gaaer. (gaaer.)

Tiende Scene.

Grøn. Henrich.

Grøn.

Hør engang, Henrich! ... Ja, min Herre! ... Nei, min Herre! ... det er alt hvad Du maae svare denne Mand, saavel som hans Broder, der snart maae komme efter; for Du maae vide, at de troer, at jeg er død; derfor maae Du hulke, sukke og græde saa meget som Du kan. Hold Lommetørklædet for Øjnene, ifald Du ikke kan komme ud af det paa anden Maade.

Henrich.

Jeg vil lade Kokkepigen give mig en Klud med et Løg eller noget Peberrod i.

Grøn.

O Sagen er ikke saa vanskelig. Men Du bliver her i Stuen. Jeg skal give Pigerne Ordre til at vise de Fremmede herind, naar de kommer. (gaaer.)

Ellevte Scene.

Henrich (allene.)

Hulke, sukke og græde, holde Lommetørklædet for

for Øinene . . . Jeg seer at vi skal spille Comedie i Dag. Nei, det maae nok være en Tragedie, siden her skal grædes. . . . Det er dog ikke afgjort, for jeg har ladt mig sige, at der er mangen en Comedie, som man kan græde Blod over. . . . Jo vist er det en Tragedie, for min Herre er jo død. Men tyst! der har vi udentvivl vores Mand. Nu gjelder det at spille sin Rolle.

Tolvte Scene.

Henrich. Prokurator Snit.

Prokuratoren.

Hør min Ven! En Pige har viist mig herind. Er det ikke her, at Madame Grøn boer?

Henrich.

Ja min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Prokuratoren.

Vil De ikke være saa god at melde hende, at hendes Fætter, Lysias Snit, Advokat i Ebbeltoft, er her, og ønsker at tale med hende. Eller er hun kanskee endnu paa Landet?

Henrich.

Nei, min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Prokuratoren.

Destobedre min Ven! . . . Græd ikke! Man maae søge at glemme sine Sorger.

Hen=

Henrich.

Ja, min Herre! . . . ak! . . . (græder)

Prokuratoren.

Maaskee hun er i Byen hos een af sine Veninder?

Henrich.

Nei, min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Prokuratoren.

Nu, saa vær da saa god at melde mig.

Henrich.

Ja, min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Prokuratoren.

Et Øieblik endnu, min Ven! Jeres Graad gjør Jeres Karakter Ære, og beviser hvor meget I holdt af Jeres Herre. . . . Det gaaer mig ogsaa ind i Sjelen . . . men vi ere nu engang alle dødelige . . . og, for at sige Sandhed, saa er Livet underkastet saa mange Gjenvordigheder . . . naar man har den Ulykke at være Husfader, som jeg . . . Desuden var min Fætter Grøn ikke ung mere . . . over sine halvhundrede Aar. . . . Boer Prokurator Brun langt her fra?

Henrich.

Ja, min Herre! . . . ak! . . . Nei, min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Pro-

Prokuratoren.

Vær da saa artig, ogsaa at melde ham, at jeg er kommet. Jeg kan vel blive her i Stuen?

Henrich.

Ja, min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Prokuratoren.

Naa, min Ven! lad nu alting være godt. Friskt Mod! en Smule Philosophie! Troe mig, at jeg som staaer her, jeg kan trænge mere til Trøst, end nogen anden.

Henrich.

Nei, min Herre! . . . ak! . . . (græder.)

Prokuratoren.

Ja jeg veed det bedre. Men gaae nu og meld mig, som jeg har bedet om.

Henrich.

Ja, min Herre! . . . ak! . . .

(gaaer grædende ud.)

Trettende Scene.

Prokurator Snit (allene.)

Den stakkels Karl har ret rørt mig til Sjelen. . . En deilig Sal! . . . . ret en deilig Sal! . . . . Smukke Møbler! . . . ret nydelige Møbler! Der er ingen Børn . . . men jeg har en Broder . . . en Broder, der raaber mig ud for en trættekjer Mand, og som den, der kunde være i Stand til at

gjøre den stakkels Enke Fortræd. Nei, min Broder! Jeg skal forsvare hende, det er min Pligt. Jeg er den ældste, og jeg er lovkyndig. Jeg veed nok, at han vil indsmigre sig hos hende. Han er lige i Hælene paa mig, men jeg er kommen først, og lad ham nu komme, naar han vil. Jeg ønsker intet mere, end at forlige mig med ham; det er jo min Broder; men hvorledes glemme alle de Streger, han har spillet mig . . . . . og hans Datter spiller under Dække med ham. Har hun ikke der sat mig Fluer i Hovedet paa min Laps? . . . har hun ikke faaet ham til at gjøre et Skridt? . . . . Men jeg samtykker aldrig i det Gifstermaal. . . . . Det vil sætte en Plet paa hende. . . . Desto bedre! . . . destoværre for min Broderdatter og hendes Fader! . . . Denne Prokurator Brun lader til at være en brav Mand; det er ham, der har forliget os med den afdøde Fætter; og siden han har ladet os kalde for at være tilstede ved Boets Aabning, saa maae nok den Afdøde have betænkt os noget ansseeligt i sit Testamente. Vilde nu blot den gode Prokurator Brun ikke glemme, at han bør holde med mig, som hans Kollega! . . . Esprit de corps! . . . Esprit de corps! . . . Det er en vigtig Sag . . . Min Broder er jo kuns Feldtskjer, og . . . .

Fjor-

Fjortende Scene.

Prokurator Snit. Feldtskjer Snit.

Feldtskjeren (uden for)

Jeg siger, at De maae lade hende aarelade strax.

Prokuratoren.

Er det ikke min Broders Stemme jeg hører?

Feldtskjeren (uden for.)

Det lader som den stakkels Tiggerkone netop har ventet med at besvime til jeg var kommet. Er det dog ikke en Lykke, at der just var en Doktor ved Haanden?

Henrich (udenfor.)

Vil Herr Doktoren da ikke selv have den Godhed at aarelade hende?

Feldtskjeren.

(i det han kommer ind.)

Nei, jeg tager ikke Næringen fra Byens Folk. Jeg har givet et godt Raad, og det har jeg gjort gratis. En anden havde ladet sig betale derfor.

Prokuratoren.

See, er Du der, min Broder?

Feldtskjeren.

Skal jeg træffe Dig her, Monfrere?

Prokuratoren.

Jeg er ret glad ved at see Dig.

Feldtskjeren.

Det fornøier mig meget at møde Dig.

Prokuratoren.

Du er vel kommet her for Fætterens Testamentes Skyld?

Feldtskjeren.

Vær oprigtig, Monfrere! det er det, som har trukket Dig hid. Jeg kommer for at trøste en agtværdig Enke.

Prokuratoren.

Det er netop mit Ærende, min Broder! men jeg kommer ogsaa for at afhente min Herr Søn.

Feldtskjeren.

Din Søn! ja det er saamænd en smuk Karl.

Prokuratoren.

Altid saa god som Din Datter.

Feldtskjeren.

Ja saa! at bortføre sin Cousine, er det ikke smukt?

Prokuratoren.

Bortføre? her er ingen Bortførelse; hun er løbet efter ham.

Feldtskjeren.

Da havde hun saamænd ogsaa en Karl at løbe efter.

Prokuratoren.

Lad os lade det fare, min Broder! Vi maae

takke

takke Herr Brun og Enken for, at vores Børn strax bleve skilte fra hinanden, da de kom hertil. Vi kan gjøre den Sag af, naar vi først har faaet Testamentets Indhold at vide. At han har betænkt os deri, det veed vi, men hvor lidt eller hvor meget vi faaer, see, det veed vi endnu ikke. Den stakkels Fætter Grøn! er det dog ikke smukt af ham, at han har tænkt paa os i sin Dødsstund, uagtet han har været saa vreed paa os.

Feldtskjeren.

Tilforladelig. Deraf seer man, hvor meget man havde Uret i den Tid, da man saaledes forfulgte og chicanerede ham.

Prokuratoren.

Hvad er det, Du siger der? Tør Du vel paastaae, at det ikke er Dig, der har været Hjulet og Drivefjedren i alle de Maskiner, der bleve sat i Gang, for at gjøre ham Fortræd?

Feldtskjeren.

Jeg? jeg skulde troe at det var Dig. Paastaaer Du ikke altid, at det er Dig, der bør føre Ordet, fordi Du er den ældste? Er det ikke Dig, der ved Dine smukke Phraser har sat alle Mennesker i Fyr og Flamme imod ham?

Prokuratoren.

Siig heller, at jeg, som den ældste, og som den, der har de fleste Kundskaber . . . for dem har

jeg

jeg . . . (Feldtskjeren leer.) Ja lee kun! . . . Det er dog sandt . . . jeg burde føre Ordet, og staae i Spidsen for Jer andre. Du og Dit øvrige Sleng gik lumsk og underfundig til Værks. Jeg gik aabenlyst frem; Du snigede Dig omkring i Mørket, og saarede ham, uden at han kunde see, hvor Saaret kom fra. Jeg sukkede hemmelig over, hvad jeg var nødt til at gjøre. Gode Gud! Jeg . . . jeg jeg skulde laste min Fætter Grøn, fordi han spillede Comedie? Jeg, der har saadan Passion for Comedien? der selv har skrevet en Comedie?

Feldtskjeren.

Afskrevet, vil Du sige. Du veed sagte, hvad Folk mumler om: at Du fandt den i et Stervboe.

Prokuratoren.

Bagvaskelse, min Broder! men som ingen Skade kan gjøre mig. Gud skee Lov! hele Verden veed, at en Prokurator er en Videnskabsmand.

Feldtskjeren.

Jeg skulde troe, at en Læge er ligesaameget Videnskabsmand, som en Prokurator.

Prokuratoren.

Hvorfor siger Du ikke en Doktor? Du har jo dog faaet Folk narret til at give Dig den Titel.

Feldtskjeren.

Lad dog ikke Misundelsen tale saa høit, Monsrere! Du har gjort Dig Umage nok for at Folk skulde

skulde kalde Dig Herr Advokat; men Folk har ikke villet bide paa.

Prokuratoren.

O, man kjender mine Fortjenester; man kjender ogsaa Dine. Man har endnu ikke glemt Kammerraad Staldskud, som Du gav Brækmiddel for at kurere ham for Blodstyrtning, og som Du da ogsaa kurerte ind i Evigheden.

Feldtskjeren.

Husker Du, da Du brændte et Hoved-Document op for Din Principal, fordi Din Contrapart havde sendt Dig et hundrede Fladstrandske Østers, som han selv havde ædet Dyrene ud af, og siden fyldt Skallerne med Rigsorter, Kroner og Dukater?

Prokuratoren.

End den Gang, da Du havde drukket for meget Champagne, og begyndte at skjære det sunde Been af en Patient, istedenfor det syge?

Feldtskjeren.

End den Gang, da . . . Dog jeg vil ikke tale mere om Dine Bedrifter. Du skal faae at see, at vores Fætter altid har udmærket mig fra Resten af sin Familie.

Prokuratoren.

Ja, det vil vi faae at see, og det ret strax. Jeg hører nogen komme, det er rimeligviis min Kollega, Prokurator Brun.

Feldt-

Feldtskjeren.

Chirurgus Brun, vil Du vel sige? Kanskee han endogsaa er Doktor.

Prokuratoren.

Kan vel være; men sikkert ikke i den Konst at dræbe Mennesker.

Feldtskjeren.

Og endnu mindre i den Videnskab, at plyndre dem.

Femtende Scene.

De Forrige. Grøn.

Grøn.

Velkommen, mine Herrer! De er formodentlig min afdøde Vens to Fættere?

Prokuratoren.

Jeg er Advokaten Lysias Snit, Herr Advokat!

Feldtskjeren.

Herr Advokat! . . . ha ha ha! . . . Om Forladelse, Herr Doktor! at jeg leer ad min Broder. Jeg er Doktor Hippocrates Snit, Herr Kollega!

Prokuratoren.

Kollega! . . . Han troer, Herr Advokat, at De er Medikus.

Grøn.

Det har han ikke Uret i, min Herre!

Feldtskjæren.

Seer Du, Monfrere!

Prokuratoren.

Hvorledes, min Herre? De er da ikke Advokat?

Grøn.

Jo vist er jeg. Man kan jo gjerne være begge Dele paa een Gang?

Feldtskjeren (afsides.)

Au, for en Ulykke! nu er jeg lige nær.

Prokuratoren (afsides.)

Jeg vil dog haabe, at Advokaturen kaster mere af sig end Lancetten, og at han altsaa skal hælde til min Side.

Grøn.

Hvad fattes Dem? mine Herrer! De taler jo med Dem selv?

Prokuratoren.

O det er ingen Ting.

Feldtskjeren.

Ingen Ting. De er da Executor Testamenti?

Grøn.

Ja, mine Herrer! Jeg har først i Morges faaet de Breve, som De har skrevet mig til.

Feldtskjeren.

Disse Breve have kuns svagt kunnet udtrykke det sørgelige og forfærdelige Indtryk, som den græs-

selige

selige Efterretning . . . Ak, min Herre! det er af de Ting, som . . . naar man tænker derpaa . . . uagtet jeg er vant dertil, i Betragtning af mit Levebrød . . .

Grøn.

Ja, De er Læge.

Feldtskjeren.

Jeg kan ikke skildre Dem . . . Tal dog Monsrere! Du, hvis Profession det er at tale.

Prokuratoren.

Dersom det, for en Mand, der er øvet i at tale, er ofte saare vanskeligt at finde nogen Veltalenhed, endog naar det gjelder om Undersøgelser, der høre til hans Fag, hvor maae det da ikke være tidobbelt vanskeligt og smertefuldt for ham, at befinde sig i en Stilling . . . hvor sammenstødende Omstændigheder . . . hvor han maae . . . . hvor han ikke kan, . . Ak, min Herre! det er en meget ulykkelig Hændelse.

Feldtskjeren.

Det er gandske vist, min Herre! at dersom . . . Men hvad var dog den salig Fætters Sygdom?

Grøn.

Hans Sygdom? . . . Paa min Ære! jeg veed det ikke engang selv, og Doktorerne vidste ikke mere derom end jeg. . . . De fulgte den store Doktor Molieres Forskrift: Clysterium donare, postea

postea seignare, ensuita purgare. Først gav de ham Suppe med en Pind i, saa aarelod de ham, og endelig bombarderede de ham med Laxativer.

Feldtskjeren.

Gud bevare os! Hvad siger De? at give Suppe i en ubekjendt Sygdom! Stakkels Fætter! ham har de da dræbt! . . . (forvirret.) Om Forladelse! Tusende Gange om Forladelse! Herr Doktor! det var ikke saaledes meent.

Grøn.

Skader ikke. Vi veed meget vel, baade De og jeg, hvad man beskylder os for. Men jeg seer tydeligen af Deres Breve og Taler, hvor oprigtig De ere bedrøvede over Deres Fætters Død. Hør nu: imedens vi venter paa Madam Grøn, tillader De mig vel at tale noget med Dem om Deres Børn.

Prokuratoren.

De har handlet som en ærlig Ven, i Henseende til Dem, min Herre!

Grøn.

De har dog vel ikke gandske fast besluttet, ikke at foreene dem?

Feldtskjeren.

Hvad mig angaaer . . . Jeg siger just ikke . . . men, tilforladelig, jeg fornedrer mig aldrig til at gjøre et Skridt, som . . .

Pro-

Prokuratoren.

Lad os først gjøre Ende paa Sagerne med Testamentet, Herr Advokat! og siden ville vi tænke paa hvad der kan gjøres for vores Børn.

Grøn.

Det kan ikke staae længe paa med Testamentet. Jeg har ladet mig give en Kopie deraf. Men der kommer netop Madame Grøn.

Sextende Scene.

De Forrige. Madame Grøn (i dyb Sorg.)

Grøn.

Velkommen, min gode Veninde. Disse to Herrer ere Deres to Fættere. Der seer De Herr Advokaten, og der Herr Doktoren.

Mad. Grøn.

Mine Herrer! . . .

Feldtskjeren.

Det vilde have været behageligere for os, Madame, at gjøre et saa interessant Bekjendtskab, som Deres, under andre Omstændigheder.

Prokuratoren.

I denne store Sorg, som Tabet af en saa kjer Slægtning forvolder os, er det os en Trøst at tænke paa, at han dog ikke har taget med sig i Graven det maaskee ikke aldeles ubillige Nag, som han i saa lang Tid bar til os.

Feldt-

Feldtskjeren.

Og vi smigrer os med, at De ville være ligesaa overbærende som han, og værdige os Deres Venskab som Slægtninge, der . . .

Mad. Grøn.

Jeg beder Dem om Forladelse, mine Herrer! men De maae ikke smigre Dem dermed. Min salig Mand var vreed paa Dem sin hele Levetid. I det Øieblik, da han skulde døe, glemte han sit Had. Naar det kommer saa nær med mig, kan jeg maaskee gjøre den samme Opofrelse; men saalænge, som jeg endnu seer Døden langt borte, maae De ingen Regning gjøre paa Tilgivelse.

Prokuratoren.

Men, Madame! det synes mig . . .

Feldtskjeren.

Under saa sørgelige Omstændigheder . . .

Mad. Grøn.

Ja, mine Herrer! jeg er bedrøvet . . . meget bedrøvet . . . Men Sorgen har den Virkning hos mig, at min Vrede forøges.

Prokuratoren.

De, der elskede Deres Mand saa høit . . .

Mad. Grøn.

Ja vist nok elskede jeg ham; jeg elsker ham endnu, og jeg skal aldrig aflade at elske ham; men det er just for denne Kjerligheds Skyld, at jeg er saa

vreed

vreed paa Dem, der har forvoldet ham de eeneste Fortrædeligheder, som han havde saa længe som han levede.

Feldtskjeren.

Madame! det er ikke mig.

Prokuratoren.

Jeg forsikrer, at jeg ingen Deel havde deri.

Mad. Grøn.

Jeg gad nok vide, mine Herrer! hvad gode Grunde De kan have til Forsvar for den Fordom, som man i gamle Dage havde imod Skuespillerne.

Prokuratoren.

Jeg tilstaaer gandske oprigtig, Madame! . . .

Mad. Grøn.

Og jeg tilstaaer ogsaa gjerne, at denne Stand er mere til Fornøielse end til Nytte for Selskabet og Staten. Men er det den eeneste Stand, man kan sige det om? Det er nu eengang saa med alt, hvad man kalder Konster: lidt Underviisning, og megen Fornøielse. Men det er dog vel noget?

Feldtskjeren.

De har Ret; saa gaaer det med min Konst ogsaa, Madame.

Mad. Grøn.

Fornøielsen maae da nok være eene paa Deres Side. Men fordi en Profession er mindre nyttig end

end en anden, er derfor den, der driver en saadan Profession, mindre brav Mand?

Prokuratoren.

Det veed Gud, han ikke er.

Mad. Grøn.

Mindre nyttig, naar han gjør Lykke, er det ikke at være mindre skadelig, naar hans Forsøg mislykkes? og Aktøren, der spiller slet, gjør han ikke mindre Skade i Verden, end Doktoren, der tager Feil af en Sygdom, eller Advokaten, der vaaser?

Feldtskjeren.

Det er gandske vist, Madame! men . . .

Mad. Grøn.

Dersom endda Eftertanke havde gjordt Dem fornuftige; men langt fra. . . . Jeg seer at De ere lige saa affindige, som De har været, mine Herrer! og den Maade, hvorpaa De opfører Dem imod Deres Børn, som De tvinger til at løbe bort fra Dem . . . .

Prokuratoren.

O Madame! hvad den Sag er angaaende . . .

Mad. Grøn.

De har Ret. Den vedkommer ikke mig. Jeg vil heller ikke mere have dermed at bestille. Det er mig nok at jeg har lættet mit Hjerte. . . . Jeg trængte dertil . . . Jeg er saa bedrøvet. . . . Ak, Herr Brun! De var denne kjære Mands Ven . . .

Mine

Mine Taarer . . . . Jeg kan ikke tale mere . . . . (hun tørrer sine Øine; de to Brødre ligeledes. Efter nogen Tanshed.) De har skyndet Dem at komme hertil, mine Herrer! for at faae Testamentets Indhold at vide. Herr Brun er saa god at forelæse Dem det.

(Grøn bringer Stole.)

Feldtskjeren (afsides til sin Broder.)

Mønfrere! . . .

Prokuratoren (ligeledes.)

Nu da, min Broder!

Feldtskjeren.

Denne Kone holder just ikke meget af os.

Prokuratoren.

Vi maae see at stille hende tilfreds. (høit.) Lad os da høre Testamentet.

Grøn

(i det alle sætte sig.)

Førend jeg begynder at læse, maae jeg erindre Dem om Testators Karakter. Han var noget hævngjerrig.

Feldtskjeren.

Hvordan? skulde han have villet hævne sig paa os ved sit Testamente?

Prokuratoren.

Skulde han have ladet Galden flyde ud paa et saa høitideligt Dokument?

Grøn.

Grøn.

Ikke saa aldeles. Men det kunde vel hænde sig, at De ville finde Testamentet noget urimeligt. Og jeg maae ærligen tilstaae Dem, at jeg har været ham behjelpelig, og at Spasen er min Opfindelse.

Prokuratoren.

Destobedre! . . . (afsides til sin Broder) Du skal see, at det gaaer ud over Dig. Han gjør sig vist ikke lystig over en Stand, der giver ham Leilighed til at fortjene mange Penge.

Feldtskjeren

(afsides til sin Broder.)

Og jeg vedder, at han gjør snarere Nar af Lovbogen end af Pharmakopeen.

Grøn.

Har De noget hemmeligt at tale om, saa vil jeg bie.

Prokuratoren.

Aldeles ikke. Jeg beder . . . .

Grøn.

De Herr Advokat! der har saa mange Kundskaber i Praxis, kjender De nogen Skuespil?

Prokuratoren.

O ja . . . nogen . . . temmelig mange . . . næsten allesammen.

Grøn.

Altsaa kjender De sikkert en Comedie, der heder Trillingerne i Venedig?

Prokuratoren.

Trillingerne i Venedig? . . . Det kommer mig for, som . . . O ja vist kjender jeg den.

Mad Grøn.

Ak, hvor min stakkels Grøn spillede Harlekin i det Stykke!

Feldtskjeren.

Harlekin?

Prokuratoren.

Min salig Fætter spillede Harlekin?

Mad. Grøn.

Ja, mine Herrer! og det mesterligt.

Prokuratoren.

Men jeg beder Dem, hvad har Testamentet at gjøre med disse Trillinger i Venedig?

Grøn.

Fordi der i denne Comedie tales om et Testament, og om et lille Vilkaar, som Testator paalægger sine Arvinger.

Prokuratoren.

Et Vilkaar! og det er?

Grøn.

At bære deres hele Levetid en grøn Kjole med Guldgaloner paa.

Pro-

Prokuratoren.

Den Dragt er ikke passelig for en Advokat.

Feldtskjæren.

Det var et besynderligt Vilkaar.

Prokuratoren.

Er det en Conditio sine qua non?

Grøn.

Upaatvivlelig!

Prokuratoren.

En grøn Kjole med Guldgaloner paa! Man kunde vel overtale sig . . .

Feldtskjeren.

For min Stand er den ikke saa urimelig; og for at vise, i hvor høi en Grad denne kjere Fætters Minde er os dyrebart . . .

Prokuratoren.

Og dersom en saadan Fjelighed kunde forlige os med vores kjere Cousine . . .

Grøn.

Vilkaaret med den grønne Kjole er just ikke netop det samme her i dette Testamente, dog nærmer det sig noget dertil. Vil De engang høre de to Artikler, som angaaer Dem. (læser.) "Item, jeg giver "og testamenterer til min Fætter Lysias Enit, be"rømt Prokurator i Ebbeltoft i Jylland, i Betragt"ning af det Slægtskabsbaand, der forbinder os, og "af det Venskab, som jeg i gamle Dage bar for

"ham, og som jeg nu føler paa ny oplivet, den "Summa Fem Tusende Rigsdaler, skriver 5000 "Rdlr. Dansk Courant, der, imod hans blotte Qvit"tering, skal betales ham ud af Boets netto Be"holdning" . . .

Prokuratoren (torrer Øinene.)

Den stakkels Fætter! Jeg kan ikke høre hans Testament læses, uden at føle mig bevæget ind til Sjelen. (afsides, til sin Broder.) Kan Du nu høre? min Broder!

Grøn (læser videre.)

"Men saasom bemeldte Lysias Snit længe har "forfulgt mig i min Ungdom for at forhindre mig "fra at blive Skuespiller, hvilken Stand jeg dog "skylder min Formue, og hvorved jeg følgeligen og"saa er bleven sat i Stand til at vise bemeldte min "Fætter i Gjerningen, hvor kjer han er mig, saa er "det min alvorlige Villie og Meening, at han for"meligen og højtideligen skal afsone denne sin "Forbrydelse imod Skuespillerstanden paa saadan "Maade" . . .

Feldtskjeren
(afsides til sin Broder.)
Kan Du nu høre? Monfrere!

Grøn (læser videre.)

"At bemeldte Summe ikke maae udbetales ham, "med mindre han, en smuk Sommer-Solskins-Dag, "Klok-

"Klokken tolv om Formiddagen, gaaer fra mit "iboende Huus hen paa Helsingørs Raadstue, for at "undertegne Qvitteringen, klædt som Oldfux i den "Stundesløse" . . .

Prokuratoren.

Som Oldfux!

Feldtskjeren (afsides.)

Prokuratoren har han ikke sparet.

Grøn (læser videre.)

"i sin fulde Dragt, graae Kjole, sort Flors Hals- "klud, sort Paryk med lang Pidsk i, sorte Støvlet- "ter med Messingknapper i, Hjortelæders Gehæng "uden paa Kjolen, med en lang Kaarde i, og store "gule Handsker."

Feldtskjeren (afsides.)

Jeg længes efter at høre min Dom.

Prokuratoren.

Men hvad er alt dette for Spas? min Herre!

Mad. Grøn.

Ak, Herr Advokat! vi ere sandelig ikke i Hu- mør til at spase.

Feldtskjeren.

Min Broder som Oldfux!

Grøn.

Nu kommer den Artikel som angaaer Herr Doktoren.

Feldt-

Feldtskjeren.

Jeg sveder allerede. (tørrer Sveden af Panden)

Grøn (læser.)

"Item af samme Aarsager og Bevæggrunde som "ovenmeldt, giver og testamenterer jeg til min Fæt- "ter Hippocrates Snit, vel renommeret Feldtskjer i "bemeldte Ebbeltoft i Jylland, en lige Summe af "Fem Tusende Rigsdaler, skriver 5000 Rdlr. Dans "Courant" . . .

Feldtskjeren.

Hidtil gaaer det herligt.

Prokuratoren (afsides.)

Jeg vil dog haabe, at her ogsaa er et Vil- kaar.

Grøn (læser.)

"der paa samme Maade skal ham udbetales, dog "under det Vilkaar" . . .

Prokuratoren (afsides.)

Bravo!

(Feldtskjeren tørrer Sveden af sig.)

Grøn (læser.)

"at han, ligesom hans Broder, gaaer til Fods fra "mit Huus hen paa Raadstuen en skjøn Solskinsdag, "Klokken tolv om Middagen, for at undertegne "Qvitteringen, klædt som Jeppe paa Bjerget" . . .

Prokuratoren (afsides.)

Bravissimo!

Feldt-

Feldtſkjeren.

Jeppe paa Bjerget! hvad er det for en Kegle?

Mad. Grøn.

Ak min Gud! det var een af min Mands brillante Roller. Kjender De ikke den forvandlede Bonde af Holberg?

Grøn (læſer.)

"ſaaledes ſom han er klædt i anden Akt, med Gyldenſtykkes Sloprok og Guldbrokades Nathue paa"

Prokuratoren.

Guldbrokade, min Broder!

Feldtſkjeren.

Tuſend Tak, Monfrere! Medicinen har intet at roſe ſig af.

Prokuratoren.

I det mindſte har den' ſalig Mand været upartiſk.

Feldtſkjeren.

Er det alt hvad der angaaer os i Teſtamentet?

Grøn.

Det er Hovedſagen. Dog er der en lille Artikel endnu.

Prokuratoren.

Lad os da høre den. Den er vel lige ſaa ſmuk ſom de andre.

Grøn (læſer.)

"Og ſaaſom begge mine kjære Fædres ere Enke-

"mænd,

"mænd, saa giver og testamenterer jeg end videre "Fem Tusende Rigsdaler, skriver 5000 Rdlr. Dansk "Courant, til den af bemeldte min Fætter, der finder "sig i at gifte sig med en Aktrise" . . .

Prokuratoren.

Gifte sig med en Aktrise! . . . Var Manden gal? . . . Om Forladelse! Madame!

Mad. Grøn.

Uden Omstændigheder, Herr Advokat! Det fornærmer mig ikke.

Feldtskjeren.

Det var altsaa ti tusende Rigsdaler.

Prokuratoren.

Men, med Tilladelse at spørge: Skulde der ikke mangle en lille Formalitet?

Grøn.

Confirmation vil De vel sige? Vær rolig i den Post. Testamentet er confirmeret. Men De kan jo gaae fra Arv og Gjeld.

Prokuratoren.

Au for en Ulykke! . . . Men seer De, min Herre! De begriber selv, at det er os umueligt . . . Enten er det Spøg eller Alvor . . . Er det Spøg, saa er det meget uanstændigt og upassende . . . Er det Alvor, saa . . . Fem til ti tusende Rigsdaler . . . klædt som Oldfux . . . .

Felde-

Feldtskjeren.

Som Jeppe paa Bjerget . . . Nei min Herre, nei . . . aldrig . . . imidlertid . . . . ti tusende Rigsdaler . . . lad mig see . . . Nei, det er et Tyrannie, et infamt Vilkaar; det ene som det andet.

Prokuratoren.

Det er et skammeligt Vilkaar, uantageligt, som ikke kan bestaae for Retten. Vi proceederer . . .

Grøn.

De glemmer at Testamentet er confirmeret. Forresten, mine Herrer! De ere jo ikke tvungne til at antage Gaven, som Testator har tiltænkt Dem, og saa ophører Vilkaarene af sig selv.

Prokuratoren.

Hvordan, min Herre! meener De, at jeg ikke veed saa meget selv? . . . Jeg takker Dem forresten. Jeg seer, at om De har været den Afdødes Ven, saa har De ikke været vores.

Grøn.

Jeg har ikke havt den Ære at kjende Dem førend nu.

Prokuratoren.

Fem til ti tusende Rigsdaler! . . . men, gifte sig med en Aktrise! . . .

Feldtskjeren.

Ti tusende Rigsdaler! Du min Gud! de vilde have kommet mig ret tilpas. . . . . .

Grøn.

Det gjør mig virkelig ondt, at jeg har været Opfinder af disse Vilkaar. . . . Vel er det sandt, at man kunde sige Dem: Et Kvarters-Tid løber snart; at De har forvoldet Deres Fætter mange sure Timer; at fem tusende Rigsdaler for en lille Spadseretur hen paa Raadstuen ere ikke at foragte. . . .

Feldtskjeren.

Ligger Raadstuen langt borte?

Grøn.

I den anden Ende af Byen, Herr Doktor!

Feldtskjeren.

Naa saa Gud være os naadig!

Grøn.

Man kunde sige Dem, at det at gifte sig med en Aktrise, er ikke saa meget urimeligt, især naar hun har en Medgift af fem tusende Rigsdaler, og desuden en god aarlig Indkomst . . .

Prokuratoren.

Ja, naar man var saa lykkelig at finde en Madame Grøn.

Mad.

Mad. Grøn.

Jeg takker for Komplimenten, ifald den er oprigtig meent.

Grøn.

Man kunde end videre forestille Dem, at det er just en saadan smuk Sommerdag som i Dag, at Testator har bestemt; at Pengene ligge aftælte paa Raadstuen, og at det beroer eene paa Dem, naar De vil hente dem. Men jeg skal vel tage mig i Agt for at gjøre den mindste Bemærkning, at bruge den mindste Overtalelse. Jeg vil blot sige, at da jeg ikke vidste, om De vilde opfylde det første Vilkaar, eller ikke, saa har jeg ladet bringe de bestemte Dragter herhid. Seer De! . . . i dette Kabinet paa høire Side ligger Oldfures Dragt; og i dette paa venstre vil De finde alt, hvad der hører til Jeppe paa Bjerget.

Prokuratoren.

Hvad, min Herre! tænker De . . .

Grøn.

Ikke for hastig. Overlæg Sagen nøie. Om et Kvarters-Tid kommer jeg igjen, for at høre Deres endelige Beslutning.

Prokuratoren.

Men tillad mig dog, kjære Ven! eet Ord endnu. De er Exekutor af Testamentet. Kunne vi ikke forenes om denne Sag?

Grøn.

Grøn.

Hvad vover De at foreslaae mig?

Prokuratoren.

Men hvad kan det skade? Vi nødes til at renoncere paa Arven, saafremt De er paastaaelig; thi De begriber dog sagte, at en Advokat . . . en Doktor kan ikke . . . man vil gjøre Nar af dem . . . Seer De: den kjere salig Fætter har jo dog bestemt disse Penge for os. Om De nu lader os faae dem uden at fordre Vilkaarenes Opfyldelse, hvem skader det da? Ingen; slet ingen.

Grøn.

De glemmer Enken, som Pengene, i dette Tilfælde . . .

Feldtskjeren.

Ak, den kjere Søster! hun har jo selv samtykket i, at hendes salig Mand betænkte os? Føi os dog i denne Post, Madame!

Mad. Grøn.

Hvordan? mine Herrer! jeg skulde overtræde min afdøde Mands Villie? Læsningen af de tre Artikler har paa nye aabnet alle mine Saar. Man kjender deri saa fuldkommen min stakkels Mands gode Hjerte. Ak! hvor er det dog ikke tungt at miste alt hvad man elsker! Hvor en stakkels Enke dog er at beklage! Kom, Herr Brun! følg med mig. Tjenerinde, mine Herrer! (gaaer.)

Grøn.

Grøn.

Mine Herrer! jeg har den Ære .... Jeg siger Dem ikke Farvel endnu. (gaaer.)

Syttende Scene.

Prokurator Snit. Feldtskjer Snit.

Prokuratoren.

Min Broder!

Feldtskjeren.

Nu vel, Monfrere!

Prokuratoren.

Det har været en dum Karl, den salig Fætter.

Feldtskjereu.

Et Aalehoved, Monfrere! eller ondskabsfuld, som en Kat.

Prokuratoren.

Endogsaa efter Døden at spille Comedie med Folk!

Feldtskjeren.

Det er nok den første Gang, at en død Mand har gjort sig tilgode paa en Doktors Bekostning.

Prokuratoren.

En Advokat, klædt som Oldfux!

Feldtskjeren.

En Doktor, som Jeppe paa Bjerget!

Pro-

Prokuratoren.

Og det er for de Narrestregers Skyld, at jeg har passeret baade det store og det lille Belt!

Feldtskjeren.

Og jeg reiste over den salte Sø fra Aarhuus til Kallundborg! Var det endda paa en Tid, da man spillede Maskerader.

Prokuratoren.

Det siger jeg ikke.

Feldtskjeren.

Ti tusende Rigsdaler! det var en skjønne Kapital for en . . . for to fattige Djevle som vi . . Vidste man bare at de ikke fik det at vide i Ebbeltoft.

Prokuratoren.

Jeg vil dø paa, at det kommer i de Fyenske Aviser.

Feldtskjeren.

Og den Raadstue, der ogsaa skal ligge saa forbandet langt herfra.

Prokuratoren.

Ja ikke nok med det: Der er saadan en Mængde Skriverkarle. De vil artig lee ad os, disse unge Mennesker.

Feldtskjeren.

Det er afgjort: Jeg tager min Datter med mig, og reiser . . . Du min Gud! . . . Ti tusende Rigsdaler!

Pro-

Prokuratoren.

Jeg vil have at vide, hvem min Søn er hos; jeg henter ham, og reiser hjem til Ebbeltoft.

Feldtskjeren.

Ja lad os reise!

Prokuratoren.

Og det strax. Men jeg lægger Proces an imod Stervboet: det skal i det mindste betale mig Reisepengene. Og saa skal Du see, hvor jeg skal vide at skrive Regning.

Feldtskjeren.

Det er imidlertid Dig, Monfrere, der har voldt os denne Ydmygelse.

Prokuratoren.

Det er ligesaameget Dig, min Broder! Men ingen Bebreidelser!

Feldtskjeren.

Ti tusende Rigsdaler!

Prokuratoren.

Du er fordømt interessert. Var her paa det samme en Aktrise, saa friede Du til hende strax. Jeg seer nok, at Du vil hen og tage den Guldbrokades Nathue paa.

Feldtskjeren.

Siig heller, Monfrere, at Du ønskede, jeg vilde foregaae Dig med mit Exempel.

Pro-

Prokuratoren.

Gaae kun! . . . gaae kun! . . . uden Ceremonie! . . . . Din Maskeradedragt ligger i det Kabinet.

Feldtskjeren.

Og Din, Monfrere, her i det andet.

Prokuratoren.

Fanden fare i Forfatteren af disse Trillinger i Venedig! og i hans gallonerede Kjole!

Feldtskjeren.

Ja det siger jeg med. Det er den Kjeltring, der har indgivet den anden Kjeltring Ideen til disse Narrestreger.

Prokuratoren.

Naa hvad venter vi da paa? Kom lad os gaae! (afsides.) Gud forlade mig! Fem til ti tusende Rigsdaler!

Feldtskjeren.

Ja lad os det. Vi kan intet bedre gjøre.
(nærmer sig til Kabinettet.)

Prokuratoren.

Hvad vil Du der? min Broder! Jeg troer Du vil derind.

Feldtskjeren.

Saamænd vil jeg ikke . . . jeg gaaer . . . . men der er jo intet Ondt i, at jeg er nysgjerrig efter

efter at see den Dragt, som jeg .... paa min Ære, aldrig tager paa.

Prokuratoren.

Nysgjerrigheden kunde kanskee dog faae dig til at prøve den.

Feldtskjeren.

Prøve den? Jeg forsikrer dig, nei .... Forresten, om jeg endog prøvede den, gik jeg derfor ikke ud med den paa Gaden ..... (Aabner Døren) Du min Gud! det er dog Alvor. Ligger ikke Klæderne der paa en Stoel?

Prokuratoren.

Meget vel, min Broder! meget vel! Du er er allerede næsten bestemt. Vil du, at jeg skal agere Baron Nilus med dig?

Feldtskjeren.

Tie stille, Monfrere! Troer du at jeg er i Stand til .... (Prokurateren nærmer sig til det andet Kabinet) Men du gaaer jo selv hen til dit Værelse?

Prokuratoren.

Jeg tager bare min Hat og Stok, for at gaae min Vei.

Feldtskjeren.

Og hvad mig angaaer ..... Ti tusende Rigsdaler .... Jeg vil ikke see mere .... (Aabner Døren igjen) Hvad seer jeg! Salig Fætters Bibliothek .... Jeg maae see om der ere nogle medicin-

ske Bøger iblandt. Finder jeg nogen til Forsvar for Vaccinationen, saa sværger jeg ikke for mig selv, at jeg river det forbandede Kram i Stykker.

Prokuratoren.

Du søger kuns om en Undskyldning, for at kunne gaae ind.

Feldtskjeren.

Det er vist nok at disse Bøger ..... denne Dragt .... ti tusende Rigsdaler .... Jh hvad! Klokken er jo ikke saa mange. (Gaaer ind)

Ottende Scene.

Procuratoren (allene.)

Nu da! er han ikke inde i Kabinettet? Stakkels Broder! Penge har dog altid været hans svage Side .... Men for det Kjøb misunder jeg ham dem sandelig ikke .... Imidlertid troer jeg at jeg døde af Ærgrelse, ifald han blev rigere end jeg ... Ti tusende Rigsdaler! ... Dersom jeg vilde søge en Udflugt som han ... paa hans Side er Bøger ... (aabner Døren.) ... her er Kobberstykker ... syperbe Kobberstykker! ... Og jeg, som er Kjender ... Skal jeg gaae derind? .... Min Gud! hvor har man dog ikke sin Plage i denne Verden .... Der er jo ingen .... Jeg gaaer ind ... Paa min Sjel gjør jeg det ikke!

(Gaaer ind.)

Nit-

Nittende Scene.

Grøn. Madame Grøn (kommer ind fra Baggrunden.)

Grøn.

De er gaaet ind begge to.

Mad. Grøn.

Jeg vædder at de tilsidst finder dem i at tage Klæderne paa.

Grøn.

Og jeg vædder at de allerede er ifærd dermed.

Mad. Grøn.

Seer man dog hvor Pengegjerrighed kan faae Bugt med os.

Grøn.

Give Gud, at den aldrig bragte Folk til at gjøre noget værre! Du begriber nok at jeg ikke lader dem gaae saaledes ud paa Gaden. Min Broder Skipperen, og din Søster, der er Enke, ere begge rige; ingen af dem har Børn, og vi skal jo arve dem? Vi kan altsaa nok gjøre et lille Greeb i vores Pung. Ikke sandt? Jeg gaaer, for at bringe Resten af min Plan i Orden, og saa gaaer jeg ned i Haven for at beroelige vores unge Mennesker, der ikke er altfor vel tilmode. Du bliver her for at modtage dem, naar de kommer ud igjen. Men vær ikke alt for slem imod dem. De Stakkels Fættere! de har allerede udstaaet nok.

Mad. Grøn.

O de ere ikke færdige endnu med mig. Jeg har endnu ikke sagt dem alt hvad der ligger mig paa Hjertet.

Tyvende Scene.

De Forrige. Jomfrue Wims.

Jomfrue Wims.

See her er jeg da. Jeg gik bort fra Prøven i fjerde Act; for jeg er saa nysgjerrig efter at see de Debutanter, som de har lovet os . . . Er de kommet? . . . Hvor er de? . . . Har de et fordeelagtigt Udseende? en god Anstand? Det var paa et hængende Haar at alle mine Kammerader vare kommet herhen, for at gjøre Bekjendtskab med dem.

Grøn.

Jeg forundrer mig ret meget over Deres Iver for Konsten, min kjære Jomfrue Wims! Ja vist er de kommet, men De vil faae noget at lee ad. Neppe vare de stegne af Vognen, og kommet herhid, førend de lukkede sig inde i disse to Kabinetter, for at gjennemløbe deres Debutroller, Oldfux og Jeppe paa Bjerget; og det skal slet ikke falde mig forunderligt, om de, af bare Enthusiasme, ogsaa prøver deres Dragter.

Jomfrue Wims.

Hvad siger De?

Grøn.

Grøn.

Ja de er Acteurer med Liv og Sjel . . . De har en Passion for Comedien . . . . Tilgiv mig; jeg maae overlade det til min Kone at forstille disse to Herrer for Dem, jeg har noget at udrette, men jeg skal strax være her igjen. (Gaaer.)

Een og tyvende Scene.

Mad. Grøn. Jomfrue Wims.

Jomfrue Wims.

Men er Deres kjere Mand bleven forrykt i Hovedet? . . . Og de selv! . . . denne Dragt . . .

Mad. Grøn.

Jeg skal forklare Dem det paa en anden Tid. Men De maae undskylde mig, ligesom min Mand. Jeg har nogen Ordres at give. Naar man er iblandt Kammerader, behøver man ikke at præsenteres . . . (afsides.) Min Mand maae gjøre hvad han vil, men jeg vil have den Fornøielse at bringe dem deres Børn. (Gaaer.)

To og tyvende Scene.

Jomfrue Wims (allene.)

Men hør dog! hør dog, Madame Grøn! . . . det er en besynderlig Maade, saaledes at lade mig være allene med to ubekjendte Personer.

Tre og tyvende Scene.

Jomfrue Wims. Feldtskjer Snit (som Jeppe.)

Feldtskjeren.

Det er sandt, at Mennesket er saare svagt i sine Beslutninger.

Jomfrue Wims.

Hvad seer jeg? Ja tilforladelig. Herr Grøn har dog ikke narret mig. Der har vi jo een af dem i sin Dragt.

Feldtskjeren.

Jeg skal love for at min Broder vil gjøre Nar af mig. Mon han er gaaet?

(Seer sig om og, bliver Jomfrue Wims vaer.)

Jomfrue Wims.

Jeg har den Ære at ønske Dem en god Morgen.

Feldtskjeren.

Du min Gud! hvorledes skal jeg nu bære mig ad?

Jomfrue Wims.

Jeg glæder mig over at jeg er den første af alle vores Aktører og Aktriser, der gjør Bekjendtskab med en Mand, der er saa ivrig for sin Konst, som De.

Feldtskjeren (afsides.)

En Aktrise!... (høit.) Tillad mig, Madame!...

(Vil gaae ind i Kabinettet.)

Jom-

Jomfrue Wims.
(holder paa ham.)

Bie dog! . . . . hvorhen? . . . . Ere vi ikke Kammerader? . . . . (trækker ham frem paa Theatret.) Heida, Jeppe! nok et Glas Viin af Karnaliesæk . . . forstaaer J vel? . . . Vær ikke bange! det er lutter Indbildning, at Nille har en Krabask, der hedder Mester Erik . . . Velkommen igjen fra Paradis! . . .

Feldtskjeren.

Forlad mig . . . Madame! . . . .

Jomfrue Wims.

Jeg er Jomfrue, Jeppe!

Feldtskjeren.

Tag ikke ilde op . . . Jeg udbeder mig . . . Jeg meente . . . (affides.) Jeg maae holde gode Miner.

Fire og tyvende Scene.

De Forrige. Procuratoren (som Oldfux.)

Procuratoren.

Jeg tør neppe gjøre et Skridt.

Jomfrue Wims.

Ha ha! den Karl kjender vi ogsaa. Man behøver saamænd ikke at spørge om, hvad Regiment han hører til. Kom hid Oldfux! og gjør smukt din Compliment for Pernille!

Pro=

Procuratoren (afsides.)

Jeg forgaaer af Skamfuldhed . . . Gud skee Lov at min Broder er ligesaa gal.

Feldtskjeren (afsides.)

Jeg var tilfreds at Monfrere var Pokker i Vold, for sine Aarsagers Skyld.

Jomfrue Wims.

God Dag, Oldfux! god Dag . . . Naa hvad staaer du der og gaber efter? . . . . See her, kys Pernille paa Haanden! . . . hvor han er undseelig . . . Ich durfte nicht anklopfen, Ihro Gnaden! denn das wäre all zu dreistig, all zu dreistig . . . Seer De, jeg er Eulalia Wims, Kronen for alle Kammerpiger i Danmark, Kiobenhavns Theater allene undtagen. Jeg har den Ære at være Aktrise ved det Selskab hvorved De skal debutere.

Feldtskjeren.

Hvordan? hvor vi skal debutere.

Prokuratoren.

Hvem tager De os an for?

Jomfrue Wims.

For de to Skuespillere som vi venter.

Prokuratoren.

For to Skuespillere? . . . . (Afsides til sin Broder.) Seer du her, min Broder! hvad din latterlige Svaghed udsætter os for.

Feldt-

Feldtskjeren

(afsides til sin Broder.)

Det synes mig, Monfrere! som vi ikke har noget at lade hinanden høre.

Jomfrue Wims.

Tilgiv mig, mine Herrer! De bærer Dem noget fjantet ad i disse Klæder. Skulle De maaskee ikke være de to Skuespillere, som man har lovet os?

Prokuratoren.

Skuespillere? .... (Afsides til sin Broder.) For Djevlen! lad os vel vogte os for at sige hvem vi er.

Feldtskjeren.

(afsides til sin Broder.)

Jeg skal nok holde Øren stive.

Jomfrue Wims.

Lægger De Raad op med hinanden?

Prokuratoren.

Aldeles ikke. Vi ere rigtig nok Skuespillere. Er Madamen Aktrise?

Jomfrue Wims.

Aktrise er jeg, men endnu ikke Madame. Hvad jeg kan blive med Tiden, det staaer i Skjebnens Haand.

Prokuratoren.

De er charmant, Jomfrue!

Feldtskjeren.

Ret en Engel.

Pro-

Prokuratoren.

Hvilke glimrende Øine! Vidste De, hvad mit Hjerte i dette Øieblik siger mig?

Feldtskjeren.

Det siger intet, Jomfrue! men jeg sværger Dem til, at mit brænder i lys Lue af Kjerlighed.

Jomfrue Wims.

Nu seer jeg, at De ere Skuespillere, siden De tændes saa let i Brand. De elsker mig da begge to? Men hvorledes skal jeg kunne vælge?

Feldtskjeren.

Deiligste Jomfrue! vælg mig! jeg er den yngste.

Prokuratoren.

Forskjellen paa vores Alder er ikke saa stor; og naar De seer paa os, saa vil De neppe troe det.

Feldtskjæren.

Hør, min smukke Jomfrue! eet Ord saa godt som mange: See her er mig Haand, slaae til! De er bedre tjent med mig end med ham. Han er kuns Prokurator, og jeg er Feldtskjer, og oven i Kjøbet Accoucheur.

Prokuratoren.

Rider Fanden dig? min Broder!

Jomfrue Wims.

Ha ha ha ha! Naa jeg kan ikke holde mig længer. Mener De ikke, at jeg fra først af har seet paa Dem, at De ikke vare Skuespillere? Det er noget

som

som jeg forstaaer mig paa. Det er ikke Dem, der spiller Komedie, men man spiller Komedie med Dem.

Prokuratoren.

Hvorledes? spille Komedie med mig?

Feldtskjeren.

Destoværre Jomfrue! Jeg begynder nu at begribe det.

Jomfrue Wims.

Han er ondskabsfuld, den kjere gode Herr Grøn!

Prokuratoren.

Men det gaaer dog for vidt, at være det endogsaa efter sin Død.

Jomfrue Wims.

Efter sin Død? .... Hvad er det, De siger der?

Fem og tyvende Scene.

De Forrige. Mad. Grøn. Louise. August.

Mad. Grøn.

Kom ind, mine kjere Børn! I vil her finde et Par Personer, der ville være ret glade over at see Jer.

Prokuratoren (afsides.)

Død og al Ulykke! hvad seer jeg? Er det ikke min Søn! Og jeg seer ud som et Spektakel.

Feldt-

Feldtskjeren.

Du min Gud! det er min Datter! . . . det er mig umueligt . . . i denne Paaklædning . . . jeg kommer strax igjen. (Løber ind i Kabinettet.)

Procuratoren.

Hvordan! Landstryger! bie kuns! vi skal strax tales ved. (Løber ind i Kabinettet.)

Sex og tyvende Scene.

De Forrige, undtagen Feldtskjeren og Procuratoren.

Mad. Grøn.

De Stakkels Folk! hvor ere de ikke skamfulde!

August.

Men var det min Fader, som jeg saae?

Louise.

Drømmer jeg, eller var det virkelig min Fader, som løb derind?

August.

Hvad er det for en Maskerade, her spilles?

Jomfrue Wims.

Kjære Madame Grøn! betroe mig dog Hemmeligheden! For en nysgjerrig Kammerpige som jeg, er det en Pine at see at man har Hemmeligheder, som man ikke vil meddele hende. For et Øieblik siden var det de Skuespillere, der skulde spille med os, og nu er det Forældrene til disse to unge Mennesker.

neſter. Jeg forſtaaer intet deraf. Jeg begriber ikke hvad det vil ſige. Forklar mig dog . . .

Mad. Grøn.

Lad min Mand forklare Dem det ſelv. See der er han netop.

Syv og tyvende Scene.

De Forrige. Grøn.

Grøn.

Hvad er her paa Færde? hvorledes gaaer det?

Auguſt.

Er De der? kjere Onkel! Jeg veed ikke hvad det er De har taget Dem for; men det lader, ſom De paa en meget ubarmhjertig Maade har hevnet Dem over min Fader og Loviſes Fader. Jeg forſikrer Dem, det kan jeg ikke taale, og . . .

Loviſe.

I Sandhed, Herr Onkel! det er at lade os dyrt betale Deres Godhed imod os.

Grøn.

Nu da. Min Kone har ikke kunnet nægte ſig den Glæde at viſe Jer Jeres Forældre i Paaklædning. Værer roelige, og I ſkal ſee, at om der fra min Side er lidt Malice deri, ſaa er der dog ingen Ondſkab. Forreſten troer jeg at det er en afgjort Sag, at vores to Arvinger har fundet ſig i deres Skjebne.

Mad.

Mad. Grøn.

Gandske fuldkommen. Spørg Jomfrue Wims, hun har seet Dem, ligesom vi andre, i fuld Costume.

Jomfrue Wims.

Komplet; den ene som Oldfux, og den anden som Jeppe paa Bjerget; og det, som mere er, de har begge friet til mig. Ha ha ha!

Grøn.

Har De det? naa det er mig kjert . . .

Jomfrue Wims.

Det kan vel være, men det er ikke mig kjert, undtagen for saa vidt at det har moeret mig. Men lad mig dog faae at vide . . .

Grøn.

Et Øieblik Taalmodighed, mine Venner!

Otte og tyvende Scene.

De Forrige. Feldtskjeren og Procuratoren (i deres egne Klæder.)

Feldtskjeren.

Endelig finder jeg dig, Mammeselle! det er dig, der løber bort fra . . .

Procuratoren.

Træffer jeg dig endelig, Landløber! du, med din naragtige Kjerlighed. Men vi skal tale om det, naar vi kommer udenfor dette Huus, hvor jeg troer at Fanden selv har ført mig ind. Følg med!

Au-

August og Louise (paa engang.)

Men, min Fader!

Feldtskjeren.

Spar dine Bønner, Jomfrue! de ere unyttige. Jeg reiser, og du er saa god at følge med.

Procuratoren.

I Henseende til Fætter Grøns Testamente, saa erklærer jeg Dem herved, Herr Brun! at vi skal snakkes sammen derom ved Lov og Ret.

Feldtskjeren.

Og jeg ligeledes.

Procuratoren.

Et saadant uforskammet ydmygende Vilkaar! det skal Folk ikke faae at sige, at Advocat Lysias Snit har nedladt sig saa dybt . . . Jeg har den Ære at ønske Dem en god Dag. (Vil gaae.)

Feldtskjeren.

De troede at en Doctor . . . nei mange Tak! . . . Farvel! . . . (Vil gaae.)

Grøn

(holder dem tilbage.)

Et Øieblik, mine Herrer! Tillad at jeg, førend De gaaer, forelæser Dem et Tillæg til Testamentet, eller et Codicil.

Procuratoren (kommer tilbage.)

Et Codicil? . . . Det er vel lige saa smukt?

Grøn.

Ja, mine Herrer! det hører til min Vens Testamente, men jeg maatte ikke underrette Dem om sammes Indhold, uden i det Fald at De prøvede Klæderne.

Feldtskjeren.

De forbandede Klæder!

Procuratoren.

Jeg vil intet mere høre om den uforskammede Fætter. Der er Lov og Ret til. Farvel Herr Brun.

Jomfrue Wims.

Herr Brun! Jeg forstaaer ikke et Ord af alt dette.

Grøn.

Et Øieblik's Taalmodighed, Jomfrue. Hør, mine Herrer! ved Lov og Ret vinder De intet. De kan jo sagte høre; derved forbinder De Dem jo dog ikke til noget.

Feldtskjeren.

Skulde vi? Monfrere.

Procuratoren.

Lad os engang høre, hvad dette Tillæg siger.

Grøn.

Grøn.

Det siger, at naar De har fundet sig i at prøve de to Dragter, saa skal De være befriede for at gaae længere, og at den bestemte Summa skal i dette Tilfælde tilhøre Dem . . . .

Feldtskjeren.

Nu, det lader sig høre. Det var fornuftigt af den salig Mand.

Grøn.

Dog under Vilkaar . . .

Prokuratoren.

Jeg troer, Fauden rider Manden. Atter et Vilkaar!

Feldtskjeren.

Lad os høre det, saa skal jeg sige, om han raser, da han gjorde Testamentet, eller ikke.

Grøn.

At De samtykker i Deres Børns Giftermaal.

Prokuratoren.

I vores Børns Giftermaal?

August.

Ak min Onkel! hvad Erkjendtlighed skylder vi Dem ikke!

Louise.

Er det mueligt?

Mad. Grøn.

Naa hvad siger De derom? Det kalder man Vilkaar, der ere billige, anstændige, antagelige. Slaae til, mine Herrer! saa tilgiver jeg Dem.

Louise.

Kjere Fader! finder De nu ikke dette Partie passeligt?

Feldtskjeren.

Hvad siger Du? Mønfrere!

Prokuratoren.

Hvad vil Du, jeg skal sige? Lad os forlige os og giste vores Børn.

Feldtskjeren.

Herligt! Det er, min Troe! ikke Fordelen, der driver mig; men . . . naar kan vi hæve Pengene? . . . Jeg er bange for, at der endnu er et Tillæg.

Grøn.

Ja det er der ogsaa.

Prokuratoren.

Endnu eet? Det faaer aldrig Ende. Taalmodigheden forgaaer mig.

Grøn.

Dette Tillæg siger, at de ti tusende Rigsdaler skulle være Medgift til disse to unge Mennesker; at

Nem-

Renterne deraf skal betales dem aarlig i fire Termi-ner, men at Kapitalen ikke udbetales, førend en vis Formalitet finder Sted.

Prokuratoren.

Hvad er det for en Formalitet?

Grøn.

Det er, at jeg skal døe først.

Mad. Grøn.

Og det har han saamænd ikke Lyst til endnu saa snart. Det skal jeg svare for.

Feldtskjeren.

Men hvad er alt det, De her siger?

Prokuratoren.

Saa er vi jo lige nær, og faaer ikke en Skil-ling. Jeg seer, Herr Brun! at De ikke har gleme Dem selv, og at De har narret den stakkels Fætter Grøn.

August.

Men, min Fader! det er jo Onkel Grøn selv.

Louise.

Ja vist, vores Onkel Skuespilleren.

Feldtskieren.

Er det mueligt?

Prokuratoren.

Naa jeg maae tilstaae, at jeg har ret ladet mig trække ved Næsen.

Jomfrue Wims.

Alt dette er godt nok, Herr Grøn! nu begynder jeg at forstaae Dem. Men veed De vel, at jeg har der paa eengang faaet to Elskere?

Grøn.

Hvorledes det?

Feldtskjeren.

Jeg kan endnu ikke sige at . . .

Prokuratoren.

Jeg haaber dog, Jomfrue! at De ikke tager Spøg for Alvor.

Grøn.

Jeg forstaaer Dem, og det er nok. Men hvorledes skal vi komme ud af den Sag? Der var kuns bestemt fem tusende Rigsdaler for den, der vilde bequemme sig til at ægte en Aktrise; og jeg mærker, at De begge to var paa Vej til at gjøre dette Skridt. Hør, jeg vil gjøre Dem et Forslag: De fem tusende Rigsdaler skal jeg strax udbetale til lige Deeling imellem Dem. Ere De saa fornøiede?

Prokuratoren.

Jeg for min Deel vil være tilfreds.

Feldt-

Feldtskjeren.

Der har De min Haand! De er en brav Mand.

Jomfrue Wims.

Der ligger da mine to Friere.

Mad. Grøn.

Giv Dem tilfreds Jomfrue! De vil saamænd ikke komme til at mangle.

Grøn.

Den Afdøde takker Dem for al den Ømhed De har viist ham. Hør nu engang, kjære Fætter! intet mere Nag fra nogen af Siderne! Lad det nu være qvit imellem os.

Mad. Grøn.

De har i gamle Dage gjort alt, hvad De kunde for at faae min Mands Fader til at gjøre ham arveløs; han hævner sig med at udstyre Deres Børn; og hvem veed, hvad mere godt han kan have tiltænkt Dem med Tiden. Nu bliver De her til Deres Børns Bryllup, som vi besørger; hver beholder det Kabinet, som De har spillet Comedie i; der vil De finde en god Seng, og alt hvad der ellers kan behøves, skal ikke mangle.

Jomfrue Wims.

Men, Herr Grøn! de to Skuespillere, De har lovet os. Skal jeg ogsaa miste dem?

Grøn.

Grøn.

Giv Dem tilfreds, Jomfrue! Jeg skal see at finde dem. (til de Gamle.) Jeres Børn har forseet sig imod Jer, men de elsker hinanden, de har et godt Hjerte, og jeg svarer for, at de ville gjøre hinanden lykkelige. Hvad Dem angaaer, kjære Fættere! saa gid jeg bare kunde have overbeviist Dem om, at man i ingen Stand bør hade andre end Skurkerne; og at en Skuespiller, der er en retskaffen Mand, har lige saa stor Ret, som enhver anden, til brave Folks Agtelse.

Indtoget.

Syngestykke i to Acter.

Per-

Personerne:

Bræger, Degn i en Landsbye.

Mariane, hans Datter.

Johan von Thuren, Forvalterens Søn paa næste Herregaard.

Frantz Eberhard, en Student.

Salomon Joseph, en Jøde.

Chor af Skoledrenge og Piger.

Chor af Bønderfolk.

Handlingen skeer i en Landsbye i Sjelland.

For-

Første Act.

(Et Værelse i Brægers Huus, hvori staaer et Klavesin med Nodestoel og Noder paa, og en Stoel ved Siden.)

Første Scene.

Bræger (sidder ved Klaveret,) Mariane, Johan von Thuren, og endeel Bønderdrenge og smaae Piger, samt nogle voxne Piger og unge Karle (med Instrumenter.)

Bræger.

Naa, lad nu see, Børn! at I passer vel paa, at I falder ordentlig ind, der hvor jeg har sagt; og saa, at I holder Takten. Du Mariane! Du kan nok passe lidt paa og hjelpe mig.

Mariane.

Ja, min Fader!

Johan

(lister sig hen til hende og holder hende i Haanden.)

Bræger.

Nei, min kjere Johan! der staaer Du ikke godt.

Johan.

Johan.

O! jeg kan aldrig staae bedre, end her.

Bræger.

Tusind Tak! nei Du skal være saa god at staae der henne, for at passe paa ved denne Side, medens min Mariane har Opsigt her. (han viser ham til den anden Side.) Naa, vær saa god!

Mariane (støder til ham.)

Jh men gaae dog Johan! naar min Fader siger det og vil have det.

Johan.

Jeg faaer da vel gjøre det.

(han gaaer hen til den anden Side.)

Bræger.

Naa da! holder jer nu færdige. (han præluderer.)

Chor.

Vær velkommen til . . . . . .

Bræger.

Tyst, Tyst, jeg har jo ikke begyndt endnu paa Musiken. Det er jo kuns Præludium.

(han begynder igjen og spiller Ritturnellen.)

Chor.

Vær velkommen til . . . . . .

Bræger.

Tie dog stille. Kan I ikke huske, hvor I skal falde ind. Du Mariane! kan Du dog ikke give dem

dem Signal. Nej, det er best at jeg synger selv med. Nu maae I ikke begynde førend jeg.

(han spiller og begynder endelig at synge.)

Vær velkommen . . . . . .

(de andre tie.) Naa! hvor bliver I af? begynder nu!

Chor.

Vær velkommen til vort ringe Tag
Store Prinds! Maroccos Glæde!
Smiil med naadigt . . . . . .

Bræger.

Fy, Fy. Der var nogen af Jer, som tog djevleblendt falsk. See, saa skal det gaae (han synger for dem.) Nu for fra igjen, og det med alle Instrumenter.

Chor.

Vær velkommen til vort ringe Tag
Store Prinds! Maroccos Glæde,
Smiil med naadigt Velbehag
Ned til os, som qvæde.
Som Degnens Stemme vækker Lyst
I Meenighedens Bryst,
Saaledes vil Du, store Mand!
Glæde Danmarks Land.
Vort Rige frydes ved Dit Navn,
Skjøndt tusinde Nationers Ære,
Som længe sig i Danmarks Favn,
Kan aldrig Danmarks Sønner være
Vær velkommen ꝛc.

Bræger.

See saa, det gik gandske brav. Jeg havde vel begyndt paa et Recitativ dertil; men det fik jeg ikke Tid til at gjøre mere færdigt af, end den første Linie, og den var saadan: (spiller.)

Recitativ.

Soel! saae du nogen Tid en mere belmørk Nat? ꝛc.

Johan.

Musikken var fortræffelig; men Ordene . . . dem forstaaer jeg ikke.

Bræger.

Ja, Du er ogsaa for ung endnu, til at forstaae Dig paa Poesie.

Johan.

Hvem har gjort de Ord?

Bræger.

Jh, hvem er her vel i Byen der kunde gjøre saadant noget uden jeg? Jeg er jo den fornemmeste Mand her i hele Annexet; og, var det ikke for at rose mig selv, saa torde jeg sige den klogeste med, baade her og i Hovedsognet, uagtet Præsten sagte vil have Ord for at være Lærd. Jo Poesien har jeg selv gjort, men Musikken har jeg taget af en Opera. Hør nu Børn! nu kan I vel sagte huske det Chor til i Aften. Naar saa Prindsen kommer, saa skal vi tage imod ham med al den Højtidelighed, som vi kan komme afsted. Gaaer nu hen til

Gade-

Gadestevnet, og over Jer lidt i den Dands, som jeg har lært Jer, saa skal jeg strax komme til Jer. Vie lidt, tag dette Klavesin og bær det ind i Stadsestuen, naar I gaaer, for at hans Excellence kan see, at han ikke kommer ind til nogen Idiot.

(de bære Klaveret og Stoelen ind.)

Anden Scene.

Bræger. Mariane. Johan.

Bræger.

Her maae gjøres reent, Mariane! og pyntes op, for rimeligviis tager Prindsen her ind, siden vi ere de fornemste Folk her i Byen.

Mariane.

O min Fader! lad de Anstalter være. Jeg er bange for at Folk vil gjøre Nar af os i Nabolauget.

Bræger.

Pige! det er noget Du ikke forstaaer. Det kan aldrig slaae Fejl, at baade Du og jeg maae gjøre vores Lykke derved. Naar Prindsen seer alle de Anstalter, jeg gjør til Ære for ham, og hører den Cantate jeg har gjort i Stand til ham, saa recommanderer han mig sikkert, saa at jeg bliver Hof-Cantor, eller i det ringeste Cantor ved en af Kirkerne i Kjøbenhavn. Og jeg har allerede den Sang færdig, som jeg vil synge, naar

jeg

jeg tager Afskeed her fra Menigheden. Nu skal I høre:

Farvel min elskte Menighed!
Farvel I lave Bønder-Hytter,
Hvor jeg saa mange Dage sleed!
Jeg Eder nu med Staden bytter.
Farvel I Heste, Føl og Køer!
Ej meer I Brægers Stemme hør.

Du Mark, som jeg indhegne loed!
Ej mine Træeskoe meer dig stamper.
Paa Fliser dandse skal min Foed,
Og snart med vendte Skoe jeg tramper.
Farvel du Mark! Farvel I Faar,
Den gamle Bræger fra Jer gaaer.

I Bønder! I som mangen Gang
Sad lyttende til Brægers Stemme!
Naar Kruset og hans raske Sang
Bød Eder Fogdens Pidsk at glemme;
For sidste Gang I Bræger seer,
Paa Landet synger han ej meer.

O sørger ej for Eders Degn!
Lad Eders Graad ej meere flyde.
Vel mister I ham fra Jer Egn,
Men bør hans Vel ej Eder fryde?
Thi Bræger følge maae sit Kald:
Han nu for Hoffet synge skal.

Johan.

Det var ypperligt.

Bræ-

Bræger

(som bliver vaer, at Mariane græder.)

Hvad fattes Dig, Tøs! sang jeg saa rørende?

Mariane.

Nej, min Fader! jeg græder af Sorg over, at De kan forestille Dem saadant noget med den Vished, da jeg dog troer at der aldrig kan blive noget af.

Bræger.

Oh Du Tosse! ja Du kjender ikke Verden; . . jo Du kan være vis paa, at jeg er ligesaa sikker paa at blive forflyttet til Byen, som om jeg allerede var der. Jeg har gjort de herligste Anstalter til at imodtage Prindsen med, som man kan tænke sig. Han skal bæres ind i Byen — saadan gjør de i store Stæder — og ved Vangeledet skal Sognefogden og Kirkeværgerne staae, hver paa sin Side, med Kirkens Sprøjter, og holde Straalen i Kors over Veien, hvor han bliver baaret. Byen skal være illumineret, og i mit ene Vindue der inde i Stuen, har jeg malet et Sindbillede, som der skal hænge Lamper bag ved.

Johan.

Og hvad forestiller det?

Bræger.

Ja det skulde jeg vel sige saa aabenhjertig. . . . Dog, . . . imellem os kan jeg sagte sige det. Det fore-

foreſtiller en Skolemeſter, ſom giver en Dreng Riis paa Rumpen, og neden under ſtaaer dette Vers:

Jeg dig, din Knægt! ſkal lære
At viſe Prindſen Ære.

Johan.

Det er ypperligt, fortreffeligt; kan ikke andet end gjøre Opſigt.

Mariane
(med en betydende Mine.)

Johan! Johan, meener Du det, Du ſiger, saa kan det være, hvad det er; men hvis ikke, saa kan jeg lade Dig vide, at jeg fordrer, at Du ſkal have Reſpect for min Fader.

Johan.

Kjereſte Mariane! jeg ſvær . . .

Bræger.

O ja viſt meener han det, han kan jo ikke meene andet. Du bærer Dig jo ogſaa ad, ſom om Du var gal, Tøs!

Johan.

Men lad os tale om noget andet. Jeg har et Ærende til Dem, Fader Bræger! huſker De, at det i Dag er et Aar, ſiden De gav mig Løfte paa Mariane?

Bræger.

Det kan gjerne være, men . . .

Johan.

Johan.

Jeg veed hvad De vil sige. De satte mig et Vilkaar, nemlig: at jeg i den Tid skulde lære at synge. De veed selv, hvor troelig jeg har stræbt at opfylde Deres Ønske; og, at jeg ikke har været saa gandske uhældig i mit Arbeide, skal dette bevise. (han tager nogle Noder op af Lommen.)

Bræger.

Jeg tilstaaer det gjerne; men . . .

Mariane.

Min Fader! nu staaer det til Dem at gjøre Deres Datter lykkelig; jeg elsker Johan, det veed De selv.

Bræger.

Kan vel være; men . . .

Johan.

De har Ret. De kan ikke opfylde Deres Løfte med mindre De er først overbeviist om, at jeg har opfyldt min Forpligtelse. Her er mit Mesterstykke: men De maae begge hjelpe mig; thi Musiken er for tre Stemmer. (han giver dem hver sine Noder.)

Bræger.

Ja, jeg havde noget at sige; men . . .

Johan.

O lad os synge først, siden staaer det Dem frit for at bedømme.

Johan.

Den hele Jord er fuld af dine Underverker,
Din Glod, o Elskov! brænder i hver Barm.
Hvor Øiet skuer, man Din Almagt mærker,
Tyrannen selv maae bukke for din Arm.
Fra Menneskет til Miden ned
Hver Skabning føler Kjerlighed.

Mariane.

I unge Bryst den fyrig brænder,
En Gnist til Flamme blusser op.

Bræger.

Selv Alderdom dens Fakkel kjender,
Der varmer tidt den kolde Krop.

Johan.

Ej frygte vi for Amors Bue,
Ej for hans spidse Piil vi grue;
Thi sød er Smerten af hans Skud.

Mariane.

Forgjeves man for ham sig skjuler,
Han hersker selv i Havets Huler,
Hans Ild med Vand ej slukkes ud.

Bræger.

Han varmer,

Mariane og Johan.

Opliver,

Bræger.

Tidt plager.

Mariane og Johan.

Tidt fryder.

Bræ-

Bræger.

Tidt volder han Smerte,

Mariane og Johan.

Som ingen fortryder.

Alle tre.

Den hele Jord er fuld af dine Underverker,
Din Glød, o Elskov! brænder i hver Barm!
Hvor Øiet skuer, man din Almagt mærker!
Tyrannen selv maae bukke for din Arm!
Fra Mennesket til Miden ned
Hver Skabning føler Kjerlighed.

Bræger.

Meget godt. Det fornøjer mig, at Du har avanceret saa vidt.

Johan.

O jeg er endnu kuns en Begynder. Men jeg merker nu for sildig, at jeg gjorde ilde imod mig selv i at synge med Dem og Deres Datter; Deres og Marianes Konst har reent gjort mig til intet.

Mariane.

O det meener Du ikke, det kan Du ikke meene.

Bræger.

Ja, min Mariane hun synger virkelig godt og har en herlig Stemme, om jeg selv skal sige det. Hvad mig angaaer . . . ja det er en anden Sag, om jeg synger bedre end Du; for Du er jo ogsaa kuns en Pog, at regne imod mig. Jeg var jo alt en aldrende Mand, da jeg lærte Dig at kjende Bog-

staver. . . . Men jeg staaer her og sladdrer, og huſker ikke paa, at her er meget at gjøre i Dag endnu, og der er ikke langt til det bliver mørkt, og, som der er bleven sagt, saa kan vi vente Prindſen til den Tid.

Johan.

Vie lidt, Fader! De maae give mig Svar. Har jeg nu ikke opfyldt min Forpligtelſe? Har jeg nu ikke fortjent Mariane?

Bræger.

Ja det kan vel være, naar Omſtændighederne vare anderledes. Men da min Datter og jeg nu staaer paa Springet til at gjøre en anſeelig Lykke, saa kan det umuelig gaae an. Det var jo at fornedre sig, om min Datter gik hen og tog Forvalterens Søn paa Herregaarden, og det netop paa en Tid, da alle Sognepræſterne i Kjøbenhavn ville slikke Fingrene efter hende. Nei min Søn, det lader sig ikke gjøre.

Mariane.

Kjere Fader . . .

Bræger.

Godt, mit Barn! Du behøver ikke at takke mig for det. Det er jo noget som en Fader skylder sit Barn, at see til, at hun ikke reent slænger sig bort. Nei, min gode Johan! de Griller maae Du slaae Dig af Hovedet. Du maae gjerne komme

her

her, den korte Tid vi endnu bliver boende her; og hvad min Datter og jeg kan lære Dig i Sang og Musik, det vil vi gjerne; men det andet er ikke at tænke paa.

Mariane.

Men, min bedste Fader! hvor kan De føre det over Deres Hjerte saaledes at bedrøve mig? Har De ikke lovet mig Johan, som jeg elsker? Og hvorfor vil De berøve mig det eneste Gode, som jeg ønsker mig i Verden.

Bræger.

O Snak! Du skal blive lykkelig, ja min Sjel skal Du det. Men en fornemme Mand skal Du have, det siger jeg Dig.

Johan.

Dyrebare Mariane! er da min Ulykke besluttet?

Mariane.

Hvad nytter Stand og Ærestrin, naar man er misfornøiet? og mon ikke Johan er af ligesaa god og høi Stand som jeg, der kun er en stakkels Bondepige?

Bræger.

Bondepige? Primer Du Tøs? En Degnedatter en Bondepige? Veed Du da ikke at Din Fader er den fornemmeste Mand her i Sognet? Og desuden er jeg jo paa Springet til et fornemmere Embede.

Mari-

Mariane.

Det seer jeg sandelig ikke. Men om nu saa var, vilde De da kiøbe den Forfremmelse paa min Lykkes Bekostning?

Johan.

Kan De føre det over Deres Hjerte at skille to Mennesker ad, og styrte dem i den yderste Bedrøvelse, da De dog selv ved Deres Tilladelse er Aarsag i at de elske hinanden?

Bræger.

Slidder Sladder! Dreng! der er jo mange Piger til for Dig, og min Mariane vil nok glemme Dig, naar hun kan kiøre i Kareth med sin Mand langs ad Kiøbenhavns Gader.

Mariane.

Er det da saadant Narrefjas, der skal gjøre et Menneske lykkeligt? O hvor strider ikke det imod de Lærdomme, som De selv har givet mig! huske De ikke, hvad der staaer i den Vise, som De selv har lært mig?

Bræger.

Ja, jeg veed nok, hvad der staaer i den; syng kun Du den! for det er dog kuns en Vise og ingen Troes-Artikel. Lad mig kuns høre den, det er dog bedre, end at Du skulde skiæbe.

Mari-

Mariane

(falder sin Fader om Halsen og kysser ham.)

O min bedste Fader! betænk hvor lykkelig De kan gjøre mig!

Bræger

(slaaer hende sagte paa Kinden.)

Du listige Hyklerske! syng, siger jeg Dig, saa kan vi siden altid tale om det andet Fjas.

Mariane.

At høre Fjanters tomme Roes,
Og dumme Løgne ydmygst troes,
See Narre krumme deres Rygge,
Mon det er Lykke?

Med Flor og Fjær at maies ud,
Gaae hver Dag pyntet, som en Brud,
Med Perler og med Gyldenstykke,
Mon det er Lykke?

At mædske sig og blive feed
Ved daglig Overflødighed,
At trættes ved at svælge, tygge,
Mon det er Lykke?

At gaae ad Kryberiets Gang
Fra lavere til større Rang,
At trykkes for igjen at trykke,
Mon det er Lykke?

Nei, vogte sig for høie Spring,
Og roelig see paa store Ting;
Selv noies med et lidet Stykke.
Nei det er Lykke.

Bræger.

Men Du svang jo saa meget over, min Pige! hvorfor gjorde Du det?

Mariane.

Fordi jeg er ingen Elsker af lange Viser.

Johan.

Deri har Deres Datter Ret; jeg bliver ogsaa kjed af den beste Vise, naar den er for lang. Men min gode Fader! giv mig dog lidt mere og bedre Haab.

Bræger.

Som jeg har sagt: der bliver intet af. Og min Mariane er en god Pige, som finder sig i sin Faders Villie. Hør nu min Pige! sørg nu for at Huset er ordentlig, og alle Ting saa got i Stand som vi kan faae dem; det vil blive Din egen og Din gamle Faders Lykke. Jeg maae nu hen og see til Bønderne ved Gadestevnet, for at jeg kan faae Dandsen og de andre Høitideligheder i Orden.

(han gaaer.)

Tredie Scene.

Mariane. Johan.

Johan.

Er da mit Haab gandske forsvunden?

Mari-

Mariane.

Ikke gandske, min Ven! men vi maae give Tid. Min Fader kan endnu forandre sine Tanker.

Johan.

Men om han nu ikke forandrer dem?

Mariane.

Saa' maae det være Din Trost, at jeg ikke forandrer mine Tanker.

Johan.

Er det al den Trøst, Du kan give mig?

Mariane.

Jeg troer, den bør være Dig nok. Min Fader kan vel forbyde mig at ægte Dig; men aldrig strækker hans Magt sig saa vidt, at han kan tvinge mig til at tage en anden; og saalænge dette ikke skeer, saa bør vi være glade i den Overbeviisning, at vi elske hinanden, og vente med Taalmodighed paa bedre Tider. Det er jo dog en stor Lykke med alt det, at min Fader ikke nægter os at omgaaes med hinanden.

Johan.

Det er sandt; men for en Elsker er denne Lykke alt for liden. . . . Dog, jeg veed et Raad, om min Mariane kuns vil følge det.

Mariane.

Og det er . . .

Johan.

Johan.

At kaste Dig i mine Arme og følge mig.

Mariane.

Hvad? at forlade min Fader? løbe bort med Dig? og dette Raad kan Johan give mig? Nei, det er umueligt, at Du kan meene det.

Johan.

Min gode Pige! naar Du kuns vil betænke . .

Mariane.

Johan! jeg hører ikke et Ord mere. Tael ikke videre. Vidste jeg, at det var Dit Alvor, saa vilde jeg hade Dig, ligesaa meget som jeg nu elsker Dig.

Johan (afsides.)

Forbandet! (høit.) Nei, det var heller ikke mit Alvor, jeg vilde ikkuns sætte en Prøve paa min Pige. Men imidlertid er det vist, at jeg staaer her i en sørgelig Forfatning, og at min Skjebne seer mørk og sort ud for Fremtiden, og Din Fader er saa egensindig . . .

Mariane.

Johan! Ærbødighed for min Fader, det er een af de Egenskaber, som Du veed, at jeg, uden Undtagelse, fordrer af Dig; derfor glem den ikke!

Johan.

Det er sandt; jeg meente vist heller ikke at fornærme Din Fader; men Sorgen over min Forfatning gjør, at jeg ofte ikke veed hvad jeg siger.

Mari-

Mariane.

O sørg ikke for Tiden, tænk paa hvad vi saa tidt har sjunget sammen. Sang munterer Hjertet, lad os synge den engang endnu, og saa gaa vi hver til sit Arbeide.

Johan.

Vel, Du lille musikalske Skjelmsmester!

Johan.

Naar sorte Skyers Sørgeflor
Os Solens Straale raner;
Og suser Storm fra Syd til Nord
Med hvirvlende Orcaner;
Naar Lynet splitter Himmelen,
Og Tordnen hastig ruller hen,
Med Slag og Lyn og Slag igjen;
Naar alle Stjerner flygte;
Hvem maae da vel ej frygte?

Mariane.

Men naar den milde blide Soel
Sit Dække gjennembryder,
Og Skabningen fra Pol til Pol
Dens varme Straale fryder;
Naar Torden-Skyen splittes ad;
Og Zephir Stormen flygte bad;
Og Regnen staaer paa grønne Blad
Saa skjøn som Duggens Draabe;
Hvem maae da vel ei haabe?

Johan.

Johan.

Men haabe, da naar alting leer,
Er ingen Konst.

Mariane.

Haab, naar end Skjebnen sorteſt seer,
Er ei omsonst.

Johan.

O Haab, du er saa skjøn, saa skjøn!
Du qvæger Smertens usle Søn.

Mariane.

Ei Jorden har saa skjult en Vraae
Hvorhen ei Haabets Straaler naae.

Begge.

Hvad Ulykſalighed end Jordens Barn maae friste,
Hans sidste Støtte ei kan briste,
Du lindrer altid Jammers Naab,
Velgjørende, salige Haab!

Johan.

Jeg forlader Dig, lille Mariane! men jeg skal snart være her igjen. Længe kan jeg dog ikke være borte, der er immer noget som trækker mig herhid.

Mariane.

Jeg skal ogsaa til at gjøre nogle Anstalter, eftersom min Fader har befalet mig, uagtet jeg nødig gaaer dertil; men er det ikke et Barns Pligt at adlyde sine Forældre, endogsaa i deres Urimeligheder?

Johan.

Johan.

Tillader Du mig da, min Pige! at stoele paa Din Bestandighed i alle Tilfælde? Kan jeg gjøre sikker Regning derpaa?

Mariane.

Det kan Du; saavidt min Bestandighed ikke strider imod de Pligter, jeg skylder min Fader. Men hør engang: troer Du ikke, at Jeg, ligesaavel som Du og andre, indseer min Faders Skrøbeligheder? Men hvad skal jeg gjøre? Jeg maae tie stille og beklage ham; lade som jeg ikke seer dem, og paa en behændig Maade stræbe at forekomme, at han ikke skal vise dem offentlig; og undertiden lykkes det mig ogsaa; men aabenbare at bifalde hans daarlige Indfald, det var afskyelig Falskhed: ikke at forhindre ham fra at prostituere sig offentlig, var den græsseligste Utaknemmelighed imod ham; og at sige ham sine Fejl lige i Øinene, det var uanstændigt for en Datter. Nei det passer sig ikke at unge Mennesker vil lære de Gamle. Ikke sandt?

Johan.

Du har fuldkommen Ret, min bedste Mariane.

Mariane.

Der er da en anden Vei, og den har jeg valgt. Disse Anstalter til i Aften smerter mig virkelig meget; men jeg maae føie min Fader, og jeg har det

Haab,

Haab, enten at Prindsen ikke kommer, eller dog at han reiser bort, uden at bryde sig om vores Anstalter.

Johan.

Mariane! gid Du spaaede sandt! men vilde Du . . . dog nei, jeg gaaer. Farvel! imod Aften seer Du mig igjen. (afsides i det han gaaer.) Her maae dog tænkes paa en List, for at snyde den Gamle for denne Perle. (gaaer.)

Fjerde Scene.

Mariane (allene.)

Ubesindige! altid skal jeg lære paa dig, hvad du skylder min Fader? og dog elsker jeg dig. . . O ja! det er vist ikke Ondskab . . . Kuns Ubesindighed. . . . Men saa kjer du end er mig, saa har dog min Fader Rettighed til din Agtelse. Gid bare denne Dag nu var til Ende efter mit Ønske! saa kunde vi dog vente at blive lykkelige igien; saa vilde min Fader vist ikke nægte mig min elskede Johan.

Taalmodighed er Livets Krav;
Man ei paa Roser altid træder.
Mig Verden ofte Smerter gav,
Men ogsaa mange Glæder.
Og hvor jeg gaaer paa Livets Vei,
For Tidslerne jeg frygter ei.
Nei nei,
For Tidslerne jeg frygter ei.

Og

Og synker end paa Banen tidt mit Mod,
Naar skarpe Steene skjær min Fod;
Saa hæver Haabet mig igjen,
Og hvisker: see lidt længer hen!
Snart naaer du til en Blomster-Sti.
Og Smerten er forbi.

Men der kommer nogen. Hvem mon det kan være?

Femte Scene.

Mariane. Frantz Eberhard.

Mariane.

Gud! den stakkels Mand!

Frantz.

Dyrebare Pige! tillad at en ulykkelig Elsker for sidste Gang nærmer sig til Dem. Jeg veed det er i Dag, at min lykkelige Medbeiler skal høre den Dom af Deres Faders Mund, som skal bestemme hans Skjebne. Dog den er jo bestemt. Deres Mund har for længe siden afgjort den. De elsker ham, og mit Ønske er kuns: Gid han maae fortjene Dem! thi da er der ingen Tvivl om, at De jo maae blive lykkelig. Men hvor ville det ikke smerte mig, om jeg saae Dem iile Ulykken imøde, siden jeg ikke engang torde vove paa at redde Dem.

Mariane.

Jeg er Dem forbunden for Deres Deeltagelse i min

min Lykke. Jeg kan ikke gjengjelde den bedre, end ved at ønske Dem snart, meget snart, at blive lykkelig med en Pige, som fortjener at eie Dem.

Frantz.

O! hvor faa ere ikke de Lykkelige i Verden? Og er jeg i deres Tal? Langt fra! Der er en Pige, hvis Besiddelse jeg har arbeidet paa at fortjene, men . . . Dog, jeg maae ikke knurre. De veed hvor høit jeg elsker Dem, og hvad min Attraa har været; men De elsker en anden, og jeg nøies med Deres Høiagtelse. Umueligheder er det kuns Daaren der gjør Paastand paa. Jeg ønsker: Gid De maae blive lykkelig! og er fornøiet.

Mariane.

Ædle Ven! Hvem kunde jeg vel elske uden Dem, naar jeg ikke havde seet eet Menneske i Verden foruden Dem? Men, jeg elsker Johan, og hvorfor skulde jeg nægte det? skjøndt der ere Hindringer i Veien fra min Faders Side, som jeg ikke saa let seer at kunde overvinde. Kan De være fornøiet med min Høiagtelse, o! saa har De den i den allerfuldkomneste Grad.

Frantz.

Engel, for sidste Gang Farvel! Gid Din Brudgom matte fortjene at eie Dig; men jeg frygter . . (afsides.) Ubesindige!

Maria=

Mariane.

De er urpelig, fat Dem, De har Forstand nok dertil. Jeg vil forlade Dem. Farvel!

Frantz.

Nei, jeg maae forlade Dem. Farvel!

(Mariane løber hastig ind, Frantz gaaer langsom til den anden Dor; men da han seer, at Mariane er borte, kommer han tilbage igjen.)

Sjette Scene.

Frantz Eberhard. (allene.)

Hun gik! og nær havde du ved din Ubesindighed opvækket Følelser hos hende, som hun, ak alt for snart, vil komme til at erfare. Han, den lumske, den nedrige Johan von Thuren skal blive Ejere af en saadan Juveel? Men, burde Du ikke advare hende om hendes Skjebne? Bliver ikke Mariane ulykkelig, og bør Du ikke forekomme det? Jo naar du ikke heed Frantz Eberhard, saa burde du gjøre det. Men! er det Veien til Marianes Venskab, til hendes Højagtelse, at afmale en elsket Person med sorte Farver? Mon hun . . . Mon noget Menneske vil troe dig? Nei, de vil sige, at det er Egennytte og Nedrighed, der driver dig til at styrte en Rival, for at sætte dig i hans Sted. Men længere maae jeg ikke opholde mig paa dette for mig saa farlige Sted. For sidste Gang betræder min

Fod dette Huus. For evig maae jeg unddrage mig herfra. For evig maae jeg sige Farvel.

Forladt, forsmaaet som en Misdæder,
Landflygtig vandrer jeg til fjerne Steder,
Og undes knapt et smerteligt Farvel.
Skjøndt for mig selv mit Øie græder,
Hvert Suk, som mig min Qval tilstæder,
Er blot for Marianes Vel.
Forladt, forsmaaet som en Misdæder,
Landflygtig vandrer jeg til fjerne Steder,
Og undes knapt et smerteligt Farvel.
Bliv, Mariane, Kjønnets Hæder!
Alt hvad dig fryder, hvad dig glæder,
Skal gyde Vellyst i min Sjel.
Forladt, forsmaaet som en Misdæder,
Landflygtig vandrer jeg til fjerne Steder,
Og undes knapt et smerteligt Farvel.
Farvel! Farvel! (han gaaer.)

Syvende Scene.

Skuepladsen forandres til en aaben Plads i Byen; paa en Forhøining af Jord staaer en lang Stage med en Krands paa Enden, og omflettet med adskillige Baand. En Mængde Bønder-Karle og Piger sidder paa Jorden rundt omkring.)

Bræger (i det han vil gaae.)

See! det er godt, Børn! nu er Dandsen i Orden. . . . Vi maatte jo ogsaa mage det saa, at vi ingen

ingen Skam skulde have deraf, og at ikke Prindsen skulle lee os ud. Nu kan I holde Jer lystige, og dandse og springe om, saa meget I vil; det skader intet; for med et muntert Sind vil Sagerne gaae bedre for Jer i Aften. (han gaaer.)

Ottende Scene.

Chor og Dands af Bønderfolkene.

Hvad er dog Stadens Larm og Støi,
Med alt sit Fias og Legetøi?
Den morer ikkuns Daarer.
Langt ædlere er Bondens Fryd,
Den døves ei ved Sorgelyd;
Han glæder sig ved Spil og Dands,
Omkring en broget Blomsterkrands.
Fornøiet, nøisom, glad og mæt,
Hans sunde Blod saa læt, saa læt,
Omløber i hans Aarer.

En Karl.

Opbydes han til Herrefærd,
Saa svinger han sit rustne Sværd
Til Fæderigets Hæder.

En Pige.

Og Pigen synger ved sin Uld,
Hvormed, til Værn med Vinters Kuld,
Hun hendes Brudgom klæder.

Chor og Dands.

Hvad er dog Stadens ꝛc.

To Mands-Stemmer.

Vi glade følge Plovens Spor,
Og efter Sveden villig groer
En Høst af gyldne Vipper.

To Qvinde-Stemmer.

Vor Haand giør trivelige Kiøer,
Saa lækker Ost og Melk og Smør
Om Vinters-Tid ei glipper.

Chor og Dands.

Hvad er dog Stadens ꝛc.

(Dands af Bønderfolk, som afbrydes ved)

Niende Scene.

Salomon Joseph (med en stor Hoben Klæder paa Ryggen.)

De Forrige.

Salomon Joseph

(kommer listende sagte bag ved, saa at ingen bliver ham vaer, førend han skriger meget høit)

Was zu schakren?

Alle

(skrige og løbe bort, hver til sin Side.)

Salomon (i det de løbe.)

Gammelt Guld, gammelt Sølv, gamle Kleer! Verstehen Sie?

Tiende Scene.

Salomon Joseph (allene.)

Mein Gott! was ist doch das? Warum laufen Sie doch? Bin ich denn so forskrækkelig? Salomon

Joseph

Joseph ist ja ein schöner Mann, ein schöner Mann; das weiß ich wahrhaftig. Verstehen Sie.

Elevte Scene.

Salomon Joseph. Johan von Thuren.

Salomon.

Mein Herr! heren sie einmahl! ich weiß nicht hvor det kom sich, aber alle die Bauerleute de leeb væk, als sie mich sahen. Verstehen Sie?

Johan.

See, er det ikke Salomon Joseph?

Salomon.

Serfiteur! ich troer also ich har die Ehre at Herren kjender mich?

Johan (afsides.)

Fortreffeligt! han skal hjelpe mig.

Salomon.

Er Herren ikke in got Himeer, siden han taler ved sich selbst? Verstehen Sie?

Johan.

Jo saamend er jeg saa. Men, Salomon! husker Du ikke, at Du for fire eller fem Aar siden har seet mig paa Herregaarden en halv Miil herfra?

Salomon.

Mein Gott! . . ich weiß nicht selbst . . . Jo Gott helfe mich, wenn ich nich troer, at det er den hübsche junge Herre, som ich einmal hjalp at schtiele Frugten af Herskabets Garten, und som ich siden folgte

folgte for ham. Nu, mein Gott! mein Gott! er det ham? Es ist doch lustig daran zu denken. Verstehen Sie?

Johan.

Hor Salomon! jeg behöver Din Hjelp; og betale Dig skal jeg som en brav Karl.

Salomon.

Wohl! aber schtjæle, daß thue ich nimmermehr. Verstehen Sie. Ich har so eine Affaire gehabt, darvon ich mit genauer Noth entkam; und so entsagte ich mich fra den Kunst. Kan jeg anders med andre smaae Fixfaxerien dem Herren nutzlich sein, so diene ich ham med Plaseer. Verstehen Sie?

Johan.

Ja det er et gandske uskyldigt Spøg, som Du slet ikke skal blive kagstrøget for. Seer Du, det er bare en Gjæk, som vi vil drive lidt Narrestreger med. Det er en gammel Fyr, som har en Datter, og han har lovet mig hende, og nu vil han ikke holde Ord; og, seer Du, Krabaten har Grunker.

Salomon.

Na! daß ist freilich gut? aber was schal vi mit den Tes machen? Verstehen Sie?

Johan.

Var det ikke for Pengenes Skyld, saa gid Fanden bryde sig om noget? men nu har jeg nok Lyst

til

til at ſpille den gamle Abekat et Puds. Kan Du ſpille Comedie Salomon?

Salomon.

Ich ſchpille Comoedie min Herre! wiſſen Sie was? ich wil mich verobligeren die ſchonſte Comoedie gantz alleine zu ſchpillen. Verſtehen Sie? Denn ich agere Frauenzimmer, alter Mann, junger Burſch, Officier, Bauer, kurtz: was ſie nur wollen. Das iſt nur Kinderſpiel for Salomon Joſeph. So ein Mann bin ich. Verſtehen Sie?

Johan.

Ja men dette er noget meere: Du ſkal agere Prinds. Kan Du det?

Salomon.

Pakketel! Sehen Sie, wi Jeder vi har en priſat Theater, ſo unter uns, verſtehen Sie? Da bin ich der erſte Akteer. Ich har paa een Aften ſpillet Pagens Rolle, und König Hinrich den Vierte, und Emilie Galotti, und den Deſenter aus Mutterleib. Verſtehen Sie? So ein Mann bin ich.

Johan.

Godt; men dette er en Marrokkanſk Prinds ſom Du ſkal agere.

Salomon.

Pakketel, Pakketel, ich har ja ſpillet Printzen in Don Ranudo, und die Marrokkaner ſind ja Juden. Daß weiß ich von Kopenhagen her. Ich

war ja ein Freund von Salomon Sumbel. Verstehen Sie? Aber Kleider . . . ja die kann ich wohl finden hier in mein Bylt. Ein galloneret Hat muß noch dazu. Und so muß ich en Gefolge haben. Verstehen Sie? En Gefolge von wenigstens fünf Personen. Verstehen Sie?

Johan.

Ja, det skal have gode Veie. Men . . . det som jeg grunder paa, er . . . Seer Du, den gamle Abekat han er en Musiknar. En Mundfuld Musik, og især Sang, er bedre Recommendation hos ham, end en heel Keiserkrone. Kan Du synge, Salomon?

Salomon.

Mein Gott! Salomon Joseph schulle nicht singen können? Ich bin der erste Sanger in der Synagoge. Verstehen Sie? Und ich will des Teufels seyn, om ich nogen Mann in der Welt darinnen efterziver. Ich singer, Gottstrafe mig, en Fistel. Verstehen Sie? So ein Mann bin ich.

Johan.

O! der behoves saamen kuns lidt, for at narre den gamle Idiot; og det, som jeg stoeler saameget paa, er, at han aldrig har været meere end tre Dage i Kjobenhavn, saa han ikke veed, hvordan en Prinds seer ud, og allermindst en Marocansk Prinds.

Salo-

Salomon.

Aber heren Sie, ich vilt dog først gjere en Preve. Verstehen Sie?

En Jede muß sin Konst forschtaae,
Wenn han schal kunne leven;
Laß nicht Profit af Haanden gaae!
Hat Rabbi Moses schreven.
Die Christen siger: at vi vel
Dem undertiden schnider;
Kansche! men mon de ikke sæl
Er böser mange Tider?
Det Sprichwort ist doch immer braf,
Und darum lieb ich's til min Graf:
Det er Profiten man schal leben af.

Heren Sie, min Herre! kan Salomon Joseph nicht singen. Verstehen Sie? So ein Mann bin ich.

Johan.

Jo det er fortresseligt. Kom nu med mig, saa skal jeg lave vores Anstalter færdige, og instruere Dig videre.

(de gaaer.)

Anden

Anden Act.

(Et pyntet Værelse i Brægers Huus. Det er i Mørkningen. Paa hver Side i Forgrunden staaer et Bord med Lys paa.)

Første Scene.

Mariane (allene.)

Johan kommer ikke, uagtet han lovede mig det; og dog er det, ligesom der var noget inden i mig, der siger: Gid han ikke kom. Min Fader er urokkelig, og vil hverken frafalde sin Beslutning med Høitideligheden, eller give Johan sit Samtykke. Men . . . der er jo Johan.

Anden Scene.

Mariane. Johan.

Johan.

Mariane! beste Pige!

Mariane.

Stille dog, saa sagte.

Johan.

Johan.

Hvor er Din Fader?

Mariane.

Her tæt ved, i sit Kammer.

Johan.

Saa kan han høre os.

Mariane.

Tilforladelig, og saa kan Du fordærve alting.

Johan.

Vel da. (synger)

Tag der min Hand. . . .

Mariane.

Jeg forstaaer Dig Johan. (synger.)

See her er mit Hjerte!

Duet.

Johan.

Tag der min Haand!

Mariane.

See! her er mit Hjerte!

Begge.

Kjerligheds Baand
Forsøder al Smerte.

Mariane.

Hvilken Himmelsk Lyst
Nu min Sjel indtager!

Johan.

Elskov af mit Bryst
Alle Sorger jager.

Meria-

Mariane.

Tag der min Haand!

Johan.

See! her er mit Hjerte!

Begge.

Kjerligheds Baand
Forsøder al Smerte.
Hvilken Himmelsk Lyst
Nu min Sjel indtager.
Elskov af mit Bryst
Alle Sorger jager.

Johan.

Du er min.

Mariane.

Din evig jeg bliver.

Johan.

Jeg er Din.

Mariane.

Hvor' Tanken opliver!

Johan.

Elskovs stærke Haand
Os skal beskytte.

Mariane.

Og Mistankens Aand
Fly fra vor Hytte.
Ja! Du er min.

Johan.

Din evig jeg bliver.

Mariane.

Jeg er Din.

Johan.

Hvor Tanken opliver!

Begge.

Elskovs stærke Haand
Os skal beskytte;
Og Mistankens Aand
Flye fra vor Hytte.
Skynd dig, Hymen! snart at binde
Os med dine Lænker fast!
Du os evig troe skal finde,
Om end Jordens Grundvold brast.

Johan.

Naa lille Mariane! nu hørte jeg, at Din Fader gik ud, lad os nu snakke lidt. Naar jeg bare sætter min Kjerlighed paa Noder, saa mærker jeg nok, at han ikke mistænker mig. Men hvad siger Han nu? Er han endnu af samme Tanker?

Mariane.

O ja; han troer vist, at denne Dag vil gjøre hans Lykke.

Johan.

Det er besynderligt, at han kan troe saadant.

Mariane.

Hvad er der vel, som ikke Mennesker kan falde paa at troe? Men overalt er det ikke saa urimeligt,

at han kan indbilde sig noget saadant. Seer Du: hvor ung jeg endog er, tør jeg dog sige, at jeg kjender Verden bedre end min Fader; thi han har næsten aldrig været uden for Sognet, ja han kjender ikke engang Verden af Bøger, for han har aldrig havt Lyst til at læse; Musiken har været hans eneste Glæde. Jeg troer, jeg aldrig har fortalt Dig, at min Fader var en simpel, men smuk Bondekarl, da han forelskede sig i min Moder. Hendes Fader, som var Degn her paa Stedet, gjorde sig Umage for at forhindre det, men forgjeves . . .

Johan.

Forgjeves! siger Du? Seer Du der, lille Mariane! at det er umueligt at lukke saa tæt, at jo Kjerlighed kan krybe igjennem.

Mariane.

Tie stille. Min Morfader maatte da villige i det, som han ikke kunde forhindre; og siden min Fader havde stor Lyst til Musiken, saa underviste min Morfader ham deri, og skaffede ham siden Expectance paa hans Embede. Da nu min Morfader var død, og min Moder siden døde, inden jeg var 12 Aar gammel, saa tog min Morbroder, som boede nogle Miile herfra, mig til sig, og der var jeg i sex Aar til han døde. Ham takker jeg i sin Grav for det, jeg veed, og at jeg har faaet Leilighed til at danne min Forstand noget ved Læsning.

Johan.

Johan.

Men Musiken har Din Fader lært Dig?

Mariane.

Ja, det er sandt, det skylder jeg ham, og hvad Fornoielse den ofte har skaffet mig, det veed jeg best selv.

Johan.

Mariane! Du er en Engel i alle Henseender, og jeg er usigelig lykkelig. Hør! Du er min endnu i Aften!

Mariane.

Umueligen. Du maae ikke smigre Dig med saa glad et Haab. Det kan gaae os efter Ønske, uagtet vores Attraa ikke strax opfyldes. Taalmodighed, har jeg læst i en Bog, er det bedste Kryderie i Livet; og det, som man aldrig med Magt kan tvinge igjennem, falder ofte af sig selv, naar man lader Tingen have sin egen Gang.

Johan.

Endnu i Aften, siger jeg Dig. Men jeg maae løbe bort, jeg har noget at udrette hos en Mand her i Byen. Farvel saa længe! (han løber, men kommer strax igien.) Apropos! jeg maae dog først synge Dig en Vise, som jeg har lært i Dag.

I Haven løb en liden Pog,
Som ved sin kjære Faders Bud
Fra Skolen nys var sluppen ud,
Og fra sin Bog.

Og nu var Glutten oven paa,
Han springer, bruger sine Been;
Men i sit Løb paa Træets Green
En Pære saae.

O kjære Fader! pluk mig den! . . .
Nei, nei, min Søn! taalmodig vær;
Vie nogen Tid; thi Pæren er
Umoden end.

See dog min Fader! see dog her,
O skynd dig! buk dig lidet ned;
Det Dyr du kjender vist, jeg veed,
Som kryber der.

Den gamle hen til Stedet gik.
Og bøied' sig til Træets Rod.
Vips! Drengen paa sin Fader stod,
Og Pæren fik.

Mariane.

Fy, det var en uforskammet Dreng.

Johan.

Det er sandt; men det er ogsaa kuns en Fabel. Farvel lille Mariane! Som sagt: i Aften er Du min, og det til Trods for Din Fader selv.

(løber.)

Tre.

Tredie Scene.

Mariane (alene, raaber.)

Johan! Johan! — han er borte. Hvad vil det betyde? og han vover at tale om at trodse min Fader. Nei Johan! aldrig skal du blive Eier af mig, saafremt du ikke med Taksigelse modtager mig, som en Gave af min Faders Haand. Jeg elsker dig, det kan jeg ikke nægte; men jeg maatte foragte mig selv, om jeg skulde kjøbe min Lykke med min Faders Forhaanelse; og saa megen Magt har jeg endnu over mit Hjerte, at jeg kan glemme dig, ifald du ved Nedrighed fortjener det. Dog, det var vel ikke andet end hans sædvanlige Ubesindighed.

Fjerde Scene.

Mariane. Bræger.

Bræger.

Naa, min Pige! nu er da alle Ting i den Orden, som de skal være, saa nu maae Prindsen komme, naar han vil. Jeg har sat Spioner ud, for at passe paa ham; og givet Ordre til, at de skal give Signal med en Tromme, saasnart som de faaer Øie paa ham, saa at jeg kan være i Roelighed her hjemme. Det som ellers har staaet mig meest for Hovedet, er, at jeg ikke veed, hvad Sprog Prindsen taler; men jeg formoder, at han maae tale Tydsk;

for det taler alle Reisende; og saa maae du være Tolk.

Mariane.

O! min Fader! kunde jeg dog endnu formaae saa meget over Dem, at De vilde lade alle disse Anstalter fare, som kuns vil gjøre Dem enten forhadt eller latterlig for Deres Naboer.

Bræger.

Det forstaaer du dig ikke paa, min Pige! vil mine Naboer hade mig, det kan være ligemeget, naar jeg er mange Mile borte fra dem, og vil de lee ad mig, saa siger jeg: den leer best, som leer sidst. Desuden, ifald Prindsen kom her igjennem Byen, uden at der blev gjort nogen Høitid af ham, hvem vilde da Skammen hvile paa, uden paa mig, som er den fornemmeste Mand her i Byen? Nei, man maae vide at leve, ligesaavel i en Bondebye, som i de smaae Kjøbstæder.

Mariane.

Men, tillad mig et Spørgsmaal: min beste Fader? naar har De hørt, at her har været gjort saadanne Anstalter tilforn?

Bræger.

Pige! det var et urimeligt Spørgsmaal. Naar har du hørt, at her er reist en Prinds igjennem Byen før? Vi kunde kanskee have levet endnu i hundrede Aar, uden at saadant noget var skeet, siden

den

den store Landevei gaaer tre Miile herfra, dersom ikke just den lange Molle-Broe var under Reparation, saa at alle Reisende i den Tid maae tage her igjennem.

Mariane.

Ja, naar det endda var en anden Prinds, saa vilde jeg lade alting staae ved sit Værd; men en Maroccansk Prinds! — jeg har sandelig hørt, at de reiser ikke for andet, end for at tigge.

Bræger.

Hys — s — s. Gud bevare din Mund, Mariane! for saadan Snak kunde du blive ulykkelig, om nogen hørte den. Nei det er en aabenbare Usandhed. De Maroccaner, de har saa meget Guld, saa de ikke veed, hvor de skal gjøre af det, derfor ere de og ansete udenlands. Jeg har engang hørt, at din Moder læste i en gammel Kronike, at der voxede Æbletræer i Marocco, som bare Guldæbler.

Mariane.

Men kan vi da ikke lade dem beholde deres Guld? vi trænger jo ikke til det; ligesaa lidet, som de trænger til at vi skal gjøre Høitid af dem.

Bræger.

Men Respecten maae iagttages imod dem. Vi bør jo heller ikke være ringere end alle andre? og jeg gjør det sandelig ingenlunde for at fortjene Penge derved, men jeg kan ikke nægte, at jeg ikke gierne

ønskede at døe som Landsbye-Degn, da jeg troer jeg kunde due til mere. Og dig, min Datter! vilde jeg ogsaa gjerne see lykkelig.

Mariane.

Behøves der da alle de Omveie for at see mig lykkelig? Jeg skal ikke forlange andet, end hvad De eengang har lovet mig, nemlig Deres Tilladelse til at elske Johan.

Bræger.

Nu den Johan igjen. Det lader sig slet ikke gjøre. Det var imod Anstændigheden. Nei, naar galt skulle være, saa maatte du dog hellere faae din anden Frier Frantz Eberhard, uagtet hans Forældre ere Bønderfolk. Han er dog Student, og jeg kunde endnu haabe at see ham som Bisp, inden jeg døde. Men Johan, han har jo ikke lært noget, han har jo ikke engang Midler, og hvad kan han blive andet end en Forvalter, som Faderen? Og vilde det ikke passe meget ilde, at en Hof-Kantors Datter var gift med en usel Forvalter paa en Herregaard?

Mariane.

Men, min gode Fader! De er jo endnu ikke Hof-Kantor, og jeg tør næsten vædde, at De heller ikke bliver det.

Bræger.

Snak! jeg er saa vis derpaa, som om jeg allerede havde Kalds-Brevet i min Lomme.

Ma-

Mariane.

Men sæt nu at Prindsen enten ikke kom, eller at han var ligesom jeg har læst om alle store Folk, der gjør herlige Løfter, hvoraf de ikke tænker at holde det allerringeste; hvad vilde De da gjøre? Vilde De da sætte sig imod en Forbindelse med Johan?

Bræger.

Ja, om saa var, det var en anden Sag, saa vilde jeg ikke have noget derimod; men det er umueligt; og at Prindsen kommer, det skal du nok faae at see (der høres nogle Trommeslag) Hille en Skamfærd! der er han. Seer du nu! jeg maae løbe. Bliv du nu her, og tag imod hans Excellence, saa godt som du kan. (Han løber)

Femte Scene.

Mariane (allene.)

Herre Gud! saa kommer han dog! Det gjør mig ondt for min Fader, der vist vil blive til en Fabel over hele Egnen. For min Kjerlighed frygter jeg just ikke; thi min Fader kommer sikkert ikke videre, end han er. — Men om han nu kommer videre? — Umueligt er det dog ikke — hvad da? — O da vilde jeg ønske, at jeg aldrig havde kjendt Johan, for at kunde lyde min Fader. Jeg kan heller ikke begribe, hvor jeg er kommet til at holde saa meget af ham. Det er sandelig sandt, at vi Piger

vi

vi kjende ikke til Kjerlighed, førend vi sidder i den til op over Ørene.

Piger, som et Amor kjende,
Og af ukjendt Lue brænde
Lærer lidt af mig:
Om I af et Aasyn blindes,
Hvori List og Ranker findes,
Det er Amor, troer kuns mig!

Om, lig Proteus, snart han græder,
Snart sig overdrevent glæder,
Atter klager sig;
Sees han komme, strax at vandre,
Stedse sin Person forandre;
Det er Amor, troer kuns mig!

Kan han kunstig karesfere,
Læberne som Roser ere,
Naar de aabne sig;
Før I ham om Hevn at tale,
Først at tigge, saa befale,
Det er Amor, troer kuns mig!

Seer I ham foruden Piile
Som Uskyldigheden smiile,
Pas paa Diets Vei!
Seer I det iblandt at skjele,
Og i Eders Barm sig stjæle;
Det er Amor, troer ham ei!

(Der høres Trommer og Piber langt borte. Da Lyden nærmer sig ophøre Piberne og Trommen, og der spilles en Marsch.)

Ma-

Mariane.

Der har vi dem udentvivl.

(Hun gaaer hen og stiller sig ved Døren.)

Sjette Scene.

(Optoget kommer ind under en Marsch, i følgende Orden: En Bonde med en Tromme og en anden med en Pibe, derefter Oldermanden med et Vædrehorn, og Maigreven med sin Krands paa en Stang. Efter dem Sogne-Fogden og Kirkeværgeren hver med sin Haandsprøite paa Skuldrene. Endeel Bønder-Spillemænd med Instrumenter. To Karle behængte med Hornlygter over deres hele Legeme, samt paa Hovedet; der brænder Lys i Lygterne. Bræger med et Riis under Armen, efterfulgt af endeel Drenge og smaae Piger, som bære Bøger i Læder-Remmer, hængende over deres Skuldre. Otte Bønder i deres beste Klæder, bærende en Liigbør med et sort Liig-Klæde over, hvorpaa Salomon Joseph sidder, med gule Støvler paa, en rød Klædes Kappe besadt med Galluner, en stor hvid Paryk paa Hovedet, og der oven paa en galluneret Hat. Om Livet har han et Hjortelæders Gehæng med en lang Sabel i. Bag efter kommer Johan og fire andre af Salomon Josephs Svite, med store Knebelsbarter og lange Kapper paa af adskillige Kouleurer, og tilsidst en Sværm Bønderfolk af begge Kjøn. Naar Marschen er til Ende, sætte de Liigbøren ned og Salomon Joseph stiger af. Bræger og hans Sangere istemme derpaa Choret.)

Chor.

Vær velkommen til vort ringe Tag,
Store Prinds! Maroccos Glæde.

Smiil

Smiil med naadigt Velbehag
Ned til os, som qvæde.
Som Degnens Stemme vækker Lyst
I Menighedens Bryst,
Saaledes vil Du, store Mand!
Glæde Danmarks Land.
Vort Rige frydes ved dit Navn;
Skjøndt tusinde Nationers Ære,
Som slænge sig i Danmarks Favn,
Kan aldrig Danmarks Sønner være.
Vær velkommen ꝛc.

(Der dandses.)

Salomon.

De schal Dank haben, min lieber Herr Magister! Verstehen Sie?

Bræger.

Underdanigst Tak! Deres Prindselige Excellence! (afstdes.) Hvor naadig den Herre er! det er vel et jeg kan forstaae ham.

Salomon.

Mein Herr Magister!

Bræger (bukker.)

Salomon.

De har gjort sig for megen Mühe for mig, verstehen Sie? Denn Ich maae bald abreisen; bald abreisen.

Bræger.

Deres Excellence er meget naadig, at De vil hvile sig lidt her. De tager vel ikke unaadigt op,

at

at jeg har gjort disse smaae Anstalter efter vores ringe Leilighed?

Salomon.

Ei Herr Magister! . . .

Bræger (bukker.)

Salomon.

Das tager ich äldrig ungnädig op. Verstehen Sie? So ein Mand bin ich. Aber wie ich here, saa maae der Herr Magister (Bræger bukker) være sehr muskalisch. Verstehen Sie?

Bræger.

Lidet, Deres Excellence! saaledes som man kan være paa Landet. Tør jeg allerunderdanigst spørge, om Deres Excellence er Elsker af Musik?

Salomon.

Ich! ja mein lieber Hr. Magister (Bræger bukker) Ich er en grosser Liebhaber af Musik; verstehen Sie? Ich bin selbst Poet, und Musikus, und Komponist. So ein Mann bin ich. Und ich holder viel af musikalische Leute. Verstehen Sie? Sie singen doch?

Bræger.

Kuns lidet, Deres Excellence! men ikke for at lade mig høre af en saadan Herre.

Salomon.

Ei sing kuns, mein lieber Herr Magister! (Bræger bukker.) Sing kuns De. Verstehen Sie?

Bræ-

Bræger

(bukker og rømmer sig og giver et Signal til Chorsangerne.)

Der hores et Rygte, der hores et Rye,
At sige:
En Prinds fra Marocco vil gjæste vor Bye
Og Rige.

Chor.

Hil være den naadige Herre!

De Karle og Piger, de samle sig flux
Tilsammen;
Og Skolens smaa Drenge, samt Rektor og Dux,
Med Gammen.

Chor.

Hil være den naadige Herre!

Og alle vil vandre den Herre imod
Med Glæde.
Selv Kræblingen er, paa halvtredie Foed,
Tilstede.

Chor.

Hil være den naadige Herre!

Og ind treen Prindsen med Sporerne paa — —

Salomon.

(viser sine Fodder.)

Das ist nicht sandt, Herr Magister! Verstehen Sie?

Bræger.

Om Forladelse, Deres Excellence!

Sa=

Salomon.

Schader ikke, schader ikke, blif kun ved!

Bræger

(synger og kroer sig.)

Og ind treen Prindsen med Støvlerne paa
I Stuen.

Salomon.

Gut! gut! Herr Magister!

Bræger (synger.)

Gid, sang de, han Alskens Lykkalighed faae
Med Fruen!

Salomon.

Ich bin unverheirathet, ich er ugift. Verstehen Sie? Aber schader ikke, blif ved, blif ved!

Chor.

Hil være den naadige Herre!

De Karle og Piger de dandse saa net
Paa Moden.
De hoppe, og trippe, og springe saa let
Med Foden.

Chor.

Hil være den naadige Herre!

Og nu reiser Prindsen igjen fra vor Bye
Med Gammen.
Da skrege de Karle og Piger i Skye
Et Amen.

Chor.

Hil være den naadige Herre!

Bræger
(bukker meget dybt.)

Deres Excellence tager mig ikke min Dristighed unaadig op.

Salomon.

O nei, Herr Magister (Bræger bukker.) De singer, Gott helfe mig! som en Fugl i Luften. Verstehen Sie?

Bræger.

Ja Kragen er ogsaa en Fugl i Luften, Deres Excellence!

Salomon.

Ne, min Seel! som een af de schmaae Fugle der hsit oppe.

Bræger.

Deres Excellence smigrer mig. Men jeg har en Datter, som, om jeg selv skal sige det, tor lade sig høre.

Salomon.

Ih, das kan ich lide. Aber, hvor er hun? Lat hende komme hid. Verstehen Sie? Ich tager baade Dem und Deres Datter in min Protection. Verstehen Sie? So ein Mann bin ich.

Bræger.

De er alt for naadig, Deres Excellence! — Kom hid Mariane!

Mariane
(nærmer sig frygtsom.)

Sa:

Salomon.

Warum so blöde, hvorfor saa undtselig? Verstehen Sie? Ich bin nicht anders als en anden gemener Mann, und ich mache nicht sture Prætentionen paa Erbedighed. So ein Mann bin ich.

Bræger.

Hører du Mariane! Syng den, du veed nok. Hans Excellence befaler det.

(Han hvisker til hende.)

Mariane.

Min Fader befaler mig, saa maae jeg adlyde.

Salomon.

Sing, Jungfer! ich liebe die Musik! Ich schal, bei Gott! singe dem en Marocconsk Fise oven paa, som min Vater Keiseren har selbst gemacht. Verstehen Sie?

Mariane.

Uskyldige Pige!
Hvis roelige Hjerte
Veed intet at sige
Af Elskov og Smerte;
Du blomstrer, som Rosen i Vaar!
Dit Liv er en Kjæde
Af Vellyst og Glæde,
Og Sorg til din Boelig ei naaer.
Men, vee dig! saasnart du kun tænker:
O Kjerlighed! und mig den Vellyst, du skjenker!
Hvi tøver du med de fortryllende Lænker!
See her er min Haand!

Thi

Thi snart skal du høres mod Himlen at klage;
Hvi svandt dog de roelige salige Dage?
O skjenk mig min Frihed! min Frihed tilbage!
O løs mine Baand!

Salomon.

Das ist scheen, sehr scheen. Verstehen Sie? Die singer wahrhaftig, als wie en Engel, Jungfer! Ich har noch nicht so was gehørt, und doch har jeg de beste Sänger und Sängerinnen ved min Hofstaat. So ein Mann bin ich. Wer hat Dem denn informiert? Verstehen Sie?

Bræger.

Jeg selv, Deres Excellence! om jeg saa maae sige det.

Salomon.

Sie, Herr Magister! das ist bey Mahomet wunderlich. Aber ich har dem versprochen eine Fise zu singen, und den sollen Sie hören. Verstehen Sie? Men — aber — det Maroccanische Sprach det verstahr de vel ikke, det er doch eine hübsche Sprache, eine hübsche Sprache; Freilich kan ich det so gleich übersetzen. So ein Mann bin ich. Verstehen Sie?

Es war en Ritter in Griechenland,
Han foer so viel Lande ringsumhehr,
So sah er einmahl enen alten Mann
Und ein allerliebst scheen Jungfehr.

(De-

(Declamerende.)

Das Ding mögte ich wohl haben, Sie ist, Gott strafe mich! recht hübsch.

(Syngende.)

Das war ein gewaltiger Ritter.

Er legt' die Jungfer paa Sattelknopf,
Und spornte sein Pferd immer weiter,
Der Alte der schüttelt sin grauen Kopf,
Und Munden den schäumte von Eiter.

(Declamerende.)

Was sollst du alter Narr mit so ein scheenes Mädchen? Das er for einen ungen Karl, so wie ich bin.

(Syngende.)

Das war ein gewaltiger Ritter.

"Ha! rief der Alte, du kühner Schurk,"
Und flugs war der Ritter vom Pferde;
So bohrte er den Alten durch und durch.
"Da liegt ja der Schurk auf der Erde."

(Declamerende.)

Geh' nun zu Haus, du alter Graukopf! und sig, daß du har haft met mich at giere.

(Syngende.)

Das war ein gewaltiger Ritter.

Salomon.

See so sind alle die Marokkanske Fiser. Er det ikke scheent. Ja wir haben herrliche Sachen daraußen. Verstehen Sie?

Bræger.

Min Datter, tilligemed mig, undres over, at Deres Prindselige Excellence kan have Tid til at give sig af med saadanne Bagateller.

Salomon.

Ei was. Das sind nichts Pakkateller. Musik ist eine edle Kunst. Verstehen Sie? Und ich har lagt mich efter alle Kunster und Wissenschaften. So ein Mann bin ich. Aber, Gott sei mir gnädig! det schulle være Schade, om een so hübsche Jungfer ikke schulle giere Likke. Herr Magister, han maae hende verheirathen. Verstehen Sie?

Bræger.

Ja, Deres Excellence! naar jeg kan finde et anstændigt Partie for hende.

Salomon.

Verstehen Sie? Sie har mich Dem forbunden gemacht, mein Herr Magister, Ich wil for hendes Likke sørgen.

(Han gaaer hen til sit Folge.)

Mariane (vil gaae.)

Bræger

(holder hende tilbage.)

Bie, min Datter.

Mariane.

Kjere Fader! lad mig gaae. Jeg kan ikke holde det ud.

Bræ-

Bræger.

Løb dog ikke fra din Lykke. Vie!

(Mariane lister sig ud.)

Syvende Scene.

De Forrige, undtagen Mariane.

Salomon

(bringer en forseglet Pose.)

Der giver ich Dem tausend Zechiner, pur Gold, in Utstier til Deres Tochter. So ein Mann bin ich. Aber min Herr Magister, De maae en Mand til Deres Tochter wählen, saaledes, som alle schture Leute wähler. Verstehen Sie?

Bræger

(overmaade glad.)

Deres Excellence! hjertelig gjerne. Hvorledes?

Salomon.

Alle schture Folk de tager i Blinde, de vælger ikke. De maae gaae Blindekuh, Blindebuk. Alle unverheirothete Bauerleute kommer sammen, meine Kavalliers gaaer mit, und ich will selbst mitgehen. Nun binder vi for deres Egen, und hvem de faaer fat paa, den schal Deres Schwigersohn være. Verstehen Sie?

Bræger (sagte.)

Hillemænd! kunde jeg fange Prindsen selv!

Salomon
(kalder paa een af sin Svite.)

Kom und bind den Herr Magister for sine Egen. Und alle J ungifte Baurleute kommer frem. Verstehen Sie?

Bræger
(i det der bindes for hans Øine.)

Jeg skal nok skyde Tørklædet op, saa meget, at jeg kan see Prindsens gule Støvler.

(Imedens bytter Salomon Støvler med Johan.)

Salomon.

Ne, gaae nu omkring og seeg, Herr Magister! Glück zu! Verstehen Sie?

(Bræger gaaer omkring, og leder, og tilsidst faaer han fat paa Johan. Bræger river Tørklædet fra Øinene.)

Salomon.

Ei das ist ja mein Kammerherr, na Glück zu!

Ottende Scene.

De Forrige. Mariane. Frantz Eberhard.

Frantz.

Hvad er det for Spectakler, de gjør her? (River Kappen af Joden.) Du Schmauß! understaaer du dig . . .

Bræger.

Frantz! er J gal? Det er Prindsen af Marokko. Deres Excellence! — —

Sa-

Salomon.

Ne ne! ich bin kein Excellence længere. Verstehen Sie? Ich bin den velbekiendte Jede Salomon Joseph, som handler med gamle Kleer. So ein Mann bin ich.

Bræger.

Gud! hvad hører jeg, hvor tør din Skurk gisre saadanne Streger?

Salomon.

O vi Jeder vi maae tage Profiten, hvor vi kan den faae. Und den Herre, der staaer, (peger paa Johan.) Han har mig got Betaling versprochen. Verstehen Sie?

Frantz

(tager Knebelsbarterne, Parylken og Hatten af Johan.)

Ham maae vi engang see.

Mariane.

Himmel, Johan! (hun segner paa Liigboren.)

Johan

(løber hen til hende.)

Mariane! . . . (han vil omfavne hende.)

Mariane

(støder ham fra sig.)

Afskyelige Skabning! saaledes at drive Gjæk med en gammel Mand, med min Fader, med Marianes Fader, og det til Trods for mine daglige Formaninger.

Johan.

Mariane! det var for at vinde dig . . .

Bræger.

At du vilde holde hendes Fader for Nar. Nederdrægtige!

Johan.

Beste Mariane tilgiv!

Mariane.

Nei, aldrig i Evighed, og jeg takker Himmelen, at jeg har lært at kjende dig, imedens det endnu var Tiid at rive mig løs af dine Lænker.

Johan (til Bræger.)

Kan jeg ikke vente Tilgivelse?

Bræger.

Jeg vilde forbande mit eget Barn, om hun ikke hadede dig.

Mariane.

Gaae bort fra mit Aasyn!

Johan.

Det kan, paa min Sjel! være lige godt. Jeg kan faae den rige Forpagter-Enke, naar jeg vil bare tale et Ord. (Vil gaae.)

Salomon

(holder ham tilbage.)

Mein Herr! først min Betaling. Verstehen Sie?

Jo-

Johan (river sig los.)
Gaae til Helvede efter din Betaling.
(Gaaer.)

Niende Scene.

De Forrige, undtagen Johan.

Salomon.

Ach wai mir, ach wai mir! Mine Kleer und mine Penge!

Frantz.

Giv dig tilfreds Jøde. Du burde med Rette straffes for dine Optøger; men det skal være dig tilgivet, og jeg skal betale dine Klæder.

Salomon.

Na, Na, der Herr ist ein hübscher junger Mann; das ist er, Gott helf mich! Verstehen Sie?

Bræger.

Kjere Eberhard! hvor megen Tak skylder jeg Dem ikke? Men hvorledes kom De efter dette Bedragerie?

Frantz.

Det blev mig sagt, at den Marokkanske Prinds var kommet her, og just, da jeg vilde gaae herhen, saa kom Prindsen kjørende i en simpel Chaise og med en liden Svite af et par Vogne efter sig, og reiste lige igjennem Byen, uden at opholde sig. Desuden havde jeg nok Mistanke om, at her var noget Bedra-

drageriе i Værk; for, at Johan von Thuren er i Stand til alle nedrige Stræger, det har jeg længe været overbeviist om, endskjøndt jeg ikke har vovet et sige det, fordi det fordrer Beviis. Det er mig kjert, at jeg har reddet Deres Datter fra at falde i en Bedragers Hænder. Tør jeg ikke vove til Belønning derfor, at gjøre mig Haab om Marianes Kjerlighed?

Mariane

(torrer Øinene og læner sig paa Albuen.)

Bræger.

Men, De kan ikke synge. Jeg har just ikke noget paa Dem at udsætte, dog vilde jeg gjerne have en Svigersøn, som kunde synge.

Frantz.

Fattes Dem ikke andet, saa tør jeg dog smigre mig med noget Haab; jeg er ikke saa aldeles unmusikalsk, som De troer. Vil De tillade mig at vise Prøver?

Bræger.

Meget gjerne. Syng os noget for.

Frantz.

O Fryd! som Salighedens Fryd!
Jeg frelste den forførte Dyd.
Jeg Falskheds Strikker sønderrev;
Uskyldighed ei hildet blev.
Jeg seer mit Haab at nærme sig!
Dog, nei! en Drøm bedrager mig!

O Ma-

O Mariane! seer jeg dig.
Kuns — ach! — Kuns langt fra — lykkelig?
Det Syn skal fylde mig med Lyst,
Og jage Smerten fra mit Bryst;
Da blier jeg midt i Sorgen stærk,
Ved Tanken om mit eget Værk.

O Fryd! som Salighedens Fryd!
Jeg frelste ꝛc.

(Under Arien trækker Salomon Joseph Klæderne af sin Svite og samler dem sammen.)

Bræger.

Vel, min Ven! De skal have min Datter. De, og ingen anden.

Salomon.

Ich gratuliere, ich gratuliere, das wird ein schenes Paar, ein allerliebstes Paar. Verstehen Sie?

Franz (til Bræger.)

Hvor usigelig er jeg Dem ikke forbunden! Hvor glad er ikke denne Dag; men een Ting mangler endnu. Beste Mariane! hvad siger De dertil?

Mariane.

Gud! hvad skal jeg sige?

Salomon.

Sie sollen ja sagen, Jungfer! Verstehen Sie?

Bræger.

Min Datter adlyder villig sin Fader.

Ma:

Mariane.

Det er min Pligt; men . . . Gud! . . .

Frantz.

Vel Jomfrue! Jeg veed, jeg føler selv, hvor smerteligt det maae falde Dem at erfare, at den Mand, som De har elsket saa høit, er Dem uværdig. Det var unødelt, om jeg vilde fordre, at De strax skulde bestemme Dem. Nei, endnu forlanger jeg intet afgjørende Svar, kuns et lidet Glimt af Haab er, hvad jeg ønsker; og vilde De værdiges at unde mig det, saa vil jeg taalmodig oppebie Resten.

Mariane.

Gode, beste Ven! jeg tænker alt for høit til at kunde byde Dem et deelt Hjerte, og endnu finder jeg store Levninger af min Kjerlighed til den nedrige Bedrager. Tiden, haaber jeg, skal udrydde dem, og saasnart som jeg er i Stand til at byde Dem mit hele Hjerte, saa vær vis paa, at det ikke skal tilhøre nogen anden end Dem.

Frantz

(kysser hendes Haand.)

Dyrebare Pige! Det er mere end jeg selv torde haabe.

Bræger.

Men, hvortil skal alle de Omsvøb? Hvorfor ikke ligesaa godt gaae lige til Sagen, og svare ja med eet?

Frantz.

Franz.

Deres Datters Følelser ere saa rigtige, at ingen kan misbillige dem. Vær De taalmodig, ligesom jeg vil være det, og lader os haabe tilsammen, at vi alle inden kort Tid blive lykkelige.

Salomon.

Ich hoffe auch daß ich mein Geld kriege. So ein Mann bin ich.

Bræger.

Men jeg maae dog engang see hvad det er for Zechiner du har i din Pose.

(Han tager og aabner den.)

Salomon.

Ei Herr! daß ist nur Bley, und Kupfer-Geld. Gott strafe mich, nichts anders. Verstehen Sie?

Franz.

Du Ertz-Skurk!

Bræger.

Naa det skal være dig tilgivet. Lad os nu være lystige og glade, synge og dandse og fordrive Aftenen, det beste vi kan. (Til Bønderne.) Kom nu frem, godt Folk! og værer glade med os.

Chor og Dands af Bønderfolk.

Med munter Dands og Spil og Sang,
Vi Dagens Arbeid ende.
Hvor er den ikke suur og lang
For dem, som Fryd ei kjende!

Kar-

Karlene.

Et større Liv vort Arbeid faaer,
Naar vi fra Sang til Ploven gaaer.

Pigerne.

Og Rokken løber dobbelt snar,
Naar Dandsen os oplivet har.

Alle.

Med munter Dands og Spil og Sang,
Vi Dagens Arbeid ende.
Hvor er den ikke suur og lang,
For dem, som Fryd ei kjende!

Bræger.

At hæve mig til Lykken op,
Det var mit Haab, min glade Tanke;
Men Skjebnen kom, og sagde: Stop!
Bliv her, Signeur! der staaer din Skranke!
Jeg taus deri maae finde mig;
Hvor Skjebnen er omskiftelig;

Chor.

Hvor Skjebnen er omskiftelig!

Frantz.

For nyelig var min Himmel mørk,
Min Sjel omspendt med Qval og Smerte;
Jeg vandred' i en rædsom Mrk,
Mit Følge var et pinet Hjerte.
Nu smiler Haabets Soel paa mig,
Hvor Skjebnen er omskiftelig!

Chor.

Hvor Skjebnen er omskiftelig!

Mariane.

Man ei for meget lide maae
Paa det, ſom Diet meeſt behager;
Thi bag den Smiil, hvor Elſkov laae,
Der lurer tidt en lumſk Bedrager.
I Piger! ſpeiler Jer i mig:
Hvor Skjebnen er omſkiftelig!

Chor.

Hvor Skjebnen er omſkiftelig!

(Hun briſter i Graad og løber ud; Bræger og Frantz løber efter.)

Salomon.

Ein Printz ich wæret har i Dag,
Nun bin ich kuns en armer Jede;
Es iſt doch ſo en eigen Sag,
At ſchtyrtes von ſin Könge-Sede,
Ich tænker: — ſo ein Mann bin ich —
Hvor Schiepnen er umſchiftelig!

Chor.

{Hvor Schiepnen er umſchiftelig!
Hvor Skjebnen er omſkiftelig!}

Chor og Dands.

Med munter Dands og Spil og Sang ꝛc.

Trykfeil.

Første Bind.

Pag 137. Lin. ult. ikke mit Navn, læs: ikke i mit Navn.
— 246. — 22 und, læs: sund.
— 337. — 10 vidt, læs: vildt.

Andet Bind.

— 97. — 5 Side, læs: Spidse.
— 225. — 1 en Pistol, læs: Pistolen.
— 300. — 23 Elsker, læs: Elskede.
— 302. — 5 henter, læs: hente.
— 307. — 9 en Lynild, læs: end Lynild.
— 308. — 25 omgjerder, læs: omgjerde.

Efter-

Efterskrift

til dette

tredie Bind.

I Forerindringen til det første Bind af disse Skuespil lovede Forfatteren at alle de fire Bind hvoraf denne Samling skal bestaae, skulde udkomme fra Pressen paa eengang. Dette Løfte er det ham nu umueligt at opfylde, formedelst et vigtigt Arbeide, der er blevet ham betroet, og som i nogle Maaneder vil optage al den Tid, som han kan faae tilovers fra sine andre Forretninger. Selv dette Arbeide har siden maatte udsættes for en Reises Skyld, og det er paa Grændserne af Frankrig, imellem en uendelig Mængde Beskjeftigelser af flere Slags, samt under Bulderen af krigerske Tilberedelser, at Forfatteren skriver disse faa Linier, hvori det ikke vil blive mueligt at rumme alt hvad der kunde være nødvendigt at sige Publikum. Dette maae spares til det fjerde Bind; hvortil de to tredie Dele af Materialierne ere aldeles færdige, og Resten ikke langt fra at blive det.

Han forbigaaer af samme Aarsag at tale om de gamle Stykker, som findes i denne Samling. Om de nye blot nogle faa Ord. Menneskekjenderen, hvortil Sujectet er taget af en Fortælling af Andrieux, har ligget i mere end fem Aar færdig, og Forfatteren, der havde den Svaghed at troe at dette Skuespil ingen Forbedring behøvede, har i den hele lange Tid aldrig gjennemlæst det, førend det allerede var trykt, og har derfor den Ærgrelse at erfare, at han ikke kan være fornøiet med det, at det trænger til megen Forbedring, og at især de to første Akter maatte gandske omarbeides, for at Stykket kunde blive værdigt til Publikums Bifald. Ulykken er nu skeet, og lader sig for nærværende Tid ikke rette, og Læserne bedes at undskylde Stykkets Mangler, i Betragtning af Forfatterens aabenhjertede Tilstaaelse.

Hoved-Ideen til Duellen tilhører ikke Forfatteren; men hvor han har taget den, er det ham ikke mueligt at erindre, ogsaa kan det være Læserne ligegyldigt. Den gamle Skuespiller, er en Omarbeidelse af Picards Komedie af samme Navn. Forfatteren troer ellers at man, for at see at hans Arbeide er mere end en Oversættelse, ikke engang behøver at sammenligne det med Originalen; men har man denne ved Haanden, vil man endnu mere overbevises derom.

De syv Tanter derimod, ere Forfatterens Eiendom i alle muelige Henseender, og det skulde gjøre ham meget ondt, om man skulde kunne vise ham nogen Idee, eller noget Indfald, som han havde laant af andre. Hans Hensigt med dette Skuespil var at forsøge paa at skrive en Komedie i Holbergs Smag. Om det har lykkedes ham, derom maae Læseren dømme. Saameget maae han imidlertid tilstaae, at han, efter at have studeret i mange Aar, saa at sige, alle baade ældre og nyere Nationers Skuespildigtere, er kommet til det Resultat, at der ikke existerer mere end tre Komedieskrivere, der virkelig fortiene dette Navn, nemlig Plautus, Moliere og Holberg, heller ikke har noget nyere Produkt af de Danske Presser gjort ham saa megen sand Fornøielse, som denne vor Mesterdigters samlede Komedier, udgivne af Professor Rahbek. Udfaldet har viist, at Udgiveren var dette Arbeide voxen og alle hans Landsmænd skylde ham Tak derfor.

Ved at nævne denne sin gamle Ven, bør Forfatteren ikke forbigaae offentlig at takke ham for den Hæder, han har viist denne Samling ved at sætte sit Navn paa Titelbladet som Udgiver. Saameget mere fortjener Professor Rahbek Tak derfor, som derved hverken har været Ære eller Penge for ham at fortjene. Af den første har han

saa meget, som han behøver, og af de sidste vilde Forfatteren ønske ham en heel Hoben, dersom han ikke vidste, at Ønsker ere en Sæd, der daglig saaes i Overflødighed, men som endnu aldrig har baaret enten Blade eller Frugter.

Læseren vil maaskee hist og her finde nogle Besynderligheder i Retskrivningen, saasom at det samme Ord i eet Skuespil skrives paa een Maade, og i et andet paa en anden. Forfatteren der intet ønsker mere end at være konsequent i alle muelige Henseender, vilde nødig, at man, selv i denne Post, skulde beskylde ham for Inkonsequentz. Sagen er denne, at han bestandig retter og forbedrer sin Retskrivning, og at samme vilde i denne Udgave have blevet uniform overalt, saafremt han selv havde kunnet besørge Korrekturen; og han er Korrektøren Tak skyldig, fordi han ikke paa egen Haand har gjort nogen Forandring.

Muserne elske ikke Omgang med Stykknegte og Artillerie — de have kuns gjort faa Undtagelser fra denne Regel, saasom med en Abrahamson — og da denne Larm døver Forfatterens Øren, saa afbryder han, og forbeholder sig at sige Publikum ved det fjerde Bind, hvad mere der endnu kan behøves at siges.